

Päätös

28.2.2022

VN/6222/2022
VN/6222/2022-OM-1

Oikeusministeriön hallinnonalan tulostavoitteet vuosille 2022-2025

Oikeusministeriö vahvistaa valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 11 §:n mukaisesti oikeusministeriön hallinnonalan tulossopimusasiakirjojen mukaiset tavoitteet ja voimavarat vuosille 2022-2025:

- Oikeusministeriö (VN/1898/2022)
- Onnettomuustutkintakeskus (VN/31448/2021)
- YK:n yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti HEUNI
- Lapsiasiavaltuutettu (VN/33080/2021)
- Tasa-arvovaltuutettu (VN/33080/2021)
- Tiedusteluvalvontavaltuutettu (VN/33080/2021)
- Tietosuojavaltuutettu (VN/33080/2021)
- Yhdenvertaisuusvaltuutettu (VN/33080/2021)
- Oikeusrekisterikeskus (VN/33880/2021)
- Tuomioistuinlaitos (VN/14716/2021)
- Oikeusapu- ja edunvalvontapiirit (VN/15358/2021)
- Kuluttajariitalautakunta (VN/15371/2021)
- Ulosottolaitos (VN/27187/2021)
- Konkurssiasiamies (VN/27198/2021)
- Syyttäjälaitos (VN/1603/2022)
- Rikosseuraamuslaitos (VN/860/2022)

Kansliapäällikkö

Pekka Timonen

Osastopäällikkö

Tapio Laamanen

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 23
00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

Tulossopimusasiakirja

25.10.2021

VN/1898/2022
VN/1898/2022-OM-2

Oikeusministeriön tulossopimus vuosille 2022–2025

Oikeusministeriö on sopinut vuosien 2022–2025 tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseen osoitettavista resursseista on sovittu kansliapäällikön ja osastojen sekä esikunnan yksiköiden välisessä neuvottelussa.

Tulostavoitteiden toteutumisesta raportoidaan puolivuotisraportissa ja kirjanpitoyksikön toimintakertomuksessa.

Tulosneuvottelu käytiin 19.10.2021 oikeusministeriössä.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Oikeusministeriö

PL 25
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Eteläesplanadi 10
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

09 1606 7730
+358 9 1606 7730

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.om@gov.fi
oikeusministerio.fi

Sisällysluettelo

Oikeusministeriön tulossopimus vuosille 2022–2025	
1. Strateginen kehys	3
1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet	3
1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta)	5
2. Tulostavoitteet vuosille 2022–2025	7
2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	7
2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus.....	10
2.3 Henkilöstö.....	12
2.4 Talous.....	14
3. Vuosien 2022–2025 voimavarat.....	15
3.1 Henkilötyövuodet	15
3.2 Määrärahat	155
4. Voimassaolo ja seuranta.....	166
5. Allekirjoitukset.....	166

Liitteet

Liite 1	Yhteiset tunnusluvut
---------	----------------------

1. Strateginen kehys

1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet

Strategiset tavoitteet muodostuvat hallitusohjelman koko valtiokonsernille sekä oikeusministeriön hallinnonalalle asettamista tavoitteista.

Oikeusministeriön kannalta keskeisimmät hallitusohjelman tavoitteet (HO 2019):

Hallituksen toimintasuunnitelmaan sisältyviä toimenpiteitä, joissa OM:llä päävastuu:

- Laaditaan kolmas kansallinen perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelma
- Käynnistetään demokratiaohjelma vuoteen 2025
- Säädetään avoimuusrekisteri
- Laaditaan hallituksen rasismien ja syrjinnän torjunnan sekä hyvien väestösuhteiden toimintaohjelma
- Uusitaan kansalliskielistrategia
- Estetään ylivelkaantumista ja tehostetaan velkaneuvontaa
- Otetaan käyttöön positiivinen luottorekisteri
- Toteutetaan seksuaalirikoslainsäädännön kokonaisuudistus
- Toteutetaan hallituskauden aikana poikkihallinnollisesti toimenpiteitä, joilla puututaan nykyistä vahvemmin järjestelmälliseen häirintään, uhkailuun ja maalittamiseen, joka uhkaa sananvapautta, viranomaistoimintaa, tutkimusta ja tiedonvälitystä
- Laaditaan naisiin kohdistuvan väkivallan torjuntaohjelma
- Laaditaan paremman sääntelyn kokonaisvaltainen toimintaohjelma
- Parannetaan ihmiskaupan uhrien asemaa

Muita hallitusohjelmataavoitteita (HO 2019):

- Parannetaan ihmisoikeuksien raportointia ja puututaan tehokkaammin ihmisoikeusongelmiin (HO 2019)
- Uudistetaan maksukyvyttömyyttä koskeva lainsäädäntö (HO 2019)
- Vahvistetaan lainvalmistelun perus- ja ihmisoikeusosaamista sekä valtiosääntöoikeudellista ja muuta julkisoikeudellista asiantuntemusta (HO 2019)
- Oikeudellisen prosessin käsittelyajat lyhenevät (esitutkinta, syyttäminen ja tuomioistuinkäsittely lainvoimaiseen tuomioon) (HO 2019)
- Toteutetaan sovittelun ja vaihtoehtoisten konfliktinratkaisumenetelmien kehittämishanke (HO 2019)
- Toteutetaan rikosten ennaltaehkäisyyn ja uusintarikollisuuden vähentämisen hanke (HO 2019)
- Keskitetään oikeudenkäynneissä näytön vastaanottaminen käräjäoikeuksiin niin, että todistelu taltioidaan hovioikeuskäsittelyä varten (HO 2019)
- Vankilaverkkoa kehitetään edelleen turvaten samalla nykyiset toimipisteet (HO 2019)

Alla olevassa taulukossa ovat oikeusministeriön visio, perustehtävä sekä tärkeimmät strategiset tavoitteet ulottuen vuoteen 2024.

<p>Oikeusministeriön visio Suomi on avoin ja aktiivinen yhteiskunta, johon jokainen voi tuntea kuuluvansa ja jossa voi luottaa oikeuksiensa toteutumiseen.</p>
<p>Perustehtävä Oikeusministeriön perustehtävänä on huolehtia oikeusvaltion toimivuudesta.</p>
<p>Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet</p> <ul style="list-style-type: none">• Osallistumisoikeudet ja vaikuttamismahdollisuudet toteutuvat yhdenvertaisesti• Ajanmukainen ja kannustava oikeusjärjestys edistää ja turvaa ihmisten, yritysten ja yhteisöjen toimintamahdollisuuksia• Laadukas lainvalmistelu turvaa edellytykset hyvinvoinnille ja kilpailukyvyille• Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla• Rikosvastuu toteutuu oikeudenmukaisesti. Rikollisuus ja turvattomuuden tunne vähenevät <p>Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet</p> <ul style="list-style-type: none">• Digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään vastuullisesti osana monipuolista palveluntarjontaa• Lainvalmistelun laatu turvataan osaamista ja toimintatapoja kehittämällä• Organisaattiorakenne ja toimitilaverkosto mahdollistavat tehokkaan toiminnan• Laaja-alaista verkostoyhteistyötä vahvistetaan valmistelussa ja päätöksenteossa <p>Henkilöstötavoitteet</p> <ul style="list-style-type: none">• Osallistava ja innostava johtaminen tukee tavoitteiden saavuttamista• Osaamisen kehittäminen on strategista ja tulevaisuuslähtöistä• Työyhteisö on oikeudenmukainen ja tukee työhyvinvointia <p>Taloutta koskevat tavoitteet</p> <ul style="list-style-type: none">• Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen• Tuottavuus paranee toimintaa uudistamalla

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta)

Oikeusjärjestelmän vakaa ja luotettava toiminta on yhteiskunnan ja kansantalouden suotuisan kehityksen perusedellytys. Oikeudenmukainen yhteiskunta perustuu luottamukseen ja yhteistoimintaan.

Kansainvälisen turvallisuustilanteen epävarmuus, yhteiskunnan monimuotoistuminen ja moniarvoistuminen sekä toiminnan siirtyminen tietoverkkoihin luovat haasteita myös hyviksi ja tarkoituksenmukaisiksi koetuille lainsäädäntöratkaisuille sekä kansallisesti että EU:ssa. On entistäkin tärkeämpää huolehtia oikeusjärjestelmän selkeydestä, oikeusturvasta, tarvittavien lainsäädäntöratkaisujen johdonmukaisuudesta sekä kansalaisten osallistumismuotojen monipuolisuudesta, kaiken kokoisia yrityksiä koskevan sääntelyn kilpailukyvyistä ja heikommassa asemassa olevien suojasta. Lainsäädäntöratkaisuilta edellytetäänkin nyt monella sektorilla ennakkoluulotonta ja innovatiivista uutta ajattelua.

Muutokset voivat myös olla haaste kansanvallan ja perusoikeuksien toteutumiselle. Suomi sijoittuu kärkimaiden joukkoon kansainvälisten järjestöjen julkaisemissa demokratiaa, ihmisoikeuksia, lehdistönvapautta, korruptoitumattomuutta ja hallinnon toimivuutta mittaavissa vertailuissa. Kansalaiset ovat kiinnostuneita aiempaa monimuotoisemmasta vaikuttamisesta. Haasteiksi ovat osallistumisen eriarvoistumisen lisäksi nousseet kyberuhat, disinformaatio sekä muun muassa vaaleihin kohdistuvan häirinnän uhka. Joidenkin vähemmistöryhmien ja koko väestön välillä on huolestuttavia eroja perusoikeuksien toteutumisessa, tietoisuudessa oikeuksista ja oikeussuojasta sekä luottamuksessa viranomaisiin. Erityisen ongelman muodostaa näkyviin etnisiin vähemmistöihin kohdistuva syrjintä. Myös kielellisten oikeuksien toteutumisessa on edelleen puutteita.

Tuomioistuinlaitoksen perustehtävä on käsitellä ja ratkaista vireille tulevat asiat perus- ja ihmisoikeudet toteuttavalla tavalla. Korkealaatuinen ja tehokas oikeuslaitos lisää hyvinvointia sekä yhteiskunnan kilpailukykyä ja hallinnon toimivuutta. Se myös säästää kustannuksia muilla hallinnonaloilla ja edistää yhteiskunnan taloudellista toimivuutta ja voi myös osaltaan estää syrjäytymiskehitystä. Oikeuslaitoksen toimintakyvystä huolehditaan.

Tuomioistuinten ratkaistavaksi tulee yhä moninaisempia oikeudellisia kysymyksiä. Monet tuomioistuimissa ratkaistavat asiat liittyvät Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja Euroopan unionin oikeuden soveltamiseen sekä perustuslain vaikutuksiin lainkäytössä. Poikkeusolot ja valmiuslain käyttö ovat entisestään korostaneet tuomioistuimien asemaa oikeusvaltion takaajana. Osa koronaviruspandemian vaikutuksista kohdistuu tuomioistuimien toimintaan viiveellä.

Teknologian hyödyntäminen aiempaa laajemmin jatkuu monella yhteiskunnan osa-alueella. Valtionhallinnossa esimerkiksi Verohallinto, Kela ja Maahanmuuttovirasto käyttävät toiminnassaan laajasti digitaalisia aineistoja. Myös tuomioistuimet ovat aloittaneet toimintansa digitalisoimisen. Etäyhteyksien hyödyntäminen on arkipäiväistynyt.

Väestön ikääntyminen, heikentyneestä tilanteesta aiheutuva syrjäytyminen ja asiakaskunnan kansainvälistyminen lisäävät oikeudellisen palvelun tarvetta ja edellyttävät oikeusavulta, talous- ja velkaneuvonnalta ja yleiseltä edunvalvonnalta aiempaa laajempaa asiantuntemusta. Taloustilanteen heikkeneminen lisää talous- ja velkaneuvonnan asiakkaiden määrää.

Ulosottovelallisten määrä laski v. 2019, mutta kääntyi jälleen kasvuun v. 2020. Koronavirusepidemian vuoksi yritysten ja kotitalouksien maksuvaikeudet lisääntyvät, mikä todennäköisesti johtaa ainakin viiveellä myös ulosottovelallisten lukumäärän kasvuun. Korkealla tasolla olevat ulosoton asia- ja velallismäärät vaikuttavat ulosottolaitoksen toimintaan sekä toiminnan kustannuksiin. Myös konkurssien määrä oletettavasti kasvaa. Tämä lisää tarvetta konkurssivalvonnalle ja julkisselvityksille.

Syyttäjälaitoksessa rikosasioiden vaatavuuden voimakas kasvu, esitutkinta- ja oikeudenkäyntiaineistojen laajentuminen ja oikeudellisten ongelmien monipuolistuminen ovat lisänneet syyttäjien työmäärää merkittävästi. Samanaikainen saapuvien asioiden määrän kasvu sekä koronaviruspandemian rajoitustoimista aiheutuneen jutturuuhkan purkaminen on lisänneet vireillä olevien asioiden määrää ja aiheuttanut haasteita Syyttäjälaitoksen toiminnalle.

Rikosseuraamuslaitoksessa kansainvälistyminen, asiakkaiden moniongelmaisuus ja järjestäytyneiden rikollisryhmien aktivoitunut toiminta asettavat toiminnalle haasteita. Koronaviruspandemian vuoksi toteutetut rangaistusten täytäntöönpanon keskeytykset laskivat vankimäärää vuonna 2020, mutta vankimäärän odotetaan nousevan vuonna 2022. Pandemiatilanne on vaikuttanut Rikosseuraamuslaitoksen toimintaan monin tavoin ja vaikeuttanut yhteistyötä ulkopuolisten toimijoiden kanssa uusintarikollisuuden ehkäisyssä.

2. Tulostavoitteet vuosille 2022–2025

2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

<p>Yhteiskunnallinen vaikuttavuus</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Osallistumisoikeudet ja vaikuttamismahdollisuudet toteutuvat yhdenvertaisesti 2. Ajanmukainen ja kannustava oikeusjärjestys edistää ja turvaa ihmisten, yritysten ja yhteisöjen toimintamahdollisuuksia 3. Laadukas lainvalmistelu turvaa edellytykset hyvinvoinnille ja kilpailukyvyille 4. Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla 5. Rikosvastuu toteutuu oikeudenmukaisesti. Rikollisuus ja turvattomuuden tunne vähenevät
--

Keskeiset vaikuttavuustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 1: Osallistumisoikeudet ja vaikuttamismahdollisuudet toteutuvat yhdenvertaisesti

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022-2025	1.1. Ihmisoikeuksien seurantamahdollisuuksia parannetaan päätöksenteon tueksi. (DJO)	Perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelma ja rasismiin vastainen toimintaohjelma on jalkautettu ja toimenpiteet toteutettu.
2022-2025	1.2. Demokratia ja osallisuus vahvistuvat. Uusia osallistumuotoja otetaan käyttöön, osallistumisoikeudet ja vaikutusmahdollisuudet tunnetaan. (DJO)	Demokratiaindikaattorit: kansalaisten tyytyväisyys demokratian toimivuuteen
2022-2025	1.3. Julkisen hallinnon toiminta on aiempaa avoimempaa ja läpinäkyvämpää. (DJO)	Avoimuusrekisteri on perustettu, julkisuuslaki on ajantasaistettu, vaali- ja puolerahoituslainsäädäntö on päivitetty
2022-2025	1.4. Yhdenvertaisuuslainsäädännön täytäntöönpano ja sitä tukeva politiikka edistävät yhdenvertaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumista. (DJO)	Eurobarometri; Syrjintä Suomessa – raportti; Sosiaalisen kehityksen indeksi (mahdollisuudet-osio)
2022-2025	1.5. Kielellisten oikeuksien toteutumista vahvistetaan. (DJO)	Kansalliskielistrategian ja kielipoliittisen ohjelman toimenpiteet on toteutettu; Kielibarometri, Saamebarometri, Viittomakielibarometri

Tulostavoite 2: Ajanmukainen ja kannustava oikeusjärjestys edistää ja turvaa ihmisten, yritysten ja yhteisöjen toimintamahdollisuuksia

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022-2024	2.1. Ylivelkaantumista vähennetään. (YOO)	Maksuhäiriöisten henkilöiden määrä, velkomustuomioiden määrä
2022	2.2. Kuluttajaluottojen hintasääntelyn tehokkuuden seuranta ja tarvittaessa sääntelyn tarkistaminen seurannassa havaittujen puutteiden johdosta. (YOO)	Maksuhäiriöisten henkilöiden määrä, velkomustuomioiden määrä
2022-2025	2.3. EU-lainsäädännön täytäntöönpano tehdään määräajassa ja tulevaan EU-sääntelyyn vaikutetaan oikea-aikaisesti. (ESI)	Viivästysten määrä, Suomen äänestyskäyttäytyminen EU-neuvostossa

Tulostavoite 3: Laadukas lainvalmistelu turvaa edellytykset hyvinvoinnille ja kilpailukyville

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022-2025	3.1. Lainvalmistelun ja vaikutusarviointien laatu paranee koko valtioneuvostossa. (ESI, DJO)	<p>Yli 50 % arviointineuvoston arvioimista hallituksen esityksistä täyttää vaikutusten arviointiohjeen vaatimukset tai vastaa pääosin vaikutusten arviointiohjetta</p> <p>Lainvalmistelijoiden osaaminen EU-oikeudellisissa kysymyksissä vahvistuu.</p> <p>Perusoikeuksiin ja valtiosääntöoikeuteen liittyvä neuvonta säädösvalmistelussa on tehostunut.</p>
2022-2025	3.2. Henkilötietojen suoja koskevan sääntelyn vastaavuus EU:n tietosuoja-asetuksen kanssa paranee. (DJO)	<p>Neuvonanto valtioneuvostossa tietosuojakysymyksissä.</p> <p>Osallistuminen henkilötietojen suoja sisältävien säädösten valmisteluun varmistamaan tietosuoja-asetuksen mukaisuus.</p> <p>Lainvalmistelijoiden koulutus ja avustaminen tietosuoja-sääntelyssä.</p>

Tulostavoite 4: Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022-2025	4.1. Oikeudellisen prosessin käsittelyajat pysyvät kohtuullisina. (KRO, YOO)	Kokonaiskäsittelyaikatilastot (eriteltynä vaiheittain: esitutkinta, syyteharkinta ja tuomioistuinkäsittely)
2022-2024	4.2. Parannetaan sovittelun saatavuutta ja vaihtoehtoisten konfliktinratkaisumenetelmien käyttöä. (KRO)	Sovittelua koskevat tilastot
2022-2023	4.3. Turvapaikanhakijoiden oikeusturvaa vahvistetaan (ml. avustajien pätevyyden varmistaminen). (YOO)	Valvontalautakuntaan saapuneiden asioiden määrä ja toimenpiteitä aiheuttaneiden ratkaisujen osuus

Tulostavoite 5: Rikosvastuu toteutuu oikeudenmukaisesti. Rikollisuus ja turvattomuuden tunne vähenevät

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	5.1. Vahvistetaan seksuaalisen itsemääräämisoikeuden toteutumista toteuttamalla seksuaalirikoslainsäädännön kokonaisuudistus. (KRO)	Ilmoitusalttius kasvaa
2022-2024	5.2. Järjestelmällinen häirintä, uhkailu ja maalittaminen tulevat paremmin viranomaisten tietoon. (KRO)	Ilmoitusalttius ja syyksilukeminen kasvavat, rikosasioiden käsittelyä koskevat tilastot
2022-2024	5.3. Rikosten ennaltaehkäisyhankkeen kohteena olevat rikokset (väkivalta ja seksuaalirikokset, nuorten tekemät rikokset) vähenevät hankkeen kohderyhmässä. (KRO)	Tutkimuksen perusteella todettavat vaikutukset
2022-2024	5.4. Kansalaisten ja viranomaisten tietoisuus naisiin kohdistuvasta väkivallasta ja uhrien palveluihin ohjautuminen paranee. (KRO)	Ilmoitusalttius kasvaa, turvakoti- ja muiden palvelujen tilastot
2022-2024	5.5. Yhteiskunnassa tunnistetaan ihmiskauppa ja ihmiskaupan uhrin paremmin ja tämän myötä uhrien pääsy palveluihin paranee. Myös rikosvastuu toteutuu aiempaa tehokkaammin. (KRO)	Ilmoitusalttius kasvaa, syyksilukeminen kasvaa, rikosasioiden käsittelyä koskevat tilastot, palvelujen tilastot

2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet vuosille 2022 – 2025 ovat:

<p>Toiminnallinen tuloksellisuus</p> <p>6. Digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään vastuullisesti osana monipuolista palveluntarjontaa</p> <p>7. Lainvalmistelun laatu turvataan osaamista ja toimintatapoja kehittämällä</p> <p>8. Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto mahdollistavat tehokkaan toiminnan</p> <p>9. Laaja-alaista verkostoyhteistyötä vahvistetaan valmistelussa ja päätöksenteossa</p>

Keskeiset tuloksellisuustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 6: Digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään vastuullisesti osana monipuolista palveluntarjontaa

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022-2025	6.1. Oikeushallinnon tietovarantojen käytettävyyttä ja saavutettavuutta parannetaan yhteistyössä toimialojen kanssa. (HOO)	Tietoalustahanke on toteutunut sovittavan suunnitelman mukaisesti.
2022	6.2. Tietoon perustuva päätöksenteko on toiminnan ja valmistelun lähtökohtana. Tiedolla johtamista ja tutkimustoimintaa hyödynnetään laajasti valmistelussa sekä päätöksenteon tukena. (ESI)	Tietoonperustuvan päätöksenteon strategian toimeenpanoon liittyvät toimenpiteet ovat toteutuneet.
2022-2025	6.3. Toiminnan kehittämis- ja digitalisaatiohankkeiden eteneminen sekä digitaalisten toimintamallien käytettävyys ja osaamisen kehittyminen varmistetaan. (HOO)	Etenemisraportit, käytettävyyskyselyt, ICT-järjestelmien auditointitulokset, hallinnonalan digitalisaatiovalmiuksien arviointi.
2022-2024	6.4. Hallinnonalan tietohallintokokonaisuuden ohjausta ja hallinnonalan IT-palvelutuotantoa vahvistetaan. (HOO)	Hankesalkun ohjausta on vahvistettu, tietojärjestelmien elinkaaret selvitetty, ORK:n edellytyksiä tukea hallinnonalan digitalisaatiota ja uudistumista vahvistettu.
2023-2024	6.5. Kaikkien sektoreiden uusien teknologioiden hyödyntämismahdollisuudet on selvitetty ja laadittu etenemissuunnitelmat yhteistyössä ORK:n kanssa. (HOO)	Uusien teknologioiden käyttöönottoselvitys
2023	6.6. Keskitetään oikeudenkäynneissä näytön vastaanottaminen käräjäoikeuksiin niin, että todistelu taltioidaan jatkokäsittelyä varten. (YOO)	Toteutui / ei toteutunut
2022-2025	6.7. Hallinnonalan digitaalisen turvallisuuden vahvistaminen. (HOO)	Tietoturva-arvioinnit ja tietosuojaa koskevat vaikutustenarvioinnit ja riskienhallinnan palvelualustan käyttö

Tulostavoite 7: Lainvalmistelun laatu turvataan osaamista ja toimintatapoja kehittämällä

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	7.1. Uudistetut vaikutusarviointiohjeet julkaistaan ja otetaan käyttöön vuoden 2022 aikana. (ESI)	Ohjeet julkaistu

Tulostavoite 8: Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto mahdollistavat tehokkaan toiminnan

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2023-2024	8.1. Tutkintavankeuslakia muutetaan siten, että tutkintavangit vuoden 2025 alusta siirretään poliisin säilytystiloista tutkintavankilaan heti vangitsemisoikeudenkäynnin jälkeen ja tutkintavankipaikkoja lisätään vankiloissa. (KRO)	Tutkintavankipaikkojen määrä Vantaan ja Oulun vankilan investointihankkeiden myötä.
2022-2023	8.2. Erityisviranomaisten tuki- ja hallintopalvelujen uudelleen järjestäminen. (HOO)	Toteutettu/ei toteutettu
2022	8.3. Valtion toimitilastrategia toimeenpannaan hallinnonalalla erikseen tarkennettavalla tavalla. Uudistetaan OM:n hallinnonalan työympäristö- ja toimitilastrategia sekä oikeushallinnon työympäristö- ja toimitilakonsepti. (HOO)	Tilatehokkuus, tilojen käyttöaste, VMBaro työhyvinvointi
2022-2023	8.4. Palkeiden henkilöstöhallinnon lisäpalveluita otetaan käyttöön valtiovarainministeriön suosituksen mukaisesti oikeusministeriössä ja hallinnonalalla 2021-2023. (HOO)	Virastojen määrä, joissa käytössä. Tyytyväisyys palveluun. HR-henkilöstömäärän kehitys.

Tulostavoite 9: Laaja-alaista verkostoyhteistyötä vahvistetaan valmistelussa ja päätöksenteossa

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022-2023	9.1. Hallinnonalan tulosoajauksessa edistetään verkostomaista yhteistyötä sekä hallinnonalalla että poikkihallinnollisesti. (HOO)	Saatu palaute, itsearviointi
2022-2023	9.2. Kestävän kehityksen edistämiseksi painottuvat seuraavat tavoitteet: Ihmisten perusoikeudet toteutuvat ja jokainen on tärkeä sekä oikeushallinto on sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä. (HOO)	Arvio kestävän kehityksen painopisteiden mukaisten tavoitteiden toteutumisesta ministeriön toiminnassa ja hallinnonalan tulostavoitteissa ja kestävän kehityksen seurantasuunnitelman toteutuminen. Vastuullisuusraportointi.
2022-2025	9.3. Tuetaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelyjen ja verkostoyhteistyön kehittämistä hallinnonalalla.	Laadullinen arviointi, sisäisen tarkastuksen kysely, valvonnan kehittäminen hallinnonalan organisaatiomuutoksissa ja sopimukseen perustuvassa toiminnassa.

2.3 Henkilöstö

Henkilöstöön liittyvät tavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

<p>Henkilöstö</p> <p>10. Osallistava ja innostava johtaminen tukee tavoitteiden saavuttamista</p> <p>11. Osaamisen kehittäminen on strategista ja tulevaisuuslähtöistä</p> <p>12. Työyhteisö on oikeudenmukainen ja tukee työhyvinvointia</p>

Keskeiset henkilöstötavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 10: Osallistava ja innostava johtaminen tukee tavoitteiden saavuttamista

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022-2025	10.1. Johtaminen ja esihenkilötyö on tavoitteellista ja kehittyy jatkuvasti. (HOO)	VMBaro johtamisosio, johtamiskysely (360), työaikakohdennukset, esihenkilöiden sitoumusten toteutumisen arviointi
2022-2025	10.2. Valmentavaa johtamista edistetään ministeriössä ja hallinnonalalla (HOO)	Johtamiskysely (360), VMBaron johtamisosio, esihenkilöiden sitoumusten toteutumisen arviointi

Tulostavoite 11: Osaamisen kehittäminen on strategista ja tulevaisuuslähtöistä

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022-2024	11.1. Oikeusministeriössä ja hallinnonalalla tuetaan liikkuvuutta, työkokeiluja ja työkiertoja. (HOO)	Hallinnonalan yhteisiä toimenpiteitä on tehty + laadullinen arviointi, VMBaro, OM:n sisäisissä hauissa hakijoiden ja siirtyneiden määrä kasvaa
2022-2024	11.2. Osaamisen johtamista parannetaan hyödyntämällä uusia osaamisen johtamisen työvälineitä (Osaava) oikeusministeriössä ja hallinnonalalla. Osaamistarpeet on tiedostettu ja osaamista johdetaan systemaattisesti. (HOO)	Osaavan eri osioiden hyödyntäminen + laadullinen arviointi
2022-2025	11.3. Oikeusministeriön toimintatavat ja rakenteet tukevat yhteisöllistä oppimista ja osaamisen kehittymistä. (HOO)	VMBaro: Voin oppia ja uudistua työssäni
2022-2024	11.4. Viestintäosaamista parannetaan oikeusministeriössä. (ESI)	Osallistuminen yhteisiin viestintä- ja vuorovaikutuskoulutuksiin, henkilöstökysely

Tulostavoite 12: Työyhteisö on oikeudenmukainen ja tukee työhyvinvointia

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022-2024	12.1. Oikeusministeriön ja hallinnonalan työnantajakuvaa kehitetään. (HOO)	Työnantajakuvan kehittämisen toimia on toteutettu, vetovoimaisuuskysely, VMBaro: työpaikan suositteluhaluus
2022-2024	12.2. Työaikajohtaminen kiinnittää huomiota työkuormiin ja rakenteelliseen ylityöhön. (HOO)	Saldokertymät, henkilöstöltä saatu palaute (esim. VMBaron / työyhteisötarkastusten yhteydessä), toimenpiteitä toteutettu
2022	12.3. Tunnistetaan maalittamisen työsuojelulliset riskit ja kehitetään keinoja puuttua henkilöstöön kohdistuvaan maalittamiseen. (HOO)	Riskit on tunnistettu ja työsuojelun ohjeistus laadittu.
2022-2024	12.4. Toteutetaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteet (HOO, DJO)	Osastoille vastuutetut toimenpiteet raportoidaan tulostavoitteiden yhteydessä. Toimenpiteet toteutettu ajallaan. Kauden lopuksi arviointi toimenpiteiden vaikuttavuudesta.

2.4 Talous

Talouteen liittyvät tavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

Talous
13. Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen
14. Tuottavuus paranee toimintaa uudistamalla

Keskeiset taloustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 13: Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022-2025	13.1. Siirtyvien määrärahojen taso on vähintään 8% hallinnonalan kaikilla toimintamomenteilla vuoden 2025 lopussa perustellut väliaikaiset alitukset huomioon ottaen. (HOO)	Siirtyvien määrärahojen määrä tilinpäätöksessä
2022-2024	13.2. Ennakoiva henkilöstösuunnittelu toimii vakiintuneena prosessina. (HOO)	Suunnitteluprosessi on integroitu osaksi tulosneuvotteluprosessia. Kokonaiskäsitely henkilöstön määrän ja osaamisen tasosta ja tarpeista talossa yhteinen.
2022-2025	13.3. Tietoisuus EU-rahoitusmahdollisuuksista lisääntyy ja EU-rahoitusta hyödynnetään laajemmin. (ESI)	EU-rahoituksen määrä ja htv:t

Tulostavoite 14: Tuottavuus paranee toimintaa uudistamalla

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022-2024	14.1. Handi-toimintamallia hyödynnetään täysimääräisesti. (HOO)	Automaation piirissä olevien sopimuksiin ja tilauksiin perustuvien ostolaskujen osuus on oikeusministeriön kirjanpitoyksikössä vähintään 60 % v. 2022 ja 70 % v.2024 (kumulatiivinen automaatioaste).
2022-2024	14.2. Hyödynnetään tiedolla johtamista ja henkilöstön työpanoksen kohdentamistietoja hallinnonalan ohjauksen kehittämisessä. (HOO)	Laadullinen arviointi
2022-2023	14.3. Selvitetään hankintojen hiilijalanjälki ja pienennetään sitä sekä edistetään vastuullisia ja innovatiivisia hankintoja. (HOO)	Hankintojen hiilijalanjäljen toimivan seurantamallin käyttöönotto. Hankintojen, toimitilojen ja matkustamisen hiilijalanjäljen kehitys.
2022-2023	14.4. Parannetaan hallinnonalan keskipitkätähdyksen taloudellisen tilanteen kehittymisen arviointia. (HOO)	Kestävyydestarkastelujen ennusteiden toteutuma. Valtioneuvoston selonteko oikeudenhoidosta.
2022-2025	14.5. Parannetaan hallinnonalan ICT-kustannustehokkuutta. (HOO)	Määrärahopyyntöjen määrä, ICT-kustannustason kehitys

3. Vuosien 2022–2025 voimavarat

3.1 Henkilötyövuodet

	Toteuma 2020	Arvio 2021	Tavoite 2022	Tavoite 2023	Tavoite 2024	Tavoite 2025
Henkilötyövuodet	233	230	229	218,3	211,5	207,5

Yllä olevat oikeusministeriön toimintamenomomentin 25.01.01 henkilötyövuodet sisältävät seuraavat hallitusohjelmärahoituksen ja muun lisärahoituksen mukaiset uudet tehtävät:

- 1) Kertaluonteiset tulevaisuusinvestoinnit vuosille 2020-2022 (kori2, syksyn 2019 päätös)
 - a) Korruption vastainen toiminta (1 htv)
 - b) Demokratiaohjelma (1 htv)
 - c) Naisiin kohdistuvan väkivallan torjuntaohjelma (1 htv)
 - d) Ylivelkaantuminen (1 htv)
- 2) Pysyvät tehtävät vuodesta 2020 alkaen, 9 htv
 - a) Kansalliskielistrategia ja kielipoliittinen ohjelma (1 htv)
 - b) Lainvalmistelun perus- ja ihmisoikeusosaamisen sekä valtiosääntöoikeudellisen ja muun julkisoikeudellisen asiantuntemuksen vahvistaminen (2 htv)
 - c) Vaikutusarvioinnin vahvistaminen lainvalmistelussa (4 htv)
 - d) Valtioneuvoston yhteinen ihmiskaupan vastainen koordinaattori (2 htv)
- 3) Harmaan talouden torjunta, 6/2020-5/2023 (1htv)
- 4) HO:n tehokas toteuttaminen sekä VN:n lainvalmistelun laadun ja jatkuvuuden varmistaminen, vuosille 2021-2022
 - a) Yhdenvertaisuusasiat, 11/2020–10/2022
 - b) Julkisoikeus, 11/2020–12/2024
 - c) Rikosoikeusyksikkö, 2021–2024
 - d) Rikosprosessiysyksikkö, 03/2021–02/2023
 - e) Kuluttajansuoja sekä sopimus- ja velvoiteoikeus, 2021–2024
 - f) Esineoikeus, 2021–2024
- 5) Kertaluonteiset tulevaisuusinvestoinnit, vuosille 2021–2022 (kori2, syksyn 2020 päätös)
 - a) Uudistetaan vahingonkorvauslain julkisyhteisön korvausvastuuta koskeva sääntely, 02/2021–2022
 - b) Henkilötietojen suojaa kehitetään määrätietoisesti, 2021–09/2022
 - c) Lyhennetään rikosprosessin kokonaiskestoa, 2021–04/2022
- 6) Rikoksantorjuntahankkeiden arviointi 2020–2022 (1htv)

Henkilötyövuodet eivät sisällä oikeusministeriön toimintamenoista maksettavia oikeudenkäyntiavustajalautakunnan ja yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan tehtäviä.

3.2 Määrärahat

	Toteuma 2020	Arvio 2021	Tulossopimus 2022	Kehys 2023	Kehys 2024	Kehys 2025
Määrärahat (1000 €)	21 975	24 400	24 824	22 466	21 817	21 817

Taulukossa on huomioitu oikeusministeriön toimintamenomomentin 25.01.01 mukaiset määrärahat. Vuosien 2023–2025 määrärahat ovat valtioneuvoston 12.5.2021 Julkisen talouden suunnitelman mukaiset. Eduskunta hyväksyy niitä koskevat talousarvioesitykset vuosittain.

Avustusmomentin käyttösuunnitelmaa tarkennetaan vuoden 2022 talousarvion hyväksymisen jälkeen.

4. Voimassaolo ja seuranta

Ministeriön osastot ja esikunnan yksiköt varmistavat sisäisessä tulosjohtamisprosessissaan tässä tulostavoiteasiakirjassa sovittujen tavoitteiden toteuttamisen osasto-, yksikkö- ja virkamieskohtaisesti.

Ministeriön toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutumista arvioidaan oikeusministeriön vuoden 2022 tilinpäätöksen toimintakertomuksessa. Alustava raportointi tapahtuu elokuussa 2022 laadittavassa puolivuosisikatsauksessa, joka sisältää arvion näköpiirissä olevista toimintaympäristön muutoksista ja riskeistä sekä keinoista niiden hallitsemiseksi.

Osastot ja esikunnan yksiköt saattavat viipymättä ministeriön ylimmän johdon tietoon, jos tavoitteiden toteutumisessa ilmenee toiminnan kannalta merkittäviä ongelmia.

5. Allekirjoitukset

Kansliapäällikkö	Pekka Timonen
Osastopäällikkö	Johanna Suurpää
Osastopäällikkö	Antti Leinonen
Osastopäällikkö	Tapio Laamanen
Osastopäällikkö	Ari-Pekka Koivisto

Jakelu
 OM YOO Yksityisoikeus- ja oikeudenhoito-osasto
 OM KRO Kriminaalipolitiikka- ja rikosoikeusosasto
 OM HOO Hallinto- ja ohjausosasto
 OM ESI Esikunta
 OM DJO Demokratia- ja julkisoikeusosasto

Liite1 Yhteiset seurantamittarit

Mittari	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Arvio 2021	Tavoite 2022	Tavoite 2023	Tavoite 2024	Tavoite 2025
Talous							
Siirtyvän määrärahan osuus, %	6,8 %	13,5 %	15 %	13 %	10 %	8 %	8 %
Toimitilat							
Toimitilatehokkuus	20	22	17	16	17	19	19
Toimitilakustannukset/htv	10 000 €	10 000 €	9 000 €	8 000 €	9 000 €	10 000 €	10 000 €

Oikeusministeriön ja Onnettomuustutkintakeskuksen tulossopimus vuosille 2022–2025

Oikeusministeriö ja Onnettomuustutkintakeskus ovat neuvotelleet ja sopineet vuosien 2022–2025 tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseen osoitettavat resurssit.

Tulostavoitteiden toteutumisesta raportoidaan oikeusministeriölle Onnettomuustutkintakeskuksen puolivuosisiraportissa ja toimintakertomuksessa.

Tulosneuvottelu käytiin 29.11.2021 oikeusministeriössä.

Sisällysluettelo

Oikeusministeriön ja Onnettomuustutkintakeskuksen tulossopimus vuosille 2022–2025.....	1
Strateginen kehys.....	3
1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet	3
1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta).....	4
2. Tulostavoitteet vuosille 2022–2025.....	6
2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus.....	6
2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus	7
2.3 Henkilöstö.....	9
2.4 Talous.....	12
3. Vuosien 2022–2025 voimavarat	13
3.1 Henkilötyövuodet	13
3.2 Määrärahat	13
4. Voimassaolo ja seuranta	14
5. Allekirjoitukset.....	14
Liite 1 Yhteiset seurantamittarit.....	15

Strateginen kehys

1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet

Strategiset tavoitteet muodostuvat hallitusohjelman koko valtiokonsernille sekä oikeusministeriön hallinnonalalle asettamista tavoitteista. Tavoitteisiin vaikuttavat myös oikeusministeriön ja viraston omat strategiat. Lisäksi tavoitteiden asetannassa on otettu huomioon oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluvien lainkäyttöelinten ja itsenäisten toimijoiden riippumattomuus.

Alla olevassa taulukossa esitetään Viraston visio, perustehtävä sekä tärkeimmät strategiset tavoitteet ulottuen vuoteen 2025.

<p>Visio Onnettomuustutkintakeskus kuuluu eurooppalaisten tutkintaviranomaisten parhaimmistoon.</p>
<p>Perustehtävä Turvallisuustutkinnan tarkoituksena on onnettomuuksista oppimalla edistää sitä, että Suomessa on kaikilla turvallista elää ja toimia.</p>
<p>Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Turvallisuustutkinnalla lisätään yleistä turvallisuutta, ehkäistään onnettomuuksia ja vaaratilanteita sekä torjutaan onnettomuuksista aiheutuvia vahinkoja. 2. Suositusseurannalla ja -viestinnällä tehostetaan turvallisuustutkinnan vaikuttavuutta. <p>Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Tutkintaprosessi on tehokas ja mukautuva. 4. Kansainvälinen yhteistyö parantaa tutkinnan tuloksellisuutta. 5. Toimintatapojen kehittäminen tietojärjestelmien täysimääräiseksi hyödyntämiseksi sekä asiahallintajärjestelmän käyttöönotto. <p>Henkilöstötavoitteet</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Osaamisen kehittäminen on strategista ja tulevaisuuslähtöistä. 7. Koulutetaan tutkijoiksi soveltuvia henkilöitä. 8. Asiantuntijajoukon hyvä hallinta. 9. Maalittamisen työsuojelulliset riskit otetaan toiminnassa huomioon 10. OTKESin työnantajakuvan kehittäminen <p>Taloutta koskevat tavoitteet</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. Toiminta on kustannustehokasta ja taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta)

Onnettomuustutkintakeskus on kansainvälisten vaatimusten mukaisesti itsenäinen ja riippumaton tutkintaviranomainen, joka hoitaa turvallisuustutkinnan kustannustehokkaasti. Turvallisuustutkinnalla tuetaan viranomaisia ja turvallisuuskriittisiä yrityksiä niiden toiminnan kehittämisessä. Ammattitaitoinen sekä aidosti riippumaton ja puolueeton vakavien onnettomuuksien tutkinta on perusoikeuksien toteutumisen ja korruption ehkäisyn kannalta tärkeä osa oikeusvaltion koneistoa.

Turvallisuustutkintalain (525/2011) muutokset (187/2019) ovat tulleet voimaan 16.6.2019. Kansallinen lainsäädäntö on ajan tasalla ja sopusoinnussa kansainvälisten säädösten kanssa. Suomen kannalta on tärkeää vaikuttaa turvallisuustutkinnan kansainvälisten säädösten kehittämiseen niin, että tulevat muutokset tukevat suomalaista turvallisuustutkintaa mahdollistaen kustannustehokkaan tutkinnan myös jatkossa. Euroopan komissio on käynnistänyt merionnettomuusdirektiivin (2009/18/EY) uudistamisen ja sen tarkoitus on antaa ehdotus muutoksista touko-kesäkuussa 2022. Onnettomuustutkintakeskuksen kannalta keskeisin muutostarve kohdistuu siihen, että direktiivi on jatkossa sopusoinnussa suomen viranomaisten työnjaon kanssa ja tukee tutkintaviranomaisen keskittymistä vain turvallisuustutkintaan. Toisaalta muutoksessa on varmistettava, että jäsenvaltioiden turvallisuustutkintaviranomaiset voivat jatkossakin hoitaa turvallisuustutkinnan itsenäisesti ja riippumattomasti ilman EMSAn puuttumista tutkintaan.

Oikeusministeriössä valmistellaan sen yhteydessä olevien eräiden virastojen mahdollista uudelleenorganisointia. Uudistuksessa varmistetaan, että Onnettomuustutkintakeskuksen itsenäisyys ja riippumattomuus säilytetään. Oleellisena osana Onnettomuustutkintakeskuksen säädösperusteisia tehtäviä on turvallisuustutkintaan kuuluva viranomaisten toiminnan ja säädösten toimivuuden tarkastelu sisältäen myös ministeriöt ja niiden valmisteluvastuulla olevat säädökset. Tässä suhteessa Onnettomuustutkintakeskuksen toiminta on hyvin samankaltaista kuin Valtiontalouden tarkastusviraston tuloksellisuustarkastustoiminta. Onnettomuustutkintakeskuksen tehokkaan toiminnan varmistamiseksi toimitilojen tulee jatkossakin olla hyvien kulkuyhteyksien päässä liikenteen solmukohdassa Pasilassa. Tilojen kokoa on tarkoituksenmukaista tarkastella uudelleen tilatarpeen pienentyessä hybridityön lisääntyessä.

Onnettomuustutkintakeskuksen tavoitteena on olla turvallisuustutkinnan kansainvälisen kärjen tuntumassa, mikä edellyttää jatkuvaa kehittämistä. Useissa maissa on havaittu, että turvallisuustutkinnasta on saatavissa hyötyä myös terveydenhuollon alalla. Englantiin on perustettu vuonna 2017 nimenomaan terveydenhuollon onnettomuuksia tutkiva turvallisuustutkintavirasto. Terveydenhuollon tapahtumien tutkintaa kehitetään myös ainakin Norjassa, Ruotsissa, Hollannissa, Yhdysvalloissa ja Australiassa. Myös Suomessa on otettu askeleita samaan suuntaan. Onnettomuustutkintakeskukseen on vuonna 2021 perustettu uusi johtavan tutkijan virka, jonka erityisalueena on nimenomaan sosiaali- ja terveydenhuollon turvallisuustutkinta. Virka on täytetty 1.6.2021 alkaen. Tutkinnan edelleen kehittäminen ja organisointi vaatii kuitenkin Onnettomuustutkintakeskukselle hieman lisäresursointia.

ITSA (International Transportation Safety Association) on kansainvälinen itsenäisten turvallisuustutkintaviranomaisten ylimmän johdon verkosto. Siihen kuuluu maailman suorituskykyisimpiä turvallisuustutkintaviranomaisia. Onnettomuustutkintakeskuksen johtaja Veli-Pekka Nurmi on valittu ITSA:n puheenjohtajaksi kaudelle 2021–2022. Nurmen työpaikan vaihdoksesta johtuen puheenjohtajuus on siirtynyt hallintopäällikkö Hannamari Helkelle lokakuussa 2021. Puheenjohtajanaan Onnettomuustutkintakeskus järjestää kesäkuussa 2022 ITSA-kokouksen Suomessa.

Onnettomuustutkintakeskuksen riskiarvioinnissa on lakisääteistä toimintaa ja tulostavoitteiden saavuttamista uhkaavaksi riskiksi tunnistettu ulkopuolisten asiantuntijoiden saatavuus ja henkilöstön pysyvyys. Riskin hallitsemiseksi työtyytyväisyyteen on jatkossakin kiinnitettävä erityistä huomiota. Samoin asiantuntijoiden elinkaaren hallintaa kehitetään edelleen. Turvallisuustutkintalain mukaan Onnettomuustutkintakeskus kouluttaa tutkijoiksi soveltuvia henkilöitä. Viraston koulutusjärjestelmää ollaan modernisoimassa.

Tiedonhallintalaki tuli voimaan 1.1.2020 ja sen siirtymäaika päättyy 31.12.2021. Uuden tiedonhallintalain tarkoituksena on varmistaa, että viranomaiset käsittelevät tietoaineistoja asiakslähtöisesti, yhdenmukaisesti ja tietoturvallisesti julkisuusperiaatetta noudattaen. Onnettomuustutkintakeskuksen diaari hoidetaan tällä hetkellä Excel-taulukossa. Onnettomuustutkintakeskuksen on tarkoitus ottaa käyttöön sähköinen asianhallintajärjestelmä. HILDA-hankkeen viivästyminen uhkaa tiedonhallintalain vaatimusten toteuttamista.

Onnettomuustutkintakeskuksen toimintajärjestelmä sisältää työjärjestyksen, laatukäsikirjan ja toimintakäsikirjan. Onnettomuustutkintakeskuksen toimintajärjestelmässä on kuvattu parhaat käytännöt, joilla varmistetaan viraston toiminnan vaikuttavuus ja vaatimustenmukaisuus. Toimintajärjestelmää kehitetään jatkuvasti ja käytännön työssä toimitaan sen mukaisesti. Havaitut poikkeamat ja mahdollisesti epätarkoituksenmukaiset ohjeet nostetaan esille ja korjataan viipymättä. Onnettomuustutkintakeskuksen laatupolitiikka ja sen noudattaminen ovat kaikkien Onnettomuustutkintakeskuksen työntekijöiden asia. Johtajan apuna Onnettomuustutkintakeskuksessa toimii laatupäällikön johdolla laaturyhmä.

Laatukäsikirjassa on kuvattu muun muassa noudatetut menettelyt auditointeihin, johdon katselmuksiin sekä aloite- ja palautejärjestelmään. Onnettomuustutkintakeskuksen sisäisiä auditointeja jatketaan yhteistyössä oikeushallinnon asiantuntijoiden kanssa.

2. Tulostavoitteet vuosille 2022–2025

2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

- Turvallisuustutkinnalla lisätään yleistä turvallisuutta, ehkäistään onnettomuuksia ja vaaratilanteita sekä torjutaan onnettomuuksista aiheutuvia vahinkoja.
- Suositusseurannalla ja -viestinnällä tehostetaan turvallisuustutkinnan vaikuttavuutta.

Keskeiset vaikuttavuustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 1: Turvallisuustutkinnalla lisätään yleistä turvallisuutta, ehkäistään onnettomuuksia ja vaaratilanteita sekä torjutaan onnettomuuksista aiheutuvia vahinkoja.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> määritetään metodiset ja sisällölliset muutokset tutkinnan sujuvoittamiseksi 	Toimintakäsikirjan muuttaminen
2023–2024	<ul style="list-style-type: none"> lisäviran perustaminen ja täyttäminen vuoden 2023 aikana terveydenhuollon turvallisuustutkintaa varten (erikoistutkija) otetaan käyttöön metodiset ja sisällölliset muutokset tutkinnan sujuvoittamiseksi terveydenhuollon turvallisuustutkinnan vakiinnuttaminen 	Terveydenhuollon turvallisuustutkintojen määrä

Tulostavoite 2: Suositusseurannalla ja -viestinnällä tehostetaan turvallisuustutkinnan vaikuttavuutta.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> määritetään ja otetaan käyttöön suositusviestinnän tehostetut menettelytavat 	Toimintakäsikirjan muuttaminen
2023	<ul style="list-style-type: none"> vakiinnutetaan suositusviestinnän tehostetut menettelytavat 	Kuinka moni vuoden 2020 kymmenestä tärkeimmästä suosituksesta on toteutettu
2024	<ul style="list-style-type: none"> jatketaan suositusviestinnän tehostettujen menettelytapojen käyttöä 	Kuinka hyvin järjestelmä toimii ja kuinka sidosryhmät suhtautuvat siihen

2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

<p>Toiminnallinen tuloksellisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> Tutkintaprosessi on tehokas ja mukautuva Kansainvälinen yhteistyö parantaa tutkinnan tuloksellisuutta Asiahallintajärjestelmän käyttöönotto
--

Keskeiset tuloksellisuustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 3: Tutkintaprosessi on tehokas ja mukautuva.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointi-kriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> otetaan käyttöön tutkintaprosessin muutokset 	
2023	<ul style="list-style-type: none"> vakiinnutetaan tutkintaprosessin muutokset 	Sisäinen auditointi
2024	<ul style="list-style-type: none"> jatketaan toimimista muutetun tutkintaprosessin mukaisesti 	Sisäinen auditointi muutostarpeista

Tulostavoite 4: Kansainvälinen yhteistyö parantaa tutkinnan tuloksellisuutta.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointi-kriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> otetaan käyttöön kansainvälisen yhteistyön menettelytapojen muutokset 	
2023	<ul style="list-style-type: none"> vakiinnutetaan kansainvälisen yhteistyön menettelytapojen muutokset 	Sisäinen auditointi
2024	<ul style="list-style-type: none"> jatketaan kansainvälistä yhteistyötä muutettujen menettelytapojen mukaisesti 	Kansainvälisen vaikuttavuuden tehokkuuden arviointi

Tulostavoite 5: Asiahallintajärjestelmän käyttöönotto.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> asiahallintajärjestelmän käyttöönoton valmistelu <ol style="list-style-type: none"> Seulontaesitys Kansallisarkistolle Tehtäväluokitus Tiedonhallintasuunnitelma asiahallintajärjestelmän käyttöönottoprojekti käynnistyy toiminnanmuutosvaiheella noin 9 kk ennen suunniteltua käyttöönottoa 	Tiedonhallintasuunnitelma tehty
2023–2024	<ul style="list-style-type: none"> 2023: asiahallintajärjestelmän käyttöönotto 2024: vakiinnutetaan asiahallintajärjestelmän käyttö 	Asiahallintajärjestelmä käytössä

2.3 Henkilöstö

Henkilöstöön liittyvät tavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

Henkilöstö
<ul style="list-style-type: none"> Osaamisen kehittäminen on strategista ja tulevaisuuslähtöistä. Koulutetaan tutkijoiksi soveltuvia henkilöitä. Asiantuntijajoukon hyvä hallinta. Maalittamisen työsuojelliset riskit otetaan toiminnassa huomioon. OTKESin työnantajakuvan kehittäminen

Keskeiset henkilöstötavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 6: Osaamisen kehittäminen on strategista ja tulevaisuuslähtöistä.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> Vakiinnutetaan etäkoulutusmahdollisuuden hyödyntäminen silloin kun se on tarkoituksenmukaista Aloitetaan hyödyntämään koulutusjärjestelmässä nykyaikaisia oppimisalustoja. 	Koulutusjärjestelmässä hyödynnetään e-oppimista

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
2023	<ul style="list-style-type: none"> vakiinnutetaan 	
2024	<ul style="list-style-type: none"> jatketaan käyttöä 	

Tulostavoite 7: Koulutetaan tutkijoiksi soveltuvia henkilöitä.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> Turvallisuusjohtamisjärjestelmät (maaliskuu) Työturvallisuus, ensiapu ja alkusammutus (toukokuu) Asiantuntijapäivät (syyskuu) Kirjoittamiskoulutus kirjoittaville tutkijoille (lokakuu) Tutkintasäädökset (marraskuu) 	Koulutussuunnitelman noudattaminen.
2023	<ul style="list-style-type: none"> Tutkinnan ja tutkintaryhmän johtaminen (tammikuu) Paikkatutkinta ja tekninen tutkinta (toukokuu) Asiantuntijapäivät (syyskuu) Kansainvälinen tutkintatyö (marraskuu) 	Koulutussuunnitelman noudattaminen.
2024	<ul style="list-style-type: none"> Turvallisuustutkinnan perusteet (tammikuu) Suuronnettomuustutkinnan erityispiirteet (toukokuu) Asiantuntijapäivät (syyskuu) Tutkinnan metodiikka ja tutkintaprosessi (marraskuu) 	Koulutussuunnitelman noudattaminen.

Tulostavoite 8: Asiantuntijajoukon hyvä hallinta.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> määritetään ja otetaan käyttöön muutokset asiantuntijajoukon hyvään hallintaan 	Muutokset toimintakäsikirjaan

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
2023	<ul style="list-style-type: none"> vakiinnutetaan muutokset asiantuntijajoukon hyvään hallintaan 	
2024	<ul style="list-style-type: none"> jatketaan asiantuntijajoukon hyvää hallintaa muutetun toimintatavan mukaisesti 	

Tulostavoite 9: Maalittamisen työsuojelulliset riskit otetaan toiminnassa huomioon

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> päivitetään työsuojelun toimintaohjelma tarvittavilta osin otetaan käyttöön maalittamista ehkäiseviä työsuojelutoimenpiteitä muutokset 	tarvittavat työsuojelutoimenpiteet toteutettu
2023	<ul style="list-style-type: none"> vakiinnutetaan maalittamista ehkäiseviä työsuojelutoimenpiteitä koskevat muutokset 	
2024	<ul style="list-style-type: none"> jatketaan maalittamista ehkäiseviä työsuojelutoimenpiteitä muutetun työsuojelun toimintaohjelman mukaisesti 	

Tulostavoite 10. OTKESin työnantajakuvan kehittäminen

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> määritetään ja otetaan käyttöön määritetyt toimenpiteet työnantajakuvan kehittämiseksi 	
2023	<ul style="list-style-type: none"> vakiinnutetaan toimenpiteet työnantajakuvan kehittämiseksi 	
2024	<ul style="list-style-type: none"> jatketaan työnantajakuvan kehittämistä muutetun toimintatavan mukaisesti 	

2.4 Talous

Talouteen liittyvät tavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

<p>Talous</p> <ul style="list-style-type: none"> Toiminta, mukaan lukien hankinnat, on kustannustehokasta ja taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen.

Keskeiset taloustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 11: Toiminta, mukaan lukien hankinnat, on kustannustehokasta ja taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
2022-2024	<ul style="list-style-type: none"> kaikki tutkinnot valmistuvat tavoiteajassa (≤ 12 kk) ja tutkintojen keston keskiarvo on alle 300 päivää. Handi-palvelun automaation piirissä olevien sopimusten ja tilauksiin perustuvien ostolaskujen osuus 	<p>Tutkintojen kesto Handi tavoiteprosentti 50 %</p>

3. Vuosien 2022–2025 voimavarat

3.1 Henkilötyövuodet

	Toteuma 2020	Arvio 2021	Tavoite 2022	Tavoite 2023	Tavoite 2024	Tavoite 2025
Virka- ja työsuhteiset	16,2	17,0 ¹	17,3	18,3 ²	18,3	18,3
Ulkopuoliset asiantuntijat	4,2	6,1	6	6	6	6
Yhteensä	20,4	23,1	23,3	24,3	24,3	24,3

Tavoitteena on perustaa terveydenhuollon turvallisuustutkintaa varten yhden erikoistutkijan virka vuoden 2023 alkupuolella.

3.2 Määrärahat

	Toteuma 2020	Arvio 2021	Tulos- pimus 2022	Kehys 2023	Kehys 2024	Kehys 2025
Toimintamäärärahat (1 000 €)	1 485	1 605	1 620 ³	1605	1 605	1 605
Arviomäärärahat	585	648	660	660	660	660

Taulukossa vuosien 2023–2025 määrärahat ovat valtioneuvoston 12.5.2021 Julkisen talouden suunnitelman mukaiset. Eduskunta hyväksyy niitä koskevat talousarvioesitykset vuosittain. Lisäksi Onnettomuustutkintakeskuksella on käytössään edelliseltä vuodelta siirtyvä määräraha, jonka arvioidaan vuonna 2022 olevan 137 000 euroa.

¹ Sosiaali- ja terveydenhuollon johtava tutkijan virka on perustettu 1.4.2021 lukien ja täytetty 1.6.2021 lukien.

² Sisältää yhden sosiaali- ja terveydenhuollon tutkinnan viran (erikoistutkija).

³ Sisältää kehykseen verrattuna +15 000 euroa ITSA-kokouksen järjestämiseen Suomessa vuonna 2022.

4. Voimassaolo ja seuranta

Tulostavoitteiden toteutumisesta ja voimavarojen käytöstä raportoidaan oikeusministeriölle Onnettomuustutkintakeskuksen vuoden 2022 puolivuotisraportissa viimeistään elokuussa 2022 erikseen annettavan ohjeistuksen mukaisesti ja toimintakertomuksessa vuodelta 2022 viimeistään 31.1.2023.

Onnettomuustutkintakeskuksen tulee viipymättä ilmoittaa oikeusministeriölle, mikäli tulostavoitteiden toteutumisessa on merkittäviä ongelmia.

5. Allekirjoitukset

Oikeusministeriö
Pekka Timonen
Kansliapäällikkö

Onnettomuustutkintakeskus
Hannamari Helke
Johtajan varahenkilö

Liite 1 Yhteiset seurantamittarit

Mittari	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Arvio 2021	Tavoite 2022	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Henkilöstö							
Työtyytyväisyys VMBaro (Y) -luku	3,80	-	3,93	3,9	3,9	3,9	3,9
Johtajuusindeksi VMBaro (JO)	3,42	-	3,45	3,4	3,4	3,4	3,4
Työtyytyväisyys työyhteisön toimintakulttuuriin, VMBaro	3,86	-	4,12	4,1	4,1	4,1	4,1
Talous							
€/tutkinta	65 890	57 631	40 930	63 500	60 000	60 000	60 000
Siirtyvän määrärahan osuus, %	8 %	7 %	9 %	9 %	6 %	6 %	8 %
Toimitilat							
Toimitilatehokkuus m ² /htv ⁴	23,1	26,1	28,9	25,5	25,3	24,3	24,3
Toimitilakustannukset/htv	6 088 €	7 354 €	6 651 €	6 417 €	6 481 €	6 214 €	6 214 €

Vuokrasopimuksen 30389 mukaan pinta-alat ovat:

- 13 m² - 1. krs yhteistila
- 554,40 m² - 6. krs Onnettomuustutkintakeskuksen toimistotila
- 23,05 m² - yhteiskäyttö 6. krs:n neuvottelutila

yht. 590,45 m²

Lisäksi vuokrasopimuksen 30408 mukainen arkistotila 46,3 m²

Kiinteistökustannukset vuonna 2022 yhteensä noin 151 000 €/vuosi

⁴ Toimitilatehokkuudessa on huomioitava, että henkilötyövuodet koostuvat virkamiesten tekemän työn lisäksi noin 70 asiantuntijan työpanoksesta. Täten työtiloja on oltava tarjolla huomattavasti suuremmalle joukolle kuin mitä henkilötyövuodet antavat ymmärtää. Henkilötyövuosien määrä vaihtelee vuosittain, koska se ei riipu pelkästään virkamiesten työpanoksesta.

TULOSSOPIMUSASIAKIRJA

28.10.2021

OIKEUSMINISTERIÖN JA HEUNIN TULOSSOPIMUS VUOSILLE 2022–2024

Oikeusministeriö ja Euroopan kriminaalipoliitiikan instituutti HEUNI ovat neuvotelleet ja sopineet vuosien 2022–2024 tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseen osoitettavat resurssit.

Tulostavoitteiden toteutumisesta raportoidaan oikeusministeriölle HEUNIn puolivuotisraportissa ja vuosikertomuksessa.

Tulosneuvottelu käytiin 28.10.2021 Helsingissä

SISÄLLYSLUETTELO

1. STRATEGINEN KEHYS	3
1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet	3
1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta).....	5
2. TULOSTAVOITTEET VUOSILLE 2022–2024.....	6
2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus.....	6
2.2 Henkilöstö.....	11
3. VUOSIEN 2022–2024 VOIMAVARAT	14
3.1 Henkilötyövuodet	14
3.2 Määrärahat	15
4. VOIMASSAOLO JA SEURANTA.....	15
5. ALLEKIRJOITUKSET	15

1. STRATEGINEN KEHYS

1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet

HEUNI on itsenäinen tutkimus- ja kehittämisinstituutti oikeusministeriön hallinnonalalla. HEUNIn toimintaa ohjaavat instituutin perustamislaki ja -asetus, joissa määritellään instituutin rakenne ja perustehtävät, joita ovat tiedonkeruu, tutkimuksen teko, tiedon levittäminen ja välittäminen sekä seminaarien, konferenssien ja kokousten järjestäminen. HEUNI toimii Yhdistyneiden kansakuntien yhteydessä, mikä tarkoittaa sitä, että HEUNI seuraa YK:n kriminaalipoliittisen ohjelman prioriteetteja ja toimeenpanee näitä omassa toiminnassaan. Kriminaalipoliittisen ohjelman alaiset kansainväliset sopimukset (järjestäytyneet rikollisuus, ml. ihmiskauppa, sekä korruptio), vuosittain kokoontuva kriminaalipoliittinen toimikunta sekä viiden vuoden välein kokoontuva kriminaalipoliittinen maailmankongressi luovat pohjaa instituutin aihevalinnoille. Lisäksi instituutin toiminnalle antaa suuntaviivoja vuosittain kokoontuva YK:n pääsihteerin nimittämä kansainvälinen neuvottelukunta. HEUNIn strategiassa (2020–2023) määritellyt substantiiviset teemat – ihmiskauppa, korruptio, uhrien oikeudet ja sukupuoli rikosoikeusjärjestelmässä – ovat keskeisiä teemoja myös YK:n kriminaalipoliittisessa ohjelmassa. HEUNIn toiminta tukee YK:n kestävän kehityksen tavoitteita, etenkin tavoitteita 5 (sukupuolten tasa-arvo), 8 (ihmiskäyttöinen työ) ja 16 (rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto). Toiminnassa huomioidaan myös tavoitteet 12 (vastuullinen kuluttaminen) ja 13 (ilmastoteot), jotka on sisällytetty HEUNIn strategian toimintaa poikkileikkaaviin teemoihin.

HEUNI laati vuonna 2019 toimintaa vuosina 2020–2023 ohjaavan strategian. Strategian lähtökohta oli valtiovarainministeriön suosittelema CAF-itsearviointi, jonka tekemiseen osallistui koko henkilökunta. Itsearvioinnin pohjalta laadittiin toiminnan kehittämistä koskevat tavoitteet. Lisäksi tehtiin toimintaympäristö- ja sidosryhmäanalyysi, jotka tukivat substantiivisten tavoitteiden asettelua. Strategiaa on vuonna 2020 toimeenpantu asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Vuoden 2022 tulostavoitteet seuraavat HEUNIn strategiaa, mutta niitä on muokattu toimintaympäristön ja toiminnan tarpeiden näkökulmasta.

HEUNIn tutkimus- ja kehittämistoiminta on luonteeltaan poikkihallinnollista. Suomessa tutkimamme ilmiöt liittyvät erityisesti oikeusministeriön, sisäministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonaloille. Lisäksi toimintamme koskettaa työ- ja elinkeinoministeriön, ulkoministeriön ja opetusministeriön hallinnonaloja. Vuonna 2021 on toteutettu kansallisia hankkeita, jotka ovat tukeneet erityisesti työ- ja elinkeinoministeriön harmaan talouden torjunnan ja työperäisen hyväksikäytön ehkäisemisen tavoitteita sekä sisäministeriön ulkomaalaislainsäädännön kehittämiseen ja ihmiskaupan torjuntaan liittyviä tavoitteita. Lisäksi on tuettu valtiovarainministeriön alaista kansallista hankintastrategiaa tuottamalla opas työperäisen hyväksikäytön ehkäisemiseksi julkisissa hankinnoissa. HEUNI on myös osallistunut aktiivisesti oikeusministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonaloilla erityisesti ihmiskaupan ja sukupuolistuneen väkivallan ehkäisyyn liittyvien politiikkaohjelmien suunnitteluun ja toimeenpanoon.

Viraston kannalta keskeisimmät hallitusohjelman tavoitteet ovat:

1. Oikeusturvan parantaminen
2. Perus- ja ihmisoikeuksien toteutuminen sekä ihmisiin kohdistuvien oikeudenloukkauksien torjuminen
3. Henkilökohtaiseen koskemattomuuteen sekä henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten, erityisesti lapsiin kohdistuvien rikosten sekä lähisuhdeväkivallan vähentäminen.
4. Erityisen haavoittuvassa asemassa olevien uhrien auttamiseksi matalan kynnyksen ilmoitusmahdollisuuksia parantaminen ja viranomaiskäytäntöjen vahvistaminen.
5. Ihmiskaupan uhrin aseman parantaminen ihmiskaupparikosprosessin etenemisestä riippumatta.
6. Perustetaan ryhmä ihmiskaupparikosten paljastamiseen ja tutkimiseen.

7. Harmaan talouden torjuntaohjelmaa jatkaminen
8. Ehkäistään ja torjutaan paperittomuutta laaja-alaisella viranomaisyhteistyöllä.
9. Selvitetään ulkomaalaislakiin tehtyjen lukuisten erillisten lakimuutosten ja soveltamiskäytäntöjen yhteisvaikutukset oikeusturvaan.

HEUNIn toiminta tukee oikeusministeriön strategian tavoitteita koskien etenkin yhdenvertaisia osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia, korkealaatuista oikeusturvaa sekä rikosvastuun oikeudenmukaista toteutumista.

Visio: HEUNI tekee urauurtavaa tutkimusta, jolla vaikutetaan kansalliseen, eurooppalaiseen ja Yhdistyneiden kansakuntien kriminaalipoliittiseen

Perustehtävä: Tutkimuksen tekeminen; tiedonkeruu, tiedon välittäminen, julkaiseminen ja levittäminen; sekä seminaarien, konferenssien ja kokousten järjestäminen.

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

1. Eriyisen haavoittuvassa asemassa olevien rikosten uhrien oikeusturva paranee ja he saavat parempia palveluita.
2. Rikosoikeusjärjestelmän ja muut keskeiset toimijat tunnistavat ja reagoivat paremmin ihmiskauppaan ja sen kaltaisiin rikoksiin (kuten pakkoavioliitot, lapsiin ja nuoriin kohdistuva hyväksikäyttö, työperäinen hyväksikäyttö).
3. Ymmärrys talousrikoksista ja yhteisörikoksista monipuolistuu ja ilmiöön puuttuminen paranee.
4. Yritykset ja julkiset hankkijat tunnistavat ja ehkäisevät paremmin työperäistä hyväksikäyttöä alihankintaketjuissaan.
5. HEUNIn rooli YK:n kriminaalipoliittisen ohjelman toimeenpanossa vahvistuu.

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

6. HEUNI:lla on selkeät ja tehokkaat hankehallinto- ja toimintaprosessit.
7. HEUNI:lla on yhteistyöverkostot luotettavien ja ammattitaitoisten kumppaneiden kanssa eri puolilla Eurooppaa ja Yhdistyneissä Kansakunnissa.
8. HEUNI viestii tehokkaasti ja aktiivisesti.

Henkilöstötavoitteet

9. Henkilöstöpolitiikassa noudetaan HEUNI:n strategiassa asetettuja arvoja.
10. Henkilöstöllä on erinomaiset tutkimusmetodologiset, projektihallinto- ja viestintätaidot.
11. HEUNI:lle on rekrytoitu vakituinen viestintäasiantuntija
12. Tuemme nuoria asiantuntijoita stipendiaattiohjelman ja korkeakouluharjoittelun kautta.

Taloutta koskevat tavoitteet

13. HEUNilla on enemmän ulkopuolista rahoitusta ja laajempi rahoituspohja.
14. HEUNilla on systemaattisempi (hanke ja määräraha) budjetointi ja talousseuranta

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta)

Vuoden 2020 alussa alkanut koronapandemia on osoittautunut ns. viheliäiseksi ongelmaksi, joka vaikuttaa yhteiskuntaan monella tasolla. Se lisää olemassa olevia yhteiskunnallisia haasteita, kuten eriarvoisuutta ja osattomuutta, ja vaikuttaa siten myös HEUNin toimintaan. Koronapandemia vaikuttaa etenkin haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten tilanteeseen ja siten rikollisuuden eri muotoihin.

Tulevina vuosin HEUNin ulkoinen toimintaympäristö tulee todennäköisesti kohtaamaan useita muutoksia. Tietyt ns. megatrendit – ja nyt koronapandemian tuomat odottamattomat muutokset – tulevat vaikuttamaan yhteiskuntaan niin positiivisesti kuin negatiivisesti, ja siten myös rikollisuuteen ja sen ilmentymiin ja vaikutuksiin. Koronapandemian on jo nähty vaikuttaneen työperäisen hyväksikäytön riskin kasvamiseen sekä perheen sisäisen väkivallan lisääntymiseen.

Ilmastonmuutos vaikuttaa kaikkeen toimintaan, ja rikollisuuden näkökulmasta, tulee johtamaan kasvavaan siirtolaisuuteen, ja sitä myötä ihmissalakuljetukseen, ihmiskauppaan, ja haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden hyväksikäyttöön. Siirtolaisuuden myötä yhteiskunnallinen jännitteisyys ja vihapuhe voi lisääntyä, mutta siirtolaisuudella on myös positiivisia vaikutuksia esimerkiksi huoltosuhteen kanssa kamppaileville maille. Oikeuden saralla tulemme todennäköisesti näkemään oikeuksien laajentamisen ympäristölle, ilmastolle ja eläimille.

Oikeusvaltioon ja demokratiaan kohdistuvat vaikutusyritykset saattavat toisaalta lisätä valtioiden sisäisiä ja keskinäisiä konflikteja kasvavan nationalismin ja populismin myötä. Samalla universaalit ihmisoikeudet ja kansainvälisen oikeuden asema saattavat horjua, johtaen monenvälisen järjestelmän perusteiden kyseenalaistamiseen ja esimerkiksi naisten ja vähemmistöjen oikeuksien heikentymiseen. Toisaalta absoluuttinen köyhyys vähenee, sukupuolten tasa-arvo vahvistuu, ja vähemmistöjen oikeudet tunnustetaan aiempaa paremmin. Samalla teknologinen kehitys tulee johtamaan lisääntyneeseen kansalaisosallistumiseen ja nuorten aiempaa aktiivisempaan osallistumiseen, joka voi johtaa toisaalta demokratian ja oikeusvaltion vahvistumiseen globaalisti. Koronapandemian aikana demokratiapyrkimykset ovat vahvistuneet joissain maissa, samaan aikaan kun koronapandemian tuomat rajoitukset vaikeuttavat osallistumista ja avoimuutta toisaalla. Pandemian myötä olemme nähneet myös rikollisuuden muotojen siirtymisen enenemässä määrin verkkoon, josta tietomurrot ovat yksi esimerkki.

Työn murros ja digitalisaatio sekä tekoälyn kehittyminen tulee vaikuttamaan sekä yhteiskuntiin että organisaatioihin. Koronapandemian tuoma laaja ja jo yli 1.5 jatkunut etätyö vaikuttaa myös jatkossa työnteon muotoihin, kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön ja johtamisen tarpeiden muutokseen. Hybridityö etsii vielä muotojaan, mutta vanhaan tuskin enää palataan. Jatkuva oppiminen tulee olemaan perusedellytys työelämässä ja uusien (etä)työkalujen joustava käyttöönotto on välttämätöntä myös jatkossa. Työelämän epävarmuus ja joustavuuden vaatimus vahvistuu, mikä saattaa vaikuttaa etenkin haavoittuvassa asemassa olevien työllistymiseen ja työnteon ehtoihin. Pandemian tuoma epävarmuus näkyy myös työelämässä, ja etenkin valmiiksi haavoittuvassa asemassa olevat voivat marginalisoitua edelleen. Tekoälyn kehittyminen johtaa niin positiivisiin kuin negatiivisiin muutoksiin yhteiskunnassa ja työelämässä.

HEUNI on osana vuosien 2020–2023 strategiaa laatinut sisäisen riskienhallintasuunnitelman. HEUNin määräraha ei kata toiminnan perusmenoja, ml. henkilöstökuluja. Ulkopuolisen hankemäärärahan varmistaminen on epävarmaa. Vajetta täydennetään tällä hetkellä ulkopuolisella hankerahoituksella. Hankerahoituksen saaminen on aina vaikeasti ennakoitavaa ja epävarmaa ja sen hallinnointi resursseja vievää. Siksi HEUNI tulee vuosina 2022–2023 satsaamaan talousseurannan ja hanketoiminnan kehittämiseen, jotta toiminta

olisi mahdollisimman ennakoitavaa ja tehokasta. HEUNI seuraa aktiivisesti hankerahoituskanavia, verkostoituu potentiaalisten hankekumppaneiden kanssa, sekä tekee hankehakemuksia varmistukseen riittävän ulkopuolisen rahoituksen määrän. HEUNI vastaa ulkoisten haasteiden tuomiin riskeihin seuraamalla aktiivisesti rikollisuuden ja kriminaalipolitiikan muutoksia ja trendejä, kehittämällä tutkimusta, jossa vastataan näihin haasteisiin, sekä ylläpitämällä ja kehittämällä henkilöstön osaamista.

Koronapandemian alettua maaliskuussa 2020 HEUNI sopeutti toimintaansa nopeasti: siirryimme etätöhyön ja otimme aktiivisesti käyttöön verkkoympäristön työkaluja. Olimme ensimmäisestä etätöskentelypäivästä lähtien täysin operatiivisia ja jatkoimme hankkeiden toteuttamista sovittujen aikataulujen mukaisesti. Etätö on aiheuttanut haasteita tuotosten jalkauttamisessa ja verkostoitumisessa, mutta olemme muokanneet työtapojamme verkkovälitteisiksi ja onnistuttu kaikkien tulostavoitteiden toteuttamisessa ja myös laajentamaan verkostojamme ja vaikuttavuuttamme. Verkkovälitteisen toiminnan suurimpana haasteena on tällä hetkellä valtionhallinnon ICT-toiminnan jäykkyys, joka huomattavasti vaikeuttaa online-toiminnan innovatiivista kehittämistä. HEUNIssa on satsattu henkilöstön hyvinvointiin järjestämällä säännöllistä taukoliikuntaa etänä, muokattu johtamiskäytäntöjä ja organisaation sisäistä yhteydenpitoa, sekä ylläpidetty tiiviimpää yhteistyötä työterveyden kanssa. Työhyvinvointia seurataan jatkossa entistä vahvemmin, koska pitkittyneen etätöhyön ja pandemian epävarmuustekijöiden takia ns. etätöapatia on todellinen riski. Olemme vuoden 2021 aikana tavanneet mahdollisuuksien mukaan kasvokkain. Etätöä on purettu joustavasti syksystä 2021 alkaen, tavoitteena että vuoden 2022 alusta toiminta on hybridimuotoista, ts. työnteossa vaihtelee etä- ja läsnätyö.

2. TULOSTAVOITTEET VUOSILLE 2022–2024

2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuosille 2022–2024 ovat:

1. Eriyisen haavoittuvassa asemassa olevien rikosten uhrien oikeusturva paranee ja he saavat parempia palveluita.
2. Rikosoikeusjärjestelmän ja muut keskeiset toimijat tunnistavat ja reagoivat paremmin ihmiskauppaan ja sen kaltaisiin rikoksiin (kuten pakkoavioliitot, lapsiin ja nuoriin kohdistuva hyväksikäyttö, työperäinen hyväksikäyttö).
3. Ymmärrys talousrikoksista ja yhteisörikoksista monipuolistuu ja ilmiöön puuttuminen paranee.
4. Yritykset ja julkiset hankkijat tunnistavat ja ehkäisevät paremmin työperäistä hyväksikäyttöä alihankintaketjuissaan.
5. HEUNIn rooli YK:n kriminaalipoliittisen ohjelman toimeenpanossa vahvistuu.

Keskeiset vaikuttavuustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 1: Erityisen haavoittuvassa asemassa olevien rikosten uhrien oikeusturva paranee ja he saavat parempia palveluita.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022	<ol style="list-style-type: none"> Rikosoikeusjärjestelmän toimijat ja uhripalveluiden tuottajat tunnistavat paremmin erityisen haavoittuvassa asemassa olevia väkivallan uhreiksi joutuneita henkilöitä ja ko. uhrien haasteita päästä oikeusturvan ja palveluiden piiriin. Rikosoikeusjärjestelmän ja toimijat ja uhripalveluiden tuottajat ottavat käyttöön työkaluja, jotka edistävät erityisen haavoittuvassa asemassa olevia väkivallan uhrien mahdollisuuksia oikeusturvan ja palveluiden piiriin. 	<ol style="list-style-type: none"> Esitelmien, tapaamisten ja tilaisuuksien ja osallistujien määrä. Lainsäädäntö- ja muutosprosesseihin osallistumisen määrä. Julkaisujen ja kehitettyjen työkalujen määrä. Mediaesiintymisten määrä. Baseline-mittaukset (hankekohtaisesti silloin kun se kuuluu hankkeen tehtäviin). Tapauskuvaukset muutoksesta (pitkällä aikavälillä).
2023-2024	<ol style="list-style-type: none"> Kansalliset ohjelmat, ohjeistukset ja lainsäädäntö huomioivat erityisen haavoittuvassa asemassa olevien uhrien aseman ja oikeusturvan 	<ol style="list-style-type: none"> Esitelmien, tapaamisten ja tilaisuuksien ja osallistujien määrä. Lainsäädäntö- ja muutosprosesseihin osallistumisen määrä. Julkaisujen ja kehitettyjen työkalujen määrä. Mediaesiintymisten määrä. Baseline-mittaukset (hankekohtaisesti silloin kun se kuuluu hankkeen tehtäviin). Tapauskuvaukset muutoksesta (pitkällä aikavälillä).

Tulostavoite 2: Rikosoikeusjärjestelmän toimijat ja muut keskeiset toimijat tunnistavat ja reagoivat paremmin ihmiskauppaan ja sen kaltaisiin rikoksiin (kuten pakkoavioliitot, lapsiin ja nuoriin kohdistuva hyväksikäyttö, työperäinen hyväksikäyttö).

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022	<ol style="list-style-type: none"> Rikosoikeusjärjestelmän ja toimijat ja uhripalveluiden tuottajat ottavat käyttöön työkaluja, jotka edistävät ymmärrystä ihmiskaupasta ja sen kaltaisista rikoksista. 	<ol style="list-style-type: none"> Esitelmien, tapaamisten ja tilaisuuksien ja osallistujien määrä. Lainsäädäntö- ja muutosprosesseihin osallistumisen määrä. Julkaisujen ja kehitettyjen työkalujen määrä.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
		4. Mediaesiintymisten määrä. 5. Baseline-mittaukset (hankekohtaisesti silloin kun se kuuluu hankkeen tehtäviin). 6. Tapauskuvaus muutoksesta (pitkällä aikavälillä).
2023-2024	2. Kansalliset ohjelmat, ohjeistukset ja lainsäädäntö huomioivat ihmiskaupan ja sen kaltaiset rikokset.	1. Esitelmien, tapaamisten ja tilaisuuksien ja osallistujien määrä. 2. Lainsäädäntö- ja muutosprosesseihin osallistumisen määrä. 3. Julkaisujen ja työkalujen määrä. 4. Mediaesiintymisten määrä. 5. Baseline-mittaukset (hankekohtaisesti silloin kun se kuuluu hankkeen tehtäviin). 6. Tapauskuvaus muutoksesta pitkällä aikavälillä (katsoen menneisyyteen).

Tulostavoite 3: **Talousrikoksiin ja yhteisörikoksiin puututaan useammin**

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022	1. Keskeiset viranomaiset, ml. esitutkinta- ja työsuojeluviranomaiset tunnistavat paremmin Suomessa esiintyvän harmaan talouden muodot ja niiden väliset suhteet. 2. Keskeiset viranomaiset, ml. esitutkinta- ja työsuojeluviranomaiset ottavat käyttöön työkaluja Suomessa esiintyvän harmaan talouden muotoihin puuttumiseksi.	1. Esitelmien, tapaamisten ja tilaisuuksien ja osallistujien määrä. 2. Lainsäädäntö- ja muutosprosesseihin osallistumisen määrä. 3. Julkaisujen ja työkalujen määrä. 4. Mediaesiintymisten määrä. 5. Baseline-mittaukset (hankekohtaisesti silloin kun se kuuluu hankkeen tehtäviin). 6. Tapauskuvaus muutoksesta (pitkällä aikavälillä).
2023-2024	1. Kansalliset ohjelmat, ohjeistukset ja lainsäädäntö huomioivat Suomessa esiintyvän harmaan talouden muodot ja niiden väliset suhteet.	1. Esitelmien, tapaamisten ja tilaisuuksien ja osallistujien määrä. 2. Lainsäädäntö- ja muutosprosesseihin osallistumisen määrä. 3. Julkaisujen ja kehitettyjen työkalujen määrä. 4. Mediaesiintymisten määrä. 5. Baseline-mittaukset (hankekohtaisesti silloin kun se kuuluu hankkeen tehtäviin).

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
		6. Tapauskuvaus muutoksesta (pitkällä aikavälillä)

Tulostavoite 4: **Yritykset ja julkiset hankkijat tunnistavat ja ehkäisevät paremmin työperäistä hyväksikäyttöä alihankintaketjuissaan.**

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022	<ol style="list-style-type: none"> 1. Yritykset ja julkiset hankkijat tunnistavat paremmin työvoiman hyväksikäytön riskit alihankintaketjuissa. 2. Yritykset ja julkiset hankkijat ottavat käyttöön työkaluja työvoiman hyväksikäytön ehkäisemiseksi alihankintaketjuissa. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Esitelmien, tapaamisten ja tilaisuuksien ja osallistujien määrä. 2. Lainsäädäntö- ja muutosprosesseihin osallistumisen määrä. 3. Julkaisujen ja kehitettyjen työkalujen määrä. 4. Mediaesiintymisten määrä. 5. Baseline-mittaukset (hankekohtaisesti silloin kun se kuuluu hankkeen tehtäviin). 6. Tapauskuvaus muutoksesta (pitkällä aikavälillä).
2023-2024	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kansalliset ohjelmat, ohjeistukset ja lainsäädäntö huomioivat työvoiman hyväksikäytön ehkäisemisen alihankintaketjuissa. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Esitelmien, tapaamisten ja tilaisuuksien ja osallistujien määrä. 2. Lainsäädäntö- ja muutosprosesseihin osallistumisen määrä. 3. Julkaisujen ja kehitettyjen työkalujen määrä. 4. Mediaesiintymisten määrä. 5. Baseline-mittaukset (hankekohtaisesti silloin kun se kuuluu hankkeen tehtäviin). 6. Tapauskuvaus muutoksesta (pitkällä aikavälillä).

Tulostavoite 5: **HEUNin rooli YK:n kriminaalipoliittisen ohjelman toimeenpanossa vahvistuu**

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022-2024	<ol style="list-style-type: none"> 1. Yhteistyö YK:n kriminaalipoliittisen verkoston kanssa tiivistyy. 2. Yhteistyö YK:n kanssa vahvistuu. 3. HEUNin esille tuomien aiheiden näkyvyys YK:n kriminaalipoliittisessa ohjelmassa vahvistuu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kongressi- ja komissio-osallistumiset, osallistuminen muihin YK-tilaisuuksiin, oheistapahtumien määrä, keskustelut, tapaamiset 2. Tapauskuvaus muutoksesta (pitkällä aikavälillä).

Toiminnallinen tuloksellisuus

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet vuosille 2022–2024 ovat:

Toiminnallinen tuloksellisuus	
1.	HEUNilla on selkeät ja tehokkaat hankehallinto- ja toimintaprosessit
2.	HEUNilla on yhteistyöverkostot luotettavien ja ammattitaitoisten kumppaneiden kanssa eri puolilla Eurooppaa.
3.	HEUNI viestii tehokkaasti ja aktiivisesti.

Keskeiset tuloksellisuustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 6: **HEUNilla on selkeät ja tehokkaat hankehallinto- ja toimintaprosessit**

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022	<ol style="list-style-type: none"> On vahvistettu henkilöstön hankehallintaosaamista ml. palkkaamalla talous- ja hankehallinnon asiantuntija On vahvistettu muiden prosessien sujuvuutta jatkamalla tärkeimpien prosessien kuvaamista, etenkin talousraportoinnin ja hankeraportoinnin osalta. On oltu mukana HILDA-kehityksessä On arvioitu HEUNIn strategian prosesseja koskevat tavoitteet ja tehty tarvittavat muokkaukset. 	<ol style="list-style-type: none"> Hankehallinnon asiantuntija palkattu Prosessit kirjattu Koulutusten määrä
2023-2024	<ol style="list-style-type: none"> On otettu käyttöön HILDA ja käytetään tarkoituksenmukaisesti. On tarkennettu tarvittaessa prosessien dokumentointia ml. huomioiden OEV. On tehty uudestaan CAF-itsearviointi jolla todennetaan, ovatko prosessit selkeämpiä ja tehokkaampia (2023). On arvioitu hankehallinnan ja toiminnan tarpeet uudessa strategiaprosessissa (uusi strategia voimaan 2024→) 	<ol style="list-style-type: none"> HILDA:n ja hanketyökalun käyttöönottoaste Uusi CAF 2023

Tulostavoite 7: **HEUNilla on yhteistyöverkostot luotettavien ja ammattitaitoisten kumppaneiden kanssa eri puolilla Eurooppaa.**

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022	<ol style="list-style-type: none"> On tehty uusi sidosryhmäanalyysi ja tunnistettu uusia kumppanuuksia On laajennettu hankeyhteistyön kumppanuusverkostoja ja tunnistettu uusia hankehakujia. 	<ol style="list-style-type: none"> Kartoitukset Pohjat, kriteeristöt

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2023-2024	<ol style="list-style-type: none"> 1. On kehitetty yhteistyön ja tiedon jakamisen periaatteita 2. On arvioitu osana CAF-itsearviointia yhteistyöverkostojemme tarkoituksenmukaisuutta. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kartoitukset 2. Pohjat, kriteeristöt 3. On tehty uusi sidosryhmäkysely, jonka tuloksia verrataan vuoden 2019 kyselyyn.

Tulostavoite 8: **HEUNI viestii tehokkaasti ja aktiivisesti.**

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022	<ol style="list-style-type: none"> 1. On toteutettu vaikuttamisviestintäsuunnitelmaa. 2. On edelleen vahvistettu henkilöstön viestintäosaamista osana jatkuvaa oppimista ja osaamisen kasvattamista (ks. myös henkilöstötavoitteet). 3. On kehitetty toiminnan tuotosten jakamista ja siten vaikuttavuutta. 4. On sisällytetty viestintä kaikkeen HEUNIn toimintaan, prosesseihin ja hankkeiden eri vaiheisiin. ml. että hankkeille tehdään omat viestintäsuunnitelmansa 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Viestintäsuunnitelma 2. Visuaalinen ilme 3. Ohjelmistot, käyttöönotto ja koulutus 4. Työnkuva
2023-2024	<ol style="list-style-type: none"> 1. On toteutettu vaikuttamisviestintäsuunnitelmaa. 2. On hankittu tehokkaaseen viestintään tarvittavat ohjelmistot 3. On sisällytetty viestintä kaikkeen HEUNIn toimintaan, prosesseihin ja hankkeiden eri vaiheisiin. ml. että hankkeille tehdään omat viestintäsuunnitelmansa 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Viestintäsuunnitelma 2. Visuaalinen ilme 3. Ohjelmistot, käyttöönotto ja koulutus 4. Työnkuva 5. Medianäkyvyys, Some-seuraajat, uutiskirje seuraajat 6. HEUNIn tunnettuuden ja imagon kartoitus uuden sidosryhmäkyselyn avulla.

2.2 Henkilöstö

Henkilöstöön liittyvät tavoitteet vuosille 2022–2024 ovat:

Henkilöstö

1. Henkilöstöpolitiikassa noudetaan HEUNIn strategiassa asetettuja arvoja
2. Henkilöstöllä on erinomaiset tutkimusmetodologiset, projektihallinto- ja viestintätaidot.
3. Tuemme nuoria ammattilaisia stipendiaattiohjelman kautta.

Keskeiset henkilöstötavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 9: **Henkilöstöpolitiikassa noudetaan HEUNin strategiassa asetettuja arvoja**

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022	<ol style="list-style-type: none"> Henkilöstön omiin vuosittaisin koulutus- ja työsuunnitelmiin on sisällytetty strategian toimeenpano. On selvitetty mahdollisuuksia liikkuvuuden edistämiseen. On kehitetty virkistystoimintaa. 	<ol style="list-style-type: none"> Koulutus- ja työsuunnitelmat Keskustelujen määrä ja tulokset
2023-2024	<ol style="list-style-type: none"> On järjestetty sisäisiä keskusteluja ja tapahtumia yhteisistä arvoista ja työnteon tavoista On toteutettu työhyvinvointikysely ja johtamiskysely/VM Baro) ja kehitetty johtamista ja henkilöstön hyvinvointia kyselyn perusteella. 	<ol style="list-style-type: none"> Koulutus- ja työsuunnitelmat Keskustelujen määrä ja tulokset On arvioitu CAF:n kautta onko päästy tavoitteeseen

Tulostavoite 10: **Henkilöstöllä on erinomaiset tutkimusmetodologiset, projektihallinto- ja viestintätaidot.**

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022	<ol style="list-style-type: none"> On toteutettu henkilöstölle koulutussuunnitelman mukaista tutkimusmetodologista, projektihallinto ja viestintäkoulutusta On järjestetty ja aikataulutettu mahdollisuuksia sisäiseen oppimiseen ml. lukupiirit On osallistuttu hankkeisiin, joissa voidaan kehittää ja testata uusia metodologioita 	<ol style="list-style-type: none"> Koulutusten määrä, osallistuminen Uusien menetelmien käyttöönotto
2023-2024	<ol style="list-style-type: none"> On toteutettu henkilöstölle koulutussuunnitelman mukaista tutkimusmetodologista, projektihallinto ja viestintäkoulutusta On osallistuttu hankkeisiin, joissa voidaan kehittää ja testata uusia metodologioita 	<ol style="list-style-type: none"> Koulutusten määrä, osallistuminen Henkilöstölle osaamiskartoitus (esim Osaavan kautta) Uusien menetelmien käyttöönotto

Tulostavoite 11: **Tuemme nuoria ammattilaisia harjoittelun kautta.**

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022	<ol style="list-style-type: none"> 1. On tehty vuosittainen harjoittelija-suunnitelma ja harjoittelijoiden työnkuvat 2. On rekrytoitu 2-3 eri alan harjoittelijaa. On luotu yhteyksiä yliopistoihin, jotta saadaan eri alojen motivoituneita harjoittelijoita 3. On pyydetty harjoittelusta palautetta ja luotu harjoittelijoille verkostoja ja tuettu heitä urallaan 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Suunnitelma, työnkuvat 2. Palauteraportit
2023-2024	<ol style="list-style-type: none"> 1. On tehty vuosittainen harjoittelija-suunnitelma ja työnkuvat 2. On rekrytoitu 2–3 eri alan harjoittelijaa. On luotu yhteyksiä yliopistoihin, jotta saadaan eri alojen motivoituneita harjoittelijoita 3. On pyydetty harjoittelusta palautetta ja luotu harjoittelijoille verkostoja ja tuettu heitä urallaan 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Suunnitelma, työnkuvat 2. Palaute

Talous

Talouteen liittyvät tavoitteet vuosille 2022–2024 ovat:

<p>Talous</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. HEUNilla on enemmän ulkopuolista rahoitusta ja laajempi rahoituspohja. 2. HEUNilla on systemaattisempi (hanke- ja määräraha)budjetointi ja talousseuranta

Keskeiset taloustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 12: **HEUNilla on enemmän ulkopuolista rahoitusta ja laajempi rahoituspohja**

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022	<ol style="list-style-type: none"> 1. On palkattu hanke- ja taloushallinnon asiantuntija 2. On kehitetty ja systematisoitu hankerahoituksen seuranta 3. On osallistuttu hankerahoitushakukoulutuksiin 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hanke- ja taloushallinnon asiantuntija palkattu 2. Tehtyjen hakemusten määrä 3. Läpimenoprosentti 4. Saadun rahoituksen määrä 5. Osallistumisten määrä (kokoukset, verkostoituminen)

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
	4. On verkostoiduttu rahoittajien ja potentiaalisten hakukumppaneiden kanssa (ks. myös tulostavoite 6) 5. On vaikutettu rahoituspainotuksiin mahdollisuuksien mukaan verkostoissa	
2023-2024	1. On osallistuttu hankerahoitushakukoulutuksiin 2. On verkostoiduttu rahoittajien ja potentiaalisten hakukumppaneiden kanssa (ks. myös tulostavoite 6) 3. On vaikutettu rahoituspainotuksiin mahdollisuuksien mukaan verkostoissa 4. On kartoitettu uusia rahoitusmekanismeja, ml. Horizon Europe -rahoituskanava	1. Tehtyjen hakemusten määrä 2. Läpimeno-prosentti 3. Osallistumisten määrä (kokoukset, verkostoituminen)

Tulostavoite 13: HEUNilla on systemaattisempi (hanke- ja määräraha)budjetointi ja talousseuranta

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022	1. On palkattu hanke- ja taloushallinnon asiantuntija 2. On opeteltu käyttämään tehokkaammin nykyisiä taloushallinnon työkaluja 3. On kehitetty hankerahoituksen seurannan ja yleisen budjetin seuranta 4. On osallistuttu (EU)-hankkeiden taloushallintakoulutuksiin	1. Hanke- ja taloushallinnon asiantuntija 2. Talousraporttien muutos 3. Koulutusten määrä
2023-2024	1. On kehitetty hankerahoituksen seurannan ja yleisen budjetin seuranta 2. On osallistuttu (EU)-hankkeiden taloushallintakoulutuksiin 3. On varmistettu taloushallinnon osaamisen pysyminen HEUNissa ja osaamisen siirtyminen	1. Työkalut ja koulutus niiden käyttöönottoon 2. Talousraporttien muutos 3. Koulutusten määrä

3. VUOSIEN 2022–2024 VOIMAVARAT

3.1 Henkilötyövuodet

	Toteutunut 2019	Tavoite 2020	Tavoite 2021	Tavoite 2022	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Henkilötyövuodet	8,5	8	8	9	9	8

Vuonna 2022 HEUNilla on 9HTV vahvuus, ml. määräaikainen hanke- ja taloushallinnon asiantuntija. HEUNIn strategisena tavoitteena on vahvistaa tutkimus- ja asiantuntijakapasiteettiaan tulevina vuosina, mutta tämä on mahdollista vain lisämäärärahalla tai merkittäväällä hankeportfolion kasvulla.

3.2 Määrärahat

HEUNIn nykyinen määräraha (530 000 euroa) ei kata edes vakituisen henkilökunnan palkkamenoja. HEUNIn kuluista määräraha kattaa noin 70% ja loput HEUNI on itse rahoittanut projektirahoituksella. Hanketulot vaihtelevat riippuen haettavissa olevista rahoista, niiden painopisteistä sekä hakemusten arvioinnista ja muiden hakijoiden määrästä, ja on siksi epävarmaa.

HEUNI budjetti	2019 toteutunut	2020 7,5htv	2021 8,5htv	2022 9htv (uusi talousasiantuntija 2v)	2023 9htv (talousasiantuntija 2v)	2024 8htv
Henkilöstökulut	562400	525000	600400	645000	645000	580000
Muut kulut	123600	115000	125000	145000	145000	130000
YHTEENSÄ KULUT	686000	640000	725400	790000	790000	710000
Määräraha	518000	525000	530000	540 000	550000	550000
Siirtomäärärahat (edelliseltä vuodelta)	168000	125000	200600	235200	155200	65200
Hanketulot (2022-2024 ENNUSTE)	125000	190600	230000	170000	150000	150000
Kokonaistulos	811000	840600	960600	945200	855200	765200
Erotus:	125000	200600	235200	155200	65200	55200

Taulukossa vuosien 2022–2024 määrärahat ovat valtioneuvoston 12.5.2021 Julkisen talouden suunnitelman mukaiset. Eduskunta hyväksyy niitä koskevat talousarvioesitykset vuosittain.

4. VOIMASSAOLO JA SEURANTA

Tulossopimus koskee vuosia 2022–2024. Tulossopimusasiakirja päivitetään vuosittain tulosneuvottelussa. Tulostavoitteiden toteutumista arvioidaan alustavasti puolivuositarkastuksissa ja tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksen toimintakertomuksessa. Oikeusministeriö ohjeistaa raportointiaikatauluista erikseen.

5. ALLEKIRJOITUKSET

Pekka Timonen
Kansliapäällikkö
Oikeusministeriö

Natalia Ollus
Johtaja
HEUNI

OIKEUSMINISTERIÖN JA LAPSIASIAVALTUUTETUN TOIMISTON TULOSSOPIMUS VUOSILLE 2022–2025

Oikeusministeriö ja lapsiasiavaltuutetun toimisto ovat neuvotelleet ja sopineet vuosien 2022–2025 tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseen osoitettavat resurssit. Sopimus päivitetään, mikäli lapsiasiavaltuutettu vaihtuu ennen tätä.

Tulostavoitteiden toteutumisesta raportoidaan oikeusministeriölle lapsiasiavaltuutetun toimiston puolivuotisraportissa ja toimintakertomuksessa.

Tulosneuvottelu käytiin 5.11.2021 oikeusministeriössä.

SISÄLLYSLUETTELO

1. STRATEGINEN KEHYS	3
1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet	3
1.1.1 Toimintaympäristön muutostekijät ja painopisteet lapsiasiavaltuutetun työssä	5
1.1.2 Henkilöstöön liittyvät tavoitteet lapsiasiavaltuutetun toimistossa	8
1.1.3 ICT-asiat lapsiasiavaltuutetun työssä	8
1.1.4 Tiedolla johtamisen edistäminen	9
1.1.5 Hankintatoimen kehittäminen	9
1.1.6 Kestävän kehityksen edistäminen lapsiasiavaltuutetun toimistossa	9
1.1.7 Ihmisoikeusongelmien tunnistaminen ja raportointi lapsiasiavaltuutetun työssä ..	10
2. TULOSTAVOITTEET VUOSILLE 2022–2025.....	11
2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus.....	11
2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus	15
2.3 Henkilöstö.....	17
2.4 Talous.....	19
3. VOIMAVARAT	20
3.1 Henkilötyövuodet	20
3.2 Määrärahat	21
4. VOIMASSAOLO JA SEURANTA.....	22
5. ALLEKIRJOITUKSET	22

LIITTEET

Liite 1 Lapsiasiavaltuutetun toimintasuunnitelma vuodelle 2022

1. STRATEGINEN KEHYS

1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet

Lapsiasiavaltuutetun visio vuosille 2022–2025 perustuu lapsiasiavaltuutetun toimistossa 1.10.2019 hyväksytyyn viisivuotisstrategiaan ”Lapsen oikeuksien asialla”. Strategiassa määriteltiin viraston visio, arvot ja hyveet sekä keskeiset toiminnan muodot.

Lapsiasiavaltuutetun visio on, että tulevaisuudessa lapsen oikeudet tunnetaan, niitä arvostetaan ja kunnioitetaan nykyistäkin paremmin. Lapsiasiavaltuutetun työ on laadukasta, rakentavaa ja vaikuttavaa. Lapsiasiavaltuutetun toimisto on henkisesti, fyysisesti, eettisesti ja sosiaalisesti hyvä työyhteisö, jonka talous on ekologisesti, taloudellisesti ja eettisesti kestävä.

Lapsiasiavaltuutetun toimiston työ pohjautuu YK:n lapsen oikeuksien yleissopimukseen (SopS 59 ja 60/1991) sekä lakiin lapsiasiavaltuutetusta (1221/2004) ja valtioneuvoston asetukseen lapsiasiavaltuutetusta (274/2005). Lapsiasiavaltuutetusta annetun lain 1 §:n mukaan lapsiasiavaltuutettu on toiminnassaan itsenäinen ja riippumaton, jota korostettiin jo hallituksen esityksessä laiksi lapsiasiavaltuutetusta (HE 163/2004). Niin ikään kansainvälisissä standardeissa ja suosituksissa korostetaan valtuutetun tyyppisten viranomaisten laajaa itsenäistä päätäntävaltaa. Oikeusministeriön hallinnonalalla toimivat valtuutetut pitävät perusteltuna kehittää toimintansa tuloksellisuutta yhdessä oikeusministeriön kanssa kuvaamalla vuosittain toimintansa tavoitteet ja sopimalla resursseista oikeusministeriön kanssa.

Lapsiasiavaltuutetun tarkoituksena on varmistaa, että lasten asema ja oikeudet otetaan huomioon lainsäädännössä ja yhteiskunnallisessa päätöksenteossa (laki lapsiasiavaltuutetusta 1 §). Lapsiasiavaltuutetun tulee yhteistyössä muiden viranomaisten sekä toimialansa järjestöjen ja vastaavien muiden toimijoiden kanssa edistää lapsen edun ja oikeuksien toteutumista (laki lapsiasiavaltuutetusta 2 §).

Lapsiasiavaltuutetun tulee pitää yhteyksiä lapsiin ja nuoriin ja välittää heiltä saamaansa tietoa päätöksentekoon sekä välittää lapsia koskevaa tietoa lapsille, lasten parissa työskenteleville, viranomaisille sekä muulle väestölle. Käynnissä olevalla strategiakaudella vahvistetaan lasten ja nuorten mielipiteiden selvittämistä ja niistä viestimistä toimiston työssä. Näin tavoitellaan tilannetta, jossa lasten ja nuorten tapaamiset ja heitä koskeva tiedonkeruu on suunnitelmallista ja sitä hyödynnetään toimiston tehtävässä. Lapsilta ja nuorilta saatua kokemustietoa painotetaan osana toimiston lausuntoja, julkaisuja, aloitteita, kannanottoja ja yhteiskunnallista keskustelua.

Strategian yhteydessä on hahmotettu tulevien vuosien painopistealueet, joiden puitteissa on suunniteltu pitkän aikavälin toimintaa. Vuoden 2020 painopistealueena oli maapallon tulevaisuus, ilmastonmuutos ja lasten oikeudet. Vuoden 2021 painopistealueena oli yhdenvertaisuus ja lapsen oikeudet, vuoden 2022 painopistealue on turvallisuus ja vuoden 2023 painopistealueena on hyvinvointi ja terveys. Vuoden 2024 painopistettä ei ole päätetty. Pitkälle tulevaisuuteen tähtäävä painopistealueiden kartoittaminen tehostaa yhteistyötä eri tahojen kanssa. Esimerkiksi vuoden 2022 työn sisältöjen suunnittelu aloitettiin jo vuonna 2021 ja vuoden 2023 työn sisältöjen suunnittelu on jo aloitettu.

Strategian ja painopistealueiden hahmottamisen apuna on käytetty Sitran tulevaisuusbarometrin ja megatrendityön tuloksia, lapsistrategian perustana toimivaa Lapsen aika -raporttia, valtioneuvoston julkaisemaa ministeriöiden kansliapäälliköiden Mahdollisuudet Suomelle -raporttia, oikeusministeriön hallinnonalan toimintaympäristöanalyysia sekä lapsiasiavaltuutetun toimistossa vuosien varrella tehtyjä havaintoja.

Alla olevassa taulukossa esitetään lapsiasiavaltuutetun visio, perustehtävä sekä tärkeimmät strategiset tavoitteet ulottuen vuoteen 2024.

<p>Visio</p> <p>Lapsen oikeudet tunnetaan, niitä arvostetaan ja kunnioitetaan</p> <p>Lapsiasiavaltuutetun työ on laadukasta, rakentavaa ja vaikuttavaa</p> <p>Lapsiasiavaltuutetun toimisto on henkisesti, fyysisesti, eettisesti ja sosiaalisesti hyvä työyhteisö</p> <p>Lapsiasiavaltuutetun talous on ekologisesti, taloudellisesti ja eettisesti kestävä</p>
<p>Perustehtävä</p> <p><i>Tehtävässään lapsiasiavaltuutetun tulee arvioida lapsen edun ja oikeuksien toteutumista, seurata lainsäädäntöä ja yhteiskunnallista päätöksentekoa sekä arvioida niiden vaikutuksia lasten hyvinvointiin. Lapsiasiavaltuutetun tulee seurata lasten ja nuorten elinolosuhteita; aloittein, neuvoin ja ohjein kehittää yhteiskunnallista päätöksentekoa lasta koskevissa asioissa ja edistää lapsen edun toteutumista yhteiskunnassa. Lapsiasiavaltuutetun tulee pitää yhteyksiä lapsiin ja nuoriin ja välittää heiltä saamaansa tietoa päätöksentekoon sekä välittää lapsia koskevaa tietoa lapsille, lasten parissa työskenteleville, viranomaisille sekä muulle väestölle. Lapsiasiavaltuutetun tehtävänä on kehittää yhteistyömuotoja eri toimijoiden välille ja edistää eri tavoin Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen hyväksymän lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen (SopS 59–60/1991) toteutumista.</i></p>
<p>Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen mukaiset oikeudet tunnetaan - myös lasten ja nuorten keskuudessa. 2. Lapsen ihmisoikeuksia arvostetaan ja kunnioitetaan kaikkialla. 3. Lapsen asema itsenäisenä oikeussubjektina on vahvistunut. 4. Lapsivaikutusten arviointi on vakiintunut osaksi säädösvalmistelua ja yhteiskunnallista päätöksentekoa. 5. Lasten kokemuksia ja mielipiteitä arvostetaan ja hyödynnetään yhteiskunnan päätöksenteon kaikilla tasoilla. 6. Lasten elinolot ja hyvinvointi ovat kehittyneet parempaan suuntaan. <p>Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Osallistutaan strategisesti merkittäviin komiteoihin, ohjausryhmiin ja työryhmiin. 2. Osallistutaan yhteiskunnalliseen keskusteluun asia ja tutkimustieto edellä. 3. Koulutetaan ja viestitään lapsen oikeuksista. 4. Osallistutaan tilaisuuksiin, jotka edistävät merkittävästi lapsen oikeuksien tunnettavuutta.

Visio

Lapsen oikeudet tunnetaan, niitä arvostetaan ja kunnioitetaan

Lapsiasiavaltuutetun työ on laadukasta, rakentavaa ja vaikuttavaa

Lapsiasiavaltuutetun toimisto on henkisesti, fyysisesti, eettisesti ja sosiaalisesti hyvä työyhteisö

Lapsiasiavaltuutetun talous on ekologisesti, taloudellisesti ja eettisesti kestävä

5. Välitetään tietoa lasten kokemuksista ja mielipiteistä.

Henkilöstötavoitteet

1. Henkilöstöllä on hyvä henkinen, fyysinen, eettinen ja sosiaalinen toimintakyky.
2. Osaamisen kehittäminen on jatkuvaa.
3. Työnjako on selkeä ja tarkoituksenmukainen.
4. Työyhteisö on turvallinen ja tukeva.
5. Osallisuus on vahvaa.
6. Johtaminen on innostavaa ja tukee työntekijöitä.

Taloutta koskevat tavoitteet

1. Toiminta on kustannustehokasta.
2. Talous tukee toiminnan tavoitteita ja vaikuttavuutta.
3. Talous on ekologisesti, taloudellisesti ja eettisesti kestävä.

1.1.1 Toimintaympäristön muutostekijät ja painopisteet lapsiasiavaltuutetun työssä

Vuonna 2021 lapsiasiavaltuutetun toiminnan painopiste oli suunnitellusti yhdenvertaisuus ja lapsen oikeudet. Toimintaa suunniteltaessa vuonna 2019 ei osattu ennakoita, että yhdenvertaisuuden ja eriarvoisuuden kysymykset tulisivat päivänpolttaviksi niin sukupolvien kuin eri lapsiryhmien välisinä asioina. Covid-19-pandemia on repinyt lasten välisiä hyvinvoinnin ja mahdollisuuksien kuiluja leveämmiksi. Havaintoja eriarvoisuuden lisääntymisestä on tehty erityisesti oppimisen, terveyden, talouden ja turvattomuuden osalta. Lapsiasiavaltuutettu on vaikuttamistyössään joutunut tasapainoilemaan terveysturvallisuuskysymysten ja lapsen oikeuksien laaja-alaisen toteutumisen välisessä ristiriidassa. Rokotusten käynnistyminen vuoden 2021 alussa helpotti joiltain osin lapsiasioiden edistämistä, vaikka lapsista valtaosa on edelleen ilman rokotusta. Lapsiasiavaltuutettu on toistuvasti ilmaissut huolensa rajoitusten vaikutuksista lapsiväestöön, mutta myös rajoitusten purkamisen ja uusien virusmuotojen leviämisen vaikutuksista lapsiin ja lasten oikeuksiin.

Pandemialla on ollut vaikutusta myös lapsiasiavaltuutetun toimiston työtapoihin. Toiminnan painopiste on siirtynyt kohtaamisista ja tapaamisista digitaalisiin kokouksiin ja kirjalliseen vaikuttamistyöhön. Toimisto on raportoinut havainnoistaan valtioneuvostolle, antanut normaali-vuosiin verrattuna noin kaksinkertaisen määrän lausuntoja lainsäädäntöhankkeista ja politiikkatoimista, kuunnellut kansalaisia ja sidosryhmiä ja ottanut osaa yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Vuoteen 2022 siirrytään valoisammassa näkymissä rokotuskattavuuden edistyessä ja yhteiskunnan hiljalleen avautuessa. Samalla pandemian aiheuttamat ongelmat alkavat vasta pal-

jastua. Lapsiasiavaltuutetun toimistossa tilanteen aktiivinen seuranta jatkuu ja valmiutta vastata nopeasti lainmuutoksiin ja muihin valtionhallinnon toimenpiteisiin vahvistetaan jatkamalla määräaikaisen lakimiehen työsuhdetta.

Samalla lapsen oikeuksien asioissa on käynnissä useita yhtäaikaisia kansallisia kehittämishankkeita. Lapsiasiavaltuutetun toiminnan kannalta merkittävä kansallinen hanke, kansallinen lapsistrategiatyö, joka tähtää YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen toimeenpanon edistämiseen, siirtyy vuonna 2022 toimeenpanovaiheeseen. Lisäksi vuonna 2022 ryhdytään toimeenpanemaan YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen (LOS) uutta kansallista viestintästrategiaa yhdessä kansallisen LOS-viestintäverkoston kanssa. Lapsiasiavaltuutettu on ollut keskeisessä asemassa strategian laatimisessa ja pyrkii uuden viestintästrategian kautta lisäämään myös oman vaikuttamistyönsä tehoa. Lisäksi eduskunnan alaisuudessa toimiva Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö (ITLA) edistää tietoon perustuvan lapsitiedon levittämistä suomalaiseseen yhteiskuntaan ja on siis merkittävä yhteistyökumppani.

Pandemia on vaikuttanut myös kansainväliseen toimintaympäristöön. Kansainväliset verkostot, kuten Pohjoismaiden ja Euroopan lapsiasiavaltuutetut, ovat toimineet yksinomaan verkkovälitteisesti. YK:n lapsen oikeuksien komitealle luovutettavan määräaikaisraportin käsittelyä on siirretty toistuvasti eteenpäin. Tätä tulossopimusta kirjoitettaessa ei ole tietoa, koska käsittely tapahtuu.

Oikeusministeriön hallinnonalalla yhteistyö yhdenvertaisuusvaltuutetun ja tasa-arvovaltuutetun kanssa on edennyt lupaavasti. Kaikkien erillisvirastojen kannalta merkittävä reformi on virastojen tukipalveluita koskeva ns. oikeushallintovirastohanke, joka toteutuessaan vaikuttaa valtuutetun toiminnan hallinnon järjestelyihin.

Vuosi 2022: Turvallisuus ja lapsen oikeudet

Lapsella on oikeus erityiseen suojeluun. Lapsen oikeuksien sopimuksen sopimusvaltioiden on huolehdittava useista kasvu ympäristön turvallisuuteen vaikuttavista seikoista. Turvallisuus on moniulotteinen ilmiö, joka liittyy niin rakennettuun ympäristöön, yhteiskuntapolitiisiin rakenteisiin, ihmisten välisiin suhteisiin kuin yksilön kokemusmaailmaan. Vaikka suomalainen yhteiskunta on muuttunut jatkuvasti turvallisemmaksi lapsille, altistuvat monet lapset edelleen väkivallalle ja tapaturmille, jotka olisivat ehkäistävissä. Etenkin perheväkivalta, liikenne, vesistöt sekä digitaalinen toimintaympäristö muodostavat lapsille turvallisuusuhkia. Ilmastonmuutos aiheuttaa lapsille ahdistusta ja turvattomuuden tunnetta. Covid-19-pandemia on muistuttanut, että myös tartuntataudit muodostavat uhan lasten turvallisuudelle.

Yhteiskunnan turvallisuus on tiiviisti kytköksissä sen harjoittamaan turvallisuus- ja yhteiskuntapolitiikkaan. Lähes kaikki yhteiskunnan rakenteet kaavoituksesta erilaisiin organisaatioihin vaikuttavat siihen, miten turvallinen yhteiskunta on. Rakenteellista turvallisuutta lisätään panostamalla asuinalueisiin ja infrastruktuuriin sekä luottamusta herättävän kansallisen ja kansainvälisen turvallisuuspolitiikan avulla. Sosiaalista turvallisuutta lisätään huolehtimalla perheiden toimeentulosta ja palveluista, ehkäisemällä parisuhteiden ristiriitoja ja väkivaltaa sekä estämällä rikollisuutta.

Koettu turvallisuus on kytköksissä läheisiin ihmissuhteisiin, elinympäristössä kohdattaviin ilmiöihin ja arjen kokemuksiin. Turvallisuudentunne rakentuu jo lapsuudessa, mutta voi vahvistua tai järkkyy koko elämän ajan. Koettua turvallisuutta voidaan vahvistaa luomalla yhteiskuntaan sitä tukevat rakenteet. Viime vuosina yhteiskuntapolitiikassa ja tutkimuksessa ovat korostuneet lähiyhteisöjen tiiviyttä ja lähidemokratiaa edistävät toimenpiteet. On todettu, että

kansalaisten osallistaminen ja yhdessä tekeminen ehkäisevät rikollisuutta ja lisäävät turvallisuudentunnetta. Tällainen yhteisöllisyys voi tukea myös lasten turvallisuutta.

Turvallisuus koetaan hyvin henkilökohtaisesti ja sen rakentuminen on yksilöllinen prosessi. Niin ikään turvattomuuden ja pelon kokemukset ovat yksilöllisiä. Professori Hille Koskela on todennut, ettei pelko asetu rationaalisen ja irrationaalisen vastakkainasetteluun. Pelko voi olla ymmärrettävää monesta eri näkökulmasta, ja se on kokijalleen ongelma riippumatta sen suhteesta laskennalliseen riskiin. (Koskela 2009, 89.) Lasten kokemaa turvattomuutta on tutkittu verrattain vähän. Lapsibarometrissa 2020 kysyttiin 6-vuotiailta lapsilta, pelottaako heitä joskus. Vastaajista 82 prosenttia vastasi kysymykseen myöntävästi. Yleisin pelon aihe oli pimeä (28 %). Lasten näkemyksiä kuitenkin harvoin huomioidaan esimerkiksi kaupunkien ja taajamien valaistusta suunniteltaessa.

Turvallisuus ja sen edistäminen eivät kuitenkaan ole vain lähiyhteisöjen käsissä, vaan turvallisuusuhat ovat yhä enenevässä määrin globaaleja. Maailmanpolitiikan epävakaus, ilmastonmuutos, väestönkehitys ja pandemiat luovat globaalia turvattomuutta ja epävakautta. Eurooppaan kohdistuu voimakasta muuttoliikettä ja maahamme tulee lapsia ja nuoria epävakasta olosuhteista. Lisäksi lasten ja nuorten elinympäristö on laajentunut virtuaalimaailmaan, jonka uhkia ei pystytä hallitsemaan. Digitaalisen median kautta lapset voivat altistua sopimattomalle materiaalille sekä kiusaamiselle samalla, kun digitaalisuus suo lapsille uusia mahdollisuuksia sosiaalisuuteen ja itseilmaisuuksiin.

Vuonna 2022 lapsiasiavaltuutettu vahvistaa työtään turvallisuuskysymysten parissa. Lapsibarometrissa ja Nuorten neuvonantajien tapaamisissa selvitetään, millaiset tekijät vaikuttavat turvallisuuden kokemukseen lasten ja nuorten keskuudessa. Toimisto tiivistää yhteistyötä poliisin, kansallisen rikosentorjuntaneuvoston ja sisäministeriön kanssa sekä edistää mm. Lanzaroten sopimuksen toimeenpanosuunnitelmaa yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Lisäksi valtuutettu osallistuu aktiivisesti sosiaaliturvan kokonaisuudistukseen ja muistuttaa työn ja perhe-elämän yhteensovittamisen kysymyksistä.

Tavoite: Elinympäristö on turvallinen kaikille lapsille ja nuorille.

Vuosi 2023: Hyvinvointi ja terveys

Maailman terveysjärjestön (WHO) perussäännössä terveyttä pidetään täydellisen ruumiillisen, henkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin tilana eikä ainoastaan sairauden puuttumisena. YK:n lapsen oikeuksien komitean 15. yleiskommentissa todetaan, että kaikki oikeudet (kansalais-, poliittiset, taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset oikeudet), jotka mahdollistavat kaikkien lasten kehittää henkisiä ja ruumiillisia valmiuksiaan, persoonallisuuttaan ja lahjakkuuttaan mahdollisimman täysimääräisesti, ovat keskenään riippuvaisia ja yhtä tärkeitä. Lisäksi lasten oikeus terveyteen ei ole tärkeä pelkästään itsessään, vaan tämän oikeuden toteutuminen on myös välttämätöntä kaikkien muiden yleissopimuksen mukaisten oikeuksien nauttimisen kannalta. Lasten terveyttä koskevan oikeuden toteutuminen riippuu myös monien muiden yleissopimuksessa määriteltyjen oikeuksien toteutumisesta.

Lasten ja nuorten somaattisen terveyden kohentuminen on ollut laajan kansanterveyspolitiikan ansioista. Kattava rokotusohjelma sekä neuvolatoiminta ja kouluterveydenhuolto ovat vähentäneet useita aiemmin yleisiä vakavia tartuntatauteja. Terveystieteiden kehittämisessä ja hoitoon pääsyssä on kuitenkin alueellista ja väestöryhmien välistä eriarvoisuutta.

Viime vuosina eriarvoisuutta on pyritty vähentämään laajan sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuudistuksen avulla, mutta tavoitetta ei ole saavutettu. Lapset ja nuoret ovat edelleen hyvin eriarvoisessa asemassa niin taustastaan kuin asuinpaikastaan riippuen.

Lasten ja nuorten sairauksista yleisimpiä ovat erilaiset hengitysteiden infektiot, ripulitaudit, ihoinfektiot ja rokkotaudit. Toinen merkittävä ryhmä ovat allergiat, joita sairastaa noin 10 prosenttia lapsista. Viime vuosina sisäilman aiheuttamat sairaudet ovat olleet esillä. Lisäksi lasten tapaturmat ovat edelleen yleisiä, vaikka niiden määrää on saatu huomattavasti laskettua. Lapsilla esiintyy myös vakavia sairauksia kuten syöpää sekä neurologisia ja immunologisia sairauksia, joiden hoito voi vaatia perheeltä runsaasti sopeutumista.

Viime vuosina lasten ja nuorten terveyttä ovat uhanneet etenkin mielenterveyden ongelmat, neuropsykiatriset oireet, vähäinen liikkuminen sekä epäterveet ruokailutottumukset. Mielenterveyden ongelmien yleistymisestä ei ole jaettua yhteisymmärrystä, mutta yleinen käsitys on, että ongelmat ovat tulleet näkyviksi ja niiden taso on muuttunut aiempaa vakavammaksi. Erilaisten neuropsykiatristen oireiden ja mielenterveyden ongelmien lääkinnällinen hoito on lisääntynyt. Mielenterveyden ongelmat säteilevät laajasti lasten hyvinvointiin ja näkyvät palvelujärjestelmässä ruuhkina, sektorien välisen yhteistyön haasteina ja kasvavina kustannuksina.

Tämä painopistealue ja sen temaattiset sisällöt tarkentuvat vuosien 2022–2023 aikana.

Vuonna 2022 vahvistetaan vuoden 2024 painopistealue.

1.1.2 Henkilöstöön liittyvät tavoitteet lapsiasiavaltuutetun toimistossa

Lapsiasiavaltuutetun toimistossa kannustetaan osaamisen kehittämiseen, tuetaan sitä työajallisesti ja taloudellisesti sekä pyritään edistämään henkilöstön liikkuvuutta. Johtamiseen ja osaamiseen panostetaan ja työyhteisön hyvää ilmapiiriä ylläpidetään aktiivisella työllä.

Vaikka virassa toimiva henkilöstö on säilynyt samana, on vuosien 2019–2021 aikana henkilöstössä tapahtunut muutoksia perhevapaan, opintovapaiden, sairastumisen ja eläkkeelle siirtymisen johdosta. Vuosien 2020 ja 2021 aikana virastossa rekrytoitiin vakituiseen virkaan kolme henkilöä – ylitarkastaja, viestintäasiantuntija ja hallinnollinen avustaja. Tavoitteena on, että henkilöstö vahvistettaisiin toisella lakimiehellä vuoden 2023 alusta alkaen. Tarkoituksena on vuoden 2022 aikana arvioida budjetin kantokykyä ja avata virka syksyllä haettavaksi, mikäli arvio on myönteinen.

1.1.3 ICT-asiat lapsiasiavaltuutetun työssä

Lapsiasiavaltuutetun toimistossa on suhtauduttu myönteisesti tietojärjestelmien kehittämiseen ja henkilöstö on osallistunut järjestelmien käytöstä annettuihin koulutuksiin. Tätä myönteistä virettä tuetaan myös jatkossa. Uusien tietojärjestelmien, kuten Handin ja Hildan, käyttöönoton yhteydessä laaditaan muutosjohtamisen suunnitelma.

Lapsiasiavaltuutetun toimistossa ei ole varsinaista asiointia, eikä sen vuoksi tarvetta sähköisen asioinnin palvelun kehittämislle.

Kansallisen lapsen oikeuksien viestintästrategian laatimisen yhteydessä on havahduttu tarpeeseen nykyaikaistaa lapsille kohdennettua viestintää lapsen oikeuksista. Tällä hetkellä

lapsiasiavaltuutetun toimisto ylläpitää verkkosivuja, jotka tulisi kehittää mobiililaitteille sopivaksi. Keskusteluja ICT-määrärahojen riittävydestä tähän kehittämistyöhön jatketaan.

1.1.4 Tiedolla johtamisen edistäminen

Lapsiasiavaltuutetun toimistossa on panostettu seurantamittareihin koko strategiakauden 2019–2024 ajan. Toimintasuunnitelmaa seurataan aktiivisesti kvartaaleittain ja seuranta sisältää myös talousseurannan.

Tiedolla johtaminen ei lapsiasiavaltuutetun toimistossa tarkoita kuitenkaan vain omaa työtä koskevien sisäisten tietojen seuraamista, vaan johtamisessa hyödynnetään ajankohtaista tutkimus-, tilasto- ja rekisteritietoa, minkä seuraamiseen myös työntekijöitä kannustetaan. Toimiston vakituiseen henkilöstöön kuuluu erikoistutkija, joka toimii valtuutetun tukena tiedonkeruussa, tiedon seurannassa ja sen jalkauttamisessa kaikkien toimiston työntekijöiden käyttöön.

Tiedolla johtaminen parantaakin lapsiasiavaltuutetun työn laatua ja tuloksellisuutta.

1.1.5 Hankintatoimen kehittäminen

Lapsiasiavaltuutetun toimistossa hankinnat tehdään taloudellisesti ja ekologisesti kestävällä tavalla ja kiinnitetään huomiota kansalliseen julkisten hankintojen strategian toiminnallistamistyöhön. Hankinnoissa kiinnitetään huomiota hankintojen keskittämiseen, hankintaosaamiseen, hankintojen budjetointiin, suunnitteluun ja seurantaan sekä vastuullisten hankintojen ja innovatiivisten ratkaisujen edistämiseen. Myös pienhankinnoissa pyritään parantamaan tuotavuutta ja kiinnitetään huomiota edellä mainittuihin seikkoihin.

1.1.6 Kestävän kehityksen edistäminen lapsiasiavaltuutetun toimistossa

Vuonna 2020 lapsiasiavaltuutetun toiminnan painopisteenä oli maapallon tulevaisuus ja lapsen oikeudet. Toimintavuosi osoitti, miten syvästi maapallon tilaan liittyvät kysymykset koskettavat lasten ja nuorten kokemusmaailmaa ja miten kestävä kehitys edistäminen on välttämätöntä lapsen oikeuksien täysimääräiselle toteutumiselle.

YK:n kestävä kehitys Agenda 2030 -toimenpideohjelman 17 päätavoitteesta on oikeusministeriön hallinnonalan tulosoajauksen painopisteiksi nostettu sukupuolten tasa-arvo, eriarvoisuuden vähentäminen, vastuullinen kuluttaminen ja ilmastoteot sekä rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto. Lapsiasiavaltuutettu on osallistunut oikeusministeriössä kesällä 2020 toteutettuun selvitykseen kestävä kehitysperiaatteiden huomioimiseksi. Lapsiasiavaltuutettu korosti haastattelussa lapsen oikeuksien näkökulman korostamista sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden edistämiseksi sekä ihmis- ja lapsivaikutusten arvioinnin välttämättömyyttä päätöksenteossa. Haastattelun lisäksi valtuutettu toimitti erillisestä pyynnöstä lapsivaikutusten arviointiin liittyvää materiaalia selvityksen tekijälle.

Lapsiasiavaltuutettu sitoutuu oikeusministeriön hallinnonalan kestävä kehityksen periaatteiden edistämiseen. Toiminnassa analysoidaan ja hyödynnetään vuonna 2020 saatua ja sen jälkeen täydentyneitä tietoja maapallon tulevaisuudesta ja lapsen oikeuksista. Lisäksi lapsiasiavaltuutettu osallistuu lapsia, nuoria ja perheitä koskevaan kansalliseen tiedonkeruuseen sekä kansalliseen lapsistrategiaan kestävä kehityksen näkökulmasta.

Osana kestävä kehityksen tavoitteita oikeusministeriön hallinnonalalla panostetaan järjestelmällisen häirinnän, uhkailun, maalittamisen ja vihapuheen vastaiseen työhön. Lapsiasiavaltuutetun toimistoon kohdistuu jonkin verran häirintää ja vihapuhetta etenkin julkisuudessa olleiden kannanottojen jälkeen. Toiminnassaan lapsiasiavaltuutettu pyrkii jatkossakin avoimuuteen ja rohkeuteen, mutta odottaa myös vahvempia keinoja häirintään ja vihapuheeseen puuttumiseksi sekä hallinnonalan yhteisiä toimintaohjeita. Toimiston viestintäasiantuntija tukee ilmiön tunnistamisessa ja henkilöstön osaamisessa vaikeasti ennakoitavassa ja ajoittain vihamielisessä viestintäympäristössä.

Lapsiasiavaltuutetun hiilijalanjälkeä on järjestelmällisesti pienennetty vuodesta 2019 alkaen. Matkakulut ovat vähentyneet vuoden 2018 tasolta 53 249 € tasolle 24 476 € joukkoliikenteen käyttöön panostamalla. Toimiston ravitsemiskulut ovat pienentyneet vuoden 2018 tasolta 19 635 € tasolle 6244 € vuonna 2019 kokoustarjoilujen tasoa tarkastelemalla, kokouslounaita vähentämällä ja videoneuvotteluja suosimalla. Vuosien 2020 ja 2021 talousarviot eivät ole vertailukelpoisia covid-19-pandemian vähennettyä matkustusta ja läsnäolokokouksia: vuoden 2021 elokuuhun mennessä matkakuluihin oli kulunut 1407 € ja ravitsemiskuluihin 712 €. Hiilijalanjälkeä on pienennetty mahdollistamalla etätyöt ja arvioimalla matkustamisen välttämättömyyttä. Toimitilojen käyttöä on tehostettu tilojen käyttöastetta lisäämällä.

Tulosopimuskaudella jatketaan matkustamisen huolellista tarkoituksenmukaisuusarviointia, suositaan kokouksissa etäosallistumisen mahdollisuutta, vältetään hukkatarjoilua ja suositaan matkustamisessa joukkoliikennettä. Toimitiloja käytetään tehokkaasti ja toimiston käytännöissä (valaistus, laitteet, tulostus, painaminen ym.) suositaan ympäristöä säästäviä toimintatapoja.

Lapsiasiavaltuutettu osallistuu aktiivisesti systemaattiseen kehittämistarpeiden keruuseen ja viestii niistä tulosohjaajalle.

1.1.7 Ihmisoikeusongelmien tunnistaminen ja raportointi lapsiasiavaltuutetun työssä

Lapsiasiavaltuutetun perustehtävänä on edistää lapsen oikeuksia ja niihin liittyvää osaamista valtionhallinnossa. Sanna Marinin hallitusohjelmassa todetaan, että hallituskaudella pyritään vahvistamaan erityisesti lainvalmistelijoiden osaamista ihmisoikeuskysymyksissä. Lapsen oikeuksien huomioiminen, lapsivaikutusten arviointi ja lapsibudjetoiminen edellyttävät jatkuvaa muistuttamista ja koulutusta, johon lapsiasiavaltuutettu tulevalle toimikaudella panostaa. Lapsiasiavaltuutetulla on lisäksi merkittävä asema haavoittuvassa asemassa olevien lasten ihmisoikeusongelmien tunnistamisessa ja näistä ongelmista raportoinnissa. Lapsiasiavaltuutetun toimisto tapaa säännöllisesti erilaisia lapsiryhmiä, joiden kuulemiseksi on kehitetty uusia menetelmiä. Kohtaamiset voidaan muodostaa myös haavoittuvassa asemassa olevat

lapsiryhmät tunnistaen tai kartoittaa mahdollisia ongelmia hienovaraisesti kaikilta lapsiryhmiltä. Lasten kuulemisen ja siihen liittyvän osaamisen vahvistaminen on lapsiasiavaltuutetun toimiston tämänhetkinen ensisijainen tavoite. Vuosina 2020 ja 2021 lapsiasiavaltuutettu on tavannut mm. vammaan kanssa eläviä, sateenkaarevia, saamelaisalueella eläviä sekä vanhempien eron kokeneita lapsia ja nuoria. Lasten ja nuorten tapaamisissa on rohkeasti otettu käyttöön digitaalisia etäapuvälineitä ja otettu niiden haasteista myös opiksi.

Lisäksi valtuutettu kohtaa jatkuvasti lasten kanssa työskenteleviä ammattilaisia, vanhempia ja sidosryhmiä, jotka tuovat valtuutetun tietoon havaitsemiaan ilmiöitä. Yhteiskunnallisessa vaikuttamistyössään valtuutettu nostaa säännöllisesti esiin lapsia koskevia ihmisoikeusongelmia ja -loukkauksia.

Jotta ihmisoikeusongelmien tunnistaminen olisi aiempaakin tehokkaampaa, on lapsiasiavaltuutetun toimistoon lisätty yksi ylitarkastajan virka. Vuonna 2021 vahvistettiin lisäksi lakimiesresurssia määräaikaisella lakimiehellä, jonka tehtävää esitetään jatkettavaksi vuonna 2022. Tämä mahdollistaa tiivistetyn yhteistyön yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston ja eri kansalaisjärjestöjen kanssa. Haavoittuvia lapsiryhmiä, joita nyt on jo tunnistettu yhteisissä keskusteluissa edellä mainittujen tahojen kanssa, ovat vammaiset lapset, ilman oleskelulupaa maassa olevat lapset, maastapoistumismääräyksen saaneiden vanhempien lapset, yksin maahan tulleet alaikäiset turvapaikanhakijat sekä vähemmistöihin kuuluvat lapset. Toimiston sisäisessä työssä erityisryhmiksi ovat osoittautuneet lisäksi lastensuojelulaitoksiin ja sijaisperheisiin sijoitetut lapset ja pitkittyneissä huolto- ja tapaamisriitatilanteissa elävät lapset. Lapsiasiavaltuutettu raportoi havaitsemistaan ihmisoikeusongelmista vuosittain valtioneuvostolle, neljän vuoden välein eduskunnalle ja viiden vuoden välein YK:n lapsen oikeuksien komitealle.

2. TULOSTAVOITTEET VUOSILLE 2022–2025

2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

- YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen mukaiset oikeudet tunnetaan - myös lasten ja nuorten keskuudessa.
- Lapsen ihmisoikeuksia arvostetaan ja kunnioitetaan kaikkialla.
- Lapsivaikutusten arviointi on vakiintunut osaksi säädösvalmistelua ja yhteiskunnallista päätöksentekoa.
- Lasten kokemuksia ja mielipiteitä arvostetaan ja hyödynnetään yhteiskunnan päätöksenteon kaikilla tasoilla.
- Lasten elinolot ja hyvinvointi ovat kehittyneet parempaan suuntaan.

Tulostavoite 1: YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen mukaiset oikeudet tunnetaan – myös lasten ja nuorten keskuudessa

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRI- TEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Kampanja työn ja perhe-elämän yhteensovittamisesta toteutetaan yhteistyössä kansallisen lapsistrategian, LOS-viestintäverkoston ja työmarkkinajärjestöjen kanssa Kansallinen LOS-viestintästrategia on valmistunut ja sen toimeenpano käynnistetään Yhteistyö lapsistrategian ja Itlan kanssa jatkuu ja yhteistyössä toteutetaan moniammatillinen LOS-koulutus 	Kansallisen LOS-viestintästrategian sovellettavuus Lapsistrategian toimeenpano Koulutuksen kansallinen implementointi Koulutuksen suosio ja saatu palaute
2023	<ul style="list-style-type: none"> Moniammatillisen LOS-koulutuksen markkinointi ja toteutus jatkuu Kansallinen LOS-viestintästrategia ja sen tavoitteet LOS-koulutusta järjestetään ministeriöille 	Koulutuksen suosio ja saatu palaute
2024	<ul style="list-style-type: none"> Moniammatillisen LOS-koulutuksen markkinointi ja toteutus jatkuu Virkamiesten ja ammattilaisten tieto lasten oikeuksista on lisääntynyt Lasten ja nuorten tieto lapsen oikeuksista on lisääntynyt LOS-koulutusta järjestetään kunnille alueellisesti AVIen kanssa 	Koulutuksen suosio ja saatu palaute
2025	<ul style="list-style-type: none"> Moniammatillisen LOS-koulutuksen markkinointi ja toteutus jatkuu 	Koulutuksen suosio ja saatu palaute

Tulostavoite 2: Lapsen ihmisoikeuksia arvostetaan ja kunnioitetaan kaikkialla

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRI- TEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Kertomus lapsen oikeuksien tilasta vuosina 2018–2021 eli eduskuntakertomus luovutetaan eduskunnalle Rinnakkaisraportti YK:n lapsen oikeuksien komitealle luovutetaan Lapsiasiavaltuutetun arviointi-, edistämis- ja seurantatehtävää kytketään kansalliseen lapsistrategiatyöhön ja kansalliseen LOS-viestintään Yhteistyö relevanttien tahojen (mm. sisäministeriö, Poliisihallitus, liikenne- ja viestintäministeriö, pelastusviranomaiset) kanssa lasten turvallisuudesta Yhteistyö maaseutupolitiikan neuvoston ja saaristoasiain neuvottelukunnan kanssa peruskouluverkoston harvenemisen arvioinnissa Yhteistyö kansallisen romani-asiain neuvottelukunnan ja kansallisen lapsistrategian kanssa romanilasten oikeuksien toteutumisen selvitystyöstä Yhteistyö saamelaiskäräjien ja kansallisen lapsistrategian kanssa saamelaislasten oikeuksien toteutumisen selvitystyöstä 	Eduskuntakertomuksen laatu ja vaikuttavuus LOS-rinnakkaisraportin laatu ja vaikuttavuus Kansallisen lapsistrategian arviointi lapsiasiavaltuutetun työssä Yhteistyö kansallisen lapsistrategian MANEn, SANEn, romani-asiain neuvottelukunnan ja saamelaiskäräjien kanssa sekä valmistuneiden selvitysten laatu ja vaikuttavuus

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRI- TEERI
2023	<ul style="list-style-type: none"> Lapsiasiavaltuutetun kertomus eduskunnalle vaikuttaa hallitusohjelman tavoitteisiin. Kansallinen lapsistrategia huomioidaan hallitusohjelmatavoitteissa ja sen toimeenpanosuunnitelma valmistuu. Kansallisen lapsistrategian hallituskauden 2019–2023 toimeenpano arvioidaan. Vuonna 2022 julkaistut selvitykset huomioidaan päätöksenteossa. Kansainvälisessä yhteistyössä tehdään uusia avauksia. 	Eduskuntakertomuksen laatu ja vaikuttavuus Kansallisen lapsistrategian toimeenpanon laatu ja LOS-perustaisuus
2024	<ul style="list-style-type: none"> Kansallisen lapsistrategian toimeenpanoa seurataan Kansainvälistä yhteistyötä vahvistetaan 	Lapsen oikeuksien tunnettuus valtionhallinnossa, kunnissa ja kansalaisyhteiskunnassa
2025	<ul style="list-style-type: none"> Kansallinen yhteistyö lapsen oikeuksien juurruttamiseksi edistyy Uudet yhteistyöhankkeet kansainvälisessä yhteistyössä 	

Tulostavoite 3: Lapsivaikutusten arviointi on vakiintunut osaksi säädösvalmistelua ja yhteiskunnallista päätöksentekoa.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRI- TEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Arviointi peruskouluverkon harvenemisen vaikutuksista maaseudun ja saariston lasten oikeuksiin valmistuu Selvitys romani- ja saamelaislasten oikeuksien toteutumisesta valmistuu Lapsivaikutusten arviointia ja lapsibudjetointia toteutetaan lainvalmistelutyössä valtiohallinnon tasolla ja kunnissa Edistetään rakenteiden luomista säännöllisen lapsivaikutusten arvioinnin ja lapsibudjetoinnin mahdollistamiseksi (kansallinen lapsistrategiatyö) 	Peruskouluverkon harvenemisen vaikutusten arvioinnin laatu ja vaikuttavuus Romani- ja saamelaislasten oikeuksien toteutumisen selvitysten laatu ja vaikuttavuus Lapsivaikutusten arviointien määrä ja laatu lainvalmistelutyössä ja kunnallisessa päätöksenteossa Lapsibudjetoinnin implementointi
2023	<ul style="list-style-type: none"> Lapsen oikeudet näkyvät paremmin valtionhallinnon ja kuntien päätöksenteossa Rakenteet lapsivaikutusten arvioinnin ja lapsibudjetoinnin mahdollistamiseksi alkavat juurtua (kansallinen lapsistrategiatyö) 	Lapsen oikeuksien näkyvyys kunnallisessa ja valtionhallinnon päätöksenteossa
2024	<ul style="list-style-type: none"> Lapsivaikutusten arviointiin ja lapsibudjetointiin on luotu pysyvät rakenteet niin valtionhallinnossa kuin kunnissa 	Lapsivaikutusten arviointiin ja lapsibudje-

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRI- TEERI
		tointiin osoitetut re- surssit ministeriöissä ja kunnissa
2025	<ul style="list-style-type: none"> Lapsivaikutusten arviointi ja lapsibudjetointi ovat vakiintunut osa päätöksentekoa valtionhallinnossa ja kunnissa 	Lapsivaikutusten ar- viointi toteutetaan säännönmukaisesti pätöksenteossa Lapsibudjetointia hyödynnetään ta- lousarvioinneissa

Tulostavoite 4: Lasten kokemuksia ja mielipiteitä arvostetaan ja hyödynnetään yhteiskunnan päätöksenteon kaikilla tasoilla.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRI- TEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Vammaisuus ja lapsen oikeudet -teos saa huomiota ja vamman kanssa elävien lasten näkemyksiä aletaan huomioida eri tahoilla Lapsibarometri turvallisuudesta toteutetaan, sen asiantuntija-artikkeleissa tarkastellaan turvallisuutta lapsen oikeuksien näkökulmasta Nuoret neuvonantajat -toimintaa vahvistetaan NuoNe-tiimeillä Lapsiasiavaltuutetun selvitys romani- ja saamelaislasten oikeuksien toteutumisesta lasten näkökulmasta valmistuvat Kysely lasten kokemuksista kuntiensa palveluihin liittyen valmistuu Maaseudulla ja saaristossa asuvien lasten kokemuksia ja mielipiteitä tuodaan esiin arvioinnin tulosten myötä 	Vammaisten lasten oikeuksia koskevan selvityksen tunnet- tuus Lapsibarometrin to- teutumisen NuoNe-tiimien onnis- tumisen ja NuoNe- toiminnan laatu Romani-, saamelais-, sekä maaseudun ja saariston lasten ko- kemusten saama nä- kyvyys
2023	<ul style="list-style-type: none"> Lasten ja nuorten näkemykset yleistyvät lapsiasiavaltuutetun lausunnoissa kannanotoissa, esityksissä ja aloitteissa Lasten ja nuorten näkemykset yleistyvät lapsivaikutusten arvioinneissa osin valtuutetun vaikuttamistyön myötä Lapsibarometrin tulosten jalkauttaminen edistää pienten lasten kokemustiedon hyödyntämistä 	Lasten ja nuorten nä- kemysten yleisyys eri pätöksentekopro- sesseissa
2024	<ul style="list-style-type: none"> Rakenteet lasten ja nuorten näkemysten kokoamiseksi lapsiasiavaltuutetun työssä ovat vakiintuneet Lapsiasiavaltuutetun selvitys hyvinvoinnista ja terveydestä lasten oikeuksien näkökulmasta valmistuu 	Lapsibarometri Nuoret neuvonanta- jat Yhteistyö eri tiedon- keruutahojen kanssa
2025	<ul style="list-style-type: none"> Rakenne lasten ja nuorten näkemysten kokoamiseksi ja hyödyntämiseksi lapsiasiavaltuutetun työssä on vakiintunut 	

Tulostavoite 4: Lasten elinolos ja hyvinvointi ovat kehittyneet parempaan suuntaan.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRI- TEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Kansallisen lapsistrategiatyön toimeenpanosuunnitelman laadun arviointi Lasten elinolojen ja hyvinvoinnin seurantaindikaattoreiden kehittäminen yhdessä Itlan Itlasto-hankkeen ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa Lapsiuhritutkimusta edistetään yhdessä kansallisen lapsistrategian kanssa Kaikki tässä asiakirjassa mainitut työtavat hyödyntävät tarpeen mukaan indikaattoritietoa 	Strategiatyön sitoutuminen indikaattoreihin ja tavoitteisiin
2023	<ul style="list-style-type: none"> Lasten hyvinvoinnin ja elinolojen seuranta jatketaan ja vakiinnutetaan Lapsiuhritutkimuksen tulokset antavat arvokasta tietoa lasten rikosuhritkokemusten yleisyydestä ja kehityksestä 1980-luvulta tähän päivään 	Seurantaindikaattoreiden vakiinnuttamisen onnistuminen
2024	<ul style="list-style-type: none"> Säännöllisesti seurattavat lasten elinolojen ja hyvinvoinnin indikaattorit on kansallisesti päätetty ja kaikkien hyödynnettävissä 	Indikaattoreiden käytön yleisyys ja laatu
2025	<ul style="list-style-type: none"> Lasten elinolojen ja hyvinvoinnin indikaattorit ovat tarkoituksenmukaiset ja niillä on pysyvä infrastruktuuri 	

2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

<p>Toiminnallinen tuloksellisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> Lapsiasiavaltuutetun työ otetaan vakavasti ja sitä arvostetaan. Lapsiasiavaltuutetun toimivalta tunnetaan. Lapsiasiavaltuutettu on arvostettu ja rakentava yhteistyökumppani. Toiminta perustuu strategiaan ja vuosittaiseen toimintasuunnitelmaan. Valtuutetun lausunnot ja kannanotot ovat laadukkaita.
--

Tulostavoite 1: Lapsiasiavaltuutetun työ otetaan vakavasti ja sitä arvostetaan

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRI- TEERI
2022 - 2025	<ul style="list-style-type: none"> Lapsiasiavaltuutettu on keskeinen yhteistyökumppani laajoissa lapsen oikeuksia edistävissä verkostoissa (kansallinen lapsistrategia, kansallinen LOS-viestintä, erilliset tutkimushankkeet, Itla) Lapsiasiavaltuutetulta pyydetään lausuntoja keskeisiin lainvalmisteluhankkeisiin ja yhteiskunnallisiin ohjelmiin sekä selvityksiin 	Osallistuminen kansallisiin edistämishankkeisiin Lausuntopyyntöjen määrä Koulutuksen ja esitelmien kysyntä

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
	<ul style="list-style-type: none"> Lapsiasiavaltuutetun koulutukselle ja esitelmille on kysyntää Lapsiasiavaltuutettu osallistuu kansallisiin kehittämishankkeisiin asiantuntijajäsenenä 	
2022	<ul style="list-style-type: none"> Lapsiasiavaltuutetun toiminnasta tehdään mainekysely lapsille ja nuorille 	Mainekyselyn tulokset
2023	<ul style="list-style-type: none"> Lapsiasiavaltuutetun toiminnasta tehdään mainekysely sidosryhmille 	Mainekyselyn tulokset ja vertailu vuoteen 2019

Tulostavoite 2: Lapsiasiavaltuutetun työ tunnetaan

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Mediaseurantaa systematisoidaan ja raportointia vakiinnutetaan Lapsille ja nuorille toteutetaan mainekysely valtuutetun toiminnasta 	Mediaseuranta Mainekyselyn tulokset
2023	<ul style="list-style-type: none"> Lapsiasiavaltuutetun toiminnasta tehdään uusi mainekysely sidosryhmille (viimeksi v. 2019) 	Mainekyselyn tulokset ja vertailu vuoteen 2019

Tulostavoite 3: Lapsiasiavaltuutettu on arvostettu ja rakentava yhteistyökumppani

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> Lapsiasiavaltuutettu on keskeinen toimija lapsen oikeuksia edistävässä kansallisissa hankkeissa (mm. kansallinen lapsistrategiatyö, kansallinen LOS-viestintäverkosto, kansallinen LOS-koulutus) Lapsiasiavaltuutettu kutsutaan asiantuntijajäseneksi kansallisesti merkittäviin yhteiskuntapoliittisiin uudistushankkeisiin, tutkimushankkeisiin ja kampanjoihin Lapsiasiavaltuutettu pitää säännöllisesti luentoja lapsen oikeuksista eri yleisöille Sidosryhmätapaamisia ja vierailuja järjestetään säännöllisesti Lasten ja nuorten tapaamisia järjestetään säännöllisesti 	Jäsenyyksien määrä ja laatu Luentojen määrä ja laatu Sidosryhmätapaamisten määrä ja laatu Lasten ja nuorten tapaamisten määrä ja laatu

Tulostavoite 4: Toiminta perustuu strategiaan ja vuosittaiseen toimintasuunnitelmaan

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> Vuosittain laaditaan toimintasuunnitelma yhdessä koko henkilöstön kanssa Toimintasuunnitelmaa arvioidaan puolivuositain Strategiaa tarkastellaan jokaisen toimintasuunnitelma valmistelun yhteydessä 	Puolivuotisseuranta

Tulostavoite 5: Valtuutetun lausunnot ja kannanotot ovat laadukkaita

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> Seurataan ja hyödynnetään omaa ja ulkoista tutkimustietoa. Lausunnoissa ja kannanotoissa hyödynnetään lapsilta ja nuorilta Nuoret neuvonantajat -toiminnan ja muiden tapaamisten, Lapsibarometrin sekä tutkimusten pohjalta saatua kokemustietoa. Sitoutetaan koko henkilöstöä lausuntojen ja kannanottojen laadittamiseen. Lausunnoissa ja kannanotoissa panostetaan hyvään viestintään. 	<p>Tutkimustiedon ja lapsilta sekä nuorilta saatavan tiedon soveltaminen lapsiasiavaltuutetun työssä</p> <p>Lausuntojen ja kannanottojen näkyvyys ja aikaansaadut muutokset</p>

Keskeiset tuloksellisuustavoitteita tukevat toimintatavat vuosina 2022–2025 ovat:

Seurataan, hyödynnetään ja välitetään tutkimus- ja asiantuntijätietoa. Kerätään ja välitetään tietoa lasten kokemuksista ja mielipiteistä. Kuullaan Nuoria neuvonantajia, toteutetaan Lapsibarometri. Järjestetään Pyöreän pöydän keskusteluja kriittisistä aiheista. Laaditaan strategia ja toimintasuunnitelma yhdessä. Panostetaan viestintäosaamiseen toimistossa.

2.3 Henkilöstö

Henkilöstöön liittyvät tavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

<p>Henkilöstö</p> <ul style="list-style-type: none"> Henkilöstöllä on hyvä henkinen, fyysinen, eettinen ja sosiaalinen toimintakyky. Osaamisen kehittäminen on jatkuvaa. Työnjako on selkeä ja tarkoituksenmukainen. Työyhteisö on turvallinen ja tukeva. Osallisuus on vahvaa. Johtaminen on innostavaa ja tukee työntekijöitä.
--

Tulostavoite 1: Henkilöstöllä on hyvä henkinen, fyysinen, eettinen ja sosiaalinen toimintakyky

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRI- TEERI
2022– 25	<ul style="list-style-type: none"> Henkinen, fyysinen, eettinen ja sosiaalinen toimintakyky paranee tai säilyy hyvänä Rekrytoinnit tehdään onnistuneesti 	Kehityskeskustelut CAF- ja VmBaro-ky-selyt

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRI- TEERI

Tulostavoite 2: Osaamisen kehittäminen on jatkuvaa

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRI- TEERI
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> Henkilöstö sitoutuu lisäkoulutuksiin ja näihin järjestetään työaikaa Jokainen työntekijä pitää lukuhetkiä ja jakaa arvokkaaksi tulkitsemaansa tietoa muille 	Osallistuminen lisäkoulutukseen Kalentereiden rauhoittuminen

Tulostavoite 3: Työnjako on selkeä ja tarkoituksenmukainen

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRI- TEERI
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> Työnkuvat käydään vuosittain läpi paitsi kehityskeskusteluissa myös CAF-kyselyssä ja yhteisesti toimistossa 	Työn tehokkuus ja työtyytyväisyys

Tulostavoite 4: Työyhteisö on turvallinen ja tukeva

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRI- TEERI
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> Työsuojelun toimintaohjelma pidetään ajantasaisena Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma pidetään ajantasaisena Työsuojeluvaltuutettu jatkaa toimintaansa Ohjeet epäasiallisesta käyttäytymisestä ja häirinnästä pidetään ajantasaisina Kannustetaan avoimuuteen Pyritään rakentamaan ilmaisuun Jatketaan työnohjausta tarpeen mukaan 	Työtyytyväisyys ja työn tehokkuus Sairauslomat Toimistokokouksissa, kehityskeskusteluissa ja CAF-kyselyssä saatu palaute

Tulostavoite 5: Osallisuus on vahvaa

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRI- TEERI
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> Asioita tuodaan yhteiseen pöytään ja niitä pohditaan yhdessä Jokaisen työntekijän osaamista ja panosta arvostetaan Päätöksentekoon voi vaikuttaa 	Avoimen keskustelun määrä ja laatu Työtyytyväisyys

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRI- TEERI
		Aloitteet toimiston työtapojen muuttamiseksi

Tulostavoite 6: Johtaminen on innostavaa ja tukee työntekijöitä

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRI- TEERI
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> • Johtaja on paikalla toimistossa • Johtaja on kiinnostunut kaikkien työstä ja haluaa jakaa sitä • Johtaja kehittää omaa osaamistaan johtamistaidoissa • Johtaja osaa edistää niin substanssiasioita kuin henkilöstön työkykyä 	Toimistopäivien lukumäärä Tyytyväisyys johtajan toimintaan (vmbaro-kysely) Henkilöstön työssäjaksaminen

Keskeiset henkilöstötavoitteita tukevat toimintatavat vuosina 2022–2025 ovat:

Vahvistetaan yhteisöllisyyttä ja keskinäistä luottamusta.

Luodaan yhdessä virkistäytymisen ja yhteisöllisyyden vahvistamisen tapoja.

Annetaan jokaisen vaikuttaa työnsä sisältöihin ja yhteisiin asioihin.

Edistetään joustavasti työn ja perhe-elämän yhteensovittamista.

Vahvistetaan osaamista jakamalla tietotaitoa sisäisesti ja ulkoisten yhteistyökumppaneiden kanssa.

Tuetaan jatkuvaa oppimista ja kannustetaan lisäkoulutukseen.

Seurataan henkilöstön hyvinvointia ja johdon onnistumista CAF- ja VMBaro-kyselyn avulla.

Hyödynnetään työterveyshuollon palveluita.

Käytetään tarvittaessa työnohjausta.

2.4 Talous

Talouteen liittyvät tavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

<p>Talous</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toiminta on kustannustehokasta. • Talous tukee toiminnan tavoitteita ja vaikuttavuutta. • Talous on ekologisesti, taloudellisesti ja eettisesti kestävä.
--

Tulostavoite 1: Toiminta on kustannustehokasta

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRI- TEERI
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> Talousarvioita ja toteumaa seurataan kuukausitasolla Hankinnat kilpailutetaan, pienhankinnat vertaillaan ja käytetään Hanselin puitesopimustoimittajia aina kun se on mahdollista Vältetään hukkaa niin matkustamisessa kuin tarjoiluissa Pidetään matkustamisesta aiheutuvat kustannukset maltillisina 	Talouden tasapaino, jatkuva seuranta

Tulostavoite 2: Talous tukee toiminnan tavoitteita ja vaikuttavuutta

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRI- TEERI
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> Rahoitusta kohdennetaan tarkoituksenmukaisella tavalla Tärkeimpien ydintoimintojen rahoitus turvataan 	Ydintoimintojen saama rahoitus

Tulostavoite 3: Talous on ekologisesti, taloudellisesti ja eettisesti kestävä

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRI- TEERI
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> Suositaan etäkokouksia ja -tilaisuuksia Lisätään videoinnin hyödyntämistä esityksissä Matkustuksessa suositaan ympäristöystävällisiä kulkumuotoja Toimiston kulutusta tarkkaillaan kestävyuden näkökulmasta Hukkaruokaa vähennetään kokouksissa ja tilaisuuksissa pyytämällä sitoutuneita ilmoittautumisia Taloudenhoito on avointa ja rehellistä 	Jatkuva arviointi

Keskeiset taloustavoitteita tukevat toimintatavat ovat:

Taloutta seurataan jatkuvasti ja ennakoiden.
 Taloudellinen liikkumavara kohdennetaan järkevästi.
 Hankinnassa noudatetaan hyviä käytäntöjä.
 Vaalitaan ekologisesti kestäviä työtapoja.

3. VOIMAVARAT

3.1 Henkilötyövuodet

Vuonna 2022 lapsiasiavaltuutetun toimistossa työskentelee vakituisissa viroissa valtuutettu, kaksi ylitarkastajaa (joista toinen pitkäaikaisesti poissa), lakimies, erikoistutkija, viestintäasi-
 antuntija, ja hallinnollinen avustaja. Yhteensä vakituisia henkilötyövuosia on siten virallisesti

seitsemän (7), mutta käytännössä kuusi (6). Vuonna 2022 toimistossa työskentelee lisäksi ma. lakimies ja ma. suunnittelija. Vuosittain toimistossa työskentelee yksi tai kaksi korkeakouluharjoittelijaa.

Vuonna 2022 eläkkeelle siirtymisen vuoksi tai mahdollisesti aikaisemmin vapautuva ylitarkastajan virka muutetaan lakimiehen viraksi.

	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Tavoite 2022	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Henkilötyövuodet	5,9	5,2	7 (+1 htv tyhjänä)	7 htv (+1 htv tyhjänä)	7	7

3.2 Määrärahat

	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Arvio 2021	Tulosopimus 2022	Kehys 2022	Kehys 2023	Kehys 2024
Määrärahat (€)	546892	622235	769 000 770 000	670 000	670000	670000	670000

Taulukossa vuosien 2022–2025 määrärahat ovat valtioneuvoston 12.5.2021 vahvistaman Julkisen talouden suunnitelman mukaiset. Lisäksi valtuutetulla on käytössä edelliseltä vuodelta siirtynyt määräraha, jonka arvioitu määrä vuonna 2022 on 99 000 euroa. Eduskunta hyväksyy niitä koskevat talousarvioesitykset vuosittain.

4. VOIMASSAOLO JA SEURANTA

Tulossopimus koskee vuosia 2022–2025. Tulossopimusasiakirja päivitetään vuosittain tulosneuvottelussa tai jos valtuutettu vaihtuu sopimuskauden aikana.

Tulostavoitteiden toteutumista arvioidaan alustavasti puolivuosisikatsauksessa ja tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksen toimintakertomuksessa. Oikeusministeriö ohjeistaa raportointiaikatauluista erikseen.

5. ALLEKIRJOITUKSET

Päiväys

Päiväys

Pekka Timonen
kansliapäällikkö

Elina Pekkarinen
lapsiasiavaltuutettu

Oikeusministeriön ja tasa-arvovaltuutetun tulossopimus vuosille 2022–2025

Oikeusministeriö ja tasa-arvovaltuutettu ovat neuvotelleet ja sopineet vuosien 2022–2025 tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseen osoitettavat resurssit.

Tulostavoitteiden toteutumisesta raportoidaan oikeusministeriölle tasa-arvovaltuutetun puolivuotisraportissa ja toimintakertomuksessa. Tasa-arvovaltuutettu antaa lisäksi vuosittain valtioneuvostolle kertomuksen toiminnastaan ja kerran neljässä vuodessa eduskunnalle kertomuksen tasa-arvon toteutumisesta.

Hallitusohjelmassa on varattu erityisvaltuutetuille ihmisoikeusongelmien raportointiin ja ongelmiin puuttumiseen määräraha, joka on vuonna 2020 yhteensä 100.000 euroa ja nousisi 250.000 euroon vuonna 2023. Oikeusministeriön suunnitelman mukaan tasa-arvovaltuutetulle kohdennettaisiin yhtä henkilötyövuotta varten 60.000 euroa 1.4.2022 alkaen ja tämän jälkeen 80.000 euroa vuodessa.

Tasa-arvolain tehokas toteutuminen ja sitä kautta sukupuoleen perustuvan syrjinnän vähentäminen ja oikeusturvan parantaminen edellyttävät tehokasta lainvalvontaa. Tasa-arvosuunnittelu- ja palkkakartoitusvelvoitteiden osalta valvottavia työnantajatahoja on noin 8300. Vastaavasti tasa-arvosuunnitteluelvoitteen piirissä olevia kouluja ja oppilaitoksia on noin 3500.

Sosiaali- ja terveysministeriössä on vireillä varhaiskasvatuksen toimipaikkojen tasa-arvosuunnittelua koskeva lakihanke, joka koskisi arviolta 3500 – 4000 varhaiskasvatyksikköä. Lisäksi on vireillä tasa-arvolain palkkatietojen avoimuutta koskevien säännösten muutos, joka lisäisi hallituksen esitysluonnoksen mukaan tasa-arvovaltuutetun työmäärää yhden htv:n verran.

Tässä tulossopimuksessa on huomioitu oikeusministeriön lasten ja nuorten asemaa koskeva kestävä kehityksen tavoite.

Tulosneuvottelu käytiin 5.11.2021 oikeusministeriössä.

Sisällysluettelo

Oikeusministeriön ja tasa-arvovaltuutetun tulossopimus vuosille 2022–2025.....	1
1. Strateginen kehys.....	3
1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet	3
1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta).....	5
1.2.1 Koronapandemian vaikutuksista	5
1.2.2 Muu yhteiskunnallinen toimintaympäristö	5
1.2.3 Hallinnollinen toimintaympäristö.....	8
1.2.4 Riskienhallinta.....	9
2. Tulostavoitteet vuosille 2022–2025.....	10
2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus.....	10
2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus	12
2.3 Henkilöstö.....	15
2.4 Talous ja ICT	17
3. Vuosien 2022–2025 voimavarat	19
3.1 Henkilötyövuodet	19
3.2 Määrärahat	19
4. Voimassaolo ja seuranta	19
5. Allekirjoitukset.....	20

1. Strateginen kehys

1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet

Tasa-arvovaltuutettu on toiminnassaan itsenäinen ja riippumaton lainvalvontaviranomainen, joka sijaitsee oikeusministeriön hallinnonalalla. Tasa-arvovaltuutetun toiminta perustuu lakiin tasa-arvovaltuutetusta (1328/2014), jonka esitöissä korostetaan tasa-arvovaltuutetun roolia itsenäisenä viranomaisena ja itsenäisyyttä mm. henkilöstöä koskevan päätöksenteon osalta. Tasa-arvovaltuutettu toimii myös Euroopan unionin tasa-arvodirektiiveissä edellytettynä kansallisena tasa-arvoelimenä.

Tasa-arvovaltuutetusta annetun lain mukaan tasa-arvovaltuutetun tehtävänä on:

- 1) valvoa tasa-arvolain sekä ensisijaisesti syrjinnän kiellon ja syrjivän ilmoittelun kiellon noudattamista;
- 2) aloittein, neuvoin ja ohjein edistää tasa-arvolain tarkoituksen toteuttamista;
- 3) antaa tietoja tasa-arvolainsäädännöstä ja sen soveltamiskäytännöstä;
- 4) seurata tasa-arvon toteutumista yhteiskuntaelämän eri aloilla; sekä
- 5) ryhtyä toimenpiteisiin sovinnon aikaansaamiseksi tasa-arvolaisissa tarkoitettua syrjintää koskevassa asiassa.

Tasa-arvovaltuutettu toteuttaa lakisääteisiä tehtäviään itsenäisesti toimivaltuuksiensa puitteissa. Tasa-arvovaltuutettu pitää kuitenkin perusteltuna kehittää toimintansa tuloksellisuutta yhdessä oikeusministeriön kanssa niin, että valtuutettu käy vuosittain keskustelun toiminnastaan ja sen tavoitteista tulossopimuksen yhteydessä. Valtuutettu sopii vuosittaisista resursseista oikeusministeriön kanssa tulossopimuksessa.

Alla olevassa taulukossa esitetään tasa-arvovaltuutetun visio, perustehtävä sekä tärkeimmät strategiset tavoitteet vuosille 2022 - 2025.

<p>Visio</p> <p>Sukupuolten tasa-arvoa kunnioitetaan osana ihmisoikeuksia. Jokainen voi toteuttaa itseään sukupuolestaan, sukupuoli-identiteetistään tai sukupuolen ilmaisustaan riippumatta. Tasa-arvo toteutuu kaikilla elämänalueilla ja kaikissa elämän vaiheissa.</p>
<p>Perustehtävä</p> <p>Tasa-arvovaltuutettu edistää itsenäisenä viranomaisena sukupuolten tasa-arvoa ja toimii sukupuolisyrittämisen estämiseksi ja siihen liittyvän oikeusturvan toteutumiseksi.</p>
<p>Arvot</p> <p>Asiantuntijuus Oikeudenmukaisuus Vaikuttavuus Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus Luotettavuus</p>
<p>Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sukupuolten tasa-arvo toteutuu osana perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista 2. Tasa-arvolaisia turvatut oikeudet ja oikeusturva toteutuvat käytännössä 3. Sukupuolten tasa-arvoa edistetään aktiivisesti tasa-arvolaisissa edellytetyllä tavalla <p>Toiminnalliset tuloksellisuustavoitteet</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Seurataan tasa-arvokehitystä yhteiskuntaelämän eri alueilla ja nostetaan esiin valvontatyössä ilmenneitä syrjintäongelmia. Toimitaan tietoisuuden lisäämiseksi syrjintään liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista. 2. Toimitaan yhteistyössä muiden tasa-arvo- sekä perus- ja ihmisoikeustoimijoiden kanssa kansallisesti ja kansainvälisesti. 3. Turvataan tasa-arvolakia koskevien neuvontapalveluiden hyvä saatavuus ja valvotaan syrjintäkieltojen noudattamista tarkoituksenmukaisella ja vaikuttavalla tavalla. 4. Edistetään ja valvotaan tasa-arvolain edistämismääräysten (tasa-arvosuunnitelmat, kiintiösäännös ym.) toteutumista. 5. Huolehditaan siitä, että tasa-arvovaltuutetun toimistossa on tasa-arvolain tehokkaan valvonnan ja edistämistoimien edellyttämä luotettava asiantuntemus. <p>Henkilöstötavoitteet</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Toimistolla on tehtävien edellyttämä tarkoituksenmukainen henkilöstörakenne. 2. Henkilöstön osaamista kehitetään pitkäjänteisesti ja suunnitelmallisesti. 3. Johtaminen tukee tuloksellista toimintaa ja toimiston kehittämistoimenpiteet ovat osallistavia. 4. Henkilöstön työhyvinvointiin liittyviä toimenpiteitä ja tavoitteita toteutetaan mm. työhyvinvointikyselyjen, työsuojelun toimintaohjelman ja yhdenvertaisuussuunnitelman pohjalta. <p>Taloutta ja ICT:tä koskevat tavoitteet</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Toiminta ja talous ovat tasapainossa ja sovitettu yhteen toimiston toimintasuunnitelman ja strategian pohjalta. 2. Siirtyviä määrärahoja käytetään vastuullisesti ja tuloksellisesti. 3. Osallistutaan aktiivisesti HILDA-asianhallintajärjestelmän kehittämiseen ja valmistellaan käyttöönottoon liittyviä toimenpiteitä. 4. Arvioidaan toimenpiteitä toimiston hiilijalanjäljen pienentämiseksi.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta)

1.2.1 Koronapandemian vaikutuksista

Keväällä 2020 kärjistynyt koronapandemia on vaikuttanut sekä tasa-arvovaltuutetun toimiston työhön että koko yhteiskunnalliseen toimintaympäristöön. Tasa-arvovaltuutetun toimisto siirtyi kokonaisuudessaan etätöihin maaliskuun 2020 puolivälissä. Vuoden 2021 lopussa toimisto on siirtymässä etä- ja läsnätyötä yhdistävään hybridityömalliin.

Koronakriisi on vaikuttanut monin tavoin tasa-arvotilanteeseen suomalaisessa yhteiskunnassa, joskin pidempiaikaisten vaikutusten selvittämiseen mennee vielä runsaasti aikaa. Asiaa selvitetään mm. THL:n johtamassa hankkeessa ”Koronakriisin vaikutukset sukupuolten tasa-arvoon Suomessa”, joka päättyy toukokuussa 2022. Työelämässä koronatilanne on vaikuttanut erityisesti naisvaltaisten palvelualojen alojen tilanteeseen ja työllisyyteen. Toisaalta naisvaltainen julkinen sektori on joutunut työskentelemään varsin suuren paineen alaisena koko kriisin ajan, eikä terveydenhuoltoon kohdistuva kuormitus näytä päättymisen merkkejä.

Todennäköistä on, että esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetusalan henkilöstön kuormitus jatkuu korkeana koko pitkittyvän koronaepidemian ajan ja sen jälkeenkin: apu sosiaalisten ongelmien hoitamiseen on vähentynyt korona-ajan rajoitusten vuoksi, terveydenhuoltoon on syntynyt hoitovelkaa ja koulut joutuvat elämään pitkäänkin tilanteessa, jossa etä- ja lähiopetus vuorottelevat ja toteutuvat osin samanaikaisesti. Tämä voi vaikuttaa opetushenkilöstön jaksamisen lisäksi erityisesti heikossa asemassa olevien oppilaiden ja opiskelijoiden koulumenestykseen ja syrjäytymisriskiin. Koronapandemia näyttää myös lisänneen lähisuhdeväkivallan määrää.

1.2.2 Muu yhteiskunnallinen toimintaympäristö

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelma sekä hallituksen tasa-arvo-ohjelma pitävät sisällään lukuisia tasa-arvon edistämishankkeita, jotka ovat johtaneet tai johtamassa myös lainsäädäntömuutoksiin. Useat näistä hankkeista ja toimenpiteistä ovat tasa-arvovaltuutetun eduskunnalle annetussa kertomuksessa (K 22/2018 vp.) suositeltuja, kuten palkkojen läpinäkyvyyden lisääminen. Toisaalta useat uudistushankkeet, kuten translain sekä rikoslain seksuaalirikosluvun

uudistaminen, ovat edenneet varsin hitaasti. On toivottavaa, että nämäkin saadaan päätökseen kuluvan hallituskauden aikana.

Tasa-arvovaltuutetun työssä keskeinen elämänaalue on **työelämä**. Työelämässä on eräitä hyvin tunnistettuja pitkäkestoisia tasa-arvo-ongelmia kuten naisten ja miesten välinen palkkaero. Kesto-ongelmaksi on muodostunut myös syrjintä raskauden ja vanhemmuuden perusteella, joka on jäänyt tasa-arvopolitiikassa melko vähälle huomiolle – niin myös nykyisen hallituksen tasa-arvo-ohjelmassa. Myöskään lainsäädännölliset toimenpiteet, kuten määräaikaisten työntekijöiden raskaussyrjintäsuojan vahvistaminen palvelussuhdelaeissa, eivät näytä hallitusohjelmakirjauksista huolimatta etenevän.

Tasa-arvovaltuutetun tehtävä on antaa työelämän tasa-arvosuunnittelua koskevia ohjeita ja neuvoja sekä valvoa veloitteen noudattamista. Haasteena on valvonnan kohteiden suuri lukumäärä verrattuna käytettävissä oleviin resursseihin: käytännössä tasa-arvosuunnitelmia on mahdollista käydä läpi vain joitakin kymmeniä suunnitelmia vuodessa, kun valvottavia tahoja on yli 8.000. Tällä hetkellä suunnitelmien valvontaa toteutetaan lähinnä syrjintäepäilyjen yhteydessä. Tasa-arvosuunnitelmien valvonta tarkoittaa käytännössä ennen kaikkea ohjeiden ja neuvojen antamista työnantajakohtaisesti tasa-arvosuunnittelun kehittämiseksi.

Koulumaailmassa ja oppilaitoskentässä sukupuolten tasa-arvon toteutumisen kannalta ongelmia ovat muun muassa laajamittainen seksuaalinen häirintä sekä stereotyyppiset käsitykset tyttönä/poikana olemisesta, joka johtaa sukupuolen perusteella tehtäviin aine- ja koulutusvalintoihin. Tasa-arvotyön edistäminen koko oppilaitoskentässä edellyttää voimavaroja myös tasa-arvovaltuutetulle sekä viranomaisyhteistyötä.

Tuoreen kouluterveyskyselyn (2021) mukaan tyttöjen kohtaama seksuaalinen häirintä ja ahdistelu on lisääntynyt merkittävästi edellisen kyselyn jo valmiiksi korkeista lukemista. Muutoinkin tyttöjen pahoinvointi näyttää lisääntyvän. Tasa-arvovaltuutettu ottikin asiaan kantaa Tyttöjen päivänä 11.10.2021 yhdessä lapsiasiavaltuutetun kanssa.¹

¹ <https://tasa-arvo.fi/-/tyttojen-pahoinvointi-edellyttää-erityistä-huomiota>

Tasa-arvovaltuutetun työssä huomioidaan myös erityisesti **lasten ja nuorten** kokemat tasa-arvo-ongelmat. Tasa-arvovaltuutettu kiinnitti ensimmäisessä eduskuntakertomuksessaan (K 22/2018 vp) huomiota lasten ja nuorten kokemaan seksuaaliseen häirintään sekä yleisesti että sukupuolivähemmistöihin kuuluvien nuorten osalta. Teema on esillä myös seuraavassa, vuonna 2022 annettavassa kertomuksessa, samoin kuin oppilaitosten tasa-arvotyö yleisemmin. Tasa-arvovaltuutettu on osallistunut kouluterveyskyselyn kehittämiseen ja käyttää sen tuloksia omassa viestinnässään ja vaikuttamistyössään, kuten edellisestä kappaleestakin ilmenee. Tasa-arvovaltuutettu on myös tuottanut materiaalia seksuaalisen häirinnän käsittelemiseksi kouluissa (www.eimeidankoulussa.fi – internet-sivujen uudistuksen jälkeen näitä ei ole vielä saatu julkaistuksi uudelleen).

Hallitusohjelmassa ja hallituksen tasa-arvo-ohjelmassa kiinnitetään huomiota **häirintään, naisiin kohdistuvaan väkivaltaan ja vihapuheeseen**. Naisiin kohdistuvan väkivallan torjuntaohjelma ja raportoinnin tehtävä nostavat toivottavasti sukupuolittuneen väkivallan torjunnan ja ennaltaehkäisemisen sille kuuluvaan asemaan. Sukupuolittunut vihapuhe ja erityisesti verkossa tapahtuva häirintä – joka sekin on luonteeltaan voimakkaasti sukupuolittunutta – heikentävät erityisesti naisten ja erilaisiin vähemmistöryhmiin kuuluvien halukkuutta ja mahdollisuutta osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun.

On tärkeää, että seksuaalirikoksia koskeva lainsäädäntö uudistetaan ja toteutetaan muutkin rikoslakia koskevat uudistukset, joista hallitusohjelmassa on sovittu. Lakiuudistusten lisäksi on tärkeää tarjota koulutusta – mieluiten pakollista – viranomaisille ja muille toimijoille, jotka ovat tekemisissä naisiin kohdistuvan väkivallan ja seksuaalisen väkivallan kanssa. Myös riittävien resurssien turvaaminen niin rikosprosessissa kuin väkivallan vastaista työtä tekeville tahoillekin on tärkeää.

Yhteiskunnan monimuotoistuminen korostaa sitä, että sukupuolen lisäksi ihmistä määrittää moni muu seikka. Tämä luo paineita niin viranomaisyhteistyölle mm. tasa-arvovaltuutetun ja yhdenvertaisuusvaltuutetun välillä kuin moniperusteisen syrjinnän huomioimiselle tasa-arvovaltuutetun työssäkin. Tasa-arvovaltuutettu pitää ongelmallisena sitä, että risteävä syrjintä on

kokonaisuudessaan rajattu tasa-arvolain ja tasa-arvovaltuutetun toimivallan ulkopuolelle. Asiaa olisi syytä tarkastella ja arvioida uudelleen.

Sukupuolivähemmistöjen aseman parantamisessa on hallitusohjelman perusteella niin ikään mahdollista ottaa merkittäviä edistysaskeleita. Translain uudistus on viivästynyt, mistä tasa-arvovaltuutettu on ollut huolestunut ja lähestynyt asiasta perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiurua syksyllä 2020. Tasa-arvovaltuutettu pitää tärkeänä, että laki saadaan uudistettua kuluvalle hallituskaudella. Myös intersukupuolisten lasten ruumiillista koskemattomuutta on vahvistettava.

Tasa-arvo **miesten näkökulmasta** ja ns. mieskysymykset ovat osa tasa-arvopoliittista keskustelua ja keskustelua epätasa-arvosta suomalaisessa yhteiskunnassa. Keskeisiä yhteiskunnallisen keskustelun teemoja ovat olleet muun muassa lasten huoltajuus- ja tapaamisoikeuskysymykset erotilanteissa sekä miesten asevelvollisuus, terveyserot, sukupuoleen perustuvat erot eliniän odotteessa sekä poikien keskimäärin tyttöjä heikompi koulumenestys. Tasa-arvolain soveltamista koskevassa oikeus- ja valvontakäytännössä asiakkaina on aina ollut sekä naisia että miehiä. Mieskysymyksiä esiin nousseissa aiheissa on erotettava ne, joissa voi olla kysymys syrjinnästä ja ne, jotka koskevat miesten syrjäytymistä – ja toisaalta ne rakenteet, kuten hoivan epätasainen jakautuminen ja sukupuolistereotyytiat, jotka voivat olla monien miehiä ja poikia koskevien ongelmien taustalla.

Yhteiskunnassa tunnistetaan syrjintäriitoja koskevan oikeusturvan saavutettavuuteen liittyvän ongelmia. Voidakseen toimia tehtäviensä mukaisesti syrjintäsuojan edistämiseksi tasa-arvovaltuutetun tulee olla viranomaisena riittävän tunnettu. Tasa-arvovaltuutetun tulee myös kyetä tarjoamaan eri tahoille tasa-arvolakia koskevaa luotettavaa asiantuntemusta. Tämä edellyttää sellaisia resursseja, jotka mahdollistavat **asiantuntemuksen ylläpidon**. Asiaan on kiinnitetty huomiota tasa-arvovaltuutetun strategiatyössä ja tunnistettu osaamisen ylläpitäminen ja kehittäminen strategiseksi painopisteeksi.

1.2.3 Hallinnollinen toimintaympäristö

Tasa-arvovaltuutetun lakisääteisten tehtävien hoitamisessa asianhallintajärjestelmä on keskeinen työväline. Edelleen jatkuva asianhallintajärjestelmän (HILDA) uudistushanke vaikuttaa myös tasa-

arvovaltuutetun työhön, koska sen toteuttaminen vaatii runsaasti hallinnollisia ja asiantuntijaresursseja. HILDAn käyttöönottoprojekti näyttäisi ajoittuvan vuodelle 2022.

Oikeusministeriön käynnistämän oikeushallinnon erityisviranomaiset (OEV) -virastohankkeen valmistelu jatkuu. Myös sillä voi olla vaikutuksia tasa-arvovaltuutetun toimiston työhön samoin kuin erillisvirastojen toimitilahankkeella. Vaikka etätyö tulee todennäköisesti olemaan jatkossakin laajempaa kuin ennen koronapandemiaa, ovat hyvin toimivat toimitilat tärkeä työnteon, yhteisöllisyyden ja oppimisen mahdollistaja.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa edellyttää monipuolista yhteistyötä valtuutettujen kesken, erityisesti moniperusteisen syrjinnän ennaltaehkäisemiseksi. Yhteistyö myös muiden viranomaisten, kuten aluehallintovirastojen, ja kansalaisjärjestöjen kanssa on tästäkin näkökulmasta tärkeää. Koronapandemia vaikutti haitallisesti käytännön yhteistyöhön ja yhteydenpitoon, mutta yhteistyötä on tehty teemakohtaisesti myös korona-aikana.

1.2.4 Riskienhallinta

Henkilöstön työhyvinvoinnista ja toimintakyvystä huolehtiminen on erityisen tärkeää tasa-arvovaltuutetun toimiston kaltaisessa pienessä organisaatiossa. Työhyvinvointia kehitetään mm. VMBaro-työhyvinvointikyselyn, yhdenvertaisuussuunnitelman ja työsuojelun toimintaohjelman pohjalta. Em. asiakirjojen toimenpiteiden toteutumista seurataan vuosittain yhdessä henkilöstön kanssa.

Toimiston henkilöstö uudistuu merkittävästi vuoden 2022 aikana, kun kolme kokenutta esittelijää eläköityy. Lisäksi toimiston henkilöstömäärä lisääntyy yhdellä, kun määrärahan lisäys yhdellä henkilötyövuodella tulee voimaan. Nämä muutokset ovat haasteellisia niin osaamisen kuin kuormittumisen ja työhyvinvoinninkin näkökulmasta.

Sähköisen asianhallintajärjestelmän (HILDA) uudistamisen yhteydessä kiinnitetään huomiota tietoturvariskeihin.

Viestintästrategian uudistamisella vahvistetaan valtuutetun työn vaikuttavuutta.

Kriisiviestintäsuunnitelman päivittämisellä pyritään vähentämään viestintään liittyviä

haavoittuvuuksia ja riskejä. Erityisesti sosiaalisen median ympäristössä saattaa nousta äkillisiä viestinnällisiä kriisitilanteita, jotka voivat vaikuttaa ainakin lyhyellä aikavälillä tasa-arvovaltuutetun toimiston toimintaedellytyksiin.

2. Tulostavoitteet vuosille 2022–2025

2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

1. Sukupuolten tasa-arvo toteutuu osana perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista.
2. Tasa-arvolaisissa turvatut oikeudet ja oikeusturva toteutuvat käytännössä.
3. Sukupuolten tasa-arvoa edistetään aktiivisesti tasa-arvolaisissa edellytetyllä tavalla.

Keskeiset vaikuttavuustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 1: Sukupuolten tasa-arvo toteutuu osana perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> • Tasa-arvolain tuomat oikeudet ja velvollisuudet tunnetaan yhteiskunnassa. 	Tasa-arvovaltuutetulle tulevien yhteydenottojen määrä ja laatu sekä Tasa-arvobarometrin ja muiden mittausten, kuten tasa-arvoindeksin ja perusoikeusindeksin tulokset.
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Tasa-arvovaltuutettu vaikuttaa tasa-arvolain uudistusten sisältöön (palkka-avoimuus, varhaiskasvatuksen ja viranomaisten suunnitteluvälvoite ym.) 	Lakiuudistusten sisältö
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> • Tasa-arvolain edistämismääräyksiä (erityisesti oppilaitokset ja työnantajat) noudatetaan. 	Tasa-arvovaltuutetun valvontakäytännön havainnot. Muiden tahojen selvitykset.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> Tasa-arvovaltuutettu osallistuu yhteiskunnalliseen keskusteluun ja nostaa aktiivisesti esiin erityisesti valvontatyön tuomia havaintoja. 	<p>Mediaseuranta ja sosiaalisen median seuranta sekä erikseen laadittavat viestinnän vaikuttavuusmittarit (mm. mainemittaus).</p> <p>Tasa-arvovaltuutetun lausuntojen ja suositusten toteutumisen/etenemisen seuranta.</p>

Tulostavoite 2: Tasa-arvolaisissa turvatut oikeudet ja oikeusturva toteutuvat käytännössä.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> Analysoidaan ja kehitetään menettelytapoja syrjintäasioiden hoitamisessa, sovinnon edistämässä ja kannanottojen vaikuttavuuden seurannassa. 	<p>Työelämän seurantalomakkeet, oikeuskäytäntöselvitys.</p> <p>Seurataan niiden syrjintäasioiden määrää ja laatua, joissa TAS on edistänyt sovintoa.</p>

Tulostavoite 3: Sukupuolten tasa-arvoa edistetään aktiivisesti tasa-arvolaisissa edellytetyllä tavalla.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> Tasa-arvon edistämismittareita (erityisesti oppilaitokset ja työnantajat) noudatetaan. 	<p>Tasa-arvovaltuutetun valvontakäytännön havainnot.</p> <p>Muiden tahojen selvitykset.</p>

2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet vuosille 2022 – 2025 ovat:

1. Seurataan tasa-arvokehitystä yhteiskuntaelämän eri alueilla ja nostetaan esiin valvontatyössä ilmenneitä syrjintäongelmia. Toimitaan tietoisuuden lisäämiseksi syrjintään liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista.
2. Toimitaan yhteistyössä muiden tasa-arvo- sekä perus- ja ihmisoikeustoimijoiden kanssa kansallisesti ja kansainvälisesti.
3. Turvataan tasa-arvolakia koskevien neuvontapalveluiden hyvä saatavuus ja valvotaan syrjintäkieltojen noudattamista tarkoituksenmukaisella ja vaikuttavalla tavalla.
4. Edistetään ja valvotaan tasa-arvolain edistämismittareiden (tasa-arvosuunnitelmat, kiintiösäännös ym.) toteutumista.
5. Huolehditaan siitä, että eri asiakastahoilla (syrjinnän kohteeksi joutuneet, työnantajat, oppilaitokset, tavaroiden ja palveluiden tarjoajat, viranomaiset ym.) on käytettävissä tasa-arvolakia koskevaa luotettavaa asiantuntemusta.

Keskeiset tuloksellisuustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 1: Seurataan tasa-arvokehitystä yhteiskuntaelämän eri alueilla ja nostetaan esiin valvontatyössä ilmenneitä syrjintäongelmia. Toimitaan tietoisuuden lisäämiseksi syrjintään liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Uudistetaan tasa-arvovaltuutetun viestintä-/vaikuttamisstrategia. 	Strategia on uudistettu.
2022–2025	<ul style="list-style-type: none"> • Tasa-arvovaltuutetun edustajat vaikuttavat niissä työryhmissä ja muissa ryhmissä, joihin osallistuminen on relevanttia tasa-arvovaltuutetun tehtävien näkökulmasta. 	Työryhmiin osallistuminen ja niiden toiminnan säännöllinen arviointi.
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Luovutetaan tasa-arvovaltuutetun kertomus eduskunnalle. 	Kertomus on luovutettu.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022 – 2025	<ul style="list-style-type: none"> Vaikutetaan eduskuntakertomuksen keskeisten havaintojen ja suositusten edistämiseen yhteiskunnassa erillisen viestintäsuunnitelman pohjalta. 	Viestintää toteutetaan viestintäsuunnitelman mukaisesti ja sen vaikuttavuutta seurataan.

Tulostavoite 2: Toimitaan yhteistyössä muiden tasa-arvo- sekä perus- ja ihmisoikeustoimijoiden kanssa kansallisesti ja kansainvälisesti.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> Kehitetään yhteistyötä muiden valtuutettujen (erityisesti YVV, LAPS) ja muiden viranomaisten (mm. tasa-arvoviranomaiset, HEUNI) kanssa. 	Yhteistyön määrä ja laatu (säännöllisyys, suunnitelmallisuus, hyödyt osapuolille)
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> Osallistutaan Equinetin toimintaan TAS:n toiminnan kannalta relevanteissa työryhmissä. 	Työryhmiin osallistuminen
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> Tasa-arvovaltuutettu on Ihmisoikeusvaltuuskunnan jäsen. Ihmisoikeusvaltuuskunnan työssä ja kannanotoissa huomioidaan eri sukupuolten ja sukupuolivähemmistöjen tilanne ja heidän kohtaamansa ihmisoikeushaasteet. 	Jäsenyys on toteutunut. Ihmisoikeusvaltuuskunnan toimintasuunnitelman sisältö.
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> Tasa-arvovaltuutettu osallistuu perus- ja ihmisoikeusvalvojien tapaamisiin (IOK koordinoi) ja nostaa niissä esiin relevantteja teemoja. 	PIO-valvojien tapaamisten säännöllisyys ja sisältö.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> Tasa-arvoviranomaiset tapaavat säännöllisesti ja tiedonkulku on muutenkin säännöllistä ja epämuodollista. 	Tasa-arvoviranomaisten tapaamiset. Koettu tiedonkulku.

Tulostavoite 3: Turvataan tasa-arvolakia koskevien neuvontapalveluiden hyvä saatavuus ja valvotaan syrjäntäkieltojen noudattamista tarkoituksenmukaisella ja vaikuttavalla tavalla.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> Tasa-arvovaltuutetun neuvontapalvelut tunnetaan ja niitä käytetään. 	Puhelin- ja muun neuvonnan tilastot. Mainemittauksen tulokset.
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> Tasa-arvovaltuutetun internet-sivujen sisältö on ajantasainen ja sivut löydetään. 	Sivujen kävijätilastot, sivuilta saatu palaute ja saavutettavuuden seuranta.

Tulostavoite 4: Edistetään ja valvotaan tasa-arvolain edistämismittareiden (tasa-arvosuunnitelmat, kiintiösäännös ym.) toteutumista.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> Edistämismittareita valvotaan oma-aloitteisesti resurssien puitteissa. 	Työpaikoilta pyydetään mahdollisuuksien mukaan tasa-arvosuunnitelmat syrjäntäkieltojen valvonnan yhteydessä.
2022	<ul style="list-style-type: none"> Työpaikkojen tasa-arvosuunnitelmien valvontaa ja suunnitelmien laadun parantamista varten otetaan käyttöön sähköinen työkalu. 	Työkalu on otettu käyttöön vuoden 2022 aikana.

Tulostavoite 5: Huolehditaan siitä, että tasa-arvovaltuutetun toimistossa on tasa-arvolain tehokkaan valvonnan ja edistämistoimien edellyttämä luotettava asiantuntemus.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> Jatketaan oikeudellisia ongelmia ja muita tasa-arvokysymyksiä käsittelevien sisäisten palaverien käytäntöä. 	Seurataan toiminnan seurannan yhteydessä.
2022	<ul style="list-style-type: none"> Osaamissuunnitelman mukaiset toimenpiteet on otettu käyttöön. 	Seurataan toiminnan seurannan yhteydessä.
2022	<ul style="list-style-type: none"> Hyödynnetään ennakoivaa rekrytointia määrärahojen puitteissa. 	Rekrytointien aikataulutuksen ja toteuttaminen. Määrärahojen riittävyys.

2.3 Henkilöstö

Henkilöstöön liittyvät tavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

<ol style="list-style-type: none"> Toimistolla on tehtävien edellyttämä tarkoituksenmukainen henkilöstörakenne. Esimiestyö tukee tuloksellista toimintaa ja toimiston kehittämistoimenpiteet ovat osallistavia. Henkilöstön työhyvinvointiin liittyviä toimenpiteitä ja tavoitteita toteutetaan mm. työhyvinvointikyselyn, työsuojelun toimintaohjelman ja yhdenvertaisuussuunnitelman pohjalta. Seuranta toteutetaan vuosittain.
--

Keskeiset henkilöstötavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 1: Toimistolla on tehtävien edellyttämä tarkoituksenmukainen henkilöstörakenne.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> Uusien työntekijöiden rekrytoinnin yhteydessä tarkastellaan tehtäväkuvia. 	Tehtäväkuvat on käyty läpi ja ajantasaistettu.

Tulostavoite 2: Esimiestyö tukee tuloksellista toimintaa ja henkilöstön työhyvinvointia.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> • Esimiestyötä arvioidaan mm. vuosittain toteutettavissa VMBaro-työtyytyväisyyskyselyissä ja määritellään esimiestyön kehittämistarpeet. 	<p>Esimiestyön kehittämistarpeet on määritelty ja toteutettu/aikataulutettu.</p> <p>Esimiestyön saamat arviot VMBarossa.</p>

Tulostavoite 3: Henkilöstön työhyvinvointiin liittyviä toimenpiteitä ja tavoitteita toteutetaan mm. työhyvinvointikyselyn, työsuojelun toimintaohjelman ja yhdenvertaisuussuunnitelman pohjalta. Seuranta toteutetaan vuosittain.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Työhyvinvoinnissa huomioidaan erityisesti siirtyminen hybridityöhön sekä henkilöstön vaihtuvuus. Hyödynnetään tarvittaessa työterveyshuollon palveluita. 	Koettu työhyvinvointi, toteutetut toimenpiteet.
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> • Mainittujen ohjelmien toimenpiteistä päätetään ja niiden seuranta tehdään yhdessä henkilöstön kanssa toimintavuoden lopussa. 	Toimenpiteistä on päätetty ja niiden seuranta on toteutettu.
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Työsuojelun toimintaohjelman päivittämisessä huomioidaan erityisesti maalittamiseen ja muuhun järjestelmälliseen häirintään liittyvät riskit hallinnonalan yhteisten suositusten mukaisesti. 	Työsuojelun toimintaohjelman sisältö.

2.4 Talous ja ICT

Talouteen liittyvät tavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

1. Toiminta ja talous ovat tasapainossa ja sovitettu yhteen toimiston toimintasuunnitelman ja strategian pohjalta.
2. Siirtyviä määrärahoja käytetään vastuullisesti ja tuloksellisesti.
3. Osallistutaan aktiivisesti HILDA-asianhallintajärjestelmän kehittämiseen ja valmistellaan käyttöönottoon liittyviä toimenpiteitä.
4. Arvioidaan toimenpiteitä toimiston hiilijalanjäljen pienentämiseksi.

Keskeiset taloustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 1: Toiminta ja talous ovat tasapainossa ja sovitettu yhteen toimiston toimintastrategian pohjalta.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> • Erityiset hankkeet ja projektit suunnitellaan ja budjetoidaan käytettävissä oleva määräraha huomioiden. 	Toimiston sisäinen budjetti on tehty ennen toimintavuotta. Budjetin toteumaa on seurattu kuukausittain.

Tulostavoite 2: Siirtyviä määrärahoja käytetään vastuullisesti ja tuloksellisesti.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> • Siirtyviä määrärahoja käytetään erityisesti palvelutason parantamiseen (henkilöresssit, digitalisaatio). 	Siirtyvän määrärahan käyttö on toteutunut sisäisen budjetoinnin mukaisesti.

Tulostavoite 3: Osallistutaan aktiivisesti HILDA-asianhallintajärjestelmän kehittämiseen ja valmistellaan käyttöönottoon liittyviä toimenpiteitä.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> Osallistutaan HILDAn käyttöönoton valmisteluun ja varmistetaan, että se täyttää TAS:n tarpeet. 	Osallistuminen valmistelutyöhön.
2022	<ul style="list-style-type: none"> HILDAn käyttöönottoprojekti aloitetaan. Henkilöstö saa tarvittavan koulutuksen. 	Käyttöönottoprojektin määrittely ja toteutus. Toteutuneet koulutukset.
2023	<ul style="list-style-type: none"> HILDA otetaan tuotantokäyttöön. 	HILDA otettu työkäyttöön. Käytön koettu sujuvuus.
2024 – 2025	<ul style="list-style-type: none"> HILDAn käytön vakiintuminen ja hyödyntäminen mm. tilastoinnissa. 	Käytön ja tilastoinnin koettu sujuvuus.

Tulostavoite 4: Arvioidaan toimenpiteitä toimiston hiilijalanjäljen pienentämiseksi.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> Arvioidaan, millä toimenpiteillä (pl. toimitilat, jotka ovat Senaatin vastuulla) TAS:n hiilijalanjälkeä voidaan pienentää. Laaditaan suunnitelma toimenpiteiden toteuttamisesta hyödyntäen muiden hallinnonalan toimijoiden hyviä käytäntöjä ja yhteisiä ohjeistuksia. 	Suunnitelma on tehty.
2023– 2025	<ul style="list-style-type: none"> Toteutetaan ja päivitetään suunnitelmaa hiilijalanjäljen pienentämiseksi. 	Toimenpiteiden toteutuminen.

3. Vuosien 2022–2025 voimavarat

3.1 Henkilötyövuodet

	Toteuma 2020	Arvio 2021	Tavoite 2022	Tavoite 2023	Tavoite 2024	Tavoite 2025
Henkilötyövuodet	11,8	10,8	11	11	11	11

Tasa-arvovaltuutetun toimistossa on 10 virkaa. Vuoden 2022 aikana toimistoon on tarkoitus perustaa yksi uusi vakituinen virka.

3.2 Määrärahat

	Toteuma 2020	Arvio 2021	Tulossopimus 2022	Kehys 2023	Kehys 2024	Kehys 2025
Määrärahat	1 045 054	1 050 000	1 030 000	1 050 000	1 050 000	1 050 000

Lisäksi valtuutetulla on käytössään edelliseltä vuodelta siirtyvä määräraha, jonka arvioidaan olevan vuonna 2022 80.000 euroa. Taulukossa vuosien 2023–2025 määrärahat ovat valtioneuvoston 12.5.2021 Julkisen talouden suunnitelman mukaiset. Eduskunta hyväksyy niitä koskevat talousarvioesitykset vuosittain.

4. Voimassaolo ja seuranta

Tulossopimus koskee vuosia 2022–2025. Tulossopimusasiakirja päivitetään vuosittain tulosneuvottelussa tai jos valtuutettu vaihtuu sopimuskauden aikana.

Tulostavoitteiden toteutumista arvioidaan alustavasti puolivuosisikatsauksessa ja tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksen toimintakertomuksessa. Oikeusministeriö ohjeistaa raportointiaikatauluista erikseen.

5. Allekirjoitukset

Pekka Timonen
Kansliapäällikkö
oikeusministeriö

Jukka Maarianvaara
Tasa-arvovaltuutettu

OIKEUSMINISTERIÖN JA TIEDUSTELUVALVONTAVALTUUTETUN TOIMINNON TULOSSOPIMUS VUOSILLE 2022–2025

Oikeusministeriö ja tiedusteluvalvontavaltuutetun toiminto ovat neuvotelleet ja sopineet vuosien 2022–2025 tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseen osoitettavat resurssit.

Tulostavoitteiden toteutumisesta raportoidaan oikeusministeriölle tiedusteluvalvontavaltuutetun toiminnon puolivuositarkastuksessa ja tilinpäätöksen toimintakertomuksessa.

Tulosneuvottelu käytiin 24.11.2021.

SISÄLLYSLUETTELO

1. STRATEGINEN KEHYS	3
1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet	3
1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta).....	4
2. TULOSTAVOITTEET VUOSILLE 2022–2025.....	5
2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus.....	5
2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus	5
2.3 Henkilöstö.....	7
2.4 Talous.....	8
3. VUOSIEN 2022–2025 VOIMAVARAT	9
3.1 Henkilötyövuodet	9
3.2 Määrärahat	9
4. VOIMASSAOLO JA SEURANTA.....	10
5. ALLEKIRJOITUKSET	10

1. STRATEGINEN KEHYS

1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet

Strategiset tavoitteet muodostuvat hallitusohjelman koko valtiokonsernille sekä oikeusministeriön hallinnonalalle asettamista tavoitteista. Tavoitteisiin vaikuttavat myös oikeusministeriön ja toiminnon omat strategiat. Lisäksi tavoitteiden asetannassa on otettu huomioon oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluvien lainkäyttöelinten ja itsenäisten toimijoiden riippumattomuus.

Toiminnon kannalta keskeisimmät hallitusohjelman tavoitteet:

”Uuden tiedustelulainsäädännön tehokas ja asianmukainen soveltaminen varmistetaan sekä tiedusteluviranomaisten toimivaltuuksien ja erityisesti tiedustelua valvovien viranomaisten resurssien ajantasaisuus ja riittävyys taataan.” (HO 2019)

- Tiedusteluvalvontavaltuutetun toiminto varmistaa osaltaan tiedustelulainsäädännön soveltamisen asianmukaisuuden

Tiedusteluvalvonnalla tuetaan kestävästä kehitystä rauhan, oikeudenmukaisuuden ja hyvän hallinnon edistämisen osalta.

Alla olevassa taulukossa esitetään toiminnon visio, perustehtävä sekä tärkeimmät strategiset tavoitteet ulottuen vuoteen 2025.

<p>Visio Tiedustelutoiminta on lainmukaista ja siinä toteutuvat perus- ja ihmisoikeudet</p>
<p>Perustehtävä Tiedusteluvalvontavaltuutettu harjoittaa tiedustelutoiminnan laillisuusvalvontaa</p>
<p>Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet 1. Varmistetaan tiedustelutoiminnan kohdentumisen lainmukaisuus</p> <p>Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet 2. Tarkastetaan kaikki tiedustelumenetelmien käyttöä koskevat päätökset ja kohdennetusti muuta tiedustelutoiminnan yhteydessä syntyvää dokumentaatiota 3. Ylläpidetään kiinteitä yhteistyösuhteita tiedustelutoiminnan muihin valvojiin 4. Viestitään valvontatoiminnasta salassapitovelvoitteiden sallimissa puitteissa</p> <p>Henkilöstötavoitteet 5. Valvontatoimintaa sekä toiminnon sisäistä tiedonhallintaa ja hallintoa kehitetään toiminnon henkilöstön yhteistyönä</p> <p>Taloutta koskevat tavoitteet 6. Laillisuusvalvonnan kustannustehokkuus varmistetaan sen asianmukaisella kohdentamisella</p>

Visio

Tiedustelutoiminta on lainmukaista ja siinä toteutuvat perus- ja ihmisoikeudet

7. Toiminto tukeutuu henkilöstö- ja taloushallinnollisesti sekä viestinnällisesti tietosuojasuojavaltuutetun toimistoon tai tulevaisuudessa mahdollisesti perustettavaan oikeushallinnon erityisviranomaiset -virastoon; toiminnolla on tietoturvasyistä oma asiakirjahallinto
8. Laillisuusvalvonnassa hyödynnetään valvottavien toiminnallisia asianhallintajärjestelmiä; toiminnolla on tietoturvasyistä oma salassa pidettävien asioiden diaari ja muita asioita varten otetaan käyttöön HILDA-asianhallintajärjestelmä

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta)

Globalisoituneessa ja digitalisoituneessa toimintaympäristössä kansallisen turvallisuuden uhkien ennakointi on vaikeutunut. Tämä kasvattaa odotuksia tiedustelutoiminnan ylimmän valtiojohdon päätöksenteolle ja muiden turvallisuusviranomaisten toiminnalle tuottaman lisäarvon suhteen. Kasvavien odotusten kohteena olevien tiedusteluviranomaisten toiminnan lainmukaisuuden varmistamiseksi tiedusteluviranomaisten valvonnan voimavarojen on oltava riittävät ja kustannustehokkaasti kohdennetut. Valvottavan toiminnan luonteen vuoksi myös sen valvonnassa korostuvat korkeat tietoturva-vaatimukset.

2. TULOSTAVOITTEET VUOSILLE 2022–2025

2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus <ul style="list-style-type: none"> • Varmistetaan tiedustelutoiminnan kohdentumisen lainmukaisuus

Keskeiset vaikuttavuustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 1:

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022- 2025	<ul style="list-style-type: none"> • Tarkastetaan kaikki tiedustelumenetelmien käyttöä koskevat päätökset ja valvotaan tässä yhteydessä erityisesti tiedustelun kohdentumista ainoastaan kansallista turvallisuutta vakavasti uhkaavaan toimintaan 	laadullinen

2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

Toiminnallinen tuloksellisuus <ul style="list-style-type: none"> • Tarkastetaan kaikki tiedustelumenetelmien käyttöä koskevat päätökset ja kohdennetusti muuta tiedustelutoiminnan yhteydessä syntyvää dokumentaatiota • Ylläpidetään kiinteitä yhteistyösuhteita tiedustelutoiminnan muihin valvojiin • Viestitään valvontatoiminnasta salassapitovelvoitteiden sallimissa puitteissa

Keskeiset tuloksellisuustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 2:

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022- 2025	<ul style="list-style-type: none"> • Tarkastetaan kaikki tiedustelumenetelmien käyttöä koskevat päätökset sekä kohdennetusti muuta tiedustelutoiminnan yhteydessä syntyvää tiedustelun kohdehenkilöiden ja sivullisten oikeusturvan toteutumisen valvonnan kannalta merkityksellistä dokumentaatiota 	numeraalinen

Tulostavoite 3:

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022- 2025	<ul style="list-style-type: none"> Ylläpidetään kiinteitä yhteistyösuhteita tietosuojavaltuutettuun ja tiedustelutoiminnan muihin valvojiin 	laadullinen

Tulostavoite 4:

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022- 2025	<ul style="list-style-type: none"> Kehitetään tiedusteluvalvontavaltuutetun vuosikertomusta ja tiedusteluvalvontavaltuutetun toiminnon verkkosivuja 	laadullinen

2.3 Henkilöstö

Henkilöstöön liittyvät tavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

Henkilöstö
<ul style="list-style-type: none"> Valvontatoimintaa sekä toiminnon sisäistä tiedonhallintaa ja hallintoa kehitetään toiminnon henkilöstön yhteistyönä

Keskeiset henkilöstötavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 5:

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022- 2025	<ul style="list-style-type: none"> Kehitetään toiminnon sisäistä tiedonhallintaa ja uudessa korkean tietoturvatason toimitilassa toimimisen menettelytapoja 	laadullinen

Tulostavoite 6:

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022- 2025	<ul style="list-style-type: none"> Kehitetään valvontakäytäntöjä ja tietosuojavaltuutetun toimiston kanssa tehtävää toiminnallista yhteistyötä sekä tietosuojavaltuutetun toimiston tai mahdollisesti perustettavan oikeushallinnon erityisviranomaiset -viraston kanssa tehtävää hallinnollista yhteistyötä 	laadullinen

Tulostavoite 7:

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022- 2025	<ul style="list-style-type: none"> Rekrytoidaan ja perehdytetään mahdollinen lisähenkilöstö *) 	laadullinen

*) ks. 3.1 Henkilötyövuodet

2.4 Talous

Talouteen liittyvät tavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

Talous	
<ul style="list-style-type: none"> • Laillisuusvalvonnan kustannustehokkuus varmistetaan sen asianmukaisella kohdentamisella • Toiminto tukeutuu henkilöstö- ja taloushallinnollisesti sekä viestinnällisesti tietosuojasuojavaikuttetun toimistoon tai tulevaisuudessa mahdollisesti perustettavaan oikeushallinnon erityisviranomaiset -virastoon; toiminnolla on tietoturvasyistä oma asiakirjahallinto • Laillisuusvalvonnassa hyödynnetään valvottavien toiminnallisia asianhallintajärjestelmiä; toiminnolla on tietoturvasyistä oma salassa pidettävien asioiden diaari ja muita asioita varten otetaan käyttöön HILDA-asianhallintajärjestelmä 	

Keskeiset taloustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 8:

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> • Laillisuusvalvonta on kustannustehokkaasti kohdennettua 	laadullinen

Tulostavoite 9:

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> • Toiminto tukeutuu henkilöstö- ja taloushallinnollisesti sekä viestinnällisesti tietosuojavaikuttetun toimistoon tai mahdollisesti perustettavaan oikeushallinnon erityisviranomaiset -virastoon 	laadullinen

Tulostavoite 10:

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> • HILDA-asianhallintajärjestelmä otetaan käyttöön 	laadullinen

3. VUOSIEN 2022–2025 VOIMAVARAT

3.1 Henkilötyövuodet

	Toteuma 2020	Arvio 2021	Tavoite 2022	Tavoite 2023	Tavoite 2024	Tavoite 2025
Henkilötyövuodet	1,9	3,0	4 *)	4 **)	4 **)	4 **)

*) Nykyiset tiedusteluvalvontavaltuutettu, erityisasiantuntija (siviilitiedustelu) ja hallinnollinen avustaja sekä 14.6.2019 perustettu, mutta täyttämättä oleva erityisasiantuntijan (sotilastiedustelu) virka. Täyttämättä olevan erityisasiantuntijan viran täyttämisaikatauluun vaikuttavat osaltaan tiedusteluvalvontavaltuutetun sijaisuusjärjestelyt, joita koskeva lakihanke (OM043:00/2021) on parhaillaan vireillä. Sijaisuusjärjestelyistä voi aiheutua tarve muuttaa toiminnon virkarakennetta.

***) Pitemmän aikavälin henkilöstötarpeita voidaan arvioida tarkemmin sen jälkeen, kun kokonaan uusimuotoisesta tiedustelutoiminnasta ja sen kokonaan uusimuotoisesta valvonnasta on saatu enemmän käytännön kokemusta. Tiedusteluvalvontavaltuutetun toiminnon henkilöstötarpeisiin vaikuttaa muun muassa se, missä määrin toiminto voi tukeutua muun kuin oikeudellisen osaamisen osalta muihin toimijoihin.

3.2 Määrärahat

	Toteuma 2020	Arvio 2021	Tulosso- pi- mus 2022	Kehys 2023	Kehys 2024	Kehys 2025
Määrärahat (1000 €)	203	300 *)	475	350 **)	350 **)	350 **)

*) Menoennuste; määräraha 350 000 euroa

***) Pitemmän aikavälin määrärahatarpeita voidaan arvioida tarkemmin sen jälkeen, kun kokonaan uusimuotoisesta tiedustelutoiminnasta ja sen kokonaan uusimuotoisesta valvonnasta on saatu enemmän käytännön kokemusta.

Taulukossa vuosien 2023–2025 määrärahat ovat valtioneuvoston julkisen talouden suunnitelman 12.05.2021 mukaiset. Eduskunta hyväksyy niitä koskevat talousarvioesitykset vuosittain.

Tiedusteluvalvontavaltuutetun toiminnon toimitilakustannukset ovat olleet vuoteen 2021 saakka tietosuojavaltuutetun toimiston määrärahassa ja ovat vuodesta 2022 lähtien toiminnon omassa määrärahassa. Tämä on huomioitava tulevissa kehyksissä 2023-2026.

Lisäksi tiedusteluvalvontavaltuutetun toiminnolla on käytössään edelliseltä vuodelta siirtyvä määräraha, jonka arvioidaan olevan vuonna 2022 429 000 euroa.

4. VOIMASSAOLO JA SEURANTA

Tulossopimus koskee vuosia 2022-2025. Tulossopimusasiakirja päivitetään vuosittain tulosneuvottelussa tai jos valtuutettu vaihtuu sopimuskauden aikana.

Tulostavoitteiden toteutumista arvioidaan alustavasti tiedusteluvalvontavaltuutetun toiminnon puolivuositarkastuksessa ja tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksen toimintakertomuksessa. Oikeusministeriö ohjeistaa raportointiaikataulusta erikseen.

5. ALLEKIRJOITUKSET

Johanna Suurpää
Osastopäällikkö, ylijohdaja

Kimmo Hakonen
Tiedusteluvalvontavaltuutettu

OIKEUSMINISTERIÖN JA TIETOSUOJAVALTUUTETUN TOIMISTON TULOSSOPIMUS VUOSILLE 2022–2025

Oikeusministeriö ja tietosuojavaltuutetun toimisto ovat neuvotelleet ja sopineet vuosien 2022–2025 tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseen osoitettavat resurssit.

Tulostavoitteiden toteutumisesta raportoidaan oikeusministeriölle tietosuojavaltuutetun toimiston puolivuotisraportissa ja toimintakertomuksessa.

Tulosneuvottelu käytiin 5.11.2021 oikeusministeriössä.

SISÄLLYSLUETTELO

1. STRATEGINEN KEHYS	3
1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet	3
1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta).....	6
2. TULOSTAVOITTEET VUOSILLE 2021–2024.....	6
2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus.....	7
2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus	10
2.3 Henkilöstö.....	12
2.4 Talous.....	13
3. VUOSIEN 2021–2024 VOIMAVARAT	14
3.1 Henkilötyövuodet	14
3.2 Määrärahat	14
4. VOIMASSAOLO JA SEURANTA.....	15
5. ALLEKIRJOITUKSET	15

1. STRATEGINEN KEHYS

1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet

Strategiset tavoitteet muodostuvat hallitusohjelman koko valtiokonsernille sekä oikeusministeriön hallinnonalalle asettamista tavoitteista. Tavoitteisiin vaikuttavat myös oikeusministeriön ja viraston omat strategiat. Lisäksi tavoitteiden asetannassa on otettu huomioon oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluvien lainkäyttöelinten ja itsenäisten toimijoiden riippumattomuus.

Viraston kannalta keskeisimmät hallitusohjelman tavoitteet ja viraston panokset tavoitteen saavuttamisessa:

3.2.1 Eurooppa-politiikka: Tavoitteet 1 ja 4

”Vahva, yhtenäinen ja toimintakykyinen EU, jolla on kyky ratkaista globaaleja haasteita” (HO 2019)

”Taloudellisesti kestävä EU – maailman kilpailukykyisin talousalue” (HO 2019)

- Edistää kansainvälisessä yhteistyössä eurooppalaisen tietosuojasääntelyn muodostamista kansainväliseksi malliksi.
- Täytäntöön panee komission 1. kertomuksen huomiot tietosuoja-asetuksen arvioinnista ja uudelleentarkastelusta.
- Vaikuttaa aktiivisesti Euroopan tietosuojaneuvoston työhön EU:n digitalisatio-, data- ja tekoälypolitiikan vastuulliseksi edistämiseksi tukemaan digitaalisten sisämarkkinoiden kehittymistä tietosuojasääntelyn tavoitteiden mukaisesti ja elinkeinoelämälle ennakoitavan toimintaympäristön luomiseksi.
- Osallistuu komission UK:ta koskevan tietosuojan riittävää tasoa koskevien päätösten soveltamisen yhteydessä nousevien kysymysten ratkaisuun Euroopan tietosuojaneuvostossa, sekä ohjaa ja tiedottaa suomalaisten tietojensiirron edellyttämistä ratkaisuista.
- Osallistuu EU:n yhteisten tietojärjestelmien tietosuojan säännölliseen valvontaan.

3.3.1 Oikeusvaltion kehittäminen: Tavoite 1

”Toimiva demokratia sekä laadukas lainsäädäntö, joka edistää perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista” (HO 2019)

3.4 Elinvoimainen Suomi: Tavoite 3

”Suomi tunnetaan teknologisen kehityksen, innovatiivisten hankintojen ja kokeilukulttuurin edelläkävijänä” (HO 2019)

- Vaikuttaa julkisen sektorin datan avaamisen ja hyödynnettävyyden strategian ja toimenpidesuunnitelman laadintaan, tietosuojavaikutuksien ja mahdolliset lainsäädäntötarpeiden huomioimiseksi.
- Huolehtii tietosuojasääntelyn kattavasta täytäntöönpanosta ja nostaa esiin tarpeita kehittää henkilötietojen suoja.

- Vaikuttaa tietosuojan toteutumiseen hallinnon uudistus- ja digitalisaatiohankkeissa kiinnittämällä huomioita hallinnon tietojärjestelmien yhteentoimivuuden lisäämisen rinnalla tietojen käyttötarkoituksen mukaisuuteen ja käsittelyn läpinäkyvyyden lisäämiseen tehostamalla omien tietojen pääsyn mahdollistavien palvelukanavien käyttöä.
- Pitää esillä tietosuojaosaamisen tarvetta, sekä tarvetta arvioida lainvalmisteluhankkeiden tietosuoja-vaikutukset, sekä vaikutukset valvovien viranomaisten toimintaan ja resursseihin lainvalmistelijoiden perus- ja ihmisoikeusosaamisen johdonmukaisessa kehittämisessä.

3.2.1 Eurooppa-politiikka: Tavoite 3 *"Sosiaalisesti kestävä ja tasa-arvoinen EU"* (HO 2019)

3.3 Turvallinen oikeusvaltio Suomi: Tavoitteet 1-3

"Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja oikeuksien yhdenvertainen toteutuminen vahvistuvat" (HO 2019)

"Turvallisuuden tunne vahvistuu ja turvallisuusviranomaisten toimintakyky varmistetaan" (HO 2019)

"Demokratia, osallisuus ja luottamus yhteiskunnan instituutioihin vahvistuvat" (HO 2019)

3.4 Elinvoimainen Suomi: Tavoite 3 *"Suomi tunnetaan teknologisen kehityksen, innovatiivisten hankintojen ja kokeilukulttuurin edelläkävijänä"* (HO 2019)

3.6 Oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja mukaan ottava Suomi: Tavoitteet 2 ja 3

"Lapsi- ja perheystävällisyyden edistäminen" (HO 2019)

"Ikäystävällisyyden edistäminen" (HO 2019)

- Osallistuu perus- ja ihmisoikeuskasvatukseen ja -koulutuksen lisäämiseen tavoitteena luoda tietosuojasta kansalaistaito.
- Osallistuu aktiivisesti tietosuoja-asiantuntijana tekoälyn ja automaattisen päätöksenteon käyttöä koskeviin lainsäädäntö- ja kehittämishankkeisiin.
- Pitää lasten ja ikääntyneiden tietosuojakysymyksiä esillä eri tason yhteistyössä Euroopan tietosuojaneuvostossa ja kansallisten hankkeiden yhteydessä sekä toiminnan ohjauksessa ja valvonnassa.
- Kiinnittää valvonnassa huomiota henkilötietojen käsittelystä informoinnissa käytettävään kielen selkeyteen julkisten palveluiden esteettömyyden parantamiseksi ja kansalaisten yhdenvertaisuuden edistämiseksi.
- Kiinnittää valvonnassa huomioita turvallisuusviranomaisten ja oikeushallinnon kykyyn osoittaa henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuus ja henkilötietojen käsittelyn läpinäkyvyys, mikä osaltaan tukee luottamusta viranomaisten toimintaan.

Alla olevassa taulukossa esitetään Viraston visio, perustehtävä sekä tärkeimmät strategiset tavoitteet ulottuen vuoteen 2025. Oikeusministeriön strategiasta virastolle johdetut tavoitteet on merkitty *-merkillä, erotukseksi viraston omista tavoitteista.

<p>Visio</p> <p>Tietosuojavaltuutetun toimiston visiona vuoteen 2025 on ”Tietosuoja on menestystekijä”.</p>
<p>Perustehtävä</p> <p>Tietosuojavaltuutetun toimisto turvaa ihmisten oikeuksia ja vapauksia henkilötietojen käsittelyssä, pyrkii tukemaan rekisterinpitäjien toimintaa digitaalisilla sisämarkkinoilla, sekä valvoo henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuutta ja ihmisten tietosuojaoikeuksien toteutumista tietosuoja-asetuksessa ja kansallisessa lainsäädössä säädetyllä tavalla.</p>
<p>Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ennustettavasti ja riittävän nopeasti toimiva tietosuojan valvontaviranomainen edistää ja turvaa ihmisten, yritysten ja yhteisöjen toimintamahdollisuuksia digitalisoituvassa yhteiskunnassa. 2. Eurooppalainen yhteistyö toimii suomalaisen tietosuojan voimavarana. 3. Tietosuoja toteutuu hallinnon uudistus- ja digitalisaatiohankkeissa. 4. Tietosuoja ja siihen kohdistuvat vaikutukset huomioidaan kattavasti lainvalmisteluhankkeissa. 5. Oikeusturva toteutuu käytännössä.* <p>Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Organisaatorakenne ja toimintatavat mahdollistavat tehokkaan toiminnan. 7. Käsittelyketjut ja menettelyt määräytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan. 8. Sidosryhmäyhteistyö ja strategiset kumppanuudet lisäävät toiminnan vaikuttavuutta. 9. Tietojärjestelmät ja muut työvälineet ovat tietoturvallisia, käyttäjäystävällisiä ja tukevat toimintaa. <p>Henkilöstötavoitteet</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Työyhteisö on oikeudenmukainen ja tukee hyvinvointia.* 11. Resurssit riittävät tehtävien hoitamiseen. <p>Taloutta koskevat tavoitteet</p> <ol style="list-style-type: none"> 12. Toiminnan strategisuus vahvistuu uudistuneen tulosohjausmallin myötä. 13. Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen.*

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta)

EU:n tietosuojauudistus merkitsi tietosuojavaltuutetun toimiston asiamäärien merkittävää kasvua. Käsiteltävistä asiaryhmistä ovat korostuneet erityisesti ilmoitukset tietoturvaloukkauksista. Vireille tulevien asioiden määrä jatkaa maltillista kasvuaan (n. 1000 asiaa vuodessa enemmän) ja ratkaistujen asioiden määrä pysyy juuri ja juuri samalla tasolla kuin vireille tulevien asioiden määrä.

Toiminnan yleisiä muutostekijöitä tulevina vuosina ovat **digitalisaation kasvu** sekä **globaalin ja eurooppalaisen toimintaympäristön vahvistuminen ja tietoisuuden lisääntyminen**. Lisäksi toimintaympäristössä vaikuttaa **tietosuojaviranomaisen toiminnan murros ja kasvu**.

Digitalisaation kasvu johtaa tietosuojakysymysten merkityksen korostumiseen, henkilötietojen käsittelyn hajaantumiseen ja haavoittuvuuteen (esimerkiksi tietomurrot ja hyökkäykset). Samalla myös teknologian kehitys (erityisesti kasvojen tunnistusteknologia ja geeniteknologia), sekä tekoälyn laajentuva käyttö haastaa kansalaisten oikeuksien toteutumista. Perusoikeuksien toteutuminen edellyttää rekisteröityjen oma-aloitteisuutta ja tietoa oikeuksistaan, mikä kasvattaa tietosuojaviranomaisen roolia neuvonta- ja ohjaustehtävissä erityisesti lasten ja ikääntyneiden osalta. Myös rekisterinpitäjien, henkilötietojen käsittelijöiden ja tietosuojavastaavien tarve tietosuojaviranomaisen palveluille säilyy korkeana. Yhteiskunnan digitalisaatio näkyy myös lainsäädäntömuutosehdotuksen kasvuna, mikä vaatii edelleen paljon tietosuojaviranomaisen työtä paremman sääntelyn aikaansaamiseksi. Myös eri hallinnonaloilla meneillään oleva erityislainsäädännön uudistustyö tulee edelleen vaatimaan tietosuojaviranomaisten huomioita.

Globaalin ja eurooppalaisen toimintaympäristön vahvistuminen ja tietoisuuden lisääntyminen merkitsevät talouden kytkentöjen kautta sitä, että tietosuojaan liittyviä kysymyksiä ei ole mahdollista ratkoa enää kansallisesti. Datajättien tulo uusille markkinoille lisää tarvetta eurooppalaiselle yhteistyölle. Tietosuoja on entistä vahvemmin kaikkia EU:n jäsenvaltioita sitova perusoikeus ja keskeinen tekijä kilpailukyvyn edistämiseksi. Yhteisten digitaalisten sisämarkkinoiden kehityksen vahvistamisen lisäksi kyse on kansallisesta kilpailukyvystä – liiketoiminta tarvitsee ennustettavasti ja riittävän nopeasti toimivan valvontaviranomaisen.

Euroopan tietosuojaneuvoston antamien päätösten ja linjausten merkitys kasvaa, vaikka niiden antaminen onkin osin viivästynyt. Suomen kansallisen näkökulman esille tuominen tietosuojaviranomaisten yhteistyössä on entistä tärkeämpää kansalaisten oikeuksien sekä organisaatioiden toiminnan ja kilpailukyvyn varmistamiseksi. Rajat ylittäviä vaikutuksia sisältäviä asioita ei käsitellä enää yksinomaan kansallisessa menettelyssä, vaan jäsenvaltioiden tietosuojaviranomaisten muodostamassa kokoonpanossa. Kyse on myös tietosuojasääntelyn yhdenmukaisten tulkintojen luomisesta. Samalla EU: iin kohdistuu sisäisiä ja ulkoisia haasteita, jotka koettelevat sen yhtenäisyyttä ja toimintakykyä myös henkilötietojen käsittelyssä.

Toimintaympäristössä on käynnissä **tietosuojaviranomaisen roolin murros ja kasvu**. Viranomaisen roolin ja tehtävien painotuksia joudutaan arvioimaan uuden lainsäädännön ja jatkuvasti muuttuvan toimintaympäristön valossa. Tietosuojaviranomaisen ydinprosesseiksi ovat muodostumassa kolme lohkoa: ennakkovalvonta, jälkivalvonta sekä vaikuttaminen ja

yleinen ohjaus. Varteenotettavana vaihtoehtoisena näkymänä on tietosuojaviranomaisen tehtävien laajentuminen uusille tehtäväalueille (esim. valmisteilla olevan sähköisen viestinnän tietosuoja-asetuksen viranomaisvalvonta ja EU:n verkko- ja tietoturvadirektiivin päivittämisen edellyttämä viranomaisyhteistyö). Tehtäväkentässä tapahtuvia muutoksia tulee pohtia myös suhteessa viranomaisen resursointiin. Sisäisiä prosesseja on kehitettävä jatkuvan kehittämisen periaatteiden mukaisesti, jotta toimintaympäristön haasteisiin kyetään vastaamaan oikea-aikaisesti.

2. TULOSTAVOITTEET VUOSILLE 2022–2025

2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

- Ennustettavasti ja riittävän nopeasti toimiva tietosuojan valvontaviranomainen edistää ja turvaa ihmisten, yritysten ja yhteisöjen toimintamahdollisuuksia digitalisoituvassa yhteiskunnassa
- Eurooppalainen yhteistyö toimii suomalaisen tietosuojan voimavarana
- Tietosuoja toteutuu hallinnon uudistus- ja digitalisaatiohankkeissa.
- Tietosuoja ja siihen kohdistuvat vaikutukset huomioidaan kattavasti lainvalmisteluhankkeissa.
- Oikeusturva toteutuu käytännössä. *

Keskeiset vaikuttavuustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 1: Ennustettavasti ja riittävän nopeasti toimiva tietosuojan valvontaviranomainen edistää ja turvaa ihmisten, yritysten ja yhteisöjen toimintamahdollisuuksia digitalisoituvassa yhteiskunnassa

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Tuetaan organisaatioasiakkaiden valmiuksia noudattaa tietosuojalainsäädäntöä lisäämällä yleistä tietoisuutta ja osaamista erityisesti osoitusvelvollisuuden toteuttamisessa, läpinäkyvässä informoinnissa, tietosuoja-vaikutusten arvioinnissa ja tietojen siirrossa kolmansiin maihin. • Pidetään lasten ja ikääntyneiden tietosuojakysymyksiä esillä eri tason yhteistyössä sekä toiminnan ohjauksessa ja valvonnassa. • Määritetään toiminnan painopistealueet vastaamaan muuttunutta toiminta- ja lainsäädäntöympäristöä, sekä uutta strategiaa. • Tiedotetaan aktiivisesti tehdyistä ratkaisuksista ja linjanvedoista, sekä suunnitelluista toimenpiteistä. • Ylläpidetään näkyvyyttä jatkamalla tietosuojapäivän vuosittaisten tapahtumien kehittämistä ja aktiivisella viestinnällä. 	<p>Euro barometri; Ratkaisu-, tiedotus ja ohjausmateriaalin määrä;</p> <p>Toteutetut valvontatoimet teemoittain;</p> <p>Puhelinneuvonnan määrä;</p>

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
	<ul style="list-style-type: none"> Otetaan viimeisetkin asetuksen mukaiset toimivaltuuden täysimääräisesti käyttöön. 	Eri toimivaltuuksien käytön määrä.
2023	<ul style="list-style-type: none"> Pääosin samat (pl. viimeisten toimivaltuuksien käyttöönotto) 	
2024	<ul style="list-style-type: none"> Pääosin samat (pl. viimeisten toimivaltuuksien käyttöönotto) 	
2025	<ul style="list-style-type: none"> Pääosin samat (pl. viimeisten toimivaltuuksien käyttöönotto) 	

Tulostavoite 2: Eurooppalainen yhteistyö toimii suomalaisen tietosuojan voimavarana

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Edistetään kansainvälisessä yhteistyössä eurooppalaisen tietosuoja sääntelyn muodostamista kansainväliseksi malliksi. Vaikutetaan valittujen kansainvälisen toiminnan strategisten painopisteiden osalta aktiivisesti Euroopan tietosuojaneuvostossa ennakoitavan toimintaympäristön luomiseksi, sekä jalkautetaan kansallisesti yhdessä luotuja työkaluja ja toimintamalleja. Jatketaan kansallista yhteistyötä EDPB:n ohjeiden ja suositusten kuulemisessa ja valmistelussa. Tuodaan kansallisesti käytettäväksi EDPB:ssä yhdessä luotuja työkaluja ja toimintamalleja (esim. seuraamusmaksun määräytyminen). Osallistutaan EU:n yhteisten tietojärjestelmien tietosuojan säännölliseen valvontaan. 	Tietosuojaneuvoston alatyöryhmissä valmisteltavien asioiden raportointivastuiden määrä; valvontatoimenpiteiden määrä. Sidosryhmä seminaarien/konferenssien määrä valituista asiakokonaisuuksista
2023	<ul style="list-style-type: none"> Pääosin samat kuin edellisenä vuonna. 	
2024	<ul style="list-style-type: none"> Pääosin samat kuin edellisenä vuonna. 	
2025	<ul style="list-style-type: none"> Pääosin samat kuin edellisenä vuonna. 	

Tulostavoite 3: Tietosuoja toteutuu hallinnon uudistus- ja digitalisaatiohankkeissa

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Pyritään vaikuttamaan siihen, että digitalisaation edistämisen eri hankkeissa huomioidaan riittävä tietosuojaosaamisen tarve ja tietosuojavaikutusten arvioinnin välttämättömyys ennen investointeja ja toimenpiteitä. Seurataan, että digitalisaation edistämishankkeita toteutetaan tietosuojan vaikutusten arvioinnin mukaisin toimenpitein. Osallistutaan aktiivisesti tekoälyn ja automaattisen päätöksenteon käyttöä koskeviin lainsäädäntöhankkeisiin ja pyritään vaikuttamaan kehittämishankkeisiin. 	Vaikuttamisen näkyvyys valtiollahinnon ohjelmien toteutuksessa. Edistämishankkeiden toteuttamisen seurantaraportit.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2023	<ul style="list-style-type: none"> Seurataan, että digitalisaation edistämishankkeita toteutetaan tietosuojan vaikutusten arvioinnin mukaisin toimenpitein. Pyritään vaikuttamaan tekoälyn ja automaattisen päätöksenteon käyttöä koskeviin kehittämishankkeisiin tietosuojan varmistamiseksi. 	Edistämishojelman toteuttamisen seurantaraportit.
2024	<ul style="list-style-type: none"> Pyritään vaikuttamaan tekoälyn ja automaattisen päätöksenteon käyttöä koskeviin kehittämishankkeisiin tietosuojan varmistamiseksi. 	Edistämishojelman toteuttamisen seurantaraportit.
2025	<ul style="list-style-type: none"> 	

Tulostavoite 4: Tietosuoja ja siihen kohdistuvat vaikutukset huomioidaan kattavasti lainvalmisteluhankkeissa

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Vaikutetaan aktiivisesti lainvalmisteluun ja osallistutaan yhteiskunnalliseen keskusteluun. Pyritään vaikuttamaan paremman sääntelyn toimintaohjelman täytäntöönpanoon, jotta siinä huomioidaan lainvalmistelun tietosuojaosaamistarpeet ja vaikutustenarvioinnin osaamisverkostossa on mukana tietosuojaosaaj(i)a. Pyritään vaikuttamaan siihen, että eurooppalaisen tietosuojasääntelyn kansallinen täytäntöönpano säilyy yhdenmukaisena. 	Lakilausuntojen ja tiedotteiden määrä. Sisältyminen ohjelmadokumenttaatioon. Vaikutusten arvioinnin osaamisverkoston osaamisprofiili.
2023	<ul style="list-style-type: none"> Vaikutetaan aktiivisesti lainvalmisteluun ja osallistutaan yhteiskunnalliseen keskusteluun. Pyritään vaikuttamaan siihen, että eurooppalaisen tietosuojasääntelyn kansallinen täytäntöönpano säilyy yhdenmukaisena. 	
2024	<ul style="list-style-type: none"> Vaikutetaan aktiivisesti lainvalmisteluun ja osallistutaan yhteiskunnalliseen keskusteluun. Pyritään vaikuttamaan siihen, että eurooppalaisen tietosuojasääntelyn kansallinen täytäntöönpano säilyy yhdenmukaisena. 	
2025	<ul style="list-style-type: none"> Vaikutetaan aktiivisesti lainvalmisteluun ja osallistutaan yhteiskunnalliseen keskusteluun. Pyritään vaikuttamaan siihen, että eurooppalaisen tietosuojasääntelyn kansallinen täytäntöönpano säilyy yhdenmukaisena. 	

Tulostavoite 5: Oikeusturva toteutuu käytännössä

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Yli vuoden avoinna olevien asioiden määrä laskee. 	Vuotta vanhempien asioiden määrä.
2023	<ul style="list-style-type: none"> Yli vuoden avoinna olevat asiat ovat perusteltuja poikkeuksia. 	

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2024	•	
2025	•	

2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

<p>Toiminnallinen tuloksellisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organisaatorakenne ja toimintatavat mahdollistavat tehokkaan toiminnan • Käsittelyketjut ja menettelyt määräytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan • Sidosryhmäyhteistyö ja strategiset kumppanuudet lisäävät toiminnan vaikuttavuutta. • Tietojärjestelmät ja muut työvälineet ovat tietoturvallisia, käyttäjäystävällisiä ja tukevat toimintaa.
--

Keskeiset tuloksellisuustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 6: Organisaatorakenne ja toimintatavat mahdollistavat tehokkaan toiminnan

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Kirjaamon toimintaedellytykset varmistetaan suhteessa kasvaviin asiamääriin • Asiantuntijalautakunnan työtä hyödynnetään tehokkaasti. • Tiedonhallintalain täytäntöönpanoa jatketaan. • Järjestelmällisen häirinnän, uhkailun, maalittamisen ja vihapuheen vastaisen työn vahvistamiseksi luodaan tietosuojavaltuutetun toimiston käytännöt hallinnonalan yhteisten suositusten valmistuttua. 	Vireille tulevien ja ratkaisujen asioiden määrä; käsittelyaika; kirjaimisen ajantasaisuus ja laatu asiantuntijalautakunnan antamien lausuntojen määrä.
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Otetaan uudistetut tulosmittarit käyttöön. • Järjestelmällisen häirinnän, uhkailun, maalittamisen ja vihapuheen vastaisen toimenpiteiden riittävyttä toimistossa seurataan. 	Mittareiden olemassaolo; maalittamistapausten määrä ja vakavuus.
2024	•	
2025	•	

Tulostavoite 7: Käsittelyketjut ja menettelyt määräytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Tietoturvaloukkausten seulontamenettelyn toimivuus ja käsittelyn edelleen keskittämistarve arvioidaan. Priorisointi- ja seulontamenettelyn toimivuus ja jatkotarve arvioidaan huomioiden erityisesti oikeudellisten asiantuntijoiden resurssien riittävyys. Valvontaa suoritetaan erikseen vahvistettavan suunnitelman mukaisesti painopisteinä mm. läpinäkyvä informointi ja siinä käytettävä kieli, sekä vaikutusten arviointien asianmukainen tekeminen. Henkilöstöä koulutetaan ennakkokuulemisen menettelytavoissa. 	Tietoturvaloukkausten käsittelyaika; valvontasuunnitelma;.
2023	<ul style="list-style-type: none"> Valvontaa suoritetaan erikseen vahvistettavan suunnitelman mukaisesti 	
2024	<ul style="list-style-type: none"> Valvontaa suoritetaan erikseen vahvistettavan suunnitelman mukaisesti 	
2025	<ul style="list-style-type: none"> Valvontaa suoritetaan erikseen vahvistettavan suunnitelman mukaisesti 	

Tulostavoite 8: Sidosryhmäyhteistyö ja strategiset kumppanuudet lisäävät toiminnan vaikuttavuutta.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Jatketaan tietosuojavastaavien verkostoitumista ja osaamisen kasvun tukemista tehokkaalla viestinnällä ja vakiinnuttamalla tietosuojapäivä vuositteiseksi tapahtumaksi. Yhteistyö erityisesti oikeusministeriön ja kilpailu- ja kuluttajaviranomaisten, sekä muiden viranomaisten kanssa tukee toiminnan vaikuttavuutta ja ratkaisukäytännön yhdenmukaisuutta. Organisoidaan toimiston sidosryhmäyhteistyö uudelleen siten, että se tukee suomalaisten rekisterinpitäjien ja henkilötietojen käsittelijöiden kilpailukykyä. 	Koulutustilaisuuksien määrä; Eurobarometri.
2023	<ul style="list-style-type: none"> Järjestetään tietosuojapäivä tukemaan tietosuojavastaavien verkostoitumista ja osaamista. Vakiinnutetaan sidosryhmäyhteistyön uusi toimintamalli. 	Koulutustilaisuuksien määrä; Eurobarometri.
2024	<ul style="list-style-type: none"> Järjestetään tietosuojapäivä tukemaan tietosuojavastaavien verkostoitumista ja osaamista. 	Koulutustilaisuuksien määrä; Eurobarometri.
2025	<ul style="list-style-type: none"> Järjestetään tietosuojapäivä tukemaan tietosuojavastaavien verkostoitumista ja osaamista. 	Koulutustilaisuuksien määrä; Eurobarometri.

Tulostavoite 9: Tietojärjestelmät ja muut työvälineet ovat tietoturvallisia, käyttäjäystävällisiä ja tukevat toimintaa.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Jatketaan tiedonhallinnan kehittämissuunnitelman toteuttamista erityisesti toimiston asianhallinnan kehittämiseksi. Valmistaudutaan uuden asianhallintajärjestelmän käyttöönottoon ja tiedolla johtamisen tehostamiseksi käynnistetään laatutyö. Selkiytetään edelleen rooleja asiakkuuksissa suhteessa valtionhallinnon palveluntarjoajiin. Lisätään englanninkielistä asiointipalvelua. 	Asianhallintajärjestelmän kehittämisvaiheiden edistyminen
2023	<ul style="list-style-type: none"> Jatketaan tiedonhallinnan kehittämissuunnitelman toteuttamista. 	
2024	<ul style="list-style-type: none"> 	
2025	<ul style="list-style-type: none"> 	

2.3 Henkilöstö

Henkilöstöön liittyvät tavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

<p>Henkilöstö</p> <ul style="list-style-type: none"> Työyhteisö on oikeudenmukainen ja tukee hyvinvointia Resurssit riittävät tehtävien hoitamiseen

Keskeiset henkilöstötavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 10: Työyhteisö on oikeudenmukainen ja tukee hyvinvointia.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Työhyvinvointia painottavaa toimintaa tuetaan. Henkisen ja fyysisen toimintakyvyn tukemista jatketaan laaja-alaisesti. Työajan seurannan kehittämistä jatketaan kuormittumisen seuraamiseksi. Järjestetään tiimiytymistä tukevaa toimintaa. Työtyytyväisyys vähintään valtion keskiarvossa 	VM Baro; sairauspoissaolojen määrä.
2023	<ul style="list-style-type: none"> Työtyytyväisyys vähintään valtion keskiarvossa 	VM Baro
2024	<ul style="list-style-type: none"> Työtyytyväisyys vähintään valtion keskiarvossa 	VM Baro
2025	<ul style="list-style-type: none"> Työtyytyväisyys vähintään valtion keskiarvossa 	VM Baro

Tulostavoite 11: Resurssit riittävät tehtävien hoitamiseen

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Henkilöstörakenne on tehtävien edellyttämä. Ruuhkanpurkutehtävien hoitaminen määräaikaisella henkilöstöllä. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan resurssit turvataan. Jatketaan toimenpiteitä esittelijöiden työjonojen kohtuullistamiseksi (max. 70-100 / hlö). 	Avustavien oikeudellisten tehtävien hoitajien määrä; määräaikaisten määrä; Ruuhkaisimpien sektoreiden asiamäärä per henkilö; kansainväliset vertailut
2023	<ul style="list-style-type: none"> Jatketaan toimenpiteitä esittelijöiden työjonojen kohtuullistamiseksi (max. 70-100 / hlö). 	
2024	<ul style="list-style-type: none"> Jatketaan toimenpiteitä esittelijöiden työjonojen kohtuullistamiseksi (max. 70-100 / hlö). 	
2025		

2.4 Talous

Talouteen liittyvät tavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

<p>Talous</p> <ul style="list-style-type: none"> Toiminnan strategisuus vahvistuu uudistuneen tulosohjausmallin myötä. Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen. *
--

Keskeiset taloustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 12: Toiminnan strategisuus vahvistuu uudistuneen tulosohjausmallin myötä.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Vuosisuunnittelu vakiinnutetaan koko organisaation toimintatavaksi. Raportointijärjestelmiä kehitetään johtamisen käyttöön. 	Erillinen seurata ja osana tavoite- ja kehityskeskusteluja.
2023	<ul style="list-style-type: none"> Raportointijärjestelmät tukevat johtamista. 	
2024	<ul style="list-style-type: none"> 	
2025	<ul style="list-style-type: none"> 	

Tulostavoite 13: Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIINTI- KRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Tehostetaan henkilöstösuunnitelman mukaisia rekrytointeja. Toimintamäärärahan käyttöä tehostetaan suhteessa eri prosesseihin. Varaudutaan mahdolliseen oikeudenkäyntikulukorvausvelvollisuuteen pitämällä oikeusministeriö ajan tasalla mahdollisista korvausmääristä arviomäärärahan taloussuunnittelua varten. 	
2023	•	
2024	•	
2025	•	

3. VUOSIEN 2022–2025 VOIMAVARAT

3.1 Henkilötyövuodet

	Toteuma 2020	Arvio 2021	Tavoite 2022	Tavoite 2023	Tavoite 2024	Tavoite 2025
Henkilötyövuodet	45,6	47,4	48,32	44	44	44

Vuosien 2022–2023 määrärahat eivät mahdollista kaikkien vakituisten virkojen täyttämistä. Vakinaisia virkoja olisi vuodesta 2023 alkaen 44 henkilötyövuotta, mikä on noin 5 henkilötyövuotta vähemmän kuin vuonna 2022.

3.2 Määrärahat

	Toteuma 2020	Arvio 2021	Tulosso- pi- mus 2022	Kehys 2023	Kehys 2024	Kehys 2025
Määrärahat (1000 €)	3 534 115	3 900 000	3 795 000	3 881 000	3 881 000	3 881 000

Taulukossa vuosien 2022–2025 määrärahat ovat valtioneuvoston päättämän julkisen talouden suunnitelman mukaiset. Eduskunta hyväksyy niitä koskevat talousarvioesitykset vuosittain.

Lisäksi tietosuojavaltuutetun toimistolla on käytettävissään edelliseltä vuodelta siirtyvä määräraha, jonka arvioidaan olevan vuonna 2021 noin 697 000 euroa ja vuonna 2022 noin 244 111 euroa.

Tietosuojavaltuutetun seuraamuskollegio on määrännyt (ei lainvoimaisia) vuonna 2021 hallinnollisia seuraamusmaksuja 780 000 euroa. Vuoden 2022 hallinnollisten seuraamusmaksujen määrää ei voi vielä ennakoida.

3.3 Yhteiset seurantamittarit

Mittari	Toteuma 2019	Toteutuma 2020	Arvio 2021	Tavoite 2022	Tavoite 2023	Tavoite 2024	Tavoite 2025
Talous							
€/työmäärä, €/asiakas, asiaa/htv	10002/40,6 = 246,35 asiaa / htv	10952/45,6 = 240,17 asiaa / htv	11624/47,43 = 245 asia / htv				
Siirtyvän määrärahan osuus, %	19	22	18	6,43			
Toimitilat							
Toimitilatehokkuus							
Toimitilakustannukset/htv							

4. VOIMASSAOLO JA SEURANTA

Tulossopimus koskee vuosia 2022–2025. Tulossopimusasiakirja päivitetään vuosittain tulosneuvottelussa tai jos valtuutettu vaihtuu sopimuskauden aikana.

Tulostavoitteiden toteutumista arvioidaan alustavasti puolivuosisikatsauksessa ja tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksen toimintakertomuksessa. Oikeusministeriö ohjeistaa raportointiaikatauluista erikseen.

5. ALLEKIRJOITUKSET

Helsingissä 17.1.2022

Tietosuojavaltuutetun toimiston puolesta,

Anu Talus
tietosuojavaltuutettu

Oikeusministeriön puolesta,

Pekka Timonen
kansliapäällikkö

Oikeusministeriön ja yhdenvertaisuusvaltuutetun tulossopimus vuosille 2022–2025

Oikeusministeriö ja yhdenvertaisuusvaltuutettu ovat sopineet vuosien 2022–2025 tavoitteista ja niiden toteuttamiseen osoitettavista resursseista. Yhdenvertaisuusvaltuutettu on itsenäisenä viranomaisena määritellyt toimintansa tavoitteet. Tavoitteet perustuvat yhdenvertaisuusvaltuutetun strategiaan vuosille 2021-2024.

Tulostavoitteiden toteutumisesta raportoidaan oikeusministeriölle yhdenvertaisuusvaltuutetun puolivuotisraportissa ja toimintakertomuksessa.

Vuosikeskustelu käytiin 25.11.2021 Helsingissä.

Sisällysluettelo

Oikeusministeriön ja yhdenvertaisuusvaltuutetun tulossopimus vuosille 2022–2025.....	1
1. Strateginen kehys	3
1.1 Missio, visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet	3
1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta).....	5
2. Tulostavoitteet vuosille 2022–2025.....	6
2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus.....	6
2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus	10
2.3 Henkilöstö.....	12
2.4 Talous.....	12
3. Vuosien 2022–2025 voimavarat	13
3.1 Henkilötyövuodet	13
3.2 Määrärahat	14
4. Voimassaolo ja seuranta	14
5. Allekirjoitukset.....	15

Liitteet

Liite 1	Yhteiset tunnusluvut
---------	----------------------

1. Strateginen kehys

1.1 Missio, visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet

Yhdenvertaisuusvaltuutetusta annetun lain 1 §:n mukaan yhdenvertaisuusvaltuutettu on toiminnassaan itsenäinen ja riippumaton. Hallituksen esityksessä on täsmennetty, että tämä sisältää yhdenvertaisuuslain valvonnan lisäksi itsenäisyyden ja riippumattomuuden myös päätettäessä resurssien kohdentamisesta ja henkilöstöä koskevasta päätöksenteosta.

Oikeusministeriön hallinnonalalla toimivat valtuutetut pitävät perusteltuna kehittää toimintansa tuloksellisuutta yhdessä oikeusministeriön kanssa kuvaamalla vuosittain toimintansa tavoitteet ja sopimalla resursseista oikeusministeriön kanssa.

Alla olevassa taulukossa esitetään yhdenvertaisuusvaltuutetun missio, visio, perustehtävä sekä tärkeimmät strategiset tavoitteet vuosille 2022-2024. Ne on vahvistettu yhdenvertaisuusvaltuutetun strategiassa vuosille 2021-2024.

Missio

Edistämme syrjintää kokoneiden ja haavoittuviin ryhmiin kuuluvien oikeuksia kaikissa tehtävissämme. Valvomme yhdenvertaisuuslain toteutumista, toimimme kansallisena ihmiskaupparaportoijana, valvomme maasta poistamisen täytäntöönpanoa ja seuraamme ulkomaalaisten oikeuksia. Yhdenvertaisuusvaltuutettu on asiantunteva, luotettava, tunnettu viranomainen, yhteiskunnallinen keskustelija ja tehokas perusoikeuksien edistäjä.

Visio

Syrjintään puuttuminen on itsestäänselvyys yhdenvertaisemmassa Suomessa.

Perustehtävä

Työskentelemme aktiivisesti ja asiantuntevasti yhdenvertaisuuden edistämiseksi syrjittyjen oikeusturvaa vahvistaen.

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

1. Yhdenvertaisuus toteutuu Suomessa.
2. Syrjityt saavat oikeutta.
3. Puramme yhteiskunnan syrjiviä rakenteita niin että tila rasismille ja ennakkoluuloille kapenee.
4. Haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien oikeudet vahvistuvat.
5. Lainsäädäntö turvaa tosiasiallisesti yhdenvertaiset oikeudet kaikille.
6. Ihmiskaupan uhrien oikeudet toteutuvat ja tekijät saatetaan vastuuseen.
7. Ulkomaalaisten oikeusturva ja oikeussuojakeinot kehittyvät.
8. Maasta poistaminen tapahtuu palautettavan perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen.

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

1. Kehitämme kaikkia lain yhdenvertaisuusvaltuutetusta ja ulkomaalaislain mukaisia tehtäväalueitamme.
2. Kiinteä yhteistyö ja verkostot muiden keskeisten toimijoiden kanssa.
3. Tehokas, joustava asioiden käsittely.

Henkilöstötavoitteet

1. Resurssien ja tehtävienjako on tarkoituksenmukainen.
2. Henkilöstöllä on hyvä henkinen, fyysinen, eettinen ja sosiaalinen toimintakyky.
3. Työpaikkamme on yhdenvertainen ja monimuotoinen

Taloutta koskevat tavoitteet

1. Toiminta ja talous ovat tasapainossa ja yhteensovitettu strategisten linjausten kanssa.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta)

Suomi muuttuu yhä monimuotoisemmaksi ja globaalimmaksi. Monimuotoisuuden lisääntymisen elementtejä ovat muun muassa maahanmuuton kasvu, joka näkyy erityisesti Suomessa asuvien vieraskielisten osuuden kasvuna sekä muslimien määrän lisääntymisenä, vammaisten henkilöiden lisääntyvä osallisuus yhteiskunnassa ja aikaisemmin näkymättömissä olleiden ryhmien parempi näkyvyys yhteiskunnassa (esimerkiksi seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt). Muutokset heijastuvat lisääntyvinä vaatimuksina monimuotoisuuden paremmasta huomioimisesta yhteiskunnan eri osa-alueilla esimerkiksi kouluissa, työelämässä sekä hallinnossa. Monet yksityisen ja julkisen sektorin toimijat ovatkin kehittäneet monimuotoisuusosaamistaan ja toimintatapojaan niin, että esimerkiksi palveluita on kehitetty aikaisempaa esteettömimmiksi ja eri vähemmistöt paremmin huomioiviksi.

Monimuotoisuuden lisääntymiseen reagoidaan osin kielteisesti ja jopa aggressiivisesti erityisesti julkisessa keskustelussa. Toisaalta vihapuheeseen puuttumista pidetään laajasti tarpeellisena ja hyväksyttävänä. Viranomaisista erityisesti poliisi ja syyttäjät ovat kehittäneet toimintaansa paremmin vastaamaan ongelmaan. Yhä useampi yksityinen yritys on sisällyttänyt arvoihinsa ja toimintatapoihinsa syrjintään puuttumisen ja monimuotoisuuden edistämisen. Tämän mukaisesti esimerkiksi tiedotusvälineiden keskustelupalstoja ei haluta antaa vihapuheen ja suvaitsemattomuuden edistämiseen.

Vuonna 2019 toimintansa aloittaneen hallituksen hallitusohjelma huomioi yhdenvertaisuusvaltuutetun toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset aikaisempia hallitusohjelmia paremmin ja valtuutetun toiminta saa tukea hallituksen ohjelmasta.

Keväällä 2020 alkanut koronapandemia on saanut aikaan mittavia muutoksia suomalaisessa yhteiskunnassa. Viruksen leviämisen estämiseksi otettiin maaliskuussa 2020 käyttöön valmiuslaki ensimmäisen kerran sotien jälkeen. Viruksen akuutti leviäminen estettiin, mutta tilanne asetti huomattavia haasteita perus- ja ihmisoikeuksille. Yhdenvertaisuusvaltuutetun arvion mukaan rajoituksilla on ollut vaikutusta erityisesti ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden asemaan. Valtuutettu on näiden ryhmien lisäksi arvioinut myös esimerkiksi korona-aikana tehtyjen matkustusoikeuden rajoitusten vaikutuksia etnisten ryhmien oikeuksien toteutumiseen. Koronan vaikutuksesta suuri osa

valtioneuvoston toiminnasta ohjautui pandemian hallitsemiseen, mikä näyttää hidastaneen monien hallitusohjelman yhdenvertaisuuden kannalta merkittäviä hankkeiden etenemistä. Vuosi 2022 on kriittisen tärkeä näiden hankkeiden toteutumisen näkökulmasta.

Valtioneuvoston linjausten mukaisesti oikeusministeriö valmistelee ministeriön yhteydessä toimivien itsenäisten viranomaisten tukipalvelujen siirtämistä oikeusministeriöstä joko perustettavalle hallintovirastolle tai valtion palvelukeskusten hoidettavaksi. Tässä kehityksessä turvataan valtuutettujen itsenäinen ja riippumaton asema. Mahdollisesti perustettavalla hallintovirastolla ole roolia valtuutetun toiminnan resurssien arvioimisessa ja ohjaamisessa. Valtuutettu käy jatkossakin vuosikeskustelut oikeusministeriön kanssa. Yhdenvertaisuusvaltuutettu hyödyntää saatavissa olevia hallinnon tuki- ja kehittämisspalveluja niin, että valtuutettu voi jatkossakin saada esimerkiksi taloushallinnon tukipalveluja ilman, että valtuutettu joutuu ohjaamaan resursseja näiden tehtävien hoitamiseen.

Yhdenvertaisuusvaltuutettu toteuttaa riskienhallintaa osana strategista suunnitteluaan (toimintaympäristöön ja viestintään liittyvät riskit), osana tietohallinnon ohjeistuksen kehittämistä (tietotekniikkaan liittyvät riskit) sekä osana henkilöstösuunnitteluaan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa (henkilöstöön ja työturvallisuuteen liittyvät riskit).

2. Tulostavoitteet vuosille 2022–2025

2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

- Yhdenvertaisuus toteutuu Suomessa (kestävä kehitys) ja syrjityt saavat oikeutta.
- Puramme yhteiskunnan syrjiviä rakenteita niin että tila rasismille ja ennakkoluuloille kapenee.
- Haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien oikeudet vahvistuvat.
- Lainsäädäntö turvaa tosiasiallisesti yhdenvertaiset oikeudet kaikille.
- Ihmiskaupan uhrien oikeudet toteutuvat ja tekijät saatetaan vastuuseen.
- Ulkomaalaisten oikeusturva ja oikeussuojakeinot kehittyvät.
- Maasta poistaminen tapahtuu palautettavan perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen.

Keskeiset vaikuttavuustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 1 (Yhdenvertaisuus): Yhdenvertaisuus toteutuu Suomessa ja syrjityt saavat oikeutta, Puramme yhteiskunnan syrjiviä rakenteita niin että tila rasismille ja ennakkoluuloille kapenee. Haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien oikeudet vahvistuvat. Lainsäädäntö turvaa tosiasiallisesti yhdenvertaiset oikeudet kaikille.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> - Yhdenvertaisuuslainsäädäntö tunnetaan viranomaisissa, oppilaitoksissa, yrityksissä ja kansalaisyhteiskunnassa - Yritykset ja yhteisöt laativat ja toteuttavat yhdenvertaisuussuunnittelua aikaisempaa enemmän. Valtuutettu tukee ja valvoo edistämiselvoitteen toteutumista erityisesti julkisella sektorilla. - Yhdenvertaisuusvaltuutettu puuttuu syrjintään strategiansa mukaisesti: - Yhteydenottojen arvioinnissa tunnistetaan tapaukset, joihin puuttumalla saadaan laaja-alaisempia vaikutuksia. - Yhteydenotoista strategisesti merkittävimmät jutut viedään yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakuntaan tai tuomioistuimiin. - Muissa merkittävässä syrjintää koskevissa oikeustapauksissa annetaan yhdenvertaisuuslain 27 §:n mukaisia lausuntoja tuomioistuimille ja syyttäjille. - Sovinnon edistämismahdollisuutta hyödynnetään mahdollisimman laajalti, sekä viestitään osapuolten kanssa yhteistyössä sovinnosta ja niiden sisällöstä. - Valtuutettu kohdentaa hallitusohjelman mukaisesti myönnettyjä lisäresurssejaan 	<p>Kantelumäärä, FRAn kv-selvitys lainsäädännön tuntemuksesta eri maissa</p> <p>Tilastot kanteluista ja valtuutetun toimenpiteistä (kantelumäärät, lautakuntaan viedyt, tuomioistuimille annetut lausunnot).</p> <p>Uhrin mahdollisuudet saattaa asia vireille oikeussuojan saamiseksi. Työelämän syrjintään puuttumisen merkityksen kasvu yhteiskunnallisessa keskustelussa.</p> <p>Merkittävä oikeuskäytäntö (YVTALTK, KHO, KKO)</p>

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
	<p>viestinnän vahvistamiseksi sekä yhteistyön lisäämiseksi syrjinnän vaarassa olevien ryhmien kanssa syrjinnän tunnistamiseksi ja esiin nostamiseksi aiempaa paremmin. Valtuutettu tuo myös vähemmistöryhmien kohtaaman syrjinnän yhteiskunnalliseen keskusteluun ja pyrkii näin vähentämään syrjintää (ihmisoikeusongelmien tunnistaminen ja raportointi).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yhdenvertaisuusvaltuutettu viestii ja osallistuu aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun digitalisaation ja lisääntyvän tekoälyn käytön vaikutuksista yhdenvertaisuuteen. - Yhdenvertaisuusvaltuutettu toimii aktiivisesti yhdenvertaisuuslain osittaisuudistuksen toteuttamiseksi tavoitteenaan vahvistaa syrjinnän uhrien oikeussuojaa monin eri tavoin valtuutetun eduskuntakertomuksessa 2018 mukaisesti. Valtuutetun tavoitteena on, että syrjinnänsuojaa työelämässä laajennetaan niin, että syrjintään voi puuttua työsuojeluviranomaisten ohella myös yhdenvertaisuusvaltuutettu tasa-arvovaltuutetun tavoin. - Merkittävä osa yhdenvertaisuusvaltuutetun toiminnasta tähtää ja toteuttaa kestävän kehityksen tavoitteita. Yhdenvertaisuusvaltuutetun strategiassa on välitavoitteeksi asetettu, että ”Haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien oikeudet vahvistuvat”. Tämä sisältää erityisen huomion kiinnittämisen muun muassa lasten ja nuorten yhdenvertaisten oikeuksien toteutumiseen. 	<p>Seurataan etäyhteyksillä osallistuttujen tai toteutettujen tapahtumien määrää ja hyödynnetään käytettävissä olevia etätyökaluja täysimääräisesti.</p>

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
	<p>Yhdenvertaisuustavoitteiden lisäksi valtuutettu hyödyntää digitalisaation mahdollisuuksia myös sähköiseen julkaisemiseen ja matkustamisen vähentämiseen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valtuutettu osallistuu yhdenvertaisuuslain osittaisuudistuksen valmisteluun ja tuo valmisteluun monipuolisen tietopohjan. - Yhdenvertaisuusvaltuutettu aloittaa vuoden 2022 alussa naisiin kohdistuvan väkivallan raportoinnina. Vuoden 2022 aikana tehtävänä on koota tilannekuvaa, päättää raportointitehtävän painopisteistä, rakentaa tietopohjaa, sekä luoda toimiva sidosryhmäyhteistyö. Lisäksi tehtävään liittyviä rekrytointeja tehdään alkuvuodesta 2022. 	Lainsäädäntömuutosten sisältö.

Tulostavoite 2 (ihmiskauppa): Ihmiskaupan uhrien oikeudet toteutuvat ja tekijät saatetaan vastuuseen

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> - Tuetaan ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän kehittämistä yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen kanssa sekä viestinnän keinoin, jotta ihmiskaupan uhrien heille kansainvälisten ihmisoikeussopimusten, EU-lainsäädännön ja kansallisen lainsäädännön mukaan kuuluvat oikeudet toteutuvat nykyistä paremmin. - Edistetään ihmiskauppaa koskevien rikoslain säännösten soveltamista yhteistyössä erityisesti ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän, poliisin ja syyttäjälaitoksen kanssa. 	<p>Numeraalinen arviointi perustuu lukumääriin auttamisjärjestelmästä ja oleskeluluvista.</p> <p>Konsultaatiot, lukumäärät syytteistä ja tuomioista.</p>

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
	<ul style="list-style-type: none"> – Tuetaan asiantuntemuksellamme valtioneuvoston ihmiskaupan vastaisen toimintaohjelman valmistelua ja toimeenpanoa. 	

Tulostavoite 3 (ulkomaalaisten oikeussuoja): Ulkomaalaisten oikeusturva ja oikeussuojakeinot kehittyvät. Maasta poistaminen tapahtuu palautettavan perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> – Valvotaan kansallisia maastapoistamisoperaatioita, annetaan niistä palautetta poliisille ja koulutetaan saattopoliiseja. – Aloitetaan EU:n meri- ja rajavalvonta-asetuksen edellyttämä Frontexin palautuslentojen valvonta siihen osoitettujen lisäresurssien mukaisesti. – Kehitetään valvontaa myös osallistumalla 22 jäsenvaltion yhteiseen FReM III –hankkeeseen – Valvotaan, että ulkomaalaisen oikeudet toteutuvat ulkomaalaishallinnon lupaprosesseissa, painottuen haavoittuvassa asemassa oleviin henkilöihin. – Edistetään erityisesti perhe-elämän suojan sekä lapsen edun parempaa toteutumista lainsäädännössä ja käytännöissä 	<p>Kehitys poliisin toiminnassa annettujen palautteiden perusteella.</p> <p>Hankkeesta saadut kehitystoimet</p> <p>Vaikutusten arviointi yhteistyössä sidosryhmien kanssa.</p> <p>Ulkomaalaislain muutokset erityisesti perheenyhdistämisen osalta.</p>

2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet vuosille 2022 – 2025 ovat:

<p>Toiminnallinen tuloksellisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kehitämme kaikkia lain yhdenvertaisuusvaltuutetusta ja ulkomaalaislain mukaisia tehtäväalueitamme. • Kiinteä yhteistyö ja verkostot muiden keskeisten toimijoiden kanssa. • Tehokas, joustava asioiden käsittely.
--

Keskeiset tuloksellisuustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 4: Tehokas, joustava asioiden käsittely.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> – Valtuutettu käyttää ja kehittää yhteydenottojen arviointijärjestelmää voidakseen vastata kaikkiin asiakasyhteydenottoihin tehokkaasti ja ripeästi kasvaneista yhteydenottomääristä huolimatta – Valtuutettu vaikuttaa siihen, että OM:n hallinnoalalla käyttöön otettava asianhallintajärjestelmä soveltuu myös valtuutetun asiakasasioiden käsittelyyn 	<p>Varmistetaan riittävä neuvonta valtuutettuun yhteyttä ottaneilla. Seurataan, etteivät vastausajat pitene.</p> <p>Hilda-järjestelmän toiminnallinen arviointi.</p>

Tulostavoite 5: Kiinteä yhteistyö ja verkostot muiden keskeisten toimijoiden kanssa.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> – Yhdenvertaisuusvaltuutettu jatkaa tiivistä yhteistyötä muiden OM:n hallinnonalan valtuutettujen ja ylimpien laillisuusvalvojen kanssa – Rakennamme yhteistyötä eri toimijoiden kuten valvontaviranomaisten välillä syrjimättömän tekoälyn hyödyntämisen varmistamiseksi – Yhdenvertaisuusvaltuutettu osallistuu aktiivisesti eurooppalaisen yhteistyön vahvistamiseen eri maiden valtuutettujen yhteistyöelimen Equinetin piirissä mm. hallituksen jäsenenä – Ihmiskaupan vastaista työtä kehitetään osallistumalla EU-maiden NREM -verkoston toimintaan sekä ETYJ:n ihmiskaupan vastaisen koordinoinnin – Vahvistetaan vuoropuhelua sisäasiainhallinnon, erityisesti poliisin ja Maahanmuuttoviraston kanssa ulkomaalaisten, ml. maasta poistettavien henkilöiden perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisesta. 	<p>Yhteistyöhankkeet valtuutettujen kanssa.</p> <p>Aloitteet ja toimet syrjimättömyyden huomioimiseksi tekoälytoimintoja kehitettäessä</p> <p>Säännölliset yhteydenpitokanavat.</p>

2.3 Henkilöstö

Henkilöstöön liittyvät tavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

<p>Henkilöstö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Resurssien ja tehtävienjako on tarkoituksenmukainen. • Henkilöstöllä on hyvä henkinen, fyysinen, eettinen ja sosiaalinen toimintakyky. • Työpaikkamme on yhdenvertainen ja monimuotoinen
--

Keskeiset henkilöstötavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 6: Henkilöstöllä on hyvä henkinen, fyysinen, eettinen ja sosiaalinen toimintakyky. Resurssien ja tehtävienjako on tarkoituksenmukainen.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> – Tuetaan henkilöstön hyvinvointia ja kykyä selviytyä haastavista tehtävistä asiakasyhteydenottojen määrän kasvaessa – Määräaikaisten virkasuhteiden ongelmien vähentäminen virkoja vakinaistamalla – Sähköisen oppimisen välineet parempaan käyttöön – Sairauspoissaolojen vähentäminen varhaisella puuttumisella kuormitukseen ja muihin jaksamisen ongelmiin 	<p>VM baro</p> <p>määräaikaisten osuus henkilöstöstä</p> <p>Osaava ja E-oppiva järjestelmien käyttäjämäärä</p> <p>sairauspoissaolot</p>

2.4 Talous

Talouteen liittyvät tavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

<p>Talous</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toiminta ja talous ovat tasapainossa ja yhteensovitettu strategisten linjausten kanssa
--

Keskeiset taloustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 7: Toiminta ja talous ovat tasapainossa ja yhteensovitettu strategisten linjausten kanssa

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> – pitkäaikaisten rahoituskehysten käyttö toiminnan suunnittelussa mahdollistaa esim. määräaikaisten henkilöiden käytön vähentämisen ja yhtä toimintavuotta pitempien kehityssuunnitelmien toteuttamisen – tarkempien toimintakohteitaisten taloussuunnitelmien laatiminen ja seuranta – määrärahasuunnittelun perustana etukäteen tiedossa oleva, riittävä resurssi eri toimintakohteita varten – Valtuutettu käy oikeusministeriön kanssa keskustelut valtuutetulle ehdotettujen lisätehtävien rahoituksesta hyvissä ajoin ennen varsinaisen lainvalmistelun aloittamista ja valtuutetun kannanottoa tehtävien laajentamiseen. 	<p>määräaikaisten ja virkojen määrän kehitys</p> <p>kaikkiin toimintakohteisiin laaditut taloussuunnitelmat</p>

3. Vuosien 2022–2025 voimavarat

3.1 Henkilötyövuodet

	Toteuma 2020	Arvio 2021	Tulossopimus 2022	Tavoite 2023	Tavoite 2024	Tavoite 2025
Henkilötyövuodet	25,8	25,9	24+2 (4)	24+2 (4)	24+2 (4)	24+2 (4)

Vuoden 2022 ja sitä seuraavien vuosien osalta taulukon ensimmäinen luku osoittaa toimintaan perustettujen virkojen määrän. Vuoden 2021 (21 virkaa) virkamäärään on lisätty kaksi naiseen kohdistuvan väkivallan raportoijan tehtävään liittyvää virkaa sekä yksi valtioneuvoston 7.10.2019 hyväksymän Julkisen talouden suunnitelman mukainen lisäviran perustaminen 1.4.2022 alkaen.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti vanhusasiavaltuutettu sijoitetaan itsenäisenä toimijana yhdenvertaisuusvaltuutetun yhteyteen. Tavoitteena on hallituksen esityksen mukaan

yhdistää hallinnon ja esimerkiksi tiedotuksen resursseja kuitenkin niin, että vanhusasiavaltuutetun määrärahasta katetaan yhteisten palvelujen tarjoamisesta yhdenvertaisuusvaltuutetun toimistolle aiheutuvat kulut. Valtuutettujen määrärahojensa puitteissa sopiman järjestelyn pohjalta on mahdollista perustaa vuonna 2022 yhdenvertaisuusvaltuutetun toimistoon enintään kaksi uutta virkaa (alustavan suunnitelman mukaan tiedottaja ja johdon assistentti). Nämä virat on merkitty taulukkoon + merkin jälkeen.

Suluissa olevat luvut osoittavat määräaikaisiin tehtäviin esimerkiksi projektirahoituksella palkatun henkilökunnan arvioidun määrän. Valtuutetulla on tarkoitus hyödyntää esimerkiksi EU-rahoitusta työhönsä.

3.2 Määrärahat

	Toteuma 2020	Arvio 2021	Tulosopimus 2022	Kehys 2023	Kehys 2024	Kehys 2025
Määrärahat (1000 €)	1 636	1 910	2 190	2 210	2 210	2 210

Taulukossa vuosien 2022–2024 määrärahat ovat valtioneuvoston hyväksymän Julkisen talouden suunnitelman mukaisia kuitenkin niin, että määrärahoihin on lisätty naiseen kohdistuvan väkivallan tehtävään liittyvät lisäresurssit.

Lisäksi vanhusasiavaltuutetun hallinnon perustamiseen osoitetaan yhdenvertaisuusvaltuutetun käyttöön vuoden 2020 talousarvioon sisältynyt kertaluonteinen 20 000 euron määräraha (alun perin 80 000 euron määrärahasta on vuonna 2021 osoitettu yhdenvertaisuusvaltuutetulle 60 000 euroa).

Lisäksi valtuutetulla on käytössään edelliseltä vuodelta siirtyvä määräraha, jonka arvioidaan olevan vuonna 2022 15 % vuoden 2021 määrärahasta. Oikeusministeriön suosituksen mukaisesti vuosittaisen siirtyvän erän suositellaan olevan vähintään 8 % määrärahasta.

4. Voimassaolo ja seuranta

Tulosopimus koskee vuosia 2022-2025. Tulosopimusasiakirja päivitetään vuosittain tulosneuvottelussa tai jos valtuutettu vaihtuu sopimuskauden aikana.

Tulostavoitteiden toteutumista arvioidaan alustavasti puolivuosisikatsauksessa ja tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksen toimintakertomuksessa. Oikeusministeriö ohjeistaa raportointiaikatauluista erikseen.

5. Allekirjoitukset

Pekka Timonen
kansliapäällikkö

Kristina Stenman
yhdenvertaisuusvaltuutettu

OIKEUSMINISTERIÖN JA OIKEUSREKISTERIKESKUKSEN TULOSSOPIMUS VUOSILLE 2022–2025

Oikeusministeriö ja Oikeusrekisterikeskus ovat neuvotelleet ja sopineet vuosien 2022–2025 tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseen osoitettavat resurssit.

Tulostavoitteisiin pääseminen edellyttää molemmilta osapuolilta tiivistä yhteistyötä ja sitoutumista tavoitteisiin ja niiden edellytysten muodostamiseen.

Tulostavoitteiden toteutumisesta raportoidaan oikeusministeriölle Oikeusrekisterikeskuksen puolivuotisraportissa ja toimintakertomuksessa.

Tulosneuvottelu käytiin 17.12.2021 Helsingissä.

SISÄLLYSLUETTELO

1. STRATEGINEN KEHYS	3
1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet	3
1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta).....	5
2. TULOSTAVOITTEET VUOSILLE 2022–2025.....	7
2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus.....	7
2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus	8
2.3 Henkilöstö.....	12
2.4 Talous.....	13
2.5 Kestävä kehitys.....	14
3. VUOSIEN 2022–2025 VOIMAVARAT	15
3.1 Henkilötyövuodet	15
3.2 Määrärahat	15
4. VOIMASSAOLO JA SEURANTA.....	15
5. ALLEKIRJOITUKSET	16

LIITTEET

Liite 1	Yhteiset tunnusluvut
Liite 2	Oikeusrekisterikeskuksen mittarit
Liite 3	Henkilöstön tunnusluvut
Liite 4	Talouden tunnusluvut

1. STRATEGINEN KEHYS

1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet

Strategiset tavoitteet muodostuvat hallitusohjelman koko valtiokonsernille sekä oikeusministeriön hallinnonalalle asettamista tavoitteista. Tavoitteisiin vaikuttavat myös oikeusministeriön ja erityisesti Oikeusrekisterikeskuksen (ORK) omat strategiat. Lisäksi tavoitteiden asettamisessa on huomioitu hallinnonalalla sijaitsevien lainkäyttöelimien riippumattomuus.

Oikeusrekisterikeskuksen kannalta keskeisin hallitusohjelman tavoite on ”Turvallinen oikeusvaltio Suomi (rikosvastuun toteutuminen)” (HO 2019)

- Oikeusrekisterikeskuksen tehtävät täytäntöönpanoviranomaisena hoidetaan tehokkaasti.
- Oikeusrekisterikeskuksen rekisterinpidossa olevien rekistereiden avulla varmistetaan osaltaan rikosvastuun toteutumista.
- Oikeusrekisterikeskus osaltaan mahdollistaa rikosvastuun toteutumista tuottamalla oikeushallinnolle toimivat ja kehittyneet tietojärjestelmät.

Oikeusrekisterikeskuksen

Visio:

Oikeushallinnon ketterä digikumppani ja luotettu tietovarantojen osaaja.

Perustehtävä:

ORK on digiajan suunnannäyttävä.

Kehitämme, hankimme ja tuotamme moderneja sekä asiakasystävällisiä palveluja kustannustehokkaasti koko hallinnonalalle. Huolehdimme vastuullisesti tietovarannoista ja varallisuusrangaistusten täytäntöönpanosta.

Oikeusrekisterikeskus on muodostanut toiminnalleen viisi, päivitettyä strategista painopistealuetta, jotka ovat:

1. Proaktiivinen ICT-kehityskumppani
 - Oikeushallinnon asiantunteva ICT-kehittäminen perustuu ORK:n ja sektoreiden väliseen aktiiviseen kumppanuuteen.
2. Digitaaliset kansalais- ja viranomaispalvelut
 - Kansalaiset ja viranomaiset saavat ORK:lta korkealaatuisia, oikeudenmukaisia ja käytettäviä digitaalisia palveluita.
3. Virkamiehen hybridityöskentelyn kehittäminen
 - Oikeushallinnon virkamiesten hybridityöskentely on ketterää ja tuottavaa modernien työvälineiden ja -tapojen ansiosta.
4. Yhteiset palvelut, yhteinen arkkitehtuuri
 - Oikeushallinnon kustannustehokkaasti tuotetut ICT-palvelut nojaavat hallinnon alan yhteiseen järjestelmäarkkitehtuuriin.
5. Edistyksellinen tiedonhallinta ja eheä tietoarkkitehtuuri
 - Hallinnonalalla on käytössä modernit tiedonhallintapalvelut.

Alla olevassa taulukossa esitetään Oikeusrekisterikeskuksen tarkemmat strategiset tavoitteet ulottuen vuoteen 2025.

Huom. * -merkityt tavoitteet periytyvät ministeriön vastaavista tavoitteista.

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

1. Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla. *
2. Rikosvastuu toteutuu oikeudenmukaisesti. *
3. Oikeushallinnon palvelukyky paranee digipalveluihin panostamalla.

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

4. Oikeushallinnon asiantunteva ICT-kehittäminen perustuu ORK:n ja sektoreiden väliseen aktiiviseen kumppanuuteen.
5. Kansalaiset ja viranomaiset saavat ORK:lta korkealaatuisia, oikeudenmukaisia ja käytettäviä digitaalisia palveluita.
6. Oikeushallinnon virkamiesten hybridityöskentely on ketterää ja tuottavaa modernien työvälineiden ja -tapojen ansiosta.
7. Oikeushallinnon kustannustehokkaasti tuotetut ICT-palvelut nojaavat hallinnonalan yhteiseen järjestelmäarkkitehtuuriin.
8. Hallinnonalalla on käytössä modernit tiedonhallintapalvelut.

Henkilöstötavoitteet

9. Kehitämme osaamista tulevaisuuslähtöisesti ja strategisesti. *
10. Johtamisemme on innostavaa, osallistavaa ja valmentavaa. *
11. ORK tunnetaan kiinnostavana digiajan työpaikkana.

Taloutta koskevat tavoitteet

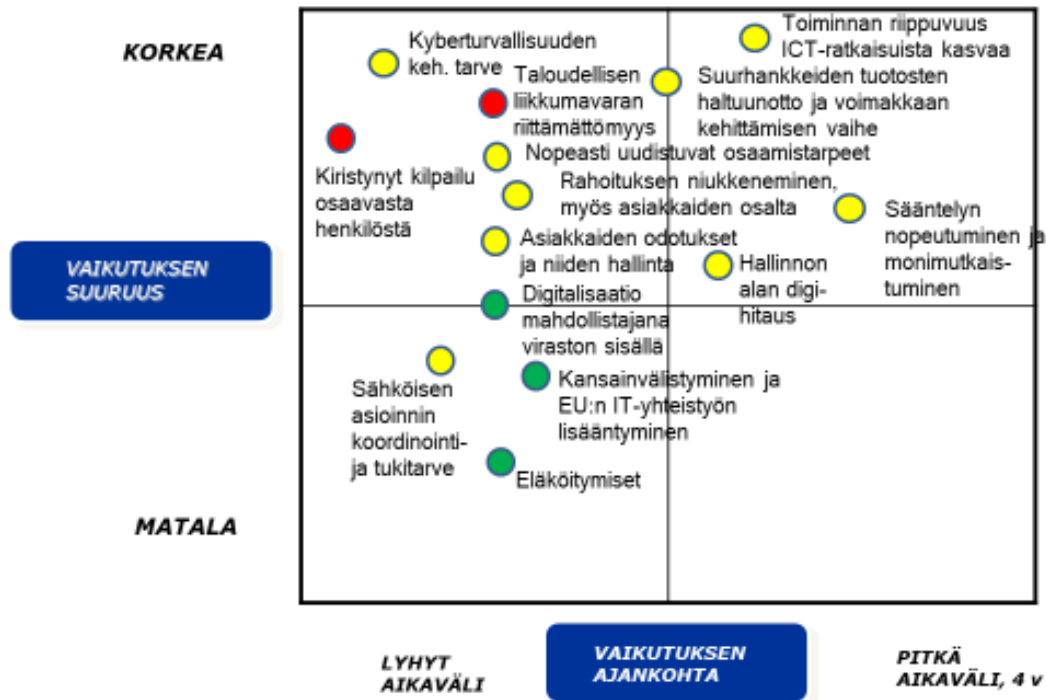
12. Taloudellinen liikkumavaramme mahdollistaa meille suunnitelmallisen kehittämisen. *
13. Autamme rakentamaan hallinnonalan ICT-kokonaisuudesta tuottavamman ja tehokkaamman. Kehitämme digijohtamisen näkymät.

Kestävän kehityksen tavoitteet

14. ORK:n hiilijalanjäljen pienentäminen *

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta)

Muutosvoimien analysointi kehyskaudella (mahdollisuudet ja uhkat)

Värit: Vihreällä merkityt ovat hallinnassa, keltaiset vaativat huomiota/panostusta ja punaiset ovat selkeä riski.

Oikeusrekisterikeskus on havainnut seuraavat olennaisimmat muutostekijät toimintaympäristössään, jotka voidaan jaotella viiteen eri osa-alueeseen.

a) Talous

Viraston nykyinen rahoitustilanne on tiukka ja omasta säästöohjelmasta huolimatta taloudellinen liikkumavara on pieni, mikä ei mahdollista toiminnan kehittämistä ja tarvittavaa (viranomais)prosessien digitalisointia. Lisäksi asiakkaiden rahoitustilanne niukenee myös, mikä aiheuttaa lisääntyviä paineita pystyä toimittamaan toimintaa tehostavia ratkaisuja digitalisaation avulla.

b) Henkilöstö / osaaminen

Henkilöstön osaaminen on kriittinen menestystekijä virastolle. Uutta osaavaa henkilöstöä on yhä enenevässä määrin vaikea saada rekrytoituksi johtuen kireästä kilpailusta erityisesti ICT-rekrytointimarkkinoilla. Oikeusrekisterikeskuksen kumppanit ovat vastaavassa

tilanteessa ja erityisesti kotimaisten asiantuntijoiden saatavuus on heikentynyt huomattavasti. Tämä voi merkitä paineita hyödyntää ns. near-shore -ratkaisuja nykyistä suuremmassa laajuudessa oikeushallinnon ICT- palvelujen tuottamisessa. Virasto on kiinnittänyt huomiota henkilöstön asiantuntijuuksien kehittämiseen toimintamalliuudistuksessa sekä veto- että pitovoiman lisäämiseksi.

c) Digitalisaatio

Digitalisaatio toimii toiminnan uudistamisen mahdollistajana viraston sisällä, kun siihen tarvittava rahoitus järjestyy. Täytäntöönpanojärjestelmän uusimiseen on saatu tuottavuushanke-rahoitus, mutta lisäksi tarvitaan muun toiminnan kehittämisen rahoitus. Muutoin riskinä on, että uudistamiskehitys pysähtyy tai olennaisesti hidastuu rahoituksen niukkuuteen.

Hallinnonalan hitaus digiin siirtymisessä (toimintojen digitalisoinnin toteuttamisessa) uhkaa hallinnonalan tuottavuuden kasvua sekä ICT-palveluiden kehittymistä. Kansalaisille on pystyttävä tarjoamaan heidän haluamaansa digitaalista itseasiointia ja toteutettava se kustannustehokkaiden yhteisten palveluiden avulla. Sähköisen asiointin tuen tarve tulee todennäköisesti jatkossa kasvamaan, mihin vastaaminen edellyttää uudenlaista palvelun tuottamista ja resurssointia.

Oikeusministeriön hallinnonalan virkamiehen arki ei ole digitalisoitunut samassa tahdissa muun suomalaisen työelämän kanssa. Hallinnonalan tietotyöläisen ei tällä hetkellä ole vaivatonta työskennellä tarvittaessa aidosti ajasta ja paikasta riippumattomasti. Koronajan etätöiden jälkeen muutospaineet ketteriin työntekomalleihin monipaikkaisesti voivat nousta hallinnonalalla hyvinkin nopeasti.

Asiakkaiden odotukset ja kyky vastata niihin edellyttävät kehittyntä asiakkuudenhallintaa ja toimivia ratkaisupalveluita virastolta.

d) ICT-palvelut

Hallinnonalan (substanssi)toiminnan riippuvuus ICT-ratkaisuista ja niiden toimivuudesta ja tuottavuudesta on edelleen kasvanut.

Kyberturvallisuuden, sisältäen tietoturvan ja -suojan, hyvällä hoidolla ylläpidetään yhteiskunnan luottamusta uusia teknologioita ja toimintatapoja kohtaan. Oikeusministeriön hallinnonalan keskeisiin viranomaistehtäviä tukeviin tietojärjestelmiin liittyvät riskit liittyvät erityisesti vanhojen tietojärjestelmien puutteisiin. Keskeisten tietojärjestelmien riskit voivat vaarantaa hallinnonalan toiminnan sekä tietoturvallisuuden ja tietosuojan toteutumisen, minkä vuoksi näihin on panostettava aiempaa enemmän resursseja.

Maailman laajuinen komponenttipula pitkään jatkuessaan voi vaarantaa joidenkin Valtorilta hankittavien ICT-palveluiden saatavuuden (työasemat, tulostimet, jne).

Suurhankkeiden tuotosten käyttöön-/haltuunotto ja tiivis edelleen kehittäminen haastavat ylläpito-organisaation, mihin viraston tulee kiinnittää huomiota mm. osaamisten kehittämisen kautta ja tarvittavien onnistuneiden rekrytointien avulla.

e) *Muu toimintaympäristö / säädösvalmistelu*

Toiminnan sääntely edelleen monimutkaistuu, nopeutuu ja siiloutuu, mikä mm. vaikeuttaa toimintaprosessien ja niiden digitalisoinnin tehostamista, erityisesti säädösohjatuihin tehtävissä.

Riippuvuus kansainvälisestä ja/tai EU-kehityksestä lisääntyy jatkossa, mikä aiheuttaa yhä enemmän muutoksia kiihtyvällä tahdilla toisiinsa integroituihin tietojärjestelmiin ja -varantoihin.

2. TULOSTAVOITTEET VUOSILLE 2022–2025

2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus
<ul style="list-style-type: none"> • Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla. * • Rikosvastuu toteutuu oikeudenmukaisesti. * • Oikeushallinnon palvelukyky paranee tietojärjestelmiin panostamalla.

Keskeiset vaikuttavuustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 1: Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla. *

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	JATKUU	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Kasvatamme palveluidemme digitaalisuutta mahdollistaen korkealaatuiset, oikeudenmukaiset sekä saavutettavat viiranomaispalvelut. • Osallistumme aktiivisesti oikeushallinnon selonteon tekemiseen. 	2022-	K/E K/E

Tulostavoite 2: Rikosvastuu toteutuu oikeudenmukaisesti. *

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	JATKUU	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Kehitämme ORK:n täytäntöönpanotoimintaa ja siihen liittyviä säädöksiä yhteistyössä ministeriön kanssa. 	2022-23	K/E

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	JATKUU	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
	<ul style="list-style-type: none"> Edistämme viranomaisten välistä tietojen vaihtoa ja yhteistyötä yhteisten hankkeiden avulla (ECRIS TCN, Interoperability, BRIS, harmaan talouden torjunta). 	2022-24	Hankkeiden tavoitteet saavutettu

Tulostavoite 3: Oikeushallinnon palvelukyky paranee tietojärjestelmiin panostamalla

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	JATKUU	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Laajennamme ja kehitämme kustannustehokkaasti hallinnonalan sähköisiä palveluita yhteistyössä asiakassektoreiden kanssa. Laadimme hallinnonalan yhteisten palveluiden kehittämisen pitkän aikavälin tiekartan ja toteutussuunnitelman yhteistyössä ministeriön kanssa. Tuemme hankkeita niiden läpiviemisessä, käyttöönotossa ja jatkuvien palvelujen aikana. Käyttöönotettavien isojen tietojärjestelmien jatkuva kehittyminen varmistetaan yhdessä asiakassektoreiden kanssa. Teemme sähköisten asiointipalvelujen kansalaisneuvonnan tarpeesta selvityksen 	2022-23	Case lkm
		2022-23	K/E
		2022-25	K/E
		2022-	K/E
		2022-23	K/E

2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet vuosille 2022 – 2025 ovat:

<p>Toiminnallinen tuloksellisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> Oikeushallinnon asiantunteva ICT-kehittäminen perustuu ORK:n ja sektoreiden väliseen aktiiviseen kumppanuuteen. Kansalaiset ja viranomaiset saavat ORK:lta korkealaatuisia, oikeudenmukaisia ja käytettäviä digitaalisia palveluita. Oikeushallinnon virkamiesten hybridityöskentely on ketterää ja tuottavaa modernien työvälineiden ja -tapojen ansiosta. Oikeushallinnon kustannustehokkaasti tuotetut ICT-palvelut nojaavat hallinnonalan yhteiseen järjestelmäarkkitehtuuriin. Hallinnonalalla on käytössä modernit tiedonhallintapalvelut.

Keskeiset tuloksellisuustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 4: Oikeushallinnon asiantunteva ICT-kehittäminen perustuu ORK:n ja sektoreiden väliseen aktiiviseen kumppanuuteen.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	JATKUU	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Uudistamme asiakkuustyömme aktiivisemmaksi, osallistavammaksi ja läpinäkyvämmäksi. Lisäämme palvelumuotoilu- ja ratkaisusuunnittelupalveluita asiakkaille. ORK:n ja sektorien välinen sopimusrakenne on muutettu tarkoituksenmukaiseksi ja yhdenmukaiseksi. Toimimme digitalisaation edistäjänä hallinnonalalla laatimalla sektori-asiakkaillemme yhteistyössä ICT-kokonaisuuden huomioivat digisuunnitelmat. 	2022-23 2022-23	Asiakastyt. mittari. 15-20 jalostettua kehitysideoa / v. K/E Sektoriaasiakkaiden ajantasaiset digisuunnitelmat

Tulostavoite 5: Kansalaiset ja viranomaiset saavat ORK:lta korkealaatuisia, oikeudenmukaisia ja käytettäviä digitaalisia palveluita.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	JATKUU	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Kehitämme suunnitelmallisesti digitaalisia asiointikanavia viranomaisille, yrityksille ja kansalaisille sekä lisäämme kansalaisten itseasiointia ohjaamalla digikanaviin siirtymistä hinnoittelun ja monipuolisten palveluiden avulla. Toteutamme täytäntöpanojärjestelmän uudistamisen yhteistyöpöytäkirjan mukaisesti. 	2022- 2022-24	K/E K/E

Tulostavoite 6: Oikeushallinnon virkamiesten hybridityöskentely on ketterää ja tuottavaa modernien työvälineiden ja -tapojen ansiosta.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	JATKUU	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Edistämme tietojärjestelmien riskienhallinnan vuosikellon käyttöönottoa ja jatkamme turvallisuusluokitusasetuksen vaatimusten toteutusta. Nostamme merkittävästi teknisten ja hallinnollisten suojauskeinojen tasoa hallinnonalan tietoturva- ja suojavaatimukset täyttävien palvelujen käyttöönottamiseksi. Valmistelemme esityksen palvelukokonaisuudesta virka-henkilön arjen työn helpottamiseksi ottaen huomioon Valtorin palvelukehityksen. ORK ottaa hallitusti käyttöön Valtorin viestintä- ja yhteistyöpalveluita ja ohjeistaa sekä tukee hallinnonala niiden käyttöönotoissa yhteistyössä ministeriön kanssa. 	2022-23 2022-23 2022-23 2022-23	Case lkm K/E K/E K/E

Tulostavoite 7: Oikeushallinnon kustannustehokkaasti tuotetut ICT-palvelut nojaavat hallinnonalan yhteiseen järjestelmäarkkitehtuuriin.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	JATKUU	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Kehitämme yhteisiä arkkitehtuuriperiaatteita tietojärjestelmien kehittämisen tueksi ja teemme teknologisen tehokkuuden mahdollistavia teknologia- ja arkkitehtuurilinjauksia yhteistyössä ministeriön kanssa. Varmistamme arkkitehtuuri- ja teknologiaalinjausten noudattamisen. Vahvistamme tietojärjestelmien elinkaarisuunnittelua (3-5v) sektorikohtaisesti sekä hallinnonalan yhteisten osalta. Laadimme Valtoriin tuottamien käyttö- ja kapasiteettipalveluiden tulevaisuuden tiekartasta etenemissuunnitelman oikeushallinnolle ottaen huomioon kustannustehokkuuden ja K&K 2.0 siirron. Toteutamme K&K 2.0 siirron. Tehostamme hallinnonalalla ohjelmistorobotiikan käyttöä yhteistyössä asiakassektoreidemme kanssa. Otamme käyttöön hallinnonalalle yhteisiä, ketterää kehittämistä tukevia prosessialustoja ja toteutamme pilotin. Otamme käyttöön yhtenäisen ylläpitomallin hallinnonalan järjestelmien ylläpidossa. Kehitämme Valtori-ohjausta OM-ORK-Valtori ohjausryhmän asettamien tavoitteiden mukaisesti. Kehitämme Oikeusrekisterikeskuksen palveluiden tuotteistusta ja palvelukehitystä sekä asiakassektoreiden osallistamisen malleja. Hyödynnämme tehokkaasti toiminnassamme tietojärjestelmien valvonta- ja monitorointijärjestelmän tietoja palvelujen tilasta sovellushuollon ja -hallinnan tukena. Lisäämme TUVE-palvelut Valtori-sopimukseen ja selvitämme palvelun haltuunoton vaikutuksen ORK:n toimintaan yhteistyössä ministeriön kanssa. 	2022-	K/E
		2022-	K/E
		2022-23	K/E
		2022-23	K/E
		2022-23	K/E
		2022-23	80% palveluista case lkm K/E
		2022-24	K/E
		2022-23	Järj.-koht. raportointi s-ryhmissä
		2022-23	K/E

Tulostavoite 8: Hallinnonalalla on käytössä modernit tiedonhallintapalvelut.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	JATKUU	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Kehitämme hallinnonalan tietoarkkitehtuuria ja aloitamme ydintiedon hallintaa tukevia toimenpiteitä sekä kehitysprojektin Toteutamme yhteistyössä hallinnonalan kanssa tietoarkkitehtuurista hallitumman ja tehokkaamman ja otamme käyttöön ydintiedon hallintajärjestelmän Toteutamme tiedonhallintaan liittyviä tukipalveluita hallinnonalalle. 		K/E
		2023-25	K/E
		2022-	K/E
		2022-23	Tietoalustaa käyttävien

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	JATKUU	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
	<ul style="list-style-type: none"> Mahdollistamme tehokkaan ja tietoturvallisen raportoinnin sekä tilastoinnin laajentamalla tietoalustan käyttöä hallinnonalalla ja kehittämällä tietojen luovutusta valtakunnallisesti. 		asiakassektorin lukumäärä

2.3 Henkilöstö

Henkilöstöön liittyvät tavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

<p>Henkilöstö</p> <ul style="list-style-type: none"> Kehitämme osaamista tulevaisuuslähtöisesti ja strategisesti * Johtamisemme on innostavaa, osallistavaa ja valmentavaa * ORK tunnetaan kiinnostavana digiajan työpaikkana
--

Keskeiset henkilöstötavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 9: Kehitämme osaamista tulevaisuuslähtöisesti ja strategisesti *

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	JATKUU	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Osaamisen kehittäminen on jatkuvaa, koordinoitua ja tavoitteellista. Edistämme Y-mallin mukaista urapolkua henkilöstö- ja virkasuunnittelussa yhteistyössä ministeriön kanssa. 	2022- 2022-	Osaamiskirjasto käytössä. Koulutussuunnitelman toteutuminen K/E

Tulostavoite 10: Johtamisemme on innostavaa, osallistavaa ja valmentavaa *

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	JATKUU	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Sitoutamme koko henkilöstön valmentavan johtamisen malliin. Huolehdimme esihenkilöiden johtamis-ammattitaidosta ja ao. koulutuksesta. 	2022-	K/E K/E

Tulostavoite 11: ORK tunnetaan kiinnostavana digiajan työpaikkana

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	JATKUU	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Kehitämme viraston hybridityön mallin, hyödynnämme monitilatoimiston ja nykyaikaisten työvälineiden mahdollisuudet. ORK:n henkilöstö verkostoituu aktiivisesti myös hallinnon alan rajojen yli ORK:n esihenkilöt ja avainasiantuntijat toimivat ammatillisesti somessa osana normaalia työarkeaan. Luomme henkilöstön pitovoimaa nostamalla viraston yhteisöllisyyttä, työtehtävien merkityksellisyyttä sekä tarjoamalla kehittymisen mahdollisuuksia. 	2022- 2022- 2022-	VMBaro Verkostoitumissuunn. ja hlöstökysely ORK:n somejulkaisujen määrä väh. 100 / v VM-Baro, vuotuisesti

2.4 Talous

Talouteen liittyvät tavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

<p>Talous</p> <ul style="list-style-type: none"> Taloudellinen liikkumavaramme mahdollistaa meille suunnitelmallisen kehittämisen * Autamme rakentamaan hallinnonalan ICT-kokonaisuudesta tuottavamman ja tehokkaamman. Kehitämme digijohtamisen näkymät.

Keskeiset taloustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 12: Taloudellinen liikkumavaramme mahdollistaa meille suunnitelmallisen kehittämisen *

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	JATKUU	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Kehitämme pitkän aikavälin hallinnonalan ICT- toiminnan ja talouden suunnittelua ja johtamista ja huolehdimme toimintamenojen taloudellisesta liikkumavarasta. Kehitämme pitkän aikavälin viraston talouden suunnittelua ja johtamista Yhteisten palvelujen budjetointia selkeytetään ja tehostamispotentiaali hyödynnetään 	2022- 2022- 2022-23	K/E K/E K/E

Tulostavoite 13: Autamme rakentamaan hallinnonalan ICT-kokonaisuudesta tuottavamman ja tehokkaamman. Kehitämme digijohtamisen näkymät.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	JATKUU	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Kehitämme controller-palvelua erityisesti ICT-kustannustehokkuuden kasvattamiseksi ja kustannusten optimoimiseksi. Kehitämme ORK:n asiakaspalvelun ja palvelutuotannon läpinäkyvyyttä ja mitattavuutta sekä työkalumme tukemaan ao. tiedon keräämistä ja toiminnan mittaamista. Jatkamme hallittua siirtymistä pilvipalveluihin kehittämisen ketteryyden ja kustannustehokkuuden lisäämiseksi. Parannamme Valtorin palveluiden kustannustehokkuutta ja läpinäkyvyyttä. Kehitämme hankintojen suunnitelmallisuutta osana Oikeusrekisterikeskuksen uudistettua toimintamallia, budjetoitintiprosessia ja erilaisten rahoituskanavien hallintaa. 	2022-23	K/E
		2022-	Tärkeimmät ITIL-prosesit otettuna käyttöön.
		2022-24	Kehityksen nopeutuminen, kokonaiskust.-tehokkuus. K/E
		2022-23	K/E

2.5 Kestävä kehitys

Tulostavoite 14: ORK:n hiilijalanjäljen pienentäminen

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	JATKUU	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Pyrimme mahdollisimman paperittomaan toimintatapaan. Sitoudumme huomioimaan hiilijalanjäljen virastohankinnoissamme (esim. kalusteet mahdollisuuksien mukaan uusiokäytettyjä) 	2022-	vähennetään 20% ed. vuodesta
		2022-	K/E

3. VUOSIEN 2022–2025 VOIMAVARAT

3.1 Henkilötyövuodet

	To- teuma 2020	Arvio 2021	Tavoite 2022	Tavoite 2023	Tavoite 2024	Tavoite 2025
Henkilötyövuodet	159,52	166,3	182	174,6	173,6	173,6

3.2 Määrärahat

	To- teuma 2020	Arvio 2021	Tulos- sopimus 2022	Kehys 2023	Kehys 2024	Kehys 2025
Määrärahat (1000 €)	8090	8378	9954	9568	8862	7424

Taulukossa vuosien 2022–2025 määrärahat ovat valtioneuvoston 12.5.2021 Julkisen talouden suunnitelman mukaiset. Lisäksi määrärahoissa on huomioitu kehyksen 2023-2026 peruslaskelmassa huomioitavat palkkausten tarkistukset. Eduskunta hyväksyy niitä koskevat talousarvioesitykset vuosittain.

Oikeusrekisterikeskukselta odotetaan hallinnonalan digitalisoinnin nopeaa ja joustavaa edistämistä. Toivotun ketteryden mahdollistamiseksi henkilöstösuunnittelun mahdollisuuksia parannetaan.

4. VOIMASSAOLO JA SEURANTA

Ministeriön ja Oikeusrekisterikeskuksen tulosohjausryhmä seuraa ja valvoo tulossopimuksen toteutumista. ORK laatii puolivuositarkastuksen tilinpäätösennusteineen elokuun 15. päivään mennessä ja kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen mukaisen toimintakertomuksen sisältäen edellisen vuoden tavoitteiden toteutumisen helmikuun loppuun mennessä.

Puolivuositarkastus sisältää myös tavoitteiden riskienhallinnan ja tilinpäätös-toimintakertomus arvion riskienhallinnan tilasta virastossa.

5. ALLEKIRJOITUKSET

Helsingissä _____._____.2021

Hämeenlinnassa _____._____.2021

Pekka Timonen
Kansliapäällikkö

Jussi Kivinen
Ylijohtaja

Tarmo Maunu
Yksikönpäällikkö

Jari Saarela
Toimialajohtaja

Liite 1 Yhteiset seurantamittarit

Liite 2. Oikeusrekisterikeskuksen mittarit

IT-Palvelukyky ja laatu

Viranomaispalveluiden laatu

Sähköisen asioinnin suhde paperiasiointiin

Kansalais- ja viranomaispalveluiden käsittelyaikatavoitteet

Toiminnan tuottavuus

Toiminnan taloudellisuus

Liite 3 Henkilöstön tunnusluvut

Liite 4 Talouden tunnusluvut

Liite 1

Yhteiset seurantamittarit

Mittari	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Arvio 2021	Tavoite 2022
Henkilöstö				
Tekemättömän työn kustannukset (euroa / htv)	3761	2467	2400	
Työtyytyväisyys	Kyselyä ei tehty	3,65	n/a	3,7
VMBaro (Y) -luku				
Johtajuusindeksi	Kyselyä ei tehty	3,31	n/a	3,4
VMBaro (JO)				
Työtyytyväisyys työyhteisön toimintakulttuuriin, VMBaro	Kyselyä ei tehty	3,9	n/a	3,9
Talous				
Siirtyvän määrärahan osuus, %	10	6	12	10
Toimitilat				
Toimitilatehokkuus	14,35	11,19	11,07	6,6
Toimitilakustannukset/htv	3 047	2 599	2 755	1850

Liite 2 Oikeusrekisterikeskuksen mittarit

IT-Palvelukyky ja laatu

	Toteuma	Toteuma	Toteuma	Toteuma	Tavoite
	2018	2019	2020	2021	2022
Asiakastyytyväisyys (1 – 5)	3,4	3,9	3,8	4,0	4,1
Tilaaajatytyväisyys (4 - 10)	8,4	8,2	8,1	8,1	8,2
Reklamaatioiden lkm, tilaajat	0	1	0	0	0

Viranomaispalveluiden laatu

2015	4,1	34
2016	3,8	24
2017	4,0	29
2018	4,2	23
2019	4,3	76
2020	4,2	124
2021	4,2	381
Tavoite 2022	4,3	

Kansalaisten, yritysten ja yhteisöjen sähköisen asiointin suhde paperiasiointiin

	hakemuksista saapuu sähköisesti = kuinka paljon asiakkaat käyttävät sähköistä palvelua	Tavoite 2022	sähköistysaste = mikä osuus prosesseista on sähköistetty kokonaisuutena	Tavoite 2022
Rikosrekisteriotteet				
1.1 Lasten kanssa työskentelevien otteet*	90 %	95%	100 %	
1.2 Ote esitettyväksi ulkomailla (6.1 §)	40 %	80%	100 %	
1.3 Hankintamenettelyote	57 %	60%	80 %	80%
1.4 Vapaaehtoistoimijoiden ote	20 %	50%	80 %	80%
RTJ otehakemukset **	50 %	60%	100 %	
Maksuaikahakemukset	70 %	80%	80 %	85%
Saldotodistukset	30 %	40%	80 %	85%

*sisältää työntekijöiden, opiskelijoiden ja kuvaohjelmaluokittelijoiden otteet

** konkurssi- ja yrityssaneeraus, velkajärjestely, liiketoimintakielto, eläintenpitokielto

***sakkoprosessi on automatisoitu kokonaan, asiointitarve syntyy siinä vaiheessa, jos asiakas haluaa esim. maksuaikaa sakolleen tai haluaa saada saldotodistuksen omista avoimista asioistaan.

Sähköisen asiointin laajennus otettu tuotantokäyttöön lokakuussa 2020 ja samassa yhteydessä poistui käytössä ollut lo-make.fi palvelu. Palvelun poistuminen laskee sähköisesti saapuvien hakemusten osuutta väliaikaisesti.

Kansalais- ja viranomaispalveluiden käsittelyaikatavoitteet:

palvelu	toteuma 2019	toteuma 2020	Arvio2021	Tavoite 2022
<i>Rikostaustaotehakemukset:</i> - 7 työpäivää hakemuksen saapumisesta	6 työpäivää	7 työpäivää	6 työpäivää	4 työpäivää
<i>Viisumin, työluvan tai muun vastaavan hakemista varten, ulkomaan viranomaiselle esittämistä varten tehty otehakemukset:</i> - 4 työpäivää hakemuksen saapumisesta	4 työpäivää	4 työpäivää	4 työpäivää	2 työpäivää
<i>Maksuaikahakemukset:</i> - 2 viikkoa hakemuksen saapumisesta	2 viikkoa	2 viikkoa	2 viikkoa	1 viikko
<i>Velkajärjestelyrekisteri, konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteri, liiketoimintakieltorekisteri ja eläintenpitokielto-otehakemukset:</i> - saapumispäivän lisäksi 1 työpäivä	1 työpäivä	1 työpäivä	1 työpäivä	1 työpäivä

Toiminnan tuottavuus

ORK:n ict-palvelutoiminnan tuottavuuden tunnusluvut	Toteuma 2020	Arvio 2021	Tavoite 2022
Ylläpidettävien tietojärjestelmien / palveluiden määrä	84	84	
Ratkaistut sovellustukipyynnöt	81457	82000	
Hallinnonalan digipalveluiden htv-määrän suhde hallinnon- alan kokonaishenkilötyövuosimäärään	0,9 %	1,1 %	1,3 %
ORK:n kehittämisspalveluiden htv-määrän suhde ORK:n tietojärjestelmäpalveluiden kokonaishenkityövuosimäärään	58,0 %	50,0 %	53,0 %
Täytäntöönpanijien saatavien (kpl) suhde henkilötyö- vuosiin.	Toteuma	Arvio	Tavoite
	2020	2021	2022
Tuottavuus	18701	25000	25000
	saatavaa / htv	saatavaa / htv	saatavaa / htv
Luovutettujen rekisteritietojen (kpl) suhde henkilötyö- vuosiin.	Toteuma	Arvio	Tavoite
	2020	2021	2022
Tuottavuus	41906	40000	40 000
	luovutettua tietoa / htv	luovutettua tietoa / htv	luovutettua tietoa / htv

Toiminnan taloudellisuus

ORK:n taloudellisuuden tunnusluvut	Toteuma 2020	Arvio 2021	Tavoite 2022
ORK:n IT-palvelutoiminnan henkilötyön laskennallinen kes- kihinta €/htp	416	422	434
IT-palvelutoiminnan suhde ORK/ulkoiset palvelutoimittajat %	8/92	9/91	10/90
Hallinnonalan digikustannusten suhde hallinnonalan koko- naiskustannuksiin (euro)	8,6 %	8,0 %	8,1 %
ORK:n Kehittämisspalveluiden suhde jatkuvien palveluihin (euro)	73,2 %	65,7 %	46,1 %
Täytäntöönpanokustannusten suhde saatavien lukumää- rään.	Toteuma	Arvio	Tavoite
	2020	2021	2022
Taloudellisuus	7,86 €	4,50 €	4,40 €
	/saatava	/saatava	/saatava
Rekisteritietokustannusten suhde luovutusten lukumää- rään.	Toteuma	Arvio	Tavoite
	2020	2021	2022
Taloudellisuus	1,97 €	2,00 €	1,90 €
	/luovutettu tieto	/luovutettu tieto	/luovutettu tieto

Liite 3

Henkilöstön tunnusluvut

Henkilöstön tunnusluvut/Oikeusrekisterikeskus	Toteuma 2020	Ennuste 2021	Tavoite 2022
Henkilöstömäärä (htv),			
Vakinaiset ja muut määräaikaiset	158,6	162,4	176
Korkeakouluharjoittelijat	0,92	3,9	6
Myytävät päivät/ henkilö	180	180	180
Ostohenkilöt HTV	3,17	4,25	6
Henkisten voimavarojen hallinta			
Työhyvinvointi, työtyytyväisyysindeksi (asteikko 1–5)	3,65	-	3,75
- johtajuusindeksi (kohta 1, Johtaminen)	3,44	-	3,5
- työyhteisön toimintakulttuuri (kohta 5)	3,9	-	4
Sairauspoissaolot, työpäivää/HTV	6,5	6,5	6
- Lyhyiden poissaolojen (1-3 pv) suhde kaikkiin poissaoloihin	74,8	78,7	
Henkilöstön keski-ikä	45,3	45,4	
Sukupuolijakauma M/N (%)	39/60	41/59	
Osaaminen			
- koulutustasoindeksi (asteikko 1–8)	5,9	5,9	6
- koulutuspanostus, työpäivää/HTV (vakinaiset ja määräaikaiset)	1,5	1,8	2

Liite 4

Talouden tunnusluvut

ORK	Toteuma	Arvio	TAE	TAE	TAE	TAE	TAE
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Henkilöstökulut	9 459 298	10 424 078	11 434 371	11 737 000	11 567 000	11 567 000	11 367 000
Vuokrat	469 399	477 000	346 000	346 000	346 000	301 000	301 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	29 404	84 000	43 199	43 199	43 199	43 199	43 199
Palvelujen ostot	1 092 608	1 021 080	1 464 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
Muut menot	20 706	43 900	43 000	43 000	43 000	43 000	43 000
Kalusteet							
ORK:n ICT-menot	3 740 266	3 436 558	5 392 000	5 394 000	4 652 000	2 720 000	2 650 000
Rahoitustuotot ja -kulut	2 931	1 600	1 600	1 500	1 500	1 500	1 500
Menot yhteensä	14 814 612	15 488 216	18 724 170	18 764 699	17 852 699	15 875 699	15 605 699
Nettoutettavat tulot (ICT-palvelumaksut)	-6 349 601	-7 595 000	-8 643 000	-8 540 000	-8 446 000	-8 418 000	-7 698 000
Nettoutettavat tulot (viranomaistoiminnan tuotot)	-21 874	-10 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Tulot yhteensä	-6 371 475	-7 605 000	-8 663 000	-8 560 000	-8 466 000	-8 438 000	-7 718 000
Budjetista rahoitettava osuus	8 443 137	7 883 216	10 061 170	10 204 699	9 386 699	7 437 699	7 887 699
budjetti	7 930 000	8 378 000	9 954 000	9 568 000	8 862 000	7 424 000	7 424 000
lisämääräraha	243 000						
lisätalousarvio	195 000						
lisätalousarvio	-278 000						
jakamaton/siirtyvä osuus	858 756	505 619	1 000 403	893 233	256 534	0	0
tuottavuusmääräraha							
Yhteisrah toim tuotot EU:lta							
Rahoitus yhteensä	8 948 756	8 883 619	10 954 403	10 461 233	9 118 534	7 424 000	7 424 000
Jäljellä/Siirretään seuraavalle	505 619	1 000 403	893 233	256 534			
% Jäljellä/Siirretään seuraavalle	6	12	9	3	0	0	0
Rahoitusvaje					-268166	-281865	-745 564

27.5.2021

VN/14716/2021

OIKEUSMINISTERIÖN JA TUOMIOISTUINLAI- TOKSEN TULOSSOPIMUS 2022-2025

Oikeusministeriö ja Tuomioistuinvirasto ovat neuvotelleet ja sopineet vuosien 2022—2025 tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseen osoitettavat resurssit.

Tulostavoitteiden toteutumisesta raportoidaan oikeusministeriölle tuomioistuinlaitoksen puoli-vuotisraportissa ja toimintakertomuksessa.

Tulosneuvottelu käytiin 27.5.2021 Skype -kokouksena.

Postiosoite
Postadress

Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress

Eteläesplanadi 10
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon

0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax

09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet

oikeusministerio@om.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

1 STRATEGINEN KEHYS

1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet

Tuomioistuinlaitoksen visiona on riippumattomat tuomioistuimet, jotka turvaavat, että jokainen voi yhteiskunnassa luottaa oikeuksiensa toteutumiseen. Tämän tuomioistuinten välisessä yhteistyössä laaditun vision pohjalta tuomioistuimet ovat vuonna 2015 määritelleet tuomioistuinlaitoksen tärkeimmät tavoitteet yhteiskunnalliselle vaikuttavuudelle, toiminnalliselle tehokkuudelle, henkilöstölle ja taloudelle. Tuomioistuinviraston strategiatyö on alkanut.

Tuomioistuinlaitoksen perustehtävä on käsitellä ja ratkaista vireille tulevat asiat perus- ja ihmisoikeudet toteuttavalla tavalla. Strategisena tavoitteena on kaikkien saatavilla oleva korkealaatuinen oikeusturva. Oikeusvaltioperiaatteeseen kuuluu, että tuomioistuinlaitos on lainkäyttötoiminnassaan riippumaton. Tuomioistuinlaitoksen perusrahoituksen tulee olla riittävä, jotta jokainen voi ilman aiheetonta viivytystä saada asiansa käsitellyksi riippumattomassa lainkäyttöelimestä

Tuomioistuinlaitoksen keskeisimmät strategiset tavoitteet

Alla olevassa taulukossa esitetään tuomioistuinten vuoden 2015 strategiatyöhön perustuva tuomioistuinlaitoksen visio, perustehtävä sekä tärkeimmät strategiset tavoitteet ulottuen vuoteen 2025.

Visio	Riippumaton tuomioistuinlaitos turvaa, että jokainen voi yhteiskunnassa luottaa oikeuksiensa toteutumiseen
Perustehtävä	Tuomioistuinlaitoksen perustehtävä on käsitellä ja ratkaista vireille tulevat asiat perus- ja ihmisoikeudet toteuttavalla tavalla

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

1. Riita-, rikos- ja hallintolainkäyttöasiat ratkaistaan viivytyksettä, laadukkaasti ja edullisesti. Perus- ja ihmisoikeudet toteutuvat asioiden käsittelyssä ja ratkaisemisessa
2. Tuomioistuintoiminta on avointa

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

3. Käsittelyketjut ja oikeudenkäyntimenettelyt määräytyvät asioiden laadun ja vaativuuden mukaan
4. Toimintaa tukevat järjestelmät ovat käyttäjäystävällisiä sekä mahdollistavat sähköiset työmenetelmät ja asiointitavat
5. Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto mahdollistavat tehokkaan toiminnan

Henkilöstötavoitteet

6. Osaava ja innostava johtaminen tukee tavoitteiden saavuttamista
7. Osaamisen kehittäminen on strategista ja tulevaisuuslähtöistä
8. Tuomioistuimet ovat kilpailukykyinen työnantaja

Taloutta koskevat tavoitteet

9. Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen
10. Tuottavuus paranee toimintaa uudistamalla

1.2 Keskeiset hallitusohjelmataavoitteet ja hallitusohjelman toimenpiteitä niiden saavuttamiseksi

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelma sisältää mm. alla mainitut tavoitteet tuomioistuinelaitoksen kehittämiseksi. Hallitusohjelmataavoitteet eivät vaikuta lainkäyttöratkaisuihin.

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja oikeuksien yhdenvertainen toteutuminen vahvistuvat

"Hallitus huolehtii oikeusjärjestelmän selkeydestä, oikeusturvasta ja lainsäädäntöratkaisujen johdonmukaisuudesta"

Turvallisuuden tunne vahvistuu ja turvallisuusviranomaisten toimintakyky varmistetaan

"Rikosvastuun toteutumiseksi ja rikosten käsittelyaikojen nopeuttamiseksi lisätään poliisin, syyttäjien ja tuomioistuinten voimavaroja siten, että koko oikeudellisen prosessin käsittelyajat lyhenevät (esitutkinta, syyttäminen ja tuomioistuinkäsittely lainvoimaiseen tuomioon)."

Toimivat oikeusprosessit ja oikeusturva (muun muassa oikeusturvan saatavuus taloudellisesta ja yhteiskunnallisesta asemasta riippumatta, oikeudenkäyntien kesto)

"Oikeudenhoidon riittävät resurssit turvataan ja oikeudenkäyntien kokonaiskesto lyhennetään. Oikeudenkäyntien kustannuksia alennetaan ja sujuvoitetaan muun muassa digitalisaation avulla ja vahvistetaan oikeudenalakohtaista erityisosaamista tuomioistuimissa. Rikosasioiden käsittelyä nopeutetaan varmistamalla parempi yhteistyö syyttäjän ja poliisien kesken."

"Keskitetään oikeudenkäynneissä näytön vastaanottaminen käräjäoikeuksiin niin, että todistelu taltioidaan hovioikeuskäsittelyä varten."

"Käynnistetään hanke tuomioistuinten oikeudenkäytön kehityssuuntien ja nykyisen tuomioistuinrakenteen tarkoituksenmukaisuuden arvioimiseksi sekä toimintatapojen uudistamiseksi."

"Tuomioistuinverkko ja ulosottoviraston toimipisteverkko säilytetään nykyisellään."

"Lautamiesjärjestelmä säilytetään ja selvitetään lautamiesten valintatavan uudistaminen tuomioistuinten riippumattomuutta ja puolueettomuutta vahvistavasti."

"Sovittelun käyttöä vahvistetaan oikeudenkäyntien määrän vähentämiseksi. Sovittelua ei käytetä tilanteessa, jossa se saattaa uhata uhrin oikeusturvaa. Arvioidaan lähisuuhdeväkivallan sovittelun jatkamista. Lisäksi selvitetään mahdollisuudet tuoda sovittelun kaltaisia menettelyjä joihinkin hallintoprosesseihin ja selvitetään pienten yksityisten, mukaan lukien yritysten, välisten riita-asioiden ratkaisua kevyemmällä menettelyillä, esimerkiksi lautakunnilla. Selvitetään mahdollisuudet tasata juttuja joustavammin tuomioistuinten välillä."

1.3 Toimintaympäristön muutostekijät

Valtiovarainministeriön kevään 2021 (12.5.2021) ennusteen mukaan bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 2,6 % vuonna 2021 ja 2,5 % vuonna 2022. Talouden selvä toipuminen covid-19-pandemiasta siirtyy vuoden 2021 loppupuolelle, sillä tautitapausten määrän voimakas nousu vuoden 2021 keväällä luo edelleen epävarmuutta taloudenpitäjien toiminnalle. Ennusteen mukaan talous palautuu normaaliin tilaan vuoden 2022 aikana.

Julkisen talouden alijäämä pienenee v. 2022 voimakkaasti, kun covid-19-epidemian vuoksi päätetyt tukitoimet päättyvät ja talous elpyy. Julkinen talous jää kuitenkin edelleen alijäämäiseksi. Julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen kasvaa nykyisestä vajaasta 70 prosentista yli 75 prosenttiin vuoteen 2025 mennessä. Riskinä on, että valtion heikentynyt taloustilanne vaikuttaa tuomioistuinten määrärahoihin.

Koronaviruksen (COVID-19) leviämisen estämiseksi päätetyt rajoitustoimet ovat vaikuttaneet laajasti yhteiskunnan eri osa-alueilla monilla tavoin tuomioistuinten toimintaan. Osa vaikutuksista tulee kohdistumaan tuomioistuimien toimintaan viiveellä. Poikkeusolot ja valmiuslain käyttöönotto ovat korostaneet entisestään tuomioistuimien asemaa oikeusvaltion takaajana. Tuomioistuinten on huolehdittava kansalaisten oikeusturvasta kaikissa tilanteissa. Koronaviruspandemian vuoksi vireillä olevien asioiden määrät ovat kasvaneet entisestään, koska viruksen leviämisen estämiseen tähtäävät toimenpiteet ja terveyteen liittyvät turvallisuusnäkökohdat ovat rajoittaneet oikeudenkäyntien järjestämistä, minkä seurauksena asioiden käsittelyä on jouduttu keskeyttämään. Koronaepidemian aiheuttaman ruuhkan purkuun on saatu lisärahoitusta. Työllisyys- ja taloustilanteen heikkeneminen sekä siitä johtuvat yritysten ja kotitalouksien maksuvaikeudet lisäävät väistämättä tuomioistuimiin saapuvien asioiden määrää. Summaariset asiat ovat kasvussa (ennuste v. 2021: 472 224 asiaa, saapunut v. 2020: 382 381 asiaa) ja konkurssiin liittyviä asioita voidaan olettaa tulevan vireille aiempaa enemmän (ennuste v. 2021: 2 829 asiaa, saapunut v. 2020: 2 321 asiaa).

Pandemia on osoittautunut merkittäväksi toimintaympäristön muutostekijäksi. Poikkeustilanteen rajoitusten purkamisen myötä tuomioistuinten toiminta palautuu esim. suullisten käsittelyjen järjestämisen osalta, mutta vireillä olevien asioiden ruuhkan purkaminen vie vielä aikaa. Tuomioistuinviraston tilastojen 16.5.2021 mukaan käräjäoikeuksissa oli pandemian vuoksi keskeytettyjä asioita, jotka ovat edelleen vireillä, 1 265 rikosasiaa ja 233 siviiliasiaa, hovioikeuksissa 39 asiaa, hallintotuomioistuimissa 89 asiaa ja erityistuomioistuimissa 15 asiaa. Korona-aikana asianosaisten lukumäärän perusteella laajojen asioiden käsittelyä on jouduttu rajoittamaan ja ratkaistu pienempiä asioita. Sen vuoksi vireillä olevien asioiden rakenne on muuttunut aiempaa vaativammaksi. Asiaruuhkat tulee purkaa mahdollisimman nopeasti, jotta oikeusturva ei vaarannu.

Tuomioistuinten ratkaistavaksi tulee yhä moninaisempia oikeudellisia kysymyksiä. Lain säädäntö ei aina pysy voimakkaan yhteiskunnallisen kehityksen tahdissa. Lisäksi lain säädännön suuri määrä, monimutkaisuus ja tulkinnanvaraisuus voivat vaikeuttaa lain soveltamista. Monet tuomioistuimissa ratkaistavat ongelmat liittyvät Euroopan ihmiso-

keussopimuksen ja Euroopan unionin oikeuden soveltamiseen sekä perustuslain vaikutuksiin lainkäytössä. Lainkäytön toimintaympäristön haasteisiin tulee vastata panostamalla henkilöstön osaamisen kehittämiseen.

Eduskuntakäsittelyssä oleva Sote-uudistus (HE 241/2020) koskee erityisesti markkinaoikeutta, hallinto-oikeuksia ja korkeinta hallinto-oikeutta. Lähtökohtaisesti kaikkeen hallinnon päätöksentekoon liittyy muutoksenhakuoikeus hallinto-oikeuteen ja edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Sote-uudistuksen myötä hallinto-oikeudelle voi tulla asioita ratkaistavaksi nykyiseen tapaan hallintovalituksina, kunnallisvalituksina, hallintoriitoina ja muina hakemus- ja alistusasioina sekä uusina aluevalituksina. Sote-uudistuksen vaikutukset hallintoviranomaisten toimintaan ovat suuret. Uusi hallinnon taso synnyttää uusia tehtäviä ja päätöksentekoa sekä muutoksenhakua. Sote-uudistus aiheuttaa paineita myös sosiaaliasioiden käsittelyyn. Käytännössä tämä näkyy alueellisesti jo nyt kuntien ja kuntayhtymien valmistautuessa Sote-uudistukseen ja niiden mahdollisesti tiukentaessa esimerkiksi erilaisia harkinnanvaraisia sosiaalietuuksien myöntämisen edellytyksiä. Sote-uudistuksen ajatuksena on pyrkiä aikaisempaa kustannustehokkaampaan, laadukkaampaan ja yhdenvertaisempaan sosiaali- ja terveydenhuoltoon. Uudistuksen voidaan arvioida lisäävän muutoksenhakua ainakin ensimmäisinä vuosina.

Teknologian hyödyntäminen aiempaa laajemmin jatkuu monella yhteiskunnan osa-alueella. Esimerkiksi Verohallinto, Kela ja Maahanmuuttovirasto käyttävät toiminnassaan laajasti digitaalisia aineistoja. Myös tuomioistuimet ovat aloittaneet toimintansa digitalisoimisen. Uusien tietojärjestelmien (mm. AIPA ja HAIPA) käyttöönotto merkitsee siirtymistä sähköiseen asioiden käsittelyyn. Siirtymäkauden aikana useita käyttöjärjestelmiä joudutaan käyttämään rinnakkain. Tietojärjestelmähankkeissa tavoitteena on järjestelmien hyvä käytettävyys ja tuki tarkoituksenmukaisille työmenetelmille, joita samalla kehitetään. Yhteiskunnallisena ilmiönä tietotekniikan laaja-alaiseen hyödyntämiseen liittyy myös riskejä ja tietoverkoissa tapahtuva rikollisuus tuottaa jatkuvasti enemmän rikosasioita tuomioistuinten käsiteltäväksi.

Etäyhteyksien hyödyntäminen arkipäiväistyy ja asianosaiset toivovat huomattavasti aiempaa useammin mahdollisuutta osallistua oikeudenkäyntiin ilman fyysistä läsnäoloa. Tuomioistuinten toimintaedellytyksiä etäyhteyksien käyttämiseen on parannettu ja etäyhteyksiä hyödynnetään laajasti, mikäli käsiteltävän asian laatu sen mahdollistaa.

Etäyhteyksien käyttömahdollisuuksia on lainsäädännöllisesti laajennettu ja käyttö oikeudenkäynneissä on lisääntynyt. Etäyhteyksien hyödyntämisellä oikeudenkäynneissä voidaan säästää voimavaroja ja vähentää henkilökohtaiseen läsnäoloon liittyvää matkustamista ja terveystarpeita. Henkilökohtaista läsnäolovelvoitetta on myös vähennetty. Mm. sellaisten rikosten osalta, joissa säädetty ankaran rangaistus on alle kuusi vuotta vankeutta, vastaajan ei tarvitse välttämättä olla henkilökohtaisesti läsnä oikeudenkäynnissä.

Ilmastonmuutos, sen ehkäisy ja seurannaisvaikutukset ovat myös tuomioistuinten toimintaympäristön muutostekijöitä, ja tuomioistuinten on syytä pohtia vaikutusmahdollisuuksia ja toimintaansa tältä osin. Etäyhteyksien merkitystä ilmastonmuutoksen torjumisen näkökulmasta ei voi tässä yhteydessä väheksyä. Voimakkailla ympäristömuutoksilla voi olla erittäin suuria vaikutuksia, joista osa rantautuu myös tuomioistuinlaitoksen tehtäväkenttään muun muassa turvapaikka-asioita koskevinä valituksina.

Tuomioistuinlaitoksen kilpailukykyä työmarkkinoilla pyritään huolehtimaan hyvällä työnantajakuvalla. Työ on tuomioistuimissa muuttunut vaativammaksi kaikilla tehtävätasolla. Tuomioistuinten kyky kilpailla työmarkkinoilla osaavasta henkilöstöstä on yhä tärkeämpää.

Lainkäyttötoimintaympäristön muutokset heijastavat yhteiskunnan yleistä kehitystä ja lainsäädäntömuutoksia. Tuomioistuinten voimavaroja pyritään keskittämään vaativampien asioiden ratkaisemiseen muun muassa kokoonpanosääntelyä kehittämällä, selvittämällä sovittelun mahdollisuuksia hallintoasioissa ja siirtämällä päätöksentekovaltuuksia yksinkertaisemmissa asioissa hallinnolliseen menettelyyn. Tieliikennelain uudistuksessa käyttöön otettu hallinnollinen liikennevirhemaksu vähentää käräjäoikeuksien käsittelemien liikenne rikkomusten ja rikesakkovalitusten määrää. Kuitenkin liikennevirhemaksun käyttö voi lisätä valitusten määrää hallinto-oikeuksiin. Oikeusprosessien tehostamistoimet kuten poissaolokäsittelyt, ratkaisukokoonpanojen keventäminen, joidenkin asiaryhmien käsittelyn keskittäminen ja asioiden nopeutettu käsittely tehostavat osaltaan lainkäyttöä.

1.4 Riskienhallinta

Riskienhallintapolitiikka ja sisäinen tarkastuksen ohjesääntö

Tuomioistuinvirastossa on otettu käyttöön sisäisen tarkastuksen ohjesääntö sekä hyväksytty riskienhallintapolitiikka. Riskienhallintapolitiikan käytännön soveltamista varten on valmisteltu Riskienhallintakäsikirja.

Riskienhallinnan yhteistyöverkoston toiminta on alkanut vuonna 2021. Verkostossa on edustus kaikista tuomioistuimista. Verkoston kautta on tarkoitus jakaa käytäntöjä sekä riskienhallinnan toteutusmalleja sovellettavaksi tuomioistuimissa.

Tuomioistuinvirasto laatii vuoden 2021 aikana tarkemman riskienhallinnan kehittämissuunnitelman lähivuosille ja se toimii ehdotuksena tuomioistuimille niiden riskienhallinnan kehittämissuunnitelmaksi.

Osana riskienhallinnan kehittämistä Tuomioistuinvirasto pilotoi sovellusta riskien sekä niiden hallintakeinojen kirjaamiseen ja seurantaan. Tuomioistuimet eivät ole osana pilotointia, joka on käynnistynyt maaliskuussa 2021. Käytöstä kerätään kokemuksia ja teknisiä sekä toiminnallisia vaatimuksia tulevaa riskienhallinnan järjestelmähankintaa varten.

Asiankäsittely sekä raportointi- ja tilastointijärjestelmät

Tuomioistuinvirastossa, korkeimmassa oikeudessa sekä Helsingin käräjäoikeudessa on huhtikuussa otettu käyttöön hallinnollisten asioiden asiankäsittelyjärjestelmä HILDA. Pilotointi on jonkin verran alkuperäisestä aikataulusta myöhässä. Toisaalta järjestelmään on koko ajan tehty käyttäjille tuki- ja koulutusmateriaalia, joten koko tuomioistuinlaitoksessa käyttöönotto tulee todennäköisesti sujumaan helpommin ja pienemmin käyttöön liittyvin riskein. Asianhallinnan toimintatapa tulee uuden järjestelmän käyttöönoton myötä poikkeamaan aikaisemmasta. Käyttöönottovaiheessa toimintatapamuutokset aiheuttavat virastoille jonkin verran lisätyötä.

Yleisten tuomioistuinten asiankäsittelyjärjestelmä AIPAAa kehitetään laajasti edelleen. Järjestelmää on osin otettu käyttöön. Käräjäoikeuksissa AIPAAa on otettu valtakunnalliseen käyttöön asiaryhmittäin. Salaiset pakkokeinot otettiin käyttöön toukokuussa 2018, hakemusasiat lokakuussa 2020 ja riita-asiat maaliskuussa 2021. Näitä käyttöönottoja on pilotoitu eri käräjäoikeuksissa. Lisäksi helmikuusta 2020 lähtien kaikki tuomioistuimet ovat voineet käyttää ns. Mini-AIPAAa, mikä on mahdollistanut kaikkien asioiden dokumenttien tallentamisen AIPA-järjestelmään. Suuri osa AIPAn valtakunnallisesta käyttöönotosta ajoittuu vuodelle 2022. Tämä asia on todettu oikeusministeriön toimeksiantosta tehdyssä AIPA-hankkeen arvioinnissa riskiksi tuomioistuinten toiminnalle. Arvioinnin yhteydessä on esitetty toimenpiteitä, joiden tehtävänä on varmistaa hankkeen loppuun saattaminen ja mahdollisten käyttöönoton estävien uhkien aikainen huomiointi ja niihin vaikuttaminen. AIPA - hanke on ottanut tarkastuksen tulokset huomioon ja on maaliskuussa antamassaan vastineessa selvittänyt, kuinka havaittuihin puutteisiin on vastattu. Järjestelmän käyttöönoton laajentaminen jatkuu vuonna 2022. Tavoitteena on mahdollisuuksien mukaan aikaistaa tätä, jotta käyttöönotto voisi tapahtua mahdollisimman häiriöttä.

Oikeusrekisterikeskukseen on perustettu kahdeksan virkaa varmistamaan AIPA -järjestelmän sujuva käyttö, ylläpito ja tuleva kehittäminen.

Yleisesti voidaan todeta, että tuomioistuinlaitoksen toiminnan digitalisoituminen ja lisääntynyt riippuvuus sekä häiriöttömästä tietoliikenteestä että sähkösaannista on lisännyt häiriöistä johtuvien uhkien todennäköisyyttä merkittävästi. Samalla kun tietotekniset laitteet itsessään ovat entistä energiatehokkaampia ne ovat entistä alttiimpia erilaisille häiriöille. Kun kaikki tuomioistuinten toiminnassa tarvittava materiaali on keskitetyissä tietojärjestelmissä, niiden häiriöt voivat keskeyttää tuomioistuimen toiminnan pitkäksikin aikaa.

Asiankäsittelyjärjestelmien lisäksi kehitetään tuomioistuinten toiminnan ohjaukseen tarvittavaa uutta raportointi- ja tilastointijärjestelmää. Oikeusministeriön asettaman tietotalustahankkeen tavoitteena on tilanne, jossa oikeusrekisterikeskus vastaa raportointi- ja tilastointijärjestelmän teknisestä toteutuksesta ja tietojärjestelmien ylläpidosta. HAIPAn osalta raportointiratkaisun käyttöönotto on viivästynyt huomattavasti teknisessä toteutuksessa olevien ongelmien vuoksi, joita oikeusrekisterikeskus ja HAIPAn järjestel-

mätoimittaja selvittävät. Käyttöönoton jälkeen raportointisäädösten jatkokehitys tulee Tuomioistuinvirastossa tehtäväksi. AIPAn osalta raportointiratkaisun käyttöönottoon tarvitaan kehitystyötä, jonka aikataulua ei ole vielä päätetty.

Tietoalustahanke valmistelee ja aikatauluttaa SAP BO -järjestelmästä luopumisen ja vanhojen tietokantojen siirtämisen uuteen järjestelmään. Hanke myös valmistelee ja aikatauluttaa erillisen data-analyttikoiden analyysityökalun hankinnan. Uusien järjestelmien kehittämiseen ja ylläpitämiseen tarvitaan riittävät taloudelliset- ja henkilöstöresurssit.

Henkilöstöressurssien riittävyys

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Asian käsittely tuomioistuimissa ilman aiheetonta viivytystä ei tällä hetkellä kuitenkaan täysin toteudu.

Tuomioistuimissa tulee olla riittävä määrä henkilöstöä tuomioistuinten tehtävien täyttämiseen. Kokoonpanoa koskeviin ratkaisuihin ei rahoitustilanteella saisi olla vaikutusta.

Hallitusohjelmassa on asetettu tavoitteeksi, että oikeudenhoidon riittävät resurssit turvataan ja oikeudenkäyntien kokonaiskestoa lyhennetään. Tuomioistuinten resurssitilannetta on pyritty parantamaan käynnissä olevalla hallituskaudella, mutta pitkään jatkunut niukka resursointi on heikentänyt tuomioistuinten mahdollisuuksia käsittelyaikojen lyhentämiseen. Vuoden 2019 lopussa käsittelyajat olivat edelleen kasvaneet ja useissa asiaryhmissä erityisesti pitkään (yli 12 kk) kestävien asioiden määrät olivat lisääntyneet. Käsittelyaikojen kasvu jatkuu osassa tuomioistuimia edelleen myös ilman koronaviruspandemian aiheuttamaa asioiden ruuhkaantumista.

Eräissä asiaryhmissä keskimääräiset käsittelyajat ovat niin pitkiä, että viivästymiset aiheuttavat vakavaa haittaa oikeusturvan toteutumiseen. Pitkiä käsittelyaikoja oli erityisesti hallinto-oikeuksien tietyissä asiaryhmissä. Ympäristöasioiden käsittelyaika oli vuonna 2020 keskimäärin 16,4 kuukautta ja itsehallintoa koskevissa asioissa 15 kuu-

kautta. Myös veroasioissa keskimääräinen käsittelyaika oli yli 12 kuukautta. Käräjäoikeuksissa pääkäsittelyssä ratkaistavissa siviiliasioissa keskimääräinen käsittelyaika oli 13,2 kuukautta vuonna 2020.

Keskeinen ongelma molemmilla tuomioistuinlinjoilla on, että yli vuoden vireillä olleiden asioiden määrä on kasvanut merkittävästi vuosina 2010–2019. Hovioikeuksissa yli vuoden vireillä olleita asioita oli 515 asiaa vuoden 2019 lopussa. Kasvua oli 73 prosenttia vuodesta 2010. Hallinto-oikeuksissa muutos on 78 prosenttia (1 989 asiaa v. 2019). Käräjäoikeuden rikosasioissa muutos on 43 prosenttia (3 384 asiaa v. 2019) ja laajoissa riita-asioissa 25 prosenttia (1 811 asiaa v. 2019).

Tuomioistuinvirasto on ensimmäisen toimintavuotensa 2020 aikana arvioinut, että sen henkilöstömäärä ei nykyisellään ole riittävä. Tuomioistuinvirastoa koskevaa lainsäädäntöä valmisteltaessa viraston resurssit määriteltiin sellaisiksi, jotka vähintään tarvitaan toiminnan käynnistämiseksi. Riittävät voimavarat ovat edellytys sille, että Tuomioistuinvirasto pystyy huolehtimaan laajasta tehtäväkentästään asianmukaisesti.

Henkilöstöriskiä hallitaan seuraamalla resurssitarvetta ja tekemällä tarvittavia lisämäärärahaesityksiä sekä tarkastelemalla resurssien kohdentumista. Osana laajempaa kartoitusta työhyvinvoinnista on tarkoitus selvittää myös mahdollisen 'harmaan työn' määrä. Lisäksi toimintatapoja ja työprosesseja tehostetaan uusien tietojärjestelmien käyttöönoton myötä.

1.5. Kestävä kehitys

Tuomioistuinlaitos edistää vastuullisuutta erityisesti hallinnollisten asioiden ja tukitehtävien osalta ja raportoi vastuullisuudesta Valtiokonttorin ohjeistuksen mukaisesti vuosittain vuoden 2022 keväästä lähtien. Raportoinnin viitekehyksenä toimii Yhdistyneiden kansakuntien (YK) Agenda 2030 -kestävän kehityksen toimintaohjelma ja tavoitteet. Näistä 17 tavoitteesta Tuomioistuinlaitos vaikuttaa toiminnallaan seuraaviin:

Tavoite 5. Saavuttaa sukupuolten välinen tasa-arvo sekä vahvistaa naisten ja tyttöjen oikeuksia ja mahdollisuuksia.

Tavoite 10. Vähentää eriarvoisuutta maiden sisällä ja niiden välillä.

Tavoite 12. Varmistaa kulutus- ja tuotantotapojen kestävyys.

Tavoite 13. Toimia kiireellisesti ilmastonmuutosta ja sen vaikutuksia vastaan.

Tavoite 16. Edistää rauhanomaisia yhteiskuntia ja taata kaikille pääsy oikeuspalveluiden pariin; rakentaa tehokkaita ja vastuullisia instituutioita kaikilla tasoilla.

2 TULOSTAVOITTEET VUOSILLE 2022 - 2025

2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuosille 2022—2025 ovat:

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Riita-, rikos- ja hallintolainkäyttöasiat ratkaistaan viivytyksettä, laadukkaasti ja edullisesti. Perus- ja ihmisoikeudet toteutuvat asioiden käsittelyssä ja ratkaisemisessa

Tuomioistuintoiminta on avointa

Keskeiset vaikuttavuustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 1: Riita-, rikos- ja hallintolainkäyttöasiat ratkaistaan viivytyksettä, laadukkaasti ja edullisesti. Perus- ja ihmisoikeudet toteutuvat asioiden käsittelyssä ja ratkaisemisessa

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022	Tuomioistuimet purkavat koronaviruspandemian vuoksi vuosina 2020 ja 2021 kertyneen asiaruuhkan.	Koronan vuoksi keskeytetynä olevat asiat on ratkaistu vuoden 2022 loppuun mennessä
2024 -	Oikeudenkäynnin viivästymisen hyvittämistä edellyttävien asioiden määrä ei kasva.	Viivästyshyvitettyjen asioiden lukumäärä on vuosina 2024 ja 2025 enintään samansuuruinen kuin vuonna 2019
2024 -	Oikeusturvan ajallinen saatavuus toteutuu yhdenvertaisesti eri alueilla.	Yksittäisen tuomioistuimen keskimääräinen käsittelyaika ylittää enintään 3 kk oikeudellisen linjan keskiarvon

Tulostavoite 2: Tuomioistuintoiminta on avointa

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022 -	Keskeiset tuomioistuinten toimintaa kuvaavat tilastot ja tunnusluvut julkaistaan Tuomioistuinviraston internetsivustolla.	Julkaistaan puolivuositain vuonna 2021 ja neljännesvuositain vuodesta 2022 alkaen

2022 -	Tuomioistuinvirasto noudattaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämissuunnitelmaa, johon on priorisoitu ja aikataulutettu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämistehtävät.	Sisäisen valvonnan havainnoista ja riskeistä raportoidaan tuomioistuinlaitoksen tilinpäätöksen toimintakertomuksessa
2022 -	Tuomioistuinvirasto kehittää riskienhallintaa myös osana suunnittelun ja seurannan prosesseja.	Riskeistä raportoidaan tuomioistuinlaitoksen puolivuoskatsauksessa ja tilinpäätöksen toimintakertomuksessa
2022 2022-2025 2022 2022-2025	Tuomioistuinten toiminnasta saadaan niiden työmäärää ja resurssitarpeita kuvaavat luotettavat tiedot.	<p>Markkinaoikeuden resurssitarpeista tehdään selvitys</p> <p>Tuomioistuinvirasto laatii selvityksen tuomareiden todellisesta työajasta, seuraa tuomioistuinten henkilökunnan työhön käytettyä aikaa ja tuottaa siitä objektiivisesti arvioitavissa olevat tiedot</p> <p>Tuomioistuinvirasto on päivittänyt työmäärälaskennassa käytettävät painokertoimet</p> <p>Tuomioistuinvirasto selvittää ja määrittelee yhteistyössä oikeusministeriön kanssa tuomioistuinten keskimääräiset käsittelyajat, joita voidaan pitää hyväksyttynä määrärahatarpeiden arvioimiseksi</p>

<p>2022 -</p> <p>2022</p>		<p>Tuomioistuinvirasto noudattaa tuomioistuinten määrärahatarpeiden määrittelyssä tulossopimuksen liitteessä 2 määriteltyjä laskennallisia perusteita</p> <p>AIPA-asiankäsittelyjärjestelmän raportointirajapinta on toteutettu</p>
---------------------------	--	---

2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet vuosille 2022 — 2025 ovat:

Toiminnallinen tuloksellisuus

Käsittelyketjut ja oikeudenkäyntimenettelyt määräytyvät asioiden laadun ja vaativuuden mukaan

Toimintaa tukevat järjestelmät ovat käyttäjäystävällisiä sekä mahdollistavat sähköiset työmenetelmät ja asiointitavat

Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto mahdollistavat tehokkaan toiminnan

Keskeiset tuloksellisuustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 3: Käsittelyketjut ja oikeudenkäyntimenettelyt määräytyvät asioiden laadun ja vaativuuden mukaan

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022 -	Rikosasioiden kirjallisessa menettelyssä ratkaistavien liikenne rikosasioiden osuus on yhdenmukainen kaikissa käräjäoikeuksissa.	Kirjallisen menettelyn osuus poikkeaa enintään 10 prosenttiyksikköä maan keskiarvosta

Tulostavoite 4: Toimintaa tukevat järjestelmät ovat käyttäjäystävällisiä sekä mahdollistavat sähköiset työmenetelmät ja asiointitavat

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022	Tuomioistuinvirasto jatkaa hallinto- ja erityistuomioistuimissa vuonna 2020 käyttöön otetun asiankäsittelyjärjestelmän (HAIPA) toiminnan aikaista aktiivista kehittämistä.	Uusi tilastointi ja raportointi on kokonaan käytössä
2022 - 2025	AIPAn ja HAIPAn asiointiportaalien käyttöä edistetään tavoitteena lisätä asioiden sähköistä vireilletuloa.	Yli 30 % vireille tulevista riita- asioista tulee vireille asiointiportaalien kautta
2022 – 2022 -	Tuomioistuinvirasto ottaa toiminnassaan huomioon hallinnonalan yhteisen ICT - kehittämisen ja tuomioistuinten piirteet	Tuomioistuinvirasto suunnittelee yhdessä ORK:n kanssa tietojärjestelmiensä elinkaaret ja uudistamisen tiekartat.

2024		<p>Tuomioistuinvirasto osallistuu omalta osaltaan tietoarkkitehtuurin nykytilan ja tavoitetilan kuvaamiseen sekä hallinnonalan ydintiedon (yhteiset perustiedot) hallinnan kehittämiseen.</p> <p>Tuomioistuinvirasto on kartoittanut mahdollisuudet hyödyntää analytiikkaa, robotiikkaa tai tekoälyä tuomioistuinlaitoksen toiminnan tukena.</p> <p>Tuomioistuinvirasto selvittää yhdessä ministeriön ja ORK:n kanssa omien ICT-kustannustensa kokonaistason suunnittelukaudelle, ICT-kustannusten rakenteen palveluittain sekä mahdollisuudet ICT-kustannustehokkuuden parantamiseen.</p>
2022	<p>Tuomioistuinlaitoksen käytössä olevia asiankäsittelyjärjestelmiä kehitetään käyttäjäystävällisiksi.</p>	<p>Sidonnaisuus- ja sivutoimirekisterin käytettävyyssindeksi on vähintään 68</p> <p>AIPA-asiankäsittelyjärjestelmän käytettävyyssindeksi on vähintään 60</p>
2022 -	<p>Tuomioistuinlaitoksen toiminnassa hyödynnetään videoneuvotteluyhteyksiä.</p>	<p>Videoneuvottelulaitteiden käyttömäärän lisäys vrt. v. 2019</p>

2022	Yleisten tuomioistuinten asiankäsittelyjärjestelmän (AIPA) käyttöönotto ja siirtyminen toiminnan aikaiseen aktiiviseen kehittämiseen on tapahtunut.	Järjestelmä on otettu käyttöön kokonaisuudessaan
2022	Istuntosalit on AV –varusteltu AIPA-järjestelmän vaatimusten mukaisesti.	Toteutettu
2022	Istuntosalit on varusteltu siten, että todistelu taltioidaan kuva- ja äänitallenteena kärjäoikeudessa hovioikeuskäsittelyä varten.	Toteutettu
2023	Kaikilla tuomioistuimilla on käytettävissä sähköisiä työmenetelmiä tukeva asiankäsittelyjärjestelmä ja hallinnollisten asioiden asiankäsittelyjärjestelmä (Hilda).	Järjestelmät on otettu käyttöön kokonaisuudessaan

Tulostavoite 5: Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto mahdollistavat tehokkaan toiminnan

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022 -	Erillisiä istuntopaikkoja ei ole kuin perusteluista syistä, joten tuomioistuinten henkilöstön matkustamisesta ei aiheudu tehottomuutta.	Istuntopaikkoja on vain oikeusministeriön asetuksen mukaisilla paikkakunnilla

2.3 Henkilöstö

Henkilöstöön liittyvät tavoitteet vuosille 2022—2025 ovat:

<p>Henkilöstö</p> <p>Osaava ja innostava johtaminen tukee tavoitteiden saavuttamista</p> <p>Osaamisen kehittäminen on strategista ja tulevaisuuslähtöistä</p> <p>Tuomioistuimet ovat kilpailukykyinen työnantaja</p>

Keskeiset henkilöstötavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 6: Osaava ja innostava johtaminen tukee tavoitteiden saavuttamista

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2023 -	Henkilöstö kokee johtamisen tukevan tuloksellista työntekemistä.	Johtamista kuvaava VMBaro indeksiluku (Tuomioistuinlaitoksen yhteinen) on parempi kuin valtionhallinnossa keskimäärin
2022 -	Tuomioistuinvirasto tukee muutosjohtamista ja toimintatapojen kehittämistä tuomioistuimissa.	Toimintojen keskittämiselvitys on laadittu Aipa- ja Haipa -käyttäjäkoulutusta on järjestetty

		VMBaron johtamisindeksi työtyytyväisyyden kokonaisindeksi
--	--	--

Tulostavoite 7: Osaamisen kehittäminen on strategista ja tulevaisuuslähtöistä

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022 –	Tuomioistuinlaitos noudattaa ja päivittää vuosittain laadittavaa henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaa.	Koulutussuunnitelman päivityksessä 2022 on otettu huomioon oikeusministeriön korruptionvastainen strategia Osaamisen kehittämisestä raportoidaan tuomioistuinlaitoksen toimintakertomuksessa Koulutukseen osallistuneiden osuus henkilöstöstä
2022 -	Tuomioistuinvirasto seuraa virkamieheltä edellytettävien ICT – valmiuksien osaamista- soa ja järjestää tarvittavaa koulutusta.	E-oppiva raportti

Tulostavoite 8: Tuomioistuimet ovat kilpailukykyinen työnantaja

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022 -	Tuomioistuinlaitos ajantasaistaa työnantaja-kuvaansa.	VM Baro: Työnantajakuva ja arvot
2022 -	Työntekijöiden osaamisen jakamista edistään verkostotyöskentelyllä (osaamisen liikkuvuus).	TIV:n tukemien verkostotapaamisten lkm/vuosi/verkosto

2.4 Talous

Talouteen liittyvät tavoitteet vuosille 2022—2025 ovat:

Talous

Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen

Tuottavuus paranee toimintaa uudistamalla

Keskeiset taloustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 9: Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022- 2025	Tuomioistuinlaitoksen siirtyvä määräraha on vähintään 8 % vuotuisesta kehysrahoituksesta kuitenkin niin, että tilapäisesti tavoite voidaan tarvittaessa alittaa.	Siirtyvän määrärahan % - osuus vuodelle myönnettyistä määrärahoista
2022 -	Tuomioistuinvirasto pyrkii hyödyntämään myös EU -rahoitusta tuomioistuinlaitoksen hyväksi.	Toteuma

Tulostavoite 10: Tuottavuus paranee toimintaa uudistamalla

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVI- OINTIKRITEERI
2022	Laskujen käsittelyä automatisoidaan.	Automaatioaste Handissa väh. 60 %
2024	Tuomioistuinlaitoksen muita kuin lainkäyttötehtäviä keskitetään laajemmin.	Keskitetyksi hoidettavaksi muutettujen tehtävien lukumäärä ja htv -vaikutus vrt. 2019
2022-	Tuomioistuinlaitos osallistuu oikeusministeriön hallinnonalan yhteisten digipalvelujen kehittämiseen tiekartan mukaisesti.	Tiekartan hyväksyminen

2022-	Tuomioistuinvirasto kerää ICT -kehittämistarpeita ja hankeideoita tuomioistuimilta ja ideoita jatkojalostetaan.	Toteuma
2022	Selvitetään, miten Hankinta-Suomen tavoitteet ja toimenpiteet toteutetaan tuomioistuinlaitoksessa.	Selvitys laadittu

2.5 Kestävä kehitys

Kestävään kehitykseen liittyvät tavoitteet vuosille 2022 – 2025 ovat:

YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelman (Agenda 2030) tavoitteita 5, 10, 12, 13, 16 voidaan edistää tuomioistuinlaitoksen toiminnassa:

Saavuttaa sukupuolten välinen tasa-arvo sekä vahvistaa naisten ja tyttöjen oikeuksia ja mahdollisuuksia

Vähentää eriarvoisuutta maiden sisällä ja niiden välillä

Varmistaa kulutus- ja tuotantotapojen kestävyys

Toimia kiireellisesti ilmastonmuutosta ja sen vaikutuksia vastaan

Edistää rauhanomaisia yhteiskuntia ja taata kaikille pääsy oikeuspalveluiden pariin; rakentaa tehokkaita ja vastuullisia instituutioita kaikilla tasoilla

Keskeiset kestävän kehityksen tukevat välitavoitteet tavoitteita ovat:

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRI- TEERI
2025	Lapsen aseman edistäminen oikeushallinnossa.	On tuotettu nuorille ja lapsille suunnattua materiaalia heitä koskevien asioiden käsittelystä tuomioistuinlaitoksessa
2025	Tuomioistuinvirasto on arvioinut toimenpiteitä toimialansa hiilijalanjäljen pienentämiseksi sekä laatii suunnitelman ja asettaa tavoitteen tunnistettujen päästövähennysten toteuttamisesta.	Toteuma
2025	Tuomioistuinvirasto on arvioinut oman toimialansa datan hyödyntämismahdollisuudet Agenda 2030-tavoitteisiin liittyen.	Toteuma
2022-	Tuomioistuinlaitos seuraa tilanteita, joissa sen virkamies työtehtävässään joutuu järjestelmällisen häirinnän, uhkailun, maalittamisen tai vihapuheen kohteeksi.	Häirintä-, uhka -ja muiden vaaratilanne - ilmoitusten perusteella tehty analyysi kehityksestä

3. VUOSIEN 2022 - 2025 VOIMAVARAT

3.1 Henkilötyövuodet

Taulukossa on arvioitu henkilötyövuosikehitys määräraha-kehityksen mukaisesti.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	toteuma	arvio	arvio	arvio	arvio	arvio
Tuomarit	1 077	1 141	1 075	1 064	1 064	1 064
Asessorit	37	53	53	53	53	53
Esittelijät	275	287	280	277	277	277
Käräjänotaarit	137	140	140	140	140	140
Haastemiehet	273	277	269	269	269	269
Muu henkilöstö	1 477	1 528	1 400	1 340	1 340	1 340
Tuomioistuinvirasto (sis. AIPA ja HAIPA-hankkeet)	65	63	63	52	52	52
YHTEENSÄ	3 339	3 488	3 280	3 195	3 195	3 195

3.2 Tuomioistuinlaitoksen määrärahat

Määrärahat (1000 eur) vuosi	Toteuma 2020	Talousarvio 2021	Kehys 2022	Kehys 2023	Kehys 2024	Kehys 2025
25.10.01 KKO	8 832	8 969	8 991	8 969	8 971	8 971
25.10.02 KHO	12 323	13 264	13 103	13 610	13 516	13 516
25.10.03 Muut tuomioistuimet	282 285	291 808	275 911	276 142	277 236	277 236

Taulukossa vuosien 2022—2025 määrärahat ovat valtioneuvoston 12.5.2021 Julkisen talouden suunnitelman mukaiset. Eduskunta hyväksyy niitä koskevat talousarvioesitykset vuosittain. Tuomioistuinviraston arvioitu määrärahataso vuonna 2021 on 5,6 milj. euroa. Tuomioistuinlaitoksen hallintotehtävien kehittämis- ja keskittämismahdollisuudet selvitetään vuonna 2021. Tavoitteena on, että hallintotehtäviä keskittämällä voidaan pitkällä aikavälillä resursseja kohdentaa aiempaa enemmän lainkäyttötoimintaan.

4. VOIMASSAOLO JA SEURANTA

Tuomioistuinvirasto seuraa ja edistää tulossopimuksen toteutumista.

Tuomioistuinlaitoksen tavoitteiden toteutumista arvioidaan vuosittain tilinpäätöksen toimintakertomuksessa. Alustava raportointi tapahtuu vuosittain puolivuositarkastuksessa, joka sisältää arvion näköpiirissä olevista toimintaympäristön muutoksista ja riskeistä sekä keinoista niiden hallitsemiseksi.

Tuomioistuinvirasto antaa selvityksen COVID-19 -pandemian perusteella myönnetyn lisärahoituksen kohdentamisesta sekä lisärahoituksella saavutetuista tuloksista.

Tuomioistuinvirasto seuraa SOTE -lainsäädännön vaikutuksia hallintotuomioistuinten ja markkinaoikeuden työmäärään sekä asioiden käsittelyaikoihin.

HAIPA -hankkeen päätyttyä vuoden 2020 lopussa Tuomioistuinvirasto jatkaa järjestelmän toiminnan aikaista kehittämistä suunnittelukaudella. Kehittäminen on aktiivista ja varmistaa tuen toimintatapojen jatkuvalla kehittämiselle tuomioistuimissa. Tuomioistuinvirasto mitoittaa kehittämisen vallitsevien taloudellisten reunaehtojen mukaiseksi.

AIPA -hankkeen päätyttyä vuonna 2022 Tuomioistuinvirasto jatkaa järjestelmän toiminnan aikaista kehittämistä suunnittelukaudella. Kehittäminen on aktiivista ja varmistaa tuen toimintatapojen jatkuvalla kehittämiselle tuomioistuimissa. Tuomioistuinvirasto mitoittaa kehittämisen vallitsevien taloudellisten reunaehtojen mukaiseksi.

Kestävän kehityksen edistämässä otetaan huomioon hallinnonalan yhteiset tavoitteet.

Tuomioistuinlaitos varmistaa edellytykset HILDA -hankkeen toimintatapojen kehittämiselle ja huolehtii avainhenkilöstön osallistumisesta kehittämistoimenpiteisiin sekä tuleviin koulutuksiin. Myös tuomioistuinlaitoksen hallussa olevan arkistoitavan analogisen asiakirja-aineiston digitointiin valmistaudutaan suunnittelukaudella.

5. ALLEKIRJOITUKSET

OIKEUSMINISTERIÖ

Kari Kiesiläinen

kansliapäällikön sijainen, alivaltiosihteeri

TUOMIOISTUINVIRASTO

Mika Ilveskero

johtokunnan puheenjohtaja

Riku Jaakkola

ylijohtaja

27.5.2021
LIITE 1

TULOSTAVOITEMITTARIT	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Arvio 2021	Tavoite 2022	Tavoite 2023	Tavoite 2024	Tavoite 2025
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus							
Viivästyshyvitettyjen asioiden määrä	38	28	28	38	38	38	38
Hovioikeuksien lkm, joiden keskimääräinen käsittelyaika on enintään 3 kk yli oikeudellisen linjan keskiarvon	4/5	3/5	3/5	5/5	5/5	5/5	5/5
Hallinto-oikeuksien lkm, joiden keskimääräinen käsittelyaika on enintään 3 kk yli oikeudellisen linjan keskiarvon	3/6	3/6	3/6	6/6	6/6	6/6	6/6
Erityistuomioistuinten lkm, joiden keskimääräinen käsittelyaika on enintään 3 kk yli tulosneuvottelussa asetetun keskiarvon	0/3	1/3	1/3	3/3	3/3	3/3	3/3
Käräjäoikeuksien lkm, joiden keskimääräinen käsittelyaika laajoissa riita-asioissa on enintään 3 kk yli oikeudellisen linjan keskiarvon	17/20	17/20	17/20	20/20	20/20	20/20	20/20
Käräjäoikeuksien lkm, joiden keskimääräinen käsittelyaika rikosasioissa on enintään 3 kk yli oikeudellisen linjan keskiarvon	20/20	19/20	19/20	20/20	20/20	20/20	20/20
Toiminnan tuloksellisuus							
Käräjäoikeuksien lkm, joiden rikosasioiden kirjallisessa menettelyssä ratkaistavien liikenne rikosasioiden osuus poikkeaa enintään 10 prosenttiyksikköä oikeudellisen linjan keskiarvosta alaspäin	19/20	18/20	18/20	20/20	20/20	20/20	20/20
Aipa -asiointiportaalin kautta vireille tulevien asioiden osuus %				30	30	30	30
Haipa -asiointiportaalin kautta vireille tulevien asioiden osuus %				30	30	30	30
Tuomareiden sidonnaisuus- ja sivutoimirekisterin käytettävyyssindeksi				68	68	68	68

Postiosoite
Postadress

 Oikeusministeriö
 PL 25
 FI-00023 Valtioneuvosto
 Finland

Käyntiosoite
Besöksadress

 Eteläesplanadi 10
 00130 Helsinki
 Finland

Puhelin
Telefon

 0295 16001
 Internat.
 +358 295 16001

Faksi
Fax

 09 160 67730
 Internat.
 +358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet

 oikeusministerio@om.fi
 www.oikeusministerio.fi
 www.justitieministeriet.fi

AIPA-asiankäsittelyjärjestelmän käytettävyyssindeksi	58,3	73,6	68	60	60	60	60
Videoneuvottelulaitteiden käyttömäärä/laite	95	132	172	200	200	200	200

TULOSTAVOITEMITTARIT	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Arvio 2021	Tavoite 2022	Tavoite 2023	Tavoite 2024	Tavoite 2025
Henkilöstö							
Tekemättömän työn kustannukset, milj. €	8,04	8	8	8	8	8	8
Työtyytyväisyys VMBaro (Y)	3,44		3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Johtajuusindeksi VMBaro (JO)	3,24		3,3	3,4	3,4	3,5	3,5
Työyhteisön toimintakulttuuri, VMBaro	3,74		3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
Työnantajakuva ja arvot VMBaro	3,76		3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
Osallistujakerrat ICT-koulutuksessa (eOppiva)		3 585	2 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Tuomioistuinviraston tukemien verkostojen määrä		8	8	9	9	10	10
Talous							
Siirtyvän määrärahan osuus (koko laitos), %	19,0	10,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Laskujen käsittelyn automaatioaste Handi-järjestelmässä %		39,8	58,0	60	65	70	70
Toimitilat							
Toimitilatehokkuus, toimistotilat	26,4	25,2	26	26	25	23	23
Toimitilakustannukset/htv, €	12 187	11 749	11 472	11 356	11 667	12 120	12 157

27.5.2021

LIITE 2

Tuomioistuinten määrärahatarpeiden arvioinnissa käytettäviä laskennallisia tunnuslukuja:

Henkilötyövuoden hinta / tuomari	92 000 euroa
Henkilötyövuoden hinta / kansliahenkilö	43 000 euroa
Henkilötyövuoden hinta / haastemies	51 000 euroa

Mikäli resurssitarpeiden arvioinnissa on edellä sanottujen laskennallisten htv – kustannusten lisäksi otettava huomioon yleiskustannusten kuten toimitilakustannusten tai ict – kustannusten lisääntyminen, lisäykset yksilöidään selkeästi ja perustellaan. Yleiskustannuksia ei lasketa prosenttiosuutena henkilöstöryhmäkohtaisista palkkakustannuksista, sillä yleiskustannukset eivät ole sidottuja palkkakustannusten vaan htv:ien määrään. Osa yleiskustannuksista ei ole lainkaan htv-sidonnaisia.

Tuomarin päivittäinen työaika	7 h 15 min
Kansliahenkilön päivittäinen työaika	7 h 15 min
Haastemiehen päivittäinen työaika	7 h 15 min

Myös edellä sanotut työajat ovat laskennallisia.

Postiosoite
Postadress

Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress

Eteläesplanadi 10
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon

0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax

09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet

oikeusministerio@om.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

Oikeusministeriön ja Etelä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin tulossopimus kaudella 2022–2025

Oikeusministeriö ja Etelä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri ovat neuvotelleet ja sopineet vuosien 2022-2025 tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseen osoitettavat resurssit.

Tulostavoitteiden toteutumisesta raportoidaan oikeusministeriölle oikeusapu- ja edunvalvontapiirien yhteisessä puolivuotisraportissa ja oikeusministeriön toimintakertomuksessa.

Tulosneuvottelut ovat 15.10.2021 klo 13-15

Osallistujat:

Oikeusministeriö

Antti Leinonen

Merja Muilu

Tuire Honko

Etelä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri

Marjo Kurki

Aira Sahikoski

Saana Suvaste

Tuija Viljanen

1. Strateginen kehys

1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet

Strategiset tavoitteet muodostuvat hallitusohjelman koko valtiokonsernille sekä oikeusministeriön hallinnonalalle asettamista tavoitteista. Tavoitteisiin vaikuttavat myös oikeusministeriön ja piirien oma strategia. Lisäksi tavoitteiden asetannassa on otettu huomioon oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluvien lainkäyttöelinten ja itsenäisten toimijoiden riippumattomuus.

Viraston kannalta keskeisimmät hallitusohjelman tavoitteet:

”Hallitus toimii tehokkaasti ylivelkaantumisen ja siihen liittyvien ongelmien vähentämiseksi. Talous- ja velkaneuvonnan saatavuutta parannetaan ja palveluihin ohjaamista tehostetaan” (HO 2019)

”Turvapaikanhakijoiden oikeusturvaa vahvistetaan niin, että mahdollistetaan avustajan käyttö turvapaikkapuhuttelussa. Lisäksi otetaan käyttöön tuntiperusteiset palkkiot avustajille sekä yleiset hallinto-oikeudelliset valitusajat. Varmistetaan turvapaikanhakijoita avustavien lakimiesten pätevyys ja huolellisuus (HO 2019)

”Selvitetään oikeusavun tulo rajojen nostamista, keskituloisten oikeusapua ja oikeusturvavakuutuksen sääntelyä” (HO 2019)

Alla olevassa taulukossa esitetään oikeusapu- ja edunvalvontapiirien visio, perustehtävä sekä tärkeimmät tavoitteet ulottuen vuoteen 2025. Oikeusministeriön strategiasta virastolle johdetut tavoitteet on merkitty *- merkillä, erotukseksi nimenomaan edunvalvontaan, oikeusapuun ja talous- ja velkaneuvontaan liittyvistä toiminnallisista tavoitteista.

Visio

Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien visiona vuoteen 2025 on ”Yhdessä toimien, asiakkaan parhaaksi, ennakoivasti, monikanavaisesti ja ketterästi”.

Perustehtävä

Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien tehtävänä on vastata oikeusapupalveluiden, talous- ja velkaneuvontapalveluiden ja edunvalvontapalveluiden tasapuolisesta tarjonnasta oikeusapu- ja edunvalvontapiirin alueella. Oikeusaputoimistojen tehtävänä on oikeusapupäätösten tekeminen ja asianajo oikeusapuasioissa. Oikeusaputoimistojen talous- ja velkaneuvonta antaa asiakkaille tietoa ja neuvontaa talouden ja velkojen hoitamisesta sekä avustaa asiakasta taloudenhallinnan suunnittelussa. Edunvalvontatoimistojen tehtävänä on hoitaa niiden asiakkaiden asioita, jotka eivät kykene valvomaan etujaan tai hoitamaan taloudellisia asioitaan sairauden tai muun syyn takia.

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

1. Ajanmukainen ja kannustava oikeusjärjestys edistää ja turvaa ihmisten, yritysten ja yhteisöjen toimintamahdollisuuksia *
2. Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla. Käsittelyketjut ja –menettelyt määräytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan *
3. Asiakas saa tilanteeseensa sopivat palvelut sujuvasti
4. Asiakkaalle tarjotaan palvelua eri kanavien kautta asiakkaan tarpeet huomioiden ja asiointia ohjaten
5. Palvelujen ja toiminnan digitalisoinnin kehittäminen jatkuu ja tuottavuus paranee toimintaa uudistamalla

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

6. Digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään vastuullisesti osana monipuolista palveluntarjontaa *
7. Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto mahdollistavat tehokkaan toiminnan*
8. Laaja-alaista verkostoyhteistyötä sekä sidosryhmäyhteistyötä vahvistetaan valmistelussa ja päätöksenteossa*

Henkilöstötavoitteet:

9. Työyhteisö on oikeudenmukainen ja tukee työhyvinvointia*. Henkilöstö on osaava ja voi hyvin.
10. Osallistava ja innostava johtaminen tukee tavoitteiden saavuttamista*
11. Tavoitteet ja voimavarat ovat tasapainossa

Taloutta koskevat tavoitteet

12. Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen *
13. Toiminnan ja talouden suunnittelu vahvistuu uudistuneen strategian myötä

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta)

Oikeusavun, talous- ja velkaneuvonnan ja yleisen edunvalvonnan toimintaan ja palveluun vaikuttavia keskeisiä asioita

- heikentynyt taloustilanne ja siitä aiheutuva syrjäytyminen
- kansalaisten ylivelkaantuminen
- asiakaskunnan kansainvälistyminen
- digitalisaatio ja teknologian murros
- väestörakenne ja muuttoliikkeet
- eläköityminen ja osaamisen varmistaminen
- asiakkaiden osallistumisen tapojen muutos
- asiakkaan asioiden kompleksisuus

Koronavirus COVID-19 on vaikuttanut oikeusaputoimistojen ja edunvalvontatoimistojen toimintaan siten, että palvelukanavia on muutettu käyntiasioinnista etäpalveluna toteutettavaksi, mikä on muuttanut asiakasprosesseja ja uudistanut työskentelytapoja.

Suunnittelukauden aikana merkittäviä palvelun tarpeeseen vaikuttavia tekijöitä ovat edunvalvonnan puolella väestön ikääntyminen ja talous- ja velkaneuvonnassa kotitalouksien velkaantuminen ja maksuongelmien arvioitu lisääntyminen. Julkisen oikeusavun kysyntä voi kasvaa merkittävästi ja erittäin nopeasti, jos Suomesta turvapaikkaa hakevien ihmisten määrä kasvaisi voimakkaasti.

Määrärahan väheneminen on suuri toimintaan vaikuttava tekijä.

2 Tulostavoitteet vuosille 2022–2025

Tavoitteet, jotka ovat myös kestävän kehityksen tavoitteita (Agenda 2030), on merkitty + -merkillä. Oikeusministeriön hallinnonalalle sovitut päätavoitteet ovat 5: sukupuolten tasa-arvo, 10: eriarvoisuuden vähentäminen, 12/13: vastuullista kuluttamista ja ilmastotekoja, 16: rauha, oikeudenmukaisuus, hyvä hallinto. Vuonna 2022 kestävän kehityksen erityisteemana on OM:n hallinnonalalla lapsen aseman edistäminen demokratiassa ja oikeushallinnossa.

2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuosille 2022 - 2025 ovat:

- Ajanmukainen ja kannustava oikeusjärjestys edistää ja turvaa ihmisten, yritysten ja yhteisöjen toimintamahdollisuuksia
- Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla. Käsittelyketjut ja –menettelyt määräytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan
- Asiakas saa tilanteeseensa sopivat palvelut sujuvasti
- Asiakkaalle tarjotaan palvelua eri kanavien kautta asiakkaan tarpeet huomioiden ja asiointia ohjaten
- Palvelujen ja toiminnan digitalisoinnin kehittäminen jatkuu ja tuottavuus paranee toimintaa uudistamalla

Keskeisiä vaikuttavuustavoitteita tukevia välitavoitteita ovat:

Tulostavoite 1: Ajanmukainen ja kannustava oikeusjärjestys edistää ja turvaa ihmisten, yritysten ja yhteisöjen toimintamahdollisuuksia

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Parannetaan kansalaisten avunsaantia henkilökohtaisen talouden hallinnassa ja ehkäistään kansalaisten velkaongelmien muodostumista • Ennakoivaa talousneuvontaa toteutetaan ulosoton kanssa. Käytetään yhdessä määriteltyä työparimallia ja niitä toimintamalleja, jotka todettu hankkeen loppuraportissa soveltuviksi pysyvään toimitaan. • Ennakoivaa talousneuvontaa kohdennetaan erityisesti alle 20- vuotiaille lapsille ja nuorille. 	<p>Perustetaan talousosaamisen toiminto talous- ja velkaneuvonnan yhteyteen ja laaditaan laaja-alainen toimintasuunnitelma</p> <p>Ennakoivan talousneuvonnan hankkeen loppuraportin mukaisten toimintamallien toteuttaminen</p>

Tulostavoite 2: Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla. Käsittelyketjut ja –menettelyt määräytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Julkiset oikeusavustajat osallistuvat enemmän turvapaikkapuhutteluihin • Varmistetaan turvapaikanhakijoita avustavien julkisten oikeusavustajien pätevyys ja huolellisuus + • Talous- ja velkaneuvonnan asiakkaaksi tuloa yhdenmukaistetaan 	<p>Puhutteluun osallistumisen määrä</p> <p>Turvapaikkakoulutukseen osallistuvien määrä</p> <p>Palveluprosessia on yhdenmukaistettu</p>

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2023	<ul style="list-style-type: none"> Varmistetaan turvapaikanhakijoita avustavien julkisten oikeusavustajien pätevyys ja huolellisuus 	Turvapaikka-avustajien kriteerit on vahvistettu
2024	<ul style="list-style-type: none"> Julkiset oikeusavustajat osallistuvat avustajien valtakunnallisen päivystysjärjestelmän pilotointiin Julkiset oikeusavustajat osallistuvat valtakunnalliseen päivystykseen 	Pilotointi toteutuu Avustajien päivystysjärjestelmän käyttöaste

Tulostavoite 3: Asiakas saa tilanteeseensa sopivat palvelut sujuvasti

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> Palvelujen ja palvelukanavien asiakaslähtöinen kehittäminen Selvitetään oikeusaputoimistojen mahdollisuuksia antaa sovittelupalvelua asianajotoimeksiantojen ohella Vahvistetaan oikeusaputoimistojen osaamista ihmiskauppa-asioissa 	Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset Palveluprosessia on yhdenmukaistettu Ihmiskauppa- koulutukseen osallistuvien määrä

Tulostavoite 4: Asiakkaalle tarjotaan palvelua eri kanavien kautta asiakkaan tarpeet huomioiden ja asiointia ohjaten

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> Asiakas voi asioida verkossa, puhelimitse, videoyhteydellä, käyntiasiointina + Asiakkaalle kerrotaan aktiivisesti hänen asiansa hoitamisesta 	Sähköisen asioinnin suhteellinen osuus

Tulostavoite 5: Palvelujen ja toiminnan digitalisoinnin kehittäminen jatkuu ja tuottavuus paranee toimintaa uudistamalla

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Palveluprosessien yhdenmukaistaminen • Lisätään itseohjautuvuutta ja hyödynnetään aktiivisesti uusia toimintamalleja 	Lähiesimiehille suunnattu kysely

2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Toiminnalliset tuloksellisuustavoitteet kaudella 2022 - 2025 ovat:

<ul style="list-style-type: none"> • Digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään vastuullisesti osana monipuolista palveluntarjontaa • Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto mahdollistavat tehokkaan toiminnan • Laaja-alaista verkostoyhteistyötä sekä sidosryhmäyhteistyötä vahvistetaan valmistelussa ja päätöksenteossa
--

Keskeisiä tuloksellisuustavoitteita tukevia välitavoitteita ovat:

Tulostavoite 6: Digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään vastuullisesti osana monipuolista palveluntarjontaa

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Työn tuottavuutta parannetaan ja nopeutetaan prosesseja luopumalla vanhasta ja siirtymällä uuteen • Toimintasektorin tulee sitoutua digitalisaation yhteisiin kehittämistavoitteisiin ja noudattaa yhteisiä periaatteita 	<p>Tuottavuusluku</p> <p>Oikeusapupäätöksien sähköistämisen aste</p>

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
	<p>ja linjauksia, osallistua aktiivisesti yhteiseen kehittämiseen sekä ottaa käyttöön yhteisiä ICT-palveluita hallinnonalan kokonaisyödyn varmistamiseksi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Varmistetaan tietojärjestelmien täysimääräinen hyödyntäminen mm. kehitetään toimintatapoja ja huolehditaan siitä, että henkilöstö osallistuu koulutuksiin. Asiakkaille kerrotaan aktiivisesti sähköisistä vaihtoehdoista hänen asiansa hoitamisessa + • Kartoitetaan uusien teknologisten ratkaisujen käytön mahdollisuuksia toimintaprosesseissa • Kehitetään tietoaalustaa ja raportointia • Edistetään tietoliikenneyhteyksien rakentamista sidosryhmien järjestelmiin (esim. HAIPA, AIPA) • Edvard-Elsa -yhteistyö • Yhteistyö edunvalvonnan palveluntuottajien kanssa 	<p>Yleisen edunvalvonnan päämiesten sähköisten laskujen osuus</p> <p>Sähköisen asiainn kansalais-palautte ja järjestelmien käyttöaste</p> <p>Ostopalvelun seurantalaverit</p>

Tulostavoite 7: Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto mahdollistavat tehokkaan toiminnan

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Osallistutaan oikeusapu- ja edunvalvontaviraston hankevalmisteluun • Tehdään toimenpiteet, joita uuden viraston perustaminen edellyttää • Toimipaikkojen toimitilojen tarpeellisuutta selvitetään kustannussäästöistä • Osallistutaan valtion palveluverkosto- ja toimitilahankkeeseen, pilottina Lappeenrannan oikeusaputoimisto ja edunvalvontatoimisto 	<p>Viraston perustaminen vuoden 2023 alusta lukien</p> <p>Toimitilaselvityksen valmistuminen</p>

Tulostavoite 8: Laaja-alaista verkostoyhteistyötä sekä sidosryhmäyhteistyötä vahvistetaan valmistelussa ja päätöksenteossa.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Teemme yhteistyötä toistemme ja eri viranomaisien kanssa • Yhteistyössä eri viranomaisten kanssa jaetaan tietoa ja hyviä käytäntöjä yhdenmukaisten palveluprosessien saavuttamiseksi • Yhteistyö talous- ja velkaneuvonnassa • Oikeusaputoimistojen yhteistyö paikallisten sovittelutoimistojen kanssa • Edunvalvontatoimistojen yhteistyö Digi- ja väestötietoviraston kanssa • Kestävää kehitystä koskevan tiedon analysoinnin ja käytön parantaminen (Agenda 2030: päätavoitteet 5, 10, 12/13, 16) • Huolehditaan valtion toimitilojen hiilineutraalisuuden toteutumisesta Senaatti-kiinteistöjen laatiman suunnitelman mukaisesti 	<p>Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset</p> <p>Yhteistyötilaisuuksien määrä</p> <p>Valtiokonttorin valtionhallinnon yhteinen raportointikehys</p>

2.3 Henkilöstö

Henkilöstötavoitteet kaudella 2022 - 2025 ovat:

- Työyhteisö on oikeudenmukainen ja tukee työhyvinvointia. Henkilöstö on osaava ja voi hyvin.
- Osallistava ja innostava johtaminen tukee tavoitteiden saavuttamista
- Tavoitteet ja voimavarat ovat tasapainossa

Keskeisiä henkilöstötavoitteita tukevia välitavoitteita ovat:

Tulostavoite 9. Työyhteisö on oikeudenmukainen ja tukee työhyvinvointia. Henkilöstö on osaava ja voi hyvin.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointi- kriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Kehitetään edelleen henkilöstörakennetta ja tehtävänkuvia toiminnan kannalta tarkoituksenmukaiseksi • Henkilöstö-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat ovat ajantasaisia ja niitä toteutetaan + • Arvioidaan sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa vuosittain • Kehitetään työyhteisöä ja työtapoja yhdessä kokeilemalla oppien. • Kehitetään osallistavia toimintatapoja ja vahvistamme ko-keilukulttuuria. 	Työtyytyväisyyskyselyn tulokset (VM-baro)
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestelmällisen häirinnän, uhkailun, maalittamisen ja vihapuheen vastaisen työn vahvistaminen + 	

Tulostavoite 10. Osallistava ja innostava johtaminen tukee tavoitteiden saavuttamista

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointi- kriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Kehitämme johtamista ammattimaisemmaksi • Tiedolla johtamisen kulttuuria edistetään • Osaamisen johtaminen yhdeksi kehittämiskohteeksi • Henkilöstön verkostomaisen työskentelyn edistäminen 	Työtyytyväisyyskysely (VM-baro) Johtajuusindeksi (VM-baro)

Tulostavoite 11. Tavoitteet ja voimavarat ovat tasapainossa

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Ar- viointikri- teeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Tuetaan työyhteisöjen toimivuutta ja henkilöstön hyvinvointia entistä suunnitelmallisemmin • Kohdennamme voimavarat uuden oppimiseen, ammatilliseen kehittymiseen ja työssä viihtymiseen • Hyödynnetään digitaalisen oppimisen alustaa (eOppiva) ministeriön järjestämän koulutuksen lisäksi + • Hyödynnetään videoita ja muita etälaitteita esim. koulutustilaisuuksissa + • Tarkastelemme voimavaroja suhteessa edunvalvonnan päämiesmäärään 	Työtyytyväisyyskysely (VM- baro) Sairauspoissaolo, pv Koulutuspäivien lukumäärä/htv pm/htv

2.4 Talous

Taloustavoitteet kaudella 2022 - 2025 ovat:

- Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen
- Toiminnan ja talouden suunnittelun strategisuus vahvistuu uudistuneen strategian myötä

Keskeisiä taloustavoitteita tukevia välitavoitteita ovat:

Tavoite 12. Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Määrärahan käyttöä seurataan säännöllisesti • Varmistetaan oikeusapulaskutuksen oikeellisuus ja oikea-aikaisuus • Varmistetaan liiketaloudellisen toiminnan palkkioiden oikeellisuus suhteessa paikalliseen asianajoon • Kieku-järjestelmään kirjataan työpanoksen kohdentuminen talousarviolainsäädännön edellyttämän riittävän ja luotettavan tiedon saamiseksi • Noudatetaan ministeriön tilinpäätösaikataulua edunvalvontapalkkioiden perinnässä • Huolehditaan kirjanpitokirjausten oikeellisuudesta ja virheiden korjaamisesta oikea-aikaisesti 	<p>Taloudellisuuskehitys</p> <p>Kustannusvastaavuus</p> <p>työajan kohdenus -% kasvaa nykyisestä</p>

Tavoite 13. Toiminnan ja talouden suunnittelun strategisuus vahvistuu uudistuneen strategian myötä

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointi- kriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> Kehitetään toiminnan arviointia tukevaa raportointia Huolehditaan HILDA-hankkeen täysimääräisestä etene- misestä ,varmistetaan edellytykset toimintatapojen kehit- tämiseksi ja huolehditaan avainhenkilöiden osallistumi- sesta kehittämistoimenpiteisiin ja tuleviin koulutuksiin + 	

3 Vuosien 2022-2025 voimavarat

3.1 Etelä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin henkilötyövuodet

	Toteutuma 2020	Arvio 2021	Tavoite 2022	Arvio 2023	Arvio 2024	Arvio 2025
Henkilötyövuodet	268,2	267,3	277,5	281	285	289

3.2 Etelä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin toimintamenot ja määrärahat

	Toteutuma 2020	Arvio 2021	Tulos sopimus 2022	Kehys 2023	Kehys 2024	Kehys 2025
Määrärahat (1000 €) Toimialakohtainen erit- tely liite 3	15 719	17 326	18 339	18 991	18 807	18 720

3.3 Määrärahat (momentti 25.10.04 Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot)

	Toteuma 2020	TA 2021 (23.6.2021)	TAE 2022 (27.9.2021)	Kehys 2023	Kehys 2024	Kehys 2025
Määrärahat (1000 euroa)	81 041	83 496	82 900	82 231	82 575	82 575

Taulukossa vuosien 2023-2025 määrärahat ovat valtioneuvoston 12.5.2021 Julkisen talouden suunnitelman mukaiset. Eduskunta hyväksyy niitä koskevat talousarvioesitykset vuosittain.

4 Voimassaolo ja seuranta

Oikeusapu- ja edunvalvontapiiri seuraa toimintansa kehittymistä ja määrärahan riittävyyttä. Määrärahan riittävyydestä ja tavoitteiden toteutumisesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta raportoidaan oikeusministeriön ohjeen mukaisesti.

5 Allekirjoitukset

Oikeusministeriö
Ylijohtaja, osastopäällikkö
Antti Leinonen

Etelä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvon-
tapiirin johtaja
Marjo Kurki

Liite 1 Asia/päämiesmäärät
Liite 2 Henkilötyövuodet ja tunnusluvut
Liite 3 Toimintamenot ja määrärahat
Liite 4 Yhteiset seurantamittarit

Oikeusministeriön ja Itä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin tulossopimus kaudella 2022–2025

Oikeusministeriö ja Itä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri ovat neuvotelleet ja sopineet vuosien 2022-2025 tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseen osoitettavat resurssit.

Tulostavoitteiden toteutumisesta raportoidaan oikeusministeriölle oikeusapu- ja edunvalvontapiirien yhteisessä puolivuotisraportissa ja oikeusministeriön toimintakertomuksessa.

Tulosneuvottelut ovat 11.10.2021 klo 10-12

Osallistujat:

Oikeusministeriö	Itä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri
Antti Leinonen	Esa Kyllästinen
Merja Muilu	Asta Ruokolainen
Tuire Honko	Merja Törrönen
	Leena Tiilikainen

1. Strateginen kehys

1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet

Strategiset tavoitteet muodostuvat hallitusohjelman koko valtiokonsernille sekä oikeusministeriön hallinnonalalle asettamista tavoitteista. Tavoitteisiin vaikuttavat myös oikeusministeriön ja piirien oma strategia. Lisäksi tavoitteiden asetannassa on otettu huomioon oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluvien lainkäyttöelinten ja itsenäisten toimijoiden riippumattomuus.

Viraston kannalta keskeisimmät hallitusohjelman tavoitteet:

”Hallitus toimii tehokkaasti ylivelkaantumisen ja siihen liittyvien ongelmien vähentämiseksi. Talous- ja velkaneuvonnan saatavuutta parannetaan ja palveluihin ohjaamista tehostetaan” (HO 2019)

”Turvapaikanhakijoiden oikeusturvaa vahvistetaan niin, että mahdollistetaan avustajan käyttö turvapaikkapuhuttelussa. Lisäksi otetaan käyttöön tuntiperusteiset palkkiot avustajille sekä yleiset hallinto-oikeudelliset valitusajat. Varmistetaan turvapaikanhakijoita avustavien lakimiesten pätevyys ja huolellisuus (HO 2019)

”Selvitetään oikeusavun tulo rajojen nostamista, keskituloisten oikeusapua ja oikeusturvavakuutuksen sääntelyä” (HO 2019)

Alla olevassa taulukossa esitetään oikeusapu- ja edunvalvontapiirien visio, perustehtävä sekä tärkeimmät tavoitteet ulottuen vuoteen 2025. Oikeusministeriön strategiasta virastolle johdetut tavoitteet on merkitty *- merkillä, erotukseksi nimenomaan edunvalvontaan, oikeusapuun ja talous- ja velkaneuvontaan liittyvistä toiminnallisista tavoitteista.

Visio

Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien visiona vuoteen 2025 on ”Yhdessä toimien, asiakkaan parhaaksi, ennakoivasti, monikanavaisesti ja ketterästi”.

Perustehtävä

Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien tehtävänä on vastata oikeusapupalveluiden, talous- ja velkaneuvontapalveluiden ja edunvalvontapalveluiden tasapuolisesta tarjonnasta oikeusapu- ja edunvalvontapiirin alueella. Oikeusaputoimistojen tehtävänä on oikeusapupäätösten tekeminen ja asianajo oikeusapuasioissa. Oikeusaputoimistojen talous- ja velkaneuvonta antaa asiakkaille tietoa ja neuvontaa talouden ja velkojen hoitamisesta sekä avustaa asiakasta taloudenhallinnan suunnittelussa. Edunvalvontatoimistojen tehtävänä on hoitaa niiden asiakkaiden asioita, jotka eivät kykene valvomaan etujaan tai hoitamaan taloudellisia asioitaan sairauden tai muun syyn takia.

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

1. Ajanmukainen ja kannustava oikeusjärjestys edistää ja turvaa ihmisten, yritysten ja yhteisöjen toimintamahdollisuuksia *
2. Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla. Käsittelyketjut ja –menettelyt määräytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan *
3. Asiakas saa tilanteeseensa sopivat palvelut sujuvasti
4. Asiakkaalle tarjotaan palvelua eri kanavien kautta asiakkaan tarpeet huomioiden ja asiointia ohjaten
5. Palvelujen ja toiminnan digitalisoinnin kehittäminen jatkuu ja tuottavuus paranee toimintaa uudistamalla

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

6. Digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään vastuullisesti osana monipuolista palveluntarjontaa *
7. Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto mahdollistavat tehokkaan toiminnan*
8. Laaja-alaista verkostoyhteistyötä sekä sidosryhmäyhteistyötä vahvistetaan valmistelussa ja päätöksenteossa*

Henkilöstötavoitteet:

9. Työyhteisö on oikeudenmukainen ja tukee työhyvinvointia*. Henkilöstö on osaava ja voi hyvin.
10. Osallistava ja innostava johtaminen tukee tavoitteiden saavuttamista*
11. Tavoitteet ja voimavarat ovat tasapainossa

Taloutta koskevat tavoitteet

12. Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen *
13. Toiminnan ja talouden suunnittelu vahvistuu uudistuneen strategian myötä

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta)

Oikeusavun, talous- ja velkaneuvonnan ja yleisen edunvalvonnan toimintaan ja palveluun vaikuttavia keskeisiä asioita

- heikentynyt taloustilanne ja siitä aiheutuva syrjäytyminen
- kansalaisten ylivelkaantuminen
- asiakaskunnan kansainvälistyminen
- digitalisaatio ja teknologian murros
- väestörakenne ja muuttoliikkeet
- eläköityminen ja osaamisen varmistaminen
- asiakkaiden osallistumisen tapojen muutos
- asiakkaan asioiden kompleksisuus

Koronavirus COVID-19 on vaikuttanut oikeusaputoimistojen ja edunvalvontatoimistojen toimintaan siten, että palvelukanavia on muutettu käyntiasioinnista etäpalveluna toteutettavaksi, mikä on muuttanut asiakasprosesseja ja uudistanut työskentelytapoja.

Suunnittelukauden aikana merkittäviä palvelun tarpeeseen vaikuttavia tekijöitä ovat edunvalvonnan puolella väestön ikääntyminen ja talous- ja velkaneuvonnassa kotitalouksien velkaantuminen ja maksuongelmien arvioitu lisääntyminen. Julkisen oikeusavun kysyntä voi kasvaa merkittävästi ja erittäin nopeasti, jos Suomesta turvapaikkaa hakevien ihmisten määrä kasvaisi voimakkaasti.

Määrärahan väheneminen on suuri toimintaan vaikuttava tekijä.

2 Tulostavoitteet vuosille 2022–2025

Tavoitteet, jotka ovat myös kestävän kehityksen tavoitteita (Agenda 2030), on merkitty + -merkillä. Oikeusministeriön hallinnonalalle sovitut päätavoitteet ovat 5: sukupuolten tasa-arvo, 10: eriarvoisuuden vähentäminen, 12/13: vastuullista kuluttamista ja ilmastotekoja, 16: rauha, oikeudenmukaisuus, hyvä hallinto. Vuonna 2022 kestävän kehityksen erityisteemana on OM:n hallinnonalalla lapsen aseman edistäminen demokratiassa ja oikeushallinnossa.

2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuosille 2022 - 2025 ovat:

- Ajanmukainen ja kannustava oikeusjärjestys edistää ja turvaa ihmisten, yritysten ja yhteisöjen toimintamahdollisuuksia
- Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla. Käsittelyketjut ja –menettelyt määräytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan
- Asiakas saa tilanteeseensa sopivat palvelut sujuvasti
- Asiakkaalle tarjotaan palvelua eri kanavien kautta asiakkaan tarpeet huomioiden ja asiointia ohjaten
- Palvelujen ja toiminnan digitalisoinnin kehittäminen jatkuu ja tuottavuus paranee toimintaa uudistamalla

Keskeisiä vaikuttavuustavoitteita tukevia välitavoitteita ovat:

Tulostavoite 1: Ajanmukainen ja kannustava oikeusjärjestys edistää ja turvaa ihmisten, yritysten ja yhteisöjen toimintamahdollisuuksia

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Parannetaan kansalaisten avunsaantia henkilökohtaisen talouden hallinnassa ja ehkäistään kansalaisten velkaongelmien muodostumista • Ennakoivaa talousneuvontaa toteutetaan ulosoton kanssa. Käytetään yhdessä määriteltäviä työparimallia ja niitä toimintamalleja, jotka todettu hankkeen loppuraportissa soveltuviksi pysyvään toimitaan. 	<p>Perustetaan talousosaamisen toiminto talous- ja velkaneuvonnan yhteyteen ja laaditaan laaja-alainen toimintasuunnitelma</p> <p>Ennakoivan talousneuvonnan hankkeen loppuraportin</p>

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
	<ul style="list-style-type: none"> • Ennakoivaa talousneuvontaa kohdennetaan erityisesti alle 20- vuotiaille lapsille ja nuorille. 	mukaisten toimintamallien toteuttaminen

Tulostavoite 2: Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla. Käsittelyketjut ja –menettelyt määräytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Julkiset oikeusavustajat osallistuvat enemmän turvapaikkapuhutteluihin • Varmistetaan turvapaikanhakijoita avustavien julkisten oikeusavustajien pätevyys ja huolellisuus + • Talous- ja velkaneuvonnan asiakkaaksi tuloa yhdenmukaistetaan 	<p>Puhutteluun osallistumisen määrä</p> <p>Turvapaikkakoulutukseen osallistuvien määrä</p> <p>Palveluprosessia on yhdenmukaistettu</p>
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Varmistetaan turvapaikanhakijoita avustavien julkisten oikeusavustajien pätevyys ja huolellisuus 	Turvapaikka-avustajien kriteerit on vahvistettu
2024	<ul style="list-style-type: none"> • Julkiset oikeusavustajat osallistuvat avustajien valtakunnallisen päivystysjärjestelmän pilotointiin • Julkiset oikeusavustajat osallistuvat valtakunnalliseen päivystykseen 	<p>Pilotointi toteutuu</p> <p>Avustajien päivystysjärjestelmän käyttöaste</p>

Tulostavoite 3: Asiakas saa tilanteeseensa sopivat palvelut sujuvasti

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelujen ja palvelukanavien asiakaslähtöinen kehittäminen • Selvitetään oikeusaputoimistojen mahdollisuuksia antaa sovittelupalvelua asianajotoimeksiantojen ohella • Vahvistetaan oikeusaputoimistojen osaamista ihmiskauppa-asioissa 	<p>Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset</p> <p>Palveluprosessia on yhdenmukaistettu</p> <p>Ihmiskauppa- koulutukseen osallistuvien määrä</p>

Tulostavoite 4: Asiakkaalle tarjotaan palvelua eri kanavien kautta asiakkaan tarpeet huomioiden ja asiointia ohjaten

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Asiakas voi asioida verkossa, puhelimitse, videoyhteydellä, käyntiasiointina + • Asiakkaalle kerrotaan aktiivisesti hänen asiansa hoitamisesta 	Sähköisen asioinnin suhteellinen osuus

Tulostavoite 5: Palvelujen ja toiminnan digitalisoinnin kehittäminen jatkuu ja tuottavuus paranee toimintaa uudistamalla

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Palveluprosessien yhdenmukaistaminen • Lisätään itseohjautuvuutta ja hyödynnetään aktiivisesti uusia toimintamalleja 	Lähiesimiehille suunnattu kysely

2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Toiminnalliset tuloksellisuustavoitteet kaudella 2022 - 2025 ovat:

- Digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään vastuullisesti osana monipuolista palveluntarjontaa
- Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto mahdollistavat tehokkaan toiminnan
- Laaja-alaista verkostoyhteistyötä sekä sidosryhmäyhteistyötä vahvistetaan valmistelussa ja päätöksenteossa

Keskeisiä tuloksellisuustavoitteita tukevia välitavoitteita ovat:

Tulostavoite 6: Digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään vastuullisesti osana monipuolista palveluntarjontaa

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Työn tuottavuutta parannetaan ja nopeutetaan prosesseja luopumalla vanhasta ja siirtymällä uuteen • Toimintasektorin tulee sitoutua digitalisaation yhteisiin kehittämistavoitteisiin ja noudattaa yhteisiä periaatteita ja linjauksia, osallistua aktiivisesti yhteiseen kehittämiseen sekä ottaa käyttöön yhteisiä ICT-palveluita hallinnonalan kokonaishyödyn varmistamiseksi • Varmistetaan tietojärjestelmien täysimääräinen hyödyntäminen mm. kehitetään toimintatapoja ja huolehditaan siitä, että henkilöstö osallistuu koulutuksiin. Asiakkaille kerrotaan aktiivisesti sähköisistä vaihtoehdoista hänen asiansa hoitamisessa + • Kartoitetaan uusien teknologisten ratkaisujen käytön mahdollisuuksia toimintaprosesseissa • Kehitetään tietoaalustaa ja raportointia • Edistetään tietoliikenneyhteyksien rakentamista sidosryhmien järjestelmiin (esim. HAIPA, AIPA) • Edvard-Elsa -yhteistyö • Yhteistyö edunvalvonnan palveluntuottajien kanssa 	<p>Tuottavuusluku</p> <p>Oikeusapupäätöksien sähköistämisen aste</p> <p>Yleisen edunvalvonnan päämiesten sähköisten laskujen osuus</p> <p>Sähköisen asiainn kansalais-palaute ja järjestelmien käyttöaste</p> <p>Ostopalvelun seurantalaverit</p>

Tulostavoite 7: Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto mahdollistavat tehokkaan toiminnan

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Osallistutaan oikeusapu- ja edunvalvontaviraston hankevalmisteluun • Tehdään toimenpiteet, joita uuden viraston perustaminen edellyttää • Toimipaikkojen toimitilojen tarpeellisuutta selvitetään kustannussäästösyistä • Osallistutaan valtion palveluverkosto- ja toimitilahankkeeseen, pilottina Lappeenrannan oikeusaputoimisto ja edunvalvontatoimisto 	<p>Viraston perustaminen vuoden 2023 alusta lukien</p> <p>Toimitilaselvityksen valmistuminen</p>

Tulostavoite 8: Laaja-alaista verkostoyhteistyötä sekä sidosryhmäyhteistyötä vahvistetaan valmistelussa ja päätöksenteossa.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Teemme yhteistyötä toistemme ja eri viranomaisien kanssa • Yhteistyössä eri viranomaisten kanssa jaetaan tietoa ja hyviä käytäntöjä yhdenmukaisten palveluprosessien saavuttamiseksi • Yhteistyö talous- ja velkaneuvonnassa • Oikeusaputoimistojen yhteistyö paikallisten sovittelutoimistojen kanssa • Edunvalvontatoimistojen yhteistyö Digi- ja väestötietoviraston kanssa • Kestävää kehitystä koskevan tiedon analysoinnin ja käytön parantaminen (Agenda 2030: päätavoitteet 5, 10, 12/13, 16) 	<p>Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset</p> <p>Yhteistyötilaisuuksien määrä</p> <p>Valtiokonttorin valtionhallinnon yhteinen raportointikehys</p>

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="331 338 1075 477">• Huolehditaan valtion toimitilojen hiilineutraalisuuden toteutumisesta Senaatti-kiinteistöjen laatiman suunnitelman mukaisesti 	

2.3 Henkilöstö

Henkilöstötavoitteet kaudella 2022 - 2025 ovat:

<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="215 757 1445 846">• Työyhteisö on oikeudenmukainen ja tukee työhyvinvointia. Henkilöstö on osaava ja voi hyvin. <li data-bbox="215 869 1235 902">• Osallistava ja innostava johtaminen tukee tavoitteiden saavuttamista <li data-bbox="215 925 871 958">• Tavoitteet ja voimavarat ovat tasapainossa

Keskeisiä henkilöstötavoitteita tukevia välitavoitteita ovat:

Tulostavoite 9. Työyhteisö on oikeudenmukainen ja tukee työhyvinvointia. Henkilöstö on osaava ja voi hyvin.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="352 1402 1203 1491">• Kehitetään edelleen henkilöstörakennetta ja tehtävänkuvia toiminnan kannalta tarkoituksenmukaiseksi <li data-bbox="352 1514 1182 1603">• Henkilöstö-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat ovat ajantasaisia ja niitä toteutetaan + <li data-bbox="352 1626 1214 1659">• Arvioidaan sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa vuosittain <li data-bbox="352 1682 1214 1771">• Kehitetään työyhteisöä ja työtapoja yhdessä kokeilemalla oppien. <li data-bbox="352 1794 1214 1883">• Kehitetään osallistavia toimintatapoja ja vahvistamme kokeilukulttuuria. 	Työtyytyväisyyskyselyn tulokset (VM-baro)

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointi- kriteeri
2023	<ul style="list-style-type: none"> Järjestelmällisen häirinnän, uhkailun, maalittamisen ja vihapuheen vastaisen työn vahvistaminen + 	

Tulostavoite 10. Osallistava ja innostava johtaminen tukee tavoitteiden saavuttamista

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointi- kriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> Kehitämme johtamista ammattimaisemmaksi Tiedolla johtamisen kulttuuria edistetään Osaamisen johtaminen yhdeksi kehittämiskohteeksi Henkilöstön verkostomaisen työskentelyn edistäminen 	Työtyytyväisyyskysely (VM-baro) Johtajuusindeksi (VM-baro)

Tulostavoite 11. Tavoitteet ja voimavarat ovat tasapainossa

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> Tuetaan työyhteisöjen toimivuutta ja henkilöstön hyvinvointia entistä suunnitelmallisemmin Kohdennamme voimavarat uuden oppimiseen, ammatilliseen kehittymiseen ja työssä viihtymiseen Hyödynnetään digitaalisen oppimisen alustaa (eOppiva) ministeriön järjestämän koulutuksen lisäksi + Hyödynnetään videoita ja muita etälaitteita esim. koulutustilaisuuksissa + Tarkastelemme voimavaroja suhteessa edunvalvonnan päämiesmäärään 	Työtyytyväisyyskysely (VM-baro) Sairauspoissaolo, pv Koulutuspäivien lukumäärä/htv pm/htv

2.4 Talous

Taloustavoitteet kaudella 2022 - 2025 ovat:

- Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen
- Toiminnan ja talouden suunnittelun strategisuus vahvistuu uudistuneen strategian myötä

Keskeisiä taloustavoitteita tukevia välitavoitteita ovat:

Tavoite 12. Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Määrärahan käyttöä seurataan säännöllisesti • Varmistetaan oikeusapulaskutuksen oikeellisuus ja oikea-aikaisuus • Varmistetaan liiketaloudellisen toiminnan palkkioiden oikeellisuus suhteessa paikalliseen asianajoon • Kieku-järjestelmään kirjataan työpanoksen kohdentuminen talousarviolainsäädännön edellyttämän riittävän ja luotettavan tiedon saamiseksi • Noudatetaan ministeriön tilinpäätösaikataulua edunvalvontapalkkioiden perinnässä 	<p>Taloudellisuuskehitys</p> <p>Kustannusvastaavuus</p> <p>työajan kohdenus -% kasvaa nykyisestä</p>

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
	<ul style="list-style-type: none"> Huolehditaan kirjanpitokirjausten oikeellisuudesta ja virheiden korjaamisesta oikea-aikaisesti 	

Tavoite 13. Toiminnan ja talouden suunnittelun strategisuus vahvistuu uudistuneen strategian myötä

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointi- kriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> Kehitetään toiminnan arviointia tukevaa raportointia Huolehditaan HILDA-hankkeen täysimääräisestä etenemisestä, varmistetaan edellytykset toimintatapojen kehittämiselle ja huolehditaan avainhenkilöiden osallistumisesta kehittämistoimenpiteisiin ja tuleviin koulutuksiin + 	

3 Vuosien 2022-2025 voimavarat

3.1 Itä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin henkilötyövuodet

	Toteutuma 2020	Arvio 2021	Tavoite 2022	Arvio 2023	Arvio 2024	Arvio 2025
Henkilötyövuodet	170,9	175,5	172,4	172	172	172

3.2 Itä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin toimintamenot ja määrärahat

	Toteutuma 2020	Arvio 2021	Tulos sopimus 2022	Kehys 2023	Kehys 2024	Kehys 2025
Määrärahat (1000 €) Toimialakohtainen eritely liite 3	9 254	9 864	10 100	10 130	10 130	10 180

3.3 Määrärahat (momentti 25.10.04 Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot)

	Toteuma 2020	TA 2021 (23.6.2021)	TAE 2022 (27.9.2021)	Kehys 2023	Kehys 2024	Kehys 2025
Määrärahat (1000 euroa)	81 041	83 496	82 900	82 231	82 575	82 575

Taulukossa vuosien 2023-2025 määrärahat ovat valtioneuvoston 12.5.2021 Julkisen talouden suunnitelman mukaiset. Eduskunta hyväksyy niitä koskevat talousarvioesitykset vuosittain.

4 Voimassaolo ja seuranta

Oikeusapu- ja edunvalvontapiiri seuraa toimintansa kehittymistä ja määrärahan riittävyyttä. Määrärahan riittävyydestä ja tavoitteiden toteutumisesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta raportoidaan oikeusministeriön ohjeen mukaisesti.

5 Allekirjoitukset

Oikeusministeriö

Ylijohtaja, osastopäällikkö

Antti Leinonen

Itä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapii-
rin johtaja

Esa Kyllästinen

Liite 1 Asia/päämiesmäärät

Liite 2 Henkilötyövuodet ja tunnusluvut

Liite 3 Toimintamenot ja määrärahat

Liite 4 Yhteiset seurantamittarit

Oikeusministeriön ja Kaakkois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin tulossopimus kaudella 2022–2025

Oikeusministeriö ja Kaakkois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri ovat neuvotelleet ja sopineet vuosien 2022-2025 tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseen osoitettavat resurssit.

Tulostavoitteiden toteutumisesta raportoidaan oikeusministeriölle oikeusapu- ja edunvalvontapiirien yhteisessä puolivuotisraportissa ja oikeusministeriön toimintakertomuksessa.

Tulosneuvottelut ovat 25.10.2021 klo 10-12

Osallistajat:

Oikeusministeriö

Antti Leinonen

Merja Muilu

Tuire Honko

Kaakkois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri

Teemu Jokinen

Jaana Perälä

Mira Serttilä

Kirsi Lautanala

1. Strateginen kehys

1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet

Strategiset tavoitteet muodostuvat hallitusohjelman koko valtiokonsernille sekä oikeusministeriön hallinnonalalle asettamista tavoitteista. Tavoitteisiin vaikuttavat myös oikeusministeriön ja piirien oma strategia. Lisäksi tavoitteiden asetannassa on otettu huomioon oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluvien lainkäyttöelinten ja itsenäisten toimijoiden riippumattomuus.

Viraston kannalta keskeisimmät hallitusohjelman tavoitteet:

”Hallitus toimii tehokkaasti ylivelkaantumisen ja siihen liittyvien ongelmien vähentämiseksi. Talous- ja velkaneuvonnan saatavuutta parannetaan ja palveluihin ohjaamista tehostetaan” (HO 2019)

”Turvapaikanhakijoiden oikeusturvaa vahvistetaan niin, että mahdollistetaan avustajan käyttö turvapaikkapuhuttelussa. Lisäksi otetaan käyttöön tuntiperusteiset palkkiot avustajille sekä yleiset hallinto-oikeudelliset valitusajat. Varmistetaan turvapaikanhakijoita avustavien lakimiesten pätevyys ja huolellisuus (HO 2019)

”Selvitetään oikeusavun tulo rajojen nostamista, keskituloisten oikeusapua ja oikeusturvavakuutuksen sääntelyä” (HO 2019)

Alla olevassa taulukossa esitetään oikeusapu- ja edunvalvontapiirien visio, perustehtävä sekä tärkeimmät tavoitteet ulottuen vuoteen 2025. Oikeusministeriön strategiasta virastolle johdetut tavoitteet on merkitty *- merkillä, erotukseksi nimenomaan edunvalvontaan, oikeusapuun ja talous- ja velkaneuvontaan liittyvistä toiminnallisista tavoitteista.

Visio

Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien visiona vuoteen 2025 on ”Yhdessä toimien, asiakkaan parhaaksi, ennakoivasti, monikanavaisesti ja ketterästi”.

Perustehtävä

Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien tehtävänä on vastata oikeusapupalveluiden, talous- ja velkaneuvontapalveluiden ja edunvalvontapalveluiden tasapuolisesta tarjonnasta oikeusapu- ja edunvalvontapiirin alueella. Oikeusaputoimistojen tehtävänä on oikeusapupäätösten tekeminen ja asianajo oikeusapuasioissa. Oikeusaputoimistojen talous- ja velkaneuvonta antaa asiakkaille tietoa ja neuvontaa talouden ja velkojen hoitamisesta sekä avustaa asiakasta taloudenhallinnan suunnittelussa. Edunvalvontatoimistojen tehtävänä on hoitaa niiden asiakkaiden asioita, jotka eivät kykene valvomaan etujaan tai hoitamaan taloudellisia asioitaan sairauden tai muun syyn takia.

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

1. Ajanmukainen ja kannustava oikeusjärjestys edistää ja turvaa ihmisten, yritysten ja yhteisöjen toimintamahdollisuuksia *
2. Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla. Käsittelyketjut ja –menettelyt määrytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan *
3. Asiakas saa tilanteeseensa sopivat palvelut sujuvasti
4. Asiakkaalle tarjotaan palvelua eri kanavien kautta asiakkaan tarpeet huomioiden ja asiointia ohjaten
5. Palvelujen ja toiminnan digitalisoinnin kehittäminen jatkuu ja tuottavuus paranee toimintaa uudistamalla

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

6. Digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään vastuullisesti osana monipuolista palveluntarjontaa *
7. Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto mahdollistavat tehokkaan toiminnan*
8. Laaja-alaista verkostoyhteistyötä sekä sidosryhmäyhteistyötä vahvistetaan valmistelussa ja päätöksenteossa*

Henkilöstötavoitteet:

9. Työyhteisö on oikeudenmukainen ja tukee työhyvinvointia*. Henkilöstö on osaava ja voi hyvin.
10. Osallistava ja innostava johtaminen tukee tavoitteiden saavuttamista*
11. Tavoitteet ja voimavarat ovat tasapainossa

Taloutta koskevat tavoitteet

12. Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen *
13. Toiminnan ja talouden suunnittelu vahvistuu uudistuneen strategian myötä

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta)

Oikeusavun, talous- ja velkaneuvonnan ja yleisen edunvalvonnan toimintaan ja palveluun vaikuttavia keskeisiä asioita

- heikentynyt taloustilanne ja siitä aiheutuva syrjäytyminen
- kansalaisten ylivelkaantuminen
- asiakaskunnan kansainvälistyminen
- digitalisaatio ja teknologian murros
- väestörakenne ja muuttoliikkeet
- eläköityminen ja osaamisen varmistaminen
- asiakkaiden osallistumisen tapojen muutos
- asiakkaan asioiden kompleksisuus

Koronavirus COVID-19 on vaikuttanut oikeusaputoimistojen ja edunvalvontatoimistojen toimintaan siten, että palvelukanavia on muutettu käyntiasioinnista etäpalveluna toteutettavaksi, mikä on muuttanut asiakasprosesseja ja uudistanut työskentelytapoja.

Suunnittelukauden aikana merkittäviä palvelun tarpeeseen vaikuttavia tekijöitä ovat edunvalvonnan puolella väestön ikääntyminen ja talous- ja velkaneuvonnassa kotitalouksien velkaantuminen ja maksuongelmien arvioitu lisääntyminen. Julkisen oikeusavun kysyntä voi kasvaa merkittävästi ja erittäin nopeasti, jos Suomesta turvapaikkaa hakevien ihmisten määrä kasvaisi voimakkaasti.

Määrärahan väheneminen on suuri toimintaan vaikuttava tekijä.

2 Tulostavoitteet vuosille 2022–2025

Tavoitteet, jotka ovat myös kestävän kehityksen tavoitteita (Agenda 2030), on merkitty + -merkillä. Oikeusministeriön hallinnonalalle sovitut päätavoitteet ovat 5: sukupuolten tasa-arvo, 10: eriarvoisuuden vähentäminen, 12/13: vastuullista kuluttamista ja ilmastotekoja, 16: rauha, oikeudenmukaisuus, hyvä hallinto. Vuonna 2022 kestävän kehityksen erityisteemana on OM:n hallinnonalalla lapsen aseman edistäminen demokratiassa ja oikeushallinnossa.

2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuosille 2022 - 2025 ovat:

- Ajanmukainen ja kannustava oikeusjärjestys edistää ja turvaa ihmisten, yritysten ja yhteisöjen toimintamahdollisuuksia
- Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla. Käsittelyketjut ja –menettelyt määräytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan
- Asiakas saa tilanteeseensa sopivat palvelut sujuvasti
- Asiakkaalle tarjotaan palvelua eri kanavien kautta asiakkaan tarpeet huomioiden ja asiointia ohjaten
- Palvelujen ja toiminnan digitalisoinnin kehittäminen jatkuu ja tuottavuus paranee toimintaa uudistamalla

Keskeisiä vaikuttavuustavoitteita tukevia välitavoitteita ovat:

Tulostavoite 1: Ajanmukainen ja kannustava oikeusjärjestys edistää ja turvaa ihmisten, yritysten ja yhteisöjen toimintamahdollisuuksia

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Parannetaan kansalaisten avunsaantia henkilökohtaisen talouden hallinnassa ja ehkäistään kansalaisten velkaongelmien muodostumista • Ennakoivaa talousneuvontaa toteutetaan ulosoton kanssa. Käytetään yhdessä määriteltä työparimallia ja niitä toimintamalleja, jotka todettu hankkeen loppuraportissa soveltuviksi pysyvään toimitaan. 	<p>Perustetaan talousosaamisen toiminto talous- ja velkaneuvonnan yhteyteen ja laaditaan laaja-alainen toimintasuunnitelma</p> <p>Ennakoivan talousneuvonnan hankkeen loppuraportin</p>

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
	<ul style="list-style-type: none"> • Ennakoivaa talousneuvontaa kohdennetaan erityisesti alle 20- vuotiaille lapsille ja nuorille. 	mukaisten toimintamallien toteuttaminen

Tulostavoite 2: Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla. Käsittelyketjut ja –menettelyt määräytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Julkiset oikeusavustajat osallistuvat enemmän turvapaikkapuhutteluihin • Varmistetaan turvapaikanhakijoita avustavien julkisten oikeusavustajien pätevyys ja huolellisuus + • Talous- ja velkaneuvonnan asiakkaaksi tuloa yhdenmukaistetaan 	<p>Puhutteluun osallistumisen määrä</p> <p>Turvapaikkakoulutukseen osallistuvien määrä</p> <p>Palveluprosessia on yhdenmukaistettu</p>
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Varmistetaan turvapaikanhakijoita avustavien julkisten oikeusavustajien pätevyys ja huolellisuus 	Turvapaikka-avustajien kriteerit on vahvistettu
2024	<ul style="list-style-type: none"> • Julkiset oikeusavustajat osallistuvat avustajien valtakunnallisen päivystysjärjestelmän pilotointiin • Julkiset oikeusavustajat osallistuvat valtakunnalliseen päivystykseen 	<p>Pilotointi toteutuu</p> <p>Avustajien päivystysjärjestelmän käyttöaste</p>

Tulostavoite 3: Asiakas saa tilanteeseensa sopivat palvelut sujuvasti

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelujen ja palvelukanavien asiakaslähtöinen kehittäminen • Selvitetään oikeusaputoimistojen mahdollisuuksia antaa sovittelupalvelua asianajotoimeksiantojen ohella • Vahvistetaan oikeusaputoimistojen osaamista ihmiskauppa-asioissa 	<p>Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset</p> <p>Palveluprosessia on yhdenmukaistettu</p> <p>Ihmiskauppa- koulutukseen osallistuvien määrä</p>

Tulostavoite 4: Asiakkaalle tarjotaan palvelua eri kanavien kautta asiakkaan tarpeet huomioiden ja asiointia ohjaten

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Asiakas voi asioida verkossa, puhelimitse, videoyhteydellä, käyntiasiointina + • Asiakkaalle kerrotaan aktiivisesti hänen asiansa hoitamisesta 	Sähköisen asioinnin suhteellinen osuus

Tulostavoite 5: Palvelujen ja toiminnan digitalisoinnin kehittäminen jatkuu ja tuottavuus paranee toimintaa uudistamalla

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Palveluprosessien yhdenmukaistaminen • Lisätään itseohjautuvuutta ja hyödynnetään aktiivisesti uusia toimintamalleja 	Lähiesimiehille suunnattu kysely

2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Toiminnalliset tuloksellisuustavoitteet kaudella 2022 - 2025 ovat:

- Digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään vastuullisesti osana monipuolista palveluntarjontaa
- Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto mahdollistavat tehokkaan toiminnan
- Laaja-alaista verkostoyhteistyötä sekä sidosryhmäyhteistyötä vahvistetaan valmistelussa ja päätöksenteossa

Keskeisiä tuloksellisuustavoitteita tukevia välitavoitteita ovat:

Tulostavoite 6: Digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään vastuullisesti osana monipuolista palveluntarjontaa

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Työn tuottavuutta parannetaan ja nopeutetaan prosesseja luopumalla vanhasta ja siirtymällä uuteen • Toimintasektorin tulee sitoutua digitalisaation yhteisiin kehittämistavoitteisiin ja noudattaa yhteisiä periaatteita ja linjauksia, osallistua aktiivisesti yhteiseen kehittämiseen sekä ottaa käyttöön yhteisiä ICT-palveluita hallinnonalan kokonaishyödyn varmistamiseksi • Varmistetaan tietojärjestelmien täysimääräinen hyödyntäminen mm. kehitetään toimintatapoja ja huolehditaan siitä, että henkilöstö osallistuu koulutuksiin. Asiakkaille kerrotaan aktiivisesti sähköisistä vaihtoehdoista hänen asiansa hoitamisessa + • Kartoitetaan uusien teknologisten ratkaisujen käytön mahdollisuuksia toimintaprosesseissa • Kehitetään tietoaalustaa ja raportointia • Edistetään tietoliikenneyhteyksien rakentamista sidosryhmien järjestelmiin (esim. HAIPA, AIPA) • Edvard-Elsa -yhteistyö • Yhteistyö edunvalvonnan palveluntuottajien kanssa 	<p>Tuottavuusluku</p> <p>Oikeusapupäätöksien sähköistämisen aste</p> <p>Yleisen edunvalvonnan päämiesten sähköisten laskujen osuus</p> <p>Sähköisen asiainn kansalais-palaute ja järjestelmien käyttöaste</p> <p>Ostopalvelun seurantalaverit</p>

Tulostavoite 7: Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto mahdollistavat tehokkaan toiminnan

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Osallistutaan oikeusapu- ja edunvalvontaviraston hankevalmisteluun • Tehdään toimenpiteet, joita uuden viraston perustaminen edellyttää • Toimipaikkojen toimitilojen tarpeellisuutta selvitetään kustannussäästösyistä • Osallistutaan valtion palveluverkosto- ja toimitilahankkeeseen, pilottina Lappeenrannan oikeusaputoimisto ja edunvalvontatoimisto 	<p>Viraston perustaminen vuoden 2023 alusta lukien</p> <p>Toimitilaselvityksen valmistuminen</p>

Tulostavoite 8: Laaja-alaista verkostoyhteistyötä sekä sidosryhmäyhteistyötä vahvistetaan valmistelussa ja päätöksenteossa.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Teemme yhteistyötä toistemme ja eri viranomaisien kanssa • Yhteistyössä eri viranomaisten kanssa jaetaan tietoa ja hyviä käytäntöjä yhdenmukaisten palveluprosessien saavuttamiseksi • Yhteistyö talous- ja velkaneuvonnassa • Oikeusaputoimistojen yhteistyö paikallisten sovittelutoimistojen kanssa • Edunvalvontatoimistojen yhteistyö Digi- ja väestötietoviraston kanssa • Kestävää kehitystä koskevan tiedon analysoinnin ja käytön parantaminen (Agenda 2030: päätavoitteet 5, 10, 12/13, 16) 	<p>Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset</p> <p>Yhteistyötilaisuuksien määrä</p> <p>Valtiokonttorin valtionhallinnon yhteinen raportointikehys</p>

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
	<ul style="list-style-type: none"> • Huolehditaan valtion toimitilojen hiilineutraalisuuden toteutumisesta Senaatti-kiinteistöjen laatiman suunnitelman mukaisesti 	

2.3 Henkilöstö

Henkilöstötavoitteet kaudella 2022 - 2025 ovat:

<ul style="list-style-type: none"> • Työyhteisö on oikeudenmukainen ja tukee työhyvinvointia. Henkilöstö on osaava ja voi hyvin. • Osallistava ja innostava johtaminen tukee tavoitteiden saavuttamista • Tavoitteet ja voimavarat ovat tasapainossa

Keskeisiä henkilöstötavoitteita tukevia välitavoitteita ovat:

Tulostavoite 9. Työyhteisö on oikeudenmukainen ja tukee työhyvinvointia. Henkilöstö on osaava ja voi hyvin.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Kehitetään edelleen henkilöstörakennetta ja tehtävänkuvia toiminnan kannalta tarkoituksenmukaiseksi • Henkilöstö-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat ovat ajantasaisia ja niitä toteutetaan + • Arvioidaan sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa vuosittain • Kehitetään työyhteisöä ja työtapoja yhdessä kokeilemalla oppien. • Kehitetään osallistavia toimintatapoja ja vahvistamme kokeilukulttuuria. 	Työtyytyväisyyskyselyn tulokset (VM-baro)

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointi- kriteeri
2023	<ul style="list-style-type: none"> Järjestelmällisen häirinnän, uhkailun, maalittamisen ja vihapuheen vastaisen työn vahvistaminen + 	

Tulostavoite 10. Osallistava ja innostava johtaminen tukee tavoitteiden saavuttamista

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointi- kriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> Kehitämme johtamista ammattimaisemmaksi Tiedolla johtamisen kulttuuria edistetään Osaamisen johtaminen yhdeksi kehittämiskohteeksi Henkilöstön verkostomaisen työskentelyn edistäminen 	Työtyytyväisyyskysely (VM-baro) Johtajuusindeksi (VM-baro)

Tulostavoite 11. Tavoitteet ja voimavarat ovat tasapainossa

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> Tuetaan työyhteisöjen toimivuutta ja henkilöstön hyvinvointia entistä suunnitelmallisemmin Kohdennamme voimavarat uuden oppimiseen, ammatilliseen kehittymiseen ja työssä viihtymiseen Hyödynnetään digitaalisen oppimisen alustaa (eOppiva) ministeriön järjestämän koulutuksen lisäksi + Hyödynnetään videoita ja muita etälaitteita esim. koulutustilaisuuksissa + Tarkastelemme voimavaroja suhteessa edunvalvonnan päämiesmäärään 	Työtyytyväisyyskysely (VM-baro) Sairauspoissaolo, pv Koulutuspäivien lukumäärä/htv pm/htv

2.4 Talous

Taloustavoitteet kaudella 2022 - 2025 ovat:

- Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen
- Toiminnan ja talouden suunnittelun strategisuus vahvistuu uudistuneen strategian myötä

Keskeisiä taloustavoitteita tukevia välitavoitteita ovat:

Tavoite 12. Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Määrärahan käyttöä seurataan säännöllisesti • Varmistetaan oikeusapulaskutuksen oikeellisuus ja oikea-aikaisuus • Varmistetaan liiketaloudellisen toiminnan palkkioiden oikeellisuus suhteessa paikalliseen asianajoon • Kieku-järjestelmään kirjataan työpanoksen kohdentuminen talousarviolainsäädännön edellyttämän riittävän ja luotettavan tiedon saamiseksi • Noudatetaan ministeriön tilinpäätösaikataulua edunvalvontapalkkioiden perinnässä 	<p>Taloudellisuuskehitys</p> <p>Kustannusvastaavuus</p> <p>työajan kohdenus -% kasvaa nykyisestä</p>

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
	<ul style="list-style-type: none"> Huolehditaan kirjanpitokirjausten oikeellisuudesta ja virheiden korjaamisesta oikea-aikaisesti 	

Tavoite 13. Toiminnan ja talouden suunnittelun strategisuus vahvistuu uudistuneen strategian myötä

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointi- kriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> Kehitetään toiminnan arviointia tukevaa raportointia Huolehditaan HILDA-hankkeen täysimääräisestä etene- misestä ,varmistetaan edellytykset toimintatapojen kehit- tämiseksi ja huolehditaan avainhenkilöiden osallistumi- sista kehittämistoimenpiteisiin ja tuleviin koulutuksiin + 	

3 Vuosien 2022-2025 voimavarat

3.1 Kaakkois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin henkilötyövuodet

	Toteutuma 2020	Arvio 2021	Tavoite 2022	Arvio 2023	Arvio 2024	Arvio 2025
Henkilötyövuodet	148,1	142,2	146,7	145	145	145

3.2 Kaakkois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin toimintamenot ja määrärahat

	Toteutuma 2020	Arvio 2021	Tulos sopimus 2022	Kehys 2023	Kehys 2024	Kehys 2025
Määrärahat (1000 €) Toimialakohtainen erit- tely liite 3	7 742	8 099	8 366	8 400	8 400	8 400

3.3 Määrärahat (momentti 25.10.04 Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot)

	Toteuma 2020	TA 2021 (23.6.2021)	TAE 2022 (27.9.2021)	Kehys 2023	Kehys 2024	Kehys 2025
Määrärahat (1000 euroa)	81 041	83 496	82 900	82 231	82 575	82 575

Taulukossa vuosien 2023-2025 määrärahat ovat valtioneuvoston 12.5.2021 Julkisen talouden suunnitelman mukaiset. Eduskunta hyväksyy niitä koskevat talousarvioesitykset vuosittain.

4 Voimassaolo ja seuranta

Oikeusapu- ja edunvalvontapiiri seuraa toimintansa kehittymistä ja määrärahan riittävyyttä. Määrärahan riittävyydestä ja tavoitteiden toteutumisesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta raportoidaan oikeusministeriön ohjeen mukaisesti.

5 Allekirjoitukset

Oikeusministeriö
Ylijohtaja, osastopäällikkö
Antti Leinonen

Kaakkois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin johtaja
Teemu Jokinen

- Liite 1 Asia/päämiesmäärät
- Liite 2 Henkilötyövuodet ja tunnusluvut
- Liite 3 Toimintamenot ja määrärahat
- Liite 4 Yhteiset seurantamittarit

Oikeusministeriön ja Lounais-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin tulossopimus kaudella 2022–2025

Oikeusministeriö ja Lounais-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri ovat neuvotelleet ja sopineet vuosien 2022-2025 tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseen osoitettavat resurssit.

Tulostavoitteiden toteutumisesta raportoidaan oikeusministeriölle oikeusapu- ja edunvalvontapiirien yhteisessä puolivuotisraportissa ja oikeusministeriön toimintakertomuksessa.

Tulosneuvottelut ovat 22.10.2021 klo 10-12

Osallistujat:

Oikeusministeriö
Antti Leinonen
Merja Muilu
Tuire Honko
Juha Saunamäki

Lounais-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri
Lasse Fager
Elin Fellman-Suominen
Catharina Asplund

1. Strateginen kehys

1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet

Strategiset tavoitteet muodostuvat hallitusohjelman koko valtiokonsernille sekä oikeusministeriön hallinnonalalle asettamista tavoitteista. Tavoitteisiin vaikuttavat myös oikeusministeriön ja piirien oma strategia. Lisäksi tavoitteiden asetannassa on otettu huomioon oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluvien lainkäyttöelinten ja itsenäisten toimijoiden riippumattomuus.

Viraston kannalta keskeisimmät hallitusohjelman tavoitteet:

”Hallitus toimii tehokkaasti ylivelkaantumisen ja siihen liittyvien ongelmien vähentämiseksi. Talous- ja velkaneuvonnan saatavuutta parannetaan ja palveluihin ohjaamista tehostetaan” (HO 2019)

”Turvapaikanhakijoiden oikeusturvaa vahvistetaan niin, että mahdollistetaan avustajan käyttö turvapaikkapuhuttelussa. Lisäksi otetaan käyttöön tuntiperusteiset palkkiot avustajille sekä yleiset hallinto-oikeudelliset valitusajat. Varmistetaan turvapaikanhakijoita avustavien lakimiesten pätevyys ja huolellisuus (HO 2019)

”Selvitetään oikeusavun tulo rajojen nostamista, keskituloisten oikeusapua ja oikeusturvavakuutuksen sääntelyä” (HO 2019)

Alla olevassa taulukossa esitetään oikeusapu- ja edunvalvontapiirien visio, perustehtävä sekä tärkeimmät tavoitteet ulottuen vuoteen 2025. Oikeusministeriön strategiasta virastolle johdetut tavoitteet on merkitty *- merkillä, erotukseksi nimenomaan edunvalvontaan, oikeusapuun ja talous- ja velkaneuvontaan liittyvistä toiminnallisista tavoitteista.

Visio

Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien visiona vuoteen 2025 on ”Yhdessä toimien, asiakkaan parhaaksi, ennakoivasti, monikanavaisesti ja ketterästi”.

Perustehtävä

Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien tehtävänä on vastata oikeusapupalveluiden, talous- ja velkaneuvontapalveluiden ja edunvalvontapalveluiden tasapuolisesta tarjonnasta oikeusapu- ja edunvalvontapiirin alueella. Oikeusaputoimistojen tehtävänä on oikeusapupäätösten tekeminen ja asianajo oikeusapuasioissa. Oikeusaputoimistojen talous- ja velkaneuvonta antaa asiakkaille tietoa ja neuvontaa talouden ja velkojen hoitamisesta sekä avustaa asiakasta taloudenhallinnan suunnittelussa. Edunvalvontatoimistojen tehtävänä on hoitaa niiden asiakkaiden asioita, jotka eivät kykene valvomaan etujaan tai hoitamaan taloudellisia asioitaan sairauden tai muun syyn takia.

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

1. Ajanmukainen ja kannustava oikeusjärjestys edistää ja turvaa ihmisten, yritysten ja yhteisöjen toimintamahdollisuuksia *
2. Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla. Käsittelyketjut ja –menettelyt määräytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan *
3. Asiakas saa tilanteeseensa sopivat palvelut sujuvasti
4. Asiakkaalle tarjotaan palvelua eri kanavien kautta asiakkaan tarpeet huomioiden ja asiointia ohjaten
5. Palvelujen ja toiminnan digitalisoinnin kehittäminen jatkuu ja tuottavuus paranee toimintaa uudistamalla

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

6. Digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään vastuullisesti osana monipuolista palveluntarjontaa *
7. Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto mahdollistavat tehokkaan toiminnan*
8. Laaja-alaista verkostoyhteistyötä sekä sidosryhmäyhteistyötä vahvistetaan valmistelussa ja päätöksenteossa*

Henkilöstötavoitteet:

9. Työyhteisö on oikeudenmukainen ja tukee työhyvinvointia*. Henkilöstö on osaava ja voi hyvin.
10. Osallistava ja innostava johtaminen tukee tavoitteiden saavuttamista*
11. Tavoitteet ja voimavarat ovat tasapainossa

Taloutta koskevat tavoitteet

12. Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen *
13. Toiminnan ja talouden suunnittelu vahvistuu uudistuneen strategian myötä

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta)

Oikeusavun, talous- ja velkaneuvonnan ja yleisen edunvalvonnan toimintaan ja palveluun vaikuttavia keskeisiä asioita

- heikentynyt taloustilanne ja siitä aiheutuva syrjäytyminen
- kansalaisten ylivelkaantuminen
- asiakaskunnan kansainvälistyminen
- digitalisaatio ja teknologian murros
- väestörakenne ja muuttoliikkeet
- eläköityminen ja osaamisen varmistaminen
- asiakkaiden osallistumisen tapojen muutos
- asiakkaan asioiden kompleksisuus

Koronavirus COVID-19 on vaikuttanut oikeusaputoimistojen ja edunvalvontatoimistojen toimintaan siten, että palvelukanavia on muutettu käyntiasioinnista etäpalveluna toteutettavaksi, mikä on muuttanut asiakasprosesseja ja uudistanut työskentelytapoja.

Suunnittelukauden aikana merkittäviä palvelun tarpeeseen vaikuttavia tekijöitä ovat edunvalvonnan puolella väestön ikääntyminen ja talous- ja velkaneuvonnassa kotitalouksien velkaantuminen ja maksuongelmien arvioitu lisääntyminen. Julkisen oikeusavun kysyntä voi kasvaa merkittävästi ja erittäin nopeasti, jos Suomesta turvapaikkaa hakevien ihmisten määrä kasvaisi voimakkaasti.

Määrärahan väheneminen on suuri toimintaan vaikuttava tekijä.

2 Tulostavoitteet vuosille 2022–2025

Tavoitteet, jotka ovat myös kestävän kehityksen tavoitteita (Agenda 2030), on merkitty + -merkillä. Oikeusministeriön hallinnonalalle sovitut päätavoitteet ovat 5: sukupuolten tasa-arvo, 10: eriarvoisuuden vähentäminen, 12/13: vastuullista kuluttamista ja ilmastotekoja, 16: rauha, oikeudenmukaisuus, hyvä hallinto. Vuonna 2022 kestävän kehityksen erityisteemana on OM:n hallinnonalalla lapsen aseman edistäminen demokratiassa ja oikeushallinnossa.

2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuosille 2022 - 2025 ovat:

- Ajanmukainen ja kannustava oikeusjärjestys edistää ja turvaa ihmisten, yritysten ja yhteisöjen toimintamahdollisuuksia
- Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla. Käsittelyketjut ja –menettelyt määräytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan
- Asiakas saa tilanteeseensa sopivat palvelut sujuvasti
- Asiakkaalle tarjotaan palvelua eri kanavien kautta asiakkaan tarpeet huomioiden ja asiointia ohjaten
- Palvelujen ja toiminnan digitalisoinnin kehittäminen jatkuu ja tuottavuus paranee toimintaa uudistamalla

Keskeisiä vaikuttavuustavoitteita tukevia välitavoitteita ovat:

Tulostavoite 1: Ajanmukainen ja kannustava oikeusjärjestys edistää ja turvaa ihmisten, yritysten ja yhteisöjen toimintamahdollisuuksia

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Parannetaan kansalaisten avunsaantia henkilökohtaisen talouden hallinnassa ja ehkäistään kansalaisten velkaongelmien muodostumista • Ennakoivaa talousneuvontaa toteutetaan ulosoton kanssa. Käytetään yhdessä määriteltäviä työparimallia ja niitä toimintamalleja, jotka todettu hankkeen loppuraportissa soveltuviksi pysyvään toimitaan. 	<p>Perustetaan talousosaamisen toiminto talous- ja velkaneuvonnan yhteyteen ja laaditaan laaja-alainen toimintasuunnitelma</p> <p>Ennakoivan talousneuvonnan hankkeen loppuraportin</p>

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
	<ul style="list-style-type: none"> • Ennakoivaa talousneuvontaa kohdennetaan erityisesti alle 20- vuotiaille lapsille ja nuorille. 	mukaisten toimintamallien toteuttaminen

Tulostavoite 2: Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla. Käsittelyketjut ja –menettelyt määräytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Julkiset oikeusavustajat osallistuvat enemmän turvapaikkapuhutteluihin • Varmistetaan turvapaikanhakijoita avustavien julkisten oikeusavustajien pätevyys ja huolellisuus + • Talous- ja velkaneuvonnan asiakkaaksi tuloa yhdenmukaistetaan 	<p>Puhutteluun osallistumisen määrä</p> <p>Turvapaikkakoulutukseen osallistuvien määrä</p> <p>Palveluprosessia on yhdenmukaistettu</p>
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Varmistetaan turvapaikanhakijoita avustavien julkisten oikeusavustajien pätevyys ja huolellisuus 	Turvapaikka-avustajien kriteerit on vahvistettu
2024	<ul style="list-style-type: none"> • Julkiset oikeusavustajat osallistuvat avustajien valtakunnallisen päivystysjärjestelmän pilotointiin • Julkiset oikeusavustajat osallistuvat valtakunnalliseen päivystykseen 	<p>Pilotointi toteutuu</p> <p>Avustajien päivystysjärjestelmän käyttöaste</p>

Tulostavoite 3: Asiakas saa tilanteeseensa sopivat palvelut sujuvasti

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelujen ja palvelukanavien asiakaslähtöinen kehittäminen • Selvitetään oikeusaputoimistojen mahdollisuuksia antaa sovittelupalvelua asianajotoimeksiantojen ohella • Vahvistetaan oikeusaputoimistojen osaamista ihmiskauppa-asioissa 	<p>Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset</p> <p>Palveluprosessia on yhdenmukaistettu</p> <p>Ihmiskauppa- koulutukseen osallistuvien määrä</p>

Tulostavoite 4: Asiakkaalle tarjotaan palvelua eri kanavien kautta asiakkaan tarpeet huomioiden ja asiointia ohjaten

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Asiakas voi asioida verkossa, puhelimitse, videoyhteydellä, käyntiasiointina + • Asiakkaalle kerrotaan aktiivisesti hänen asiansa hoitamisesta 	Sähköisen asioinnin suhteellinen osuus

Tulostavoite 5: Palvelujen ja toiminnan digitalisoinnin kehittäminen jatkuu ja tuottavuus paranee toimintaa uudistamalla

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Palveluprosessien yhdenmukaistaminen • Lisätään itseohjautuvuutta ja hyödynnetään aktiivisesti uusia toimintamalleja 	Lähiesimiehille suunnattu kysely

2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Toiminnalliset tuloksellisuustavoitteet kaudella 2022 - 2025 ovat:

- Digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään vastuullisesti osana monipuolista palveluntarjontaa
- Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto mahdollistavat tehokkaan toiminnan
- Laaja-alaista verkostoyhteistyötä sekä sidosryhmäyhteistyötä vahvistetaan valmistelussa ja päätöksenteossa

Keskeisiä tuloksellisuustavoitteita tukevia välitavoitteita ovat:

Tulostavoite 6: Digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään vastuullisesti osana monipuolista palveluntarjontaa

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Työn tuottavuutta parannetaan ja nopeutetaan prosesseja luopumalla vanhasta ja siirtymällä uuteen • Toimintasektorin tulee sitoutua digitalisaation yhteisiin kehittämistavoitteisiin ja noudattaa yhteisiä periaatteita ja linjauksia, osallistua aktiivisesti yhteiseen kehittämiseen sekä ottaa käyttöön yhteisiä ICT-palveluita hallinnonalan kokonaishyödyn varmistamiseksi • Varmistetaan tietojärjestelmien täysimääräinen hyödyntäminen mm. kehitetään toimintatapoja ja huolehditaan siitä, että henkilöstö osallistuu koulutuksiin. Asiakkaille kerrotaan aktiivisesti sähköisistä vaihtoehdoista hänen asiansa hoitamisessa + • Kartoitetaan uusien teknologisten ratkaisujen käytön mahdollisuuksia toimintaprosesseissa • Kehitetään tietoaalustaa ja raportointia • Edistetään tietoliikenneyhteyksien rakentamista sidosryhmien järjestelmiin (esim. HAIPA, AIPA) • Edvard-Elsa -yhteistyö • Yhteistyö edunvalvonnan palveluntuottajien kanssa 	<p>Tuottavuusluku</p> <p>Oikeusapupäätöksien sähköistämisen aste</p> <p>Yleisen edunvalvonnan päämiesten sähköisten laskujen osuus</p> <p>Sähköisen asiainn kansalais-palaute ja järjestelmien käyttöaste</p> <p>Ostopalvelun seurantalaverit</p>

Tulostavoite 7: Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto mahdollistavat tehokkaan toiminnan

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Osallistutaan oikeusapu- ja edunvalvontaviraston hankevalmisteluun • Tehdään toimenpiteet, joita uuden viraston perustaminen edellyttää • Toimipaikkojen toimitilojen tarpeellisuutta selvitetään kustannussäästösyistä • Osallistutaan valtion palveluverkosto- ja toimitilahankkeeseen, pilottina Lappeenrannan oikeusaputoimisto ja edunvalvontatoimisto 	<p>Viraston perustaminen vuoden 2023 alusta lukien</p> <p>Toimitilaselvityksen valmistuminen</p>

Tulostavoite 8: Laaja-alaista verkostoyhteistyötä sekä sidosryhmäyhteistyötä vahvistetaan valmistelussa ja päätöksenteossa.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Teemme yhteistyötä toistemme ja eri viranomaisten kanssa • Yhteistyössä eri viranomaisten kanssa jaetaan tietoa ja hyviä käytäntöjä yhdenmukaisten palveluprosessien saavuttamiseksi • Yhteistyö talous- ja velkaneuvonnassa • Oikeusaputoimistojen yhteistyö paikallisten sovittelutoimistojen kanssa • Edunvalvontatoimistojen yhteistyö Digi- ja väestötietoviraston kanssa • Kestävää kehitystä koskevan tiedon analysoinnin ja käytön parantaminen (Agenda 2030: päätavoitteet 5, 10, 12/13, 16) 	<p>Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset</p> <p>Yhteistyötilaisuuksien määrä</p> <p>Valtiokonttorin valtionhallinnon yhteinen raportointikehys</p>

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
	<ul style="list-style-type: none"> • Huolehditaan valtion toimitilojen hiilineutraalisuuden toteutumisesta Senaatti-kiinteistöjen laatiman suunnitelman mukaisesti 	

2.3 Henkilöstö

Henkilöstötavoitteet kaudella 2022 - 2025 ovat:

<ul style="list-style-type: none"> • Työyhteisö on oikeudenmukainen ja tukee työhyvinvointia. Henkilöstö on osaava ja voi hyvin. • Osallistava ja innostava johtaminen tukee tavoitteiden saavuttamista • Tavoitteet ja voimavarat ovat tasapainossa

Keskeisiä henkilöstötavoitteita tukevia välitavoitteita ovat:

Tulostavoite 9. Työyhteisö on oikeudenmukainen ja tukee työhyvinvointia. Henkilöstö on osaava ja voi hyvin.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Kehitetään edelleen henkilöstörakennetta ja tehtävänkuvia toiminnan kannalta tarkoituksenmukaiseksi • Henkilöstö-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat ovat ajantasaisia ja niitä toteutetaan + • Arvioidaan sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa vuosittain • Kehitetään työyhteisöä ja työtapoja yhdessä kokeilemalla oppien. • Kehitetään osallistavia toimintatapoja ja vahvistamme kokeilukulttuuria. 	Työtyytyväisyyskyselyn tulokset (VM-baro)

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointi- kriteeri
2023	<ul style="list-style-type: none"> Järjestelmällisen häirinnän, uhkailun, maalittamisen ja vihapuheen vastaisen työn vahvistaminen + 	

Tulostavoite 10. Osallistava ja innostava johtaminen tukee tavoitteiden saavuttamista

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointi- kriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> Kehitämme johtamista ammattimaisemmaksi Tiedolla johtamisen kulttuuria edistetään Osaamisen johtaminen yhdeksi kehittämiskohteeksi Henkilöstön verkostomaisen työskentelyn edistäminen 	Työtyytyväisyyskysely (VM-baro) Johtajuusindeksi (VM-baro)

Tulostavoite 11. Tavoitteet ja voimavarat ovat tasapainossa

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> Tuetaan työyhteisöjen toimivuutta ja henkilöstön hyvinvointia entistä suunnitelmallisemmin Kohdennamme voimavarat uuden oppimiseen, ammatilliseen kehittymiseen ja työssä viihtymiseen Hyödynnetään digitaalisen oppimisen alustaa (eOppiva) ministeriön järjestämän koulutuksen lisäksi + Hyödynnetään videoita ja muita etälaitteita esim. koulutustilaisuuksissa + Tarkastelemme voimavaroja suhteessa edunvalvonnan päämiesmäärään 	Työtyytyväisyyskysely (VM-baro) Sairauspoissaolo, pv Koulutuspäivien lukumäärä/htv pm/htv

2.4 Talous

Taloustavoitteet kaudella 2022 - 2025 ovat:

- Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen
- Toiminnan ja talouden suunnittelun strategisuus vahvistuu uudistuneen strategian myötä

Keskeisiä taloustavoitteita tukevia välitavoitteita ovat:

Tavoite 12. Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Määrärahan käyttöä seurataan säännöllisesti • Varmistetaan oikeusapulaskutuksen oikeellisuus ja oikea-aikaisuus • Varmistetaan liiketaloudellisen toiminnan palkkioiden oikeellisuus suhteessa paikalliseen asianajoon • Kieku-järjestelmään kirjataan työpanoksen kohdentuminen talousarviolainsäädännön edellyttämän riittävän ja luotettavan tiedon saamiseksi • Noudatetaan ministeriön tilinpäätösaikataulua edunvalvontapalkkioiden perinnässä 	<p>Taloudellisuuskehitys</p> <p>Kustannusvastaavuus</p> <p>työajan kohdenus -% kasvaa nykyisestä</p>

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
	<ul style="list-style-type: none"> Huolehditaan kirjanpitokirjausten oikeellisuudesta ja virheiden korjaamisesta oikea-aikaisesti 	

Tavoite 13. Toiminnan ja talouden suunnittelun strategisuus vahvistuu uudistuneen strategian myötä

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointi- kriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> Kehitetään toiminnan arviointia tukevaa raportointia Huolehditaan HILDA-hankkeen täysimääräisestä etene- misestä ,varmistetaan edellytykset toimintatapojen kehit- tämiseksi ja huolehditaan avainhenkilöiden osallistumi- sista kehittämistoimenpiteisiin ja tuleviin koulutuksiin + 	

3 Vuosien 2022-2025 voimavarat

3.1 Lounais-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin henkilötyövuodet

	Toteutuma 2020	Arvio 2021	Tavoite 2022	Arvio 2023	Arvio 2024	Arvio 2025
Henkilötyövuodet	161	161,4	162,4	161,8	161,8	161,8

3.2 Lounais-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin toimintamenot ja määrärahat

	Toteutuma 2020	Arvio 2021	Tulos sopimus 2022	Kehys 2023	Kehys 2024	Kehys 2025
Määrärahat (1000 €) Toimialakohtainen erit- tely liite 3	8 913	9 033	9 756	9 768	9 768	9 768

3.3 Määrärahat (momentti 25.10.04 Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot)

	Toteuma 2020	TA 2021 (23.6.2021)	TAE 2022 (27.9.2021)	Kehys 2023	Kehys 2024	Kehys 2025
Määrärahat (1000 euroa)	81 041	83 496	82 900	82 231	82 575	82 575

Taulukossa vuosien 2023-2025 määrärahat ovat valtioneuvoston 12.5.2021 Julkisen talouden suunnitelman mukaiset. Eduskunta hyväksyy niitä koskevat talousarvioesitykset vuosittain.

4 Voimassaolo ja seuranta

Oikeusapu- ja edunvalvontapiiri seuraa toimintansa kehittymistä ja määrärahan riittävyyttä. Määrärahan riittävyydestä ja tavoitteiden toteutumisesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta raportoidaan oikeusministeriön ohjeen mukaisesti.

5 Allekirjoitukset

Oikeusministeriö

Ylijohtaja, osastopäällikkö

Antti Leinonen

Lounais-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin johtaja

Lasse Fager

Liite 1 Asia/päämiesmäärät

Liite 2 Henkilötyövuodet ja tunnusluvut

Liite 3 Toimintamenot ja määrärahat

Liite 4 Yhteiset seurantamittarit

Oikeusministeriön ja Länsi- ja Sisä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin tulossopimus kaudella 2022–2025

Oikeusministeriö ja Länsi- ja Sisä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri ovat neuvotelleet ja sopineet vuosien 2022-2025 tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseen osoitettavat resurssit.

Tulostavoitteiden toteutumisesta raportoidaan oikeusministeriölle oikeusapu- ja edunvalvontapiirien yhteisessä puolivuotisraportissa ja oikeusministeriön toimintakertomuksessa.

Tulosneuvottelut ovat 21.10.2021 klo 10-12

Osallistujat:

Oikeusministeriö

Antti Leinonen

Merja Muilu

Niina Puolusmäki

Tuire Honko

Länsi- ja Sisä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri

Teija Hyytiäinen

Ulla-Maija Varvas

Kaisa Reivari

Päivi Väänänen

1. Strateginen kehys

1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet

Strategiset tavoitteet muodostuvat hallitusohjelman koko valtiokonsernille sekä oikeusministeriön hallinnonalalle asettamista tavoitteista. Tavoitteisiin vaikuttavat myös oikeusministeriön ja piirien oma strategia. Lisäksi tavoitteiden asetannassa on otettu huomioon oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluvien lainkäyttöelinten ja itsenäisten toimijoiden riippumattomuus.

Viraston kannalta keskeisimmät hallitusohjelman tavoitteet:

”Hallitus toimii tehokkaasti ylivelkaantumisen ja siihen liittyvien ongelmien vähentämiseksi. Talous- ja velkaneuvonnan saatavuutta parannetaan ja palveluihin ohjaamista tehostetaan” (HO 2019)

”Turvapaikanhakijoiden oikeusturvaa vahvistetaan niin, että mahdollistetaan avustajan käyttö turvapaikkapuhuttelussa. Lisäksi otetaan käyttöön tuntiperusteiset palkkiot avustajille sekä yleiset hallinto-oikeudelliset valitusajat. Varmistetaan turvapaikanhakijoita avustavien lakimiesten pätevyys ja huolellisuus (HO 2019)

”Selvitetään oikeusavun tulo rajojen nostamista, keskituloisten oikeusapua ja oikeusturvavakuutuksen sääntelyä” (HO 2019)

Alla olevassa taulukossa esitetään oikeusapu- ja edunvalvontapiirien visio, perustehtävä sekä tärkeimmät tavoitteet ulottuen vuoteen 2025. Oikeusministeriön strategiasta virastolle johdetut tavoitteet on merkitty *- merkillä, erotukseksi nimenomaan edunvalvontaan, oikeusapuun ja talous- ja velkaneuvontaan liittyvistä toiminnallisista tavoitteista.

Visio

Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien visiona vuoteen 2025 on ”Yhdessä toimien, asiakkaan parhaaksi, ennakoivasti, monikanavaisesti ja ketterästi”.

Perustehtävä

Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien tehtävänä on vastata oikeusapupalveluiden, talous- ja velkaneuvontapalveluiden ja edunvalvontapalveluiden tasapuolisesta tarjonnasta oikeusapu- ja edunvalvontapiirin alueella. Oikeusaputoimistojen tehtävänä on oikeusapupäätösten tekeminen ja asianajo oikeusapuasioissa. Oikeusaputoimistojen talous- ja velkaneuvonta antaa asiakkaille tietoa ja neuvontaa talouden ja velkojen hoitamisesta sekä avustaa asiakasta taloudenhallinnan suunnittelussa. Edunvalvontatoimistojen tehtävänä on hoitaa niiden asiakkaiden asioita, jotka eivät kykene valvomaan etujaan tai hoitamaan taloudellisia asioitaan sairauden tai muun syyn takia.

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

1. Ajanmukainen ja kannustava oikeusjärjestys edistää ja turvaa ihmisten, yritysten ja yhteisöjen toimintamahdollisuuksia *
2. Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla. Käsittelyketjut ja –menettelyt määräytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan *
3. Asiakas saa tilanteeseensa sopivat palvelut sujuvasti
4. Asiakkaalle tarjotaan palvelua eri kanavien kautta asiakkaan tarpeet huomioiden ja asiointia ohjaten
5. Palvelujen ja toiminnan digitalisoinnin kehittäminen jatkuu ja tuottavuus paranee toimintaa uudistamalla

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

6. Digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään vastuullisesti osana monipuolista palveluntarjontaa *
7. Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto mahdollistavat tehokkaan toiminnan*
8. Laaja-alaista verkostoyhteistyötä sekä sidosryhmäyhteistyötä vahvistetaan valmistelussa ja päätöksenteossa*

Henkilöstötavoitteet:

9. Työyhteisö on oikeudenmukainen ja tukee työhyvinvointia*. Henkilöstö on osaava ja voi hyvin.
10. Osallistava ja innostava johtaminen tukee tavoitteiden saavuttamista*
11. Tavoitteet ja voimavarat ovat tasapainossa

Taloutta koskevat tavoitteet

12. Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen *
13. Toiminnan ja talouden suunnittelu vahvistuu uudistuneen strategian myötä

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta)

Oikeusavun, talous- ja velkaneuvonnan ja yleisen edunvalvonnan toimintaan ja palveluun vaikuttavia keskeisiä asioita

- heikentynyt taloustilanne ja siitä aiheutuva syrjäytyminen
- kansalaisten ylivelkaantuminen
- asiakaskunnan kansainvälistyminen
- digitalisaatio ja teknologian murros
- väestörakenne ja muuttoliikkeet
- eläköityminen ja osaamisen varmistaminen
- asiakkaiden osallistumisen tapojen muutos
- asiakkaan asioiden kompleksisuus

Koronavirus COVID-19 on vaikuttanut oikeusaputoimistojen ja edunvalvontatoimistojen toimintaan siten, että palvelukanavia on muutettu käyntiasioinnista etäpalveluna toteutettavaksi, mikä on muuttanut asiakasprosesseja ja uudistanut työskentelytapoja.

Suunnittelukauden aikana merkittäviä palvelun tarpeeseen vaikuttavia tekijöitä ovat edunvalvonnan puolella väestön ikääntyminen ja talous- ja velkaneuvonnassa kotitalouksien velkaantuminen ja maksuongelmien arvioitu lisääntyminen. Julkisen oikeusavun kysyntä voi kasvaa merkittävästi ja erittäin nopeasti, jos Suomesta turvapaikkaa hakevien ihmisten määrä kasvaisi voimakkaasti.

Määrärahan väheneminen on suuri toimintaan vaikuttava tekijä.

2 Tulostavoitteet vuosille 2022–2025

Tavoitteet, jotka ovat myös kestävän kehityksen tavoitteita (Agenda 2030), on merkitty + -merkillä. Oikeusministeriön hallinnonalalle sovitut päätavoitteet ovat 5: sukupuolten tasa-arvo, 10: eriarvoisuuden vähentäminen, 12/13: vastuullista kuluttamista ja ilmastotekoja, 16: rauha, oikeudenmukaisuus, hyvä hallinto. Vuonna 2022 kestävän kehityksen erityisteemana on OM:n hallinnonalalla lapsen aseman edistäminen demokratiassa ja oikeushallinnossa.

2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuosille 2022 - 2025 ovat:

- Ajanmukainen ja kannustava oikeusjärjestys edistää ja turvaa ihmisten, yritysten ja yhteisöjen toimintamahdollisuuksia
- Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla. Käsittelyketjut ja –menettelyt määräytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan
- Asiakas saa tilanteeseensa sopivat palvelut sujuvasti
- Asiakkaalle tarjotaan palvelua eri kanavien kautta asiakkaan tarpeet huomioiden ja asiointia ohjaten
- Palvelujen ja toiminnan digitalisoinnin kehittäminen jatkuu ja tuottavuus paranee toimintaa uudistamalla

Keskeisiä vaikuttavuustavoitteita tukevia välitavoitteita ovat:

Tulostavoite 1: Ajanmukainen ja kannustava oikeusjärjestys edistää ja turvaa ihmisten, yritysten ja yhteisöjen toimintamahdollisuuksia

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Parannetaan kansalaisten avunsaantia henkilökohtaisen talouden hallinnassa ja ehkäistään kansalaisten velkaongelmien muodostumista • Ennakoivaa talousneuvontaa toteutetaan ulosoton kanssa. Käytetään yhdessä määriteltäviä työparimallia ja niitä toimintamalleja, jotka todettu hankkeen loppuraportissa soveltuviksi pysyvään toimitaan. 	<p>Perustetaan talousosaamisen toiminto talous- ja velkaneuvonnan yhteyteen ja laaditaan laaja-alainen toimintasuunnitelma</p> <p>Ennakoivan talousneuvonnan hankkeen loppuraportin</p>

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
	<ul style="list-style-type: none"> • Ennakoivaa talousneuvontaa kohdennetaan erityisesti alle 20- vuotiaille lapsille ja nuorille. 	mukaisten toimintamallien toteuttaminen

Tulostavoite 2: Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla. Käsittelyketjut ja –menetelyt määräytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Julkiset oikeusavustajat osallistuvat enemmän turvapaikkapuhutteluihin • Varmistetaan turvapaikanhakijoita avustavien julkisten oikeusavustajien pätevyys ja huolellisuus + • Talous- ja velkaneuvonnan asiakkaaksi tuloa yhdenmukaistetaan 	<p>Puhutteluun osallistumisen määrä</p> <p>Turvapaikkakoulutukseen osallistuvien määrä</p> <p>Palveluprosessia on yhdenmukaistettu</p>
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Varmistetaan turvapaikanhakijoita avustavien julkisten oikeusavustajien pätevyys ja huolellisuus 	Turvapaikka-avustajien kriteerit on vahvistettu
2024	<ul style="list-style-type: none"> • Julkiset oikeusavustajat osallistuvat avustajien valtakunnallisen päivystysjärjestelmän pilotointiin • Julkiset oikeusavustajat osallistuvat valtakunnalliseen päivystykseen 	<p>Pilotointi toteutuu</p> <p>Avustajien päivystysjärjestelmän käyttöaste</p>

Tulostavoite 3: Asiakas saa tilanteeseensa sopivat palvelut sujuvasti

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelujen ja palvelukanavien asiakaslähtöinen kehittäminen • Selvitetään oikeusaputoimistojen mahdollisuuksia antaa sovittelupalvelua asianajotoimeksiantojen ohella • Vahvistetaan oikeusaputoimistojen osaamista ihmiskauppa-asioissa 	<p>Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset</p> <p>Palveluprosessia on yhdenmukaistettu</p> <p>Ihmiskauppa- koulutukseen osallistuvien määrä</p>

Tulostavoite 4: Asiakkaalle tarjotaan palvelua eri kanavien kautta asiakkaan tarpeet huomioiden ja asiointia ohjaten

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Asiakas voi asioida verkossa, puhelimitse, videoyhteydellä, käyntiasiointina + • Asiakkaalle kerrotaan aktiivisesti hänen asiansa hoitamisesta 	Sähköisen asioinnin suhteellinen osuus

Tulostavoite 5: Palvelujen ja toiminnan digitalisoinnin kehittäminen jatkuu ja tuottavuus paranee toimintaa uudistamalla

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Palveluprosessien yhdenmukaistaminen • Lisätään itseohjautuvuutta ja hyödynnetään aktiivisesti uusia toimintamalleja 	Lähiesimiehille suunnattu kysely

2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Toiminnalliset tuloksellisuustavoitteet kaudella 2022 - 2025 ovat:

- Digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään vastuullisesti osana monipuolista palveluntarjontaa
- Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto mahdollistavat tehokkaan toiminnan
- Laaja-alaista verkostoyhteistyötä sekä sidosryhmäyhteistyötä vahvistetaan valmistelussa ja päätöksenteossa

Keskeisiä tuloksellisuustavoitteita tukevia välitavoitteita ovat:

Tulostavoite 6: Digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään vastuullisesti osana monipuolista palveluntarjontaa

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Työn tuottavuutta parannetaan ja nopeutetaan prosesseja luopumalla vanhasta ja siirtymällä uuteen • Toimintasektorin tulee sitoutua digitalisaation yhteisiin kehittämistavoitteisiin ja noudattaa yhteisiä periaatteita ja linjauksia, osallistua aktiivisesti yhteiseen kehittämiseen sekä ottaa käyttöön yhteisiä ICT-palveluita hallinnonalan kokonaishyödyn varmistamiseksi • Varmistetaan tietojärjestelmien täysimääräinen hyödyntäminen mm. kehitetään toimintatapoja ja huolehditaan siitä, että henkilöstö osallistuu koulutuksiin. Asiakkaille kerrotaan aktiivisesti sähköisistä vaihtoehdoista hänen asiansa hoitamisessa + • Kartoitetaan uusien teknologisten ratkaisujen käytön mahdollisuuksia toimintaprosesseissa • Kehitetään tietoaalustaa ja raportointia • Edistetään tietoliikenneyhteyksien rakentamista sidosryhmien järjestelmiin (esim. HAIPA, AIPA) • Edvard-Elsa -yhteistyö • Yhteistyö edunvalvonnan palveluntuottajien kanssa 	<p>Tuottavuusluku</p> <p>Oikeusapupäätöksien sähköistämisen aste</p> <p>Yleisen edunvalvonnan päämiesten sähköisten laskujen osuus</p> <p>Sähköisen asiainn kansalaispalaute ja järjestelmien käyttöaste</p> <p>Ostopalvelun seurantalaverit</p>

Tulostavoite 7: Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto mahdollistavat tehokkaan toiminnan

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Osallistutaan oikeusapu- ja edunvalvontaviraston hankevalmisteluun • Tehdään toimenpiteet, joita uuden viraston perustaminen edellyttää • Toimipaikkojen toimitilojen tarpeellisuutta selvitetään kustannussäästösyistä • Osallistutaan valtion palveluverkosto- ja toimitilahankkeeseen, pilottina Lappeenrannan oikeusaputoimisto ja edunvalvontatoimisto 	<p>Viraston perustaminen vuoden 2023 alusta lukien</p> <p>Toimitilaselvityksen valmistuminen</p>

Tulostavoite 8: Laaja-alaista verkostoyhteistyötä sekä sidosryhmäyhteistyötä vahvistetaan valmistelussa ja päätöksenteossa.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Teemme yhteistyötä toistemme ja eri viranomaisien kanssa • Yhteistyössä eri viranomaisten kanssa jaetaan tietoa ja hyviä käytäntöjä yhdenmukaisten palveluprosessien saavuttamiseksi • Yhteistyö talous- ja velkaneuvonnassa • Oikeusaputoimistojen yhteistyö paikallisten sovittelutoimistojen kanssa • Edunvalvontatoimistojen yhteistyö Digi- ja väestötietoviraston kanssa • Kestävää kehitystä koskevan tiedon analysoinnin ja käytön parantaminen (Agenda 2030: päätavoitteet 5, 10, 12/13, 16) 	<p>Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset</p> <p>Yhteistyötilaisuuksien määrä</p> <p>Valtiokonttorin valtionhallinnon yhteinen raportointikehys</p>

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="331 338 1075 477">• Huolehditaan valtion toimitilojen hiilineutraalisuuden toteutumisesta Senaatti-kiinteistöjen laatiman suunnitelman mukaisesti 	

2.3 Henkilöstö

Henkilöstötavoitteet kaudella 2022 - 2025 ovat:

<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="215 757 1445 846">• Työyhteisö on oikeudenmukainen ja tukee työhyvinvointia. Henkilöstö on osaava ja voi hyvin. <li data-bbox="215 869 1235 902">• Osallistava ja innostava johtaminen tukee tavoitteiden saavuttamista <li data-bbox="215 925 871 958">• Tavoitteet ja voimavarat ovat tasapainossa

Keskeisiä henkilöstötavoitteita tukevia välitavoitteita ovat:

Tulostavoite 9. Työyhteisö on oikeudenmukainen ja tukee työhyvinvointia. Henkilöstö on osaava ja voi hyvin.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="352 1402 1203 1491">• Kehitetään edelleen henkilöstörakennetta ja tehtävänkuvia toiminnan kannalta tarkoituksenmukaiseksi <li data-bbox="352 1514 1182 1603">• Henkilöstö-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat ovat ajantasaisia ja niitä toteutetaan + <li data-bbox="352 1626 1214 1659">• Arvioidaan sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa vuosittain <li data-bbox="352 1682 1214 1771">• Kehitetään työyhteisöä ja työtapoja yhdessä kokeilemalla oppien. <li data-bbox="352 1794 1214 1883">• Kehitetään osallistavia toimintatapoja ja vahvistamme kokeilukulttuuria. 	Työtyytyväisyyskyselyn tulokset (VM-baro)

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointi- kriteeri
2023	<ul style="list-style-type: none"> Järjestelmällisen häirinnän, uhkailun, maalittamisen ja vihapuheen vastaisen työn vahvistaminen + 	

Tulostavoite 10. Osallistava ja innostava johtaminen tukee tavoitteiden saavuttamista

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointi- kriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> Kehitämme johtamista ammattimaisemmaksi Tiedolla johtamisen kulttuuria edistetään Osaamisen johtaminen yhdeksi kehittämiskohteeksi Henkilöstön verkostomaisen työskentelyn edistäminen 	Työtyytyväisyyskysely (VM-baro) Johtajuusindeksi (VM-baro)

Tulostavoite 11. Tavoitteet ja voimavarat ovat tasapainossa

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> Tuetaan työyhteisöjen toimivuutta ja henkilöstön hyvinvointia entistä suunnitelmallisemmin Kohdennamme voimavarat uuden oppimiseen, ammatilliseen kehittymiseen ja työssä viihtymiseen Hyödynnetään digitaalisen oppimisen alustaa (eOppiva) ministeriön järjestämän koulutuksen lisäksi + Hyödynnetään videoita ja muita etälaitteita esim. koulutustilaisuuksissa + Tarkastelemme voimavaroja suhteessa edunvalvonnan päämiesmäärään 	Työtyytyväisyyskysely (VM-baro) Sairauspoissaolo, pv Koulutuspäivien lukumäärä/htv pm/htv

2.4 Talous

Taloustavoitteet kaudella 2022 - 2025 ovat:

- Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen
- Toiminnan ja talouden suunnittelun strategisuus vahvistuu uudistuneen strategian myötä

Keskeisiä taloustavoitteita tukevia välitavoitteita ovat:

Tavoite 12. Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Määrärahan käyttöä seurataan säännöllisesti • Varmistetaan oikeusapulaskutuksen oikeellisuus ja oikea-aikaisuus • Varmistetaan liiketaloudellisen toiminnan palkkioiden oikeellisuus suhteessa paikalliseen asianajoon • Kieku-järjestelmään kirjataan työpanoksen kohdentuminen talousarviolainsäädännön edellyttämän riittävän ja luotettavan tiedon saamiseksi • Noudatetaan ministeriön tilinpäätösaikataulua edunvalvontapalkkioiden perinnässä 	<p>Taloudellisuuskehitys</p> <p>Kustannusvastaavuus</p> <p>työajan kohdenus -% kasvaa nykyisestä</p>

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
	<ul style="list-style-type: none"> Huolehditaan kirjanpitokirjausten oikeellisuudesta ja virheiden korjaamisesta oikea-aikaisesti 	

Tavoite 13. Toiminnan ja talouden suunnittelun strategisuus vahvistuu uudistuneen strategian myötä

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointi- kriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> Kehitetään toiminnan arviointia tukevaa raportointia Huolehditaan HILDA-hankkeen täysimääräisestä etene- misestä ,varmistetaan edellytykset toimintatapojen kehit- tämiseksi ja huolehditaan avainhenkilöiden osallistumi- sista kehittämistoimenpiteisiin ja tuleviin koulutuksiin + 	

3 Vuosien 2022-2025 voimavarat

3.1 Länsi- ja Sisä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin henkilötyövuodet

	Toteutuma 2020	Arvio 2021	Tavoite 2022	Arvio 2023	Arvio 2024	Arvio 2025
Henkilötyövuodet	250,3	247,8	259,7	257,4	257,4	257,4

3.2 Länsi- ja Sisä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin toimintamenot ja määrärahat

	Toteutuma 2020	Arvio 2021	Tulos sopimus 2022	Kehys 2023	Kehys 2024	Kehys 2025
Määrärahat (1000 €) Toimialakohtainen erit- tely liite 3	13 935	14 757	15 847	15 752	15 752	15 752

3.3 Määrärahat (momentti 25.10.04 Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot)

	Toteuma 2020	TA 2021 (23.6.2021)	TAE 2022 (27.9.2021)	Kehys 2023	Kehys 2024	Kehys 2025
Määrärahat (1000 euroa)	81 041	83 496	82 900	82 231	82 575	82 575

Taulukossa vuosien 2023-2025 määrärahat ovat valtioneuvoston 12.5.2021 Julkisen talouden suunnitelman mukaiset. Eduskunta hyväksyy niitä koskevat talousarvioesitykset vuosittain.

4 Voimassaolo ja seuranta

Oikeusapu- ja edunvalvontapiiri seuraa toimintansa kehittymistä ja määrärahan riittävyyttä. Määrärahan riittävyydestä ja tavoitteiden toteutumisesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta raportoidaan oikeusministeriön ohjeen mukaisesti.

5 Allekirjoitukset

Oikeusministeriö

Ylijohtaja, osastopäällikkö

Antti Leinonen

Länsi- ja Sisä-Suomen oikeusapu- ja
edunvalvontapiirin johtaja

Teija Hyytiäinen

Liite 1 Asia/päämiesmäärät

Liite 2 Henkilötyövuodet ja tunnusluvut

Liite 3 Toimintamenot ja määrärahat

Liite 4 Yhteiset seurantamittarit

Oikeusministeriön ja Pohjois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin tulossopimus kaudella 2022–2025

Oikeusministeriö ja Pohjois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri ovat neuvotelleet ja sopineet vuosien 2022-2025 tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseen osoitettavat resurssit.

Tulostavoitteiden toteutumisesta raportoidaan oikeusministeriölle oikeusapu- ja edunvalvontapiirien yhteisessä puolivuotisraportissa ja oikeusministeriön toimintakertomuksessa.

Tulosneuvottelut ovat 5.11.2021 klo 13-15

Osallistujat:

Oikeusministeriö	Pohjois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri
Antti Leinonen	Tapio Maakanen
Merja Muilu	Lea Isomaa
Tuire Honko	Sirpa Ängeslevä-Karjalainen

1. Strateginen kehys

1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet

Strategiset tavoitteet muodostuvat hallitusohjelman koko valtiokonsernille sekä oikeusministeriön hallinnonalalle asettamista tavoitteista. Tavoitteisiin vaikuttavat myös oikeusministeriön ja piirien oma strategia. Lisäksi tavoitteiden asetannassa on otettu huomioon oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluvien lainkäyttöelinten ja itsenäisten toimijoiden riippumattomuus.

Viraston kannalta keskeisimmät hallitusohjelman tavoitteet:

”Hallitus toimii tehokkaasti ylivelkaantumisen ja siihen liittyvien ongelmien vähentämiseksi. Talous- ja velkaneuvonnan saatavuutta parannetaan ja palveluihin ohjaamista tehostetaan” (HO 2019)

”Turvapaikanhakijoiden oikeusturvaa vahvistetaan niin, että mahdollistetaan avustajan käyttö turvapaikkapuhuttelussa. Lisäksi otetaan käyttöön tuntiperusteiset palkkiot avustajille sekä yleiset hallinto-oikeudelliset valitusajat. Varmistetaan turvapaikanhakijoita avustavien lakimiesten pätevyys ja huolellisuus (HO 2019)

”Selvitetään oikeusavun tulo rajojen nostamista, keskituloisten oikeusapua ja oikeusturvavakuutuksen sääntelyä” (HO 2019)

Alla olevassa taulukossa esitetään oikeusapu- ja edunvalvontapiirien visio, perustehtävä sekä tärkeimmät tavoitteet ulottuen vuoteen 2025. Oikeusministeriön strategiasta virastolle johdetut tavoitteet on merkitty *- merkillä, erotukseksi nimenomaan edunvalvontaan, oikeusapuun ja talous- ja velkaneuvontaan liittyvistä toiminnallisista tavoitteista.

Visio

Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien visiona vuoteen 2025 on ”Yhdessä toimien, asiakkaan parhaaksi, ennakoivasti, monikanavaisesti ja ketterästi”.

Perustehtävä

Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien tehtävänä on vastata oikeusapupalveluiden, talous- ja velkaneuvontapalveluiden ja edunvalvontapalveluiden tasapuolisesta tarjonnasta oikeusapu- ja edunvalvontapiirin alueella. Oikeusaputoimistojen tehtävänä on oikeusapupäätösten tekeminen ja asianajo oikeusapuasioissa. Oikeusaputoimistojen talous- ja velkaneuvonta antaa asiakkaille tietoa ja neuvontaa talouden ja velkojen hoitamisesta sekä avustaa asiakasta taloudenhallinnan suunnittelussa. Edunvalvontatoimistojen tehtävänä on hoitaa niiden asiakkaiden asioita, jotka eivät kykene valvomaan etujaan tai hoitamaan taloudellisia asioitaan sairauden tai muun syyn takia.

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

1. Ajanmukainen ja kannustava oikeusjärjestys edistää ja turvaa ihmisten, yritysten ja yhteisöjen toimintamahdollisuuksia *
2. Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla. Käsittelyketjut ja –menettelyt määrytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan *
3. Asiakas saa tilanteeseensa sopivat palvelut sujuvasti
4. Asiakkaalle tarjotaan palvelua eri kanavien kautta asiakkaan tarpeet huomioiden ja asiointia ohjaten
5. Palvelujen ja toiminnan digitalisoinnin kehittäminen jatkuu ja tuottavuus paranee toimintaa uudistamalla

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

6. Digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään vastuullisesti osana monipuolista palveluntarjontaa *
7. Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto mahdollistavat tehokkaan toiminnan*
8. Laaja-alaista verkostoyhteistyötä sekä sidosryhmäyhteistyötä vahvistetaan valmistelussa ja päätöksenteossa*

Henkilöstötavoitteet:

9. Työyhteisö on oikeudenmukainen ja tukee työhyvinvointia*. Henkilöstö on osaava ja voi hyvin.
10. Osallistava ja innostava johtaminen tukee tavoitteiden saavuttamista*
11. Tavoitteet ja voimavarat ovat tasapainossa

Taloutta koskevat tavoitteet

12. Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen *
13. Toiminnan ja talouden suunnittelu vahvistuu uudistuneen strategian myötä

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta)

Oikeusavun, talous- ja velkaneuvonnan ja yleisen edunvalvonnan toimintaan ja palveluun vaikuttavia keskeisiä asioita

- heikentynyt taloustilanne ja siitä aiheutuva syrjäytyminen
- kansalaisten ylivelkaantuminen
- asiakaskunnan kansainvälistyminen
- digitalisaatio ja teknologian murros
- väestörakenne ja muuttoliikkeet
- eläköityminen ja osaamisen varmistaminen
- asiakkaiden osallistumisen tapojen muutos
- asiakkaan asioiden kompleksisuus

Koronavirus COVID-19 on vaikuttanut oikeusaputoimistojen ja edunvalvontatoimistojen toimintaan siten, että palvelukanavia on muutettu käyntiasioinnista etäpalveluna toteutettavaksi, mikä on muuttanut asiakasprosesseja ja uudistanut työskentelytapoja.

Suunnittelukauden aikana merkittäviä palvelun tarpeeseen vaikuttavia tekijöitä ovat edunvalvonnan puolella väestön ikääntyminen ja talous- ja velkaneuvonnassa kotitalouksien velkaantuminen ja maksuongelmien arvioitu lisääntyminen. Julkisen oikeusavun kysyntä voi kasvaa merkittävästi ja erittäin nopeasti, jos Suomesta turvapaikkaa hakevien ihmisten määrä kasvaisi voimakkaasti.

Määrärahan väheneminen on suuri toimintaan vaikuttava tekijä.

2 Tulostavoitteet vuosille 2022–2025

Tavoitteet, jotka ovat myös kestävän kehityksen tavoitteita (Agenda 2030), on merkitty + -merkillä. Oikeusministeriön hallinnonalalle sovitut päätavoitteet ovat 5: sukupuolten tasa-arvo, 10: eriarvoisuuden vähentäminen, 12/13: vastuullista kuluttamista ja ilmastotekoja, 16: rauha, oikeudenmukaisuus, hyvä hallinto. Vuonna 2022 kestävän kehityksen erityisteemana on OM:n hallinnonalalla lapsen aseman edistäminen demokratiassa ja oikeushallinnossa.

2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuosille 2022 - 2025 ovat:

- Ajanmukainen ja kannustava oikeusjärjestys edistää ja turvaa ihmisten, yritysten ja yhteisöjen toimintamahdollisuuksia
- Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla. Käsittelyketjut ja –menettelyt määräytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan
- Asiakas saa tilanteeseensa sopivat palvelut sujuvasti
- Asiakkaalle tarjotaan palvelua eri kanavien kautta asiakkaan tarpeet huomioiden ja asiointia ohjaten
- Palvelujen ja toiminnan digitalisoinnin kehittäminen jatkuu ja tuottavuus paranee toimintaa uudistamalla

Keskeisiä vaikuttavuustavoitteita tukevia välitavoitteita ovat:

Tulostavoite 1: Ajanmukainen ja kannustava oikeusjärjestys edistää ja turvaa ihmisten, yritysten ja yhteisöjen toimintamahdollisuuksia

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Parannetaan kansalaisten avunsaantia henkilökohtaisen talouden hallinnassa ja ehkäistään kansalaisten velkaongelmien muodostumista • Ennakoivaa talousneuvontaa toteutetaan ulosoton kanssa. Käytetään yhdessä määriteltyä työparimallia ja niitä toimintamalleja, jotka todettu hankkeen loppuraportissa soveltuviksi pysyvään toimitaan. • Ennakoivaa talousneuvontaa kohdennetaan erityisesti alle 20- vuotiaille lapsille ja nuorille. 	<p>Perustetaan talousosaamisen toiminto talous- ja velkaneuvonnan yhteyteen ja laaditaan laaja-alainen toimintasuunnitelma</p> <p>Ennakoivan talousneuvonnan hankkeen loppuraportin mukaisten toimintamallien toteuttaminen</p>

Tulostavoite 2: Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla. Käsittelyketjut ja –menettelyt määräytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Julkiset oikeusavustajat osallistuvat enemmän turvapaikkapuhutteluihin • Varmistetaan turvapaikanhakijoita avustavien julkisten oikeusavustajien pätevyys ja huolellisuus + • Talous- ja velkaneuvonnan asiakkaaksi tuloa yhdenmukaistetaan 	<p>Puhutteluun osallistumisen määrä</p> <p>Turvapaikkakoulutukseen osallistuvien määrä</p> <p>Palveluprosessia on yhdenmukaistettu</p>

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2023	<ul style="list-style-type: none"> Varmistetaan turvapaikanhakijoita avustavien julkisten oikeusavustajien pätevyys ja huolellisuus 	Turvapaikka-avustajien kriteerit on vahvistettu
2024	<ul style="list-style-type: none"> Julkiset oikeusavustajat osallistuvat avustajien valtakunnallisen päivystysjärjestelmän pilotointiin Julkiset oikeusavustajat osallistuvat valtakunnalliseen päivystykseen 	Pilotointi toteutuu Avustajien päivystysjärjestelmän käyttöaste

Tulostavoite 3: Asiakas saa tilanteeseensa sopivat palvelut sujuvasti

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> Palvelujen ja palvelukanavien asiakaslähtöinen kehittäminen Selvitetään oikeusaputoimistojen mahdollisuuksia antaa sovittelupalvelua asianajotoimeksiantojen ohella Vahvistetaan oikeusaputoimistojen osaamista ihmiskauppa-asioissa 	Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset Palveluprosessia on yhdenmukaistettu Ihmiskauppa- koulutukseen osallistuvien määrä

Tulostavoite 4: Asiakkaalle tarjotaan palvelua eri kanavien kautta asiakkaan tarpeet huomioiden ja asiointia ohjaten

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> Asiakas voi asioida verkossa, puhelimitse, videoyhteydellä, käyntiasiointina + Asiakkaalle kerrotaan aktiivisesti hänen asiansa hoitamisesta 	Sähköisen asiointin suhteellinen osuus

Tulostavoite 5: Palvelujen ja toiminnan digitalisoinnin kehittäminen jatkuu ja tuottavuus paranee toimintaa uudistamalla

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Palveluprosessien yhdenmukaistaminen • Lisätään itseohjautuvuutta ja hyödynnetään aktiivisesti uusia toimintamalleja 	Lähiesimiehille suunnattu kysely

2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Toiminnalliset tuloksellisuustavoitteet kaudella 2022 - 2025 ovat:

<ul style="list-style-type: none"> • Digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään vastuullisesti osana monipuolista palveluntarjontaa • Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto mahdollistavat tehokkaan toiminnan • Laaja-alaista verkostoyhteistyötä sekä sidosryhmäyhteistyötä vahvistetaan valmistelussa ja päätöksenteossa
--

Keskeisiä tuloksellisuustavoitteita tukevia välitavoitteita ovat:

Tulostavoite 6: Digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään vastuullisesti osana monipuolista palveluntarjontaa

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Työn tuottavuutta parannetaan ja nopeutetaan prosesseja luopumalla vanhasta ja siirtymällä uuteen • Toimintasektorin tulee sitoutua digitalisaation yhteisiin kehittämistavoitteisiin ja noudattaa yhteisiä periaatteita 	<p>Tuottavuusluku</p> <p>Oikeusapupäätöksien sähköistämisen aste</p>

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
	<p>ja linjauksia, osallistua aktiivisesti yhteiseen kehittämiseen sekä ottaa käyttöön yhteisiä ICT-palveluita hallinnonalan kokonaisyödyn varmistamiseksi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Varmistetaan tietojärjestelmien täysimääräinen hyödyntäminen mm. kehitetään toimintatapoja ja huolehditaan siitä, että henkilöstö osallistuu koulutuksiin. Asiakkaille kerrotaan aktiivisesti sähköisistä vaihtoehdoista hänen asiansa hoitamisessa + • Kartoitetaan uusien teknologisten ratkaisujen käytön mahdollisuuksia toimintaprosesseissa • Kehitetään tietoaalustaa ja raportointia • Edistetään tietoliikenneyhteyksien rakentamista sidosryhmien järjestelmiin (esim. HAIPA, AIPA) • Edvard-Elsa -yhteistyö • Yhteistyö edunvalvonnan palveluntuottajien kanssa 	<p>Yleisen edunvalvonnan päämiesten sähköisten laskujen osuus</p> <p>Sähköisen asiainn kansalais-palautte ja järjestelmien käyttöaste</p> <p>Ostopalvelun seurantalaverit</p>

Tulostavoite 7: Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto mahdollistavat tehokkaan toiminnan

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Osallistutaan oikeusapu- ja edunvalvontaviraston hankevalmisteluun • Tehdään toimenpiteet, joita uuden viraston perustaminen edellyttää • Toimipaikkojen toimitilojen tarpeellisuutta selvitetään kustannussäästösyistä • Osallistutaan valtion palveluverkosto- ja toimitilahankkeeseen, pilottina Lappeenrannan oikeusaputoimisto ja edunvalvontatoimisto 	<p>Viraston perustaminen vuoden 2023 alusta lukien</p> <p>Toimitilaselvityksen valmistuminen</p>

Tulostavoite 8: Laaja-alaista verkostoyhteistyötä sekä sidosryhmäyhteistyötä vahvistetaan valmistelussa ja päätöksenteossa.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Teemme yhteistyötä toistemme ja eri viranomaisien kanssa • Yhteistyössä eri viranomaisten kanssa jaetaan tietoa ja hyviä käytäntöjä yhdenmukaisten palveluprosessien saavuttamiseksi • Yhteistyö talous- ja velkaneuvonnassa • Oikeusaputoimistojen yhteistyö paikallisten sovittelutoimistojen kanssa • Edunvalvontatoimistojen yhteistyö Digi- ja väestötietoviraston kanssa • Kestävää kehitystä koskevan tiedon analysoinnin ja käytön parantaminen (Agenda 2030: päätavoitteet 5, 10, 12/13, 16) 	<p>Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset</p> <p>Yhteistyötilaisuuksien määrä</p> <p>Valtiokonttorin valtionhallinnon yhteinen raportointikehys</p>

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="331 331 1075 472">• Huolehditaan valtion toimitilojen hiilineutraalisuuden toteutumisesta Senaatti-kiinteistöjen laatiman suunnitelman mukaisesti 	

2.3 Henkilöstö

Henkilöstötavoitteet kaudella 2022 - 2025 ovat:

<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="215 754 1445 842">• Työyhteisö on oikeudenmukainen ja tukee työhyvinvointia. Henkilöstö on osaava ja voi hyvin. <li data-bbox="215 869 1235 902">• Osallistava ja innostava johtaminen tukee tavoitteiden saavuttamista <li data-bbox="215 925 871 958">• Tavoitteet ja voimavarat ovat tasapainossa

Keskeisiä henkilöstötavoitteita tukevia välitavoitteita ovat:

Tulostavoite 9. Työyhteisö on oikeudenmukainen ja tukee työhyvinvointia. Henkilöstö on osaava ja voi hyvin.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="352 1395 1203 1482">• Kehitetään edelleen henkilöstörakennetta ja tehtävänkuvia toiminnan kannalta tarkoituksenmukaiseksi <li data-bbox="352 1509 1182 1597">• Henkilöstö-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat ovat ajantasaisia ja niitä toteutetaan + <li data-bbox="352 1624 1214 1657">• Arvioidaan sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa vuosittain <li data-bbox="352 1684 1214 1771">• Kehitetään työyhteisöä ja työtapoja yhdessä kokeilemalla oppien. <li data-bbox="352 1798 1214 1886">• Kehitetään osallistavia toimintatapoja ja vahvistamme kokeilukulttuuria. 	Työtyytyväisyyskyselyn tulokset (VM-baro)

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointi- kriteeri
2023	<ul style="list-style-type: none"> Järjestelmällisen häirinnän, uhkailun, maalittamisen ja vihapuheen vastaisen työn vahvistaminen + 	

Tulostavoite 10. Osallistava ja innostava johtaminen tukee tavoitteiden saavuttamista

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointi- kriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> Kehitämme johtamista ammattimaisemmaksi Tiedolla johtamisen kulttuuria edistetään Osaamisen johtaminen yhdeksi kehittämiskohteeksi Henkilöstön verkostomaisen työskentelyn edistäminen 	Työtyytyväisyyskysely (VM-baro) Johtajuusindeksi (VM-baro)

Tulostavoite 11. Tavoitteet ja voimavarat ovat tasapainossa

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> Tuetaan työyhteisöjen toimivuutta ja henkilöstön hyvinvointia entistä suunnitelmallisemmin Kohdennamme voimavarat uuden oppimiseen, ammatilliseen kehittymiseen ja työssä viihtymiseen Hyödynnetään digitaalisen oppimisen alustaa (eOppiva) ministeriön järjestämän koulutuksen lisäksi + Hyödynnetään videoita ja muita etälaitteita esim. koulutustilaisuuksissa + Tarkastelemme voimavaroja suhteessa edunvalvonnan päämiesmäärään 	Työtyytyväisyyskysely (VM-baro) Sairauspoissaolo, pv Koulutuspäivien lukumäärä/htv pm/htv

2.4 Talous

Taloustavoitteet kaudella 2022 - 2025 ovat:

- Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen
- Toiminnan ja talouden suunnittelun strategisuus vahvistuu uudistuneen strategian myötä

Keskeisiä taloustavoitteita tukevia välitavoitteita ovat:

Tavoite 12. Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Määrärahan käyttöä seurataan säännöllisesti • Varmistetaan oikeusapulaskutuksen oikeellisuus ja oikea-aikaisuus • Varmistetaan liiketaloudellisen toiminnan palkkioiden oikeellisuus suhteessa paikalliseen asianajoon • Kieku-järjestelmään kirjataan työpanoksen kohdentuminen talousarviolainsäädännön edellyttämän riittävän ja luotettavan tiedon saamiseksi • Noudatetaan ministeriön tilinpäätösaikataulua edunvalvontapalkkioiden perinnässä • Huolehditaan kirjanpitokirjausten oikeellisuudesta ja virheiden korjaamisesta oikea-aikaisesti 	<p>Taloudellisuuskehitys</p> <p>Kustannusvastaavuus</p> <p>työajan kohdenus -% kasvaa nykyisestä</p>

Tavoite 13. Toiminnan ja talouden suunnittelun strategisuus vahvistuu uudistuneen strategian myötä

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointi- kriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> Kehitetään toiminnan arviointia tukevaa raportointia Huolehditaan HILDA-hankkeen täysimääräisestä etene- misestä ,varmistetaan edellytykset toimintatapojen kehit- tämiseksi ja huolehditaan avainhenkilöiden osallistumi- sesta kehittämistoimenpiteisiin ja tuleviin koulutuksiin + 	

3 Vuosien 2022-2025 voimavarat

3.1 Pohjois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin henkilötyövuodet

	Toteutuma 2020	Arvio 2021	Tavoite 2022	Arvio 2023	Arvio 2024	Arvio 2025
Henkilötyövuodet	183,6	179,3	179	179	179	179

3.2 Pohjois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin toimintamenot ja määrärahat

	Toteutuma 2020	Arvio 2021	Tulos sopimus 2022	Kehys 2023	Kehys 2024	Kehys 2025
Määrärahat (1000 €) Toimialakohtainen erit- tely liite 3	10 236	9 820	10 897	10 900	10 900	10 900

3.3 Määrärahat (momentti 25.10.04 Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot)

	Toteuma 2020	TA 2021 (23.6.2021)	TAE 2022 (27.9.2021)	Kehys 2023	Kehys 2024	Kehys 2025
Määrärahat (1000 euroa)	81 041	83 496	82 900	82 231	82 575	82 575

Taulukossa vuosien 2023-2025 määrärahat ovat valtioneuvoston 12.5.2021 Julkisen talouden suunnitelman mukaiset. Eduskunta hyväksyy niitä koskevat talousarvioesitykset vuosittain.

4 Voimassaolo ja seuranta

Oikeusapu- ja edunvalvontapiiri seuraa toimintansa kehittymistä ja määrärahan riittävyyttä. Määrärahan riittävydestä ja tavoitteiden toteutumisesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta raportoidaan oikeusministeriön ohjeen mukaisesti.

5 Allekirjoitukset

Oikeusministeriö
Ylijohtaja, osastopäällikkö
Antti Leinonen

Pohjois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin johtaja
Tapio Maakanen

Liite 1 Asia/päämiesmäärät
Liite 2 Henkilötyövuodet ja tunnusluvut
Liite 3 Toimintamenot ja määrärahat
Liite 4 Yhteiset seurantamittarit

Tulosopimusasiakirja

12.11.2021

VN/15371/2021

Oikeusministeriön ja kuluttajariitalautakunnan tulosopimus kaudella 2022 - 2025

Oikeusministeriö ja kuluttajariitalautakunta ovat neuvotelleet ja sopineet vuosien 2022-2025 tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseen osoitettavat resurssit.

Tulostavoitteiden toteutumisesta raportoidaan oikeusministeriölle kuluttajariitalautakunnan puolivuotisraportissa ja oikeusministeriön toimintakertomuksessa.

Tulosneuvottelut ovat 12.11.2021 klo 8.30-9.30

Osallistajat:

Oikeusministeriö

Pekka Timonen

Antti Leinonen

Kirta Heine

Tuire Honko

Juha Saunamäki

Kuluttajariitalautakunta

Pauli Ståhlberg

Päivi Korpiola

1. Strateginen kehys

1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet

Strategiset tavoitteet muodostuvat hallitusohjelman koko valtiokonsernille sekä oikeusministeriön hallinnonalalle asettamista tavoitteista. Tavoitteisiin vaikuttavat myös oikeusministeriön ja kuluttajariitalautakunnan omat strategiat. Lisäksi tavoitteiden asetannassa on otettu huomioon oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluvien lainkäyttöelinten ja itsenäisten toimijoiden riippumattomuus

Alla olevassa taulukossa esitetään kuluttajariitalautakunnan visio, perustehtävä sekä tärkeimmät tavoitteet ulottuen vuoteen 2025. Oikeusministeriön strategiasta lautakunnalle johdetut tavoitteet on merkitty *- merkillä, erotukseksi nimenomaan kuluttajariitalautakunnan toiminnallista tavoitteista.

<p>Visio</p> <p>Kuluttajariitalautakunta on tehokas ja laadukas tuomioistuimia täydentävä riidanratkaisuelin, joka ohjaa kuluttajaoikeutta ja vaikuttaa siihen ratkaisukäytännöllään.</p>
<p>Perustehtävä</p> <p>Kuluttajariitalautakunta ennaltaehkäisee, sovittelee ja ratkaisee lautakunnan toimivaltaan kuuluvia riita-asioita puolueettomasti, asiantuntevasti ja taloudellisesti. Lautakunta toteuttaa oikeusturvaa antamalla kirjallisia ratkaisusuosituksia kuluttajien ja elinkeinonharjoittajien välisiin sekä asuntoa koskeviin yksityisten välisiin oikeudellisiin erimielisyyksiin ja kannustamalla osapuolia sovintoon.</p>
<p>Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla*. Kuluttajariitalautakunta toimii osana oikeusturvajärjestelmää täydentäen tuomioistuinmenettelyjä 2. Kuluttajariitalautakunta toimii osana kuluttajansuojajärjestelmää vahvistaen kuluttajien oikeusturvaa ja tukien kuluttajaoikeusneuvontaa 3. Kuluttajariitalautakunta lisää toiminnallaan oikeudenmukaisuutta yhteiskunnassa sekä ehkäisee toiminnallaan virheellisiä menettelyjä kuluttajasopimuksissa ja asuntokaupoissa. <p>Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään vastuullisesti osana monipuolista palveluntarjontaa * 5. Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto mahdollistavat tehokkaan toiminnan * 6. Laaja-alaista verkostoyhteistyötä vahvistetaan valmistelussa ja päätöksenteossa * <p>Henkilöstötavoitteet</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Työyhteisö on oikeudenmukainen ja tukee hyvinvointia * 8. Osallistava ja innostava johtaminen tukee tavoitteiden saavuttamista * 9. Osaamisen kehittäminen ja uudistuminen ovat osa normaalia toimintaa <p>Taloutta koskevat tavoitteet</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen * 11. Toiminnan ja talouden suunnittelun strategisuus vahvistuu uudistuneen strategian myötä

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta)

Yhteiskunnalliset muutokset, kuten asiakaskunnan kansainvälistyminen ja kaupankäynnin siirtyminen yhä voimakkaammin verkossa tapahtuvaksi vaikuttavat kuluttajariitalautakunnan toimintaan. Talouden kasvu, hyödykkeiden monipuolistuminen, uusien hyödykkeiden tulo markkinoille sekä kuluttajien erilaisten hankintojen voimakas lisääntyminen kasvattavat jatkuvasti potentiaalisten erimielisyyksien määrää.

Määrärahan väheneminen on suuri toimintaan vaikuttava tekijä. Kuluttajariitalautakunnan arvon mukaan määrärahan ja henkilötyövuosien jyrkkä vähentyminen on suuri toimintaa heikentävä tekijä ja vaikuttaa lautakunnan toimintakykyyn sekä suunnitelmalliseen johtamiseen. Lautakunnan toiminnassa pullonkaula on esittelytoiminnassa. Vähennykset tarkoittavat sitä, että lautakunnan päätoiminen esittelijätyövoima vähenee noin 25 %:lla.

Koronavirus COVID-19 on vaikuttanut kuluttajariitalautakunnan toimintaan. Alkuun (2020 tuli runsaasti koronavirukseen tavalla tai toisella liittyviä asioita, suurimpana ryhmänä peruutetut lennot ja niistä palautettavien maksujen viivästyminen. Myös liikunta- ja kulttuuripalveluissa korona on aiheuttanut maksunpalautusvaatimuksia. Toisaalta lentomatkestämisen vähennytyä koronan myötä välillä miltei olemattomiin ns. normaalit lentojen viivästysriidat vähenivät huomattavasti. Sama koski pysäköintiin liittyviä ratkaisupyynnöitä. On varsin todennäköistä, että koronan jälkeinen kulutuspiikki tulee vaikuttamaan ratkaisupyynnöiden määrän kasvuun vuonna 2022 ja viimeistään vuonna 2023 palataan koko vuosituhannen kestäneelle nousuralle.

2 Tulostavoitteet vuosille 2022–2025

Tavoitteet, jotka ovat myös kestävä kehityksen tavoitteita (Agenda 2030), on merkitty + -merkillä. Oikeusministeriön hallinnonalalle sovitut päätavoitteet ovat 5: sukupuolten tasa-arvo, 10: eriarvoisuuden vähentäminen, 12/13: vastuullista kuluttamista ja ilmastotekoja, 16: rauha, oikeudenmukaisuus, hyvä hallinto.

2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuosille 2022 - 2025 ovat:

- Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla. Kuluttajariitalautakunta toimii osana oikeusturvajärjestelmää täydentäen tuomioistuinmenettelyjä
- Kuluttajariitalautakunta toimii osana kuluttajansuojajärjestelmää vahvistaen kuluttajien oikeusturvaa ja tukien kuluttajaoikeusneuvontaa
- Kuluttajariitalautakunta lisää toiminnallaan oikeudenmukaisuutta yhteiskunnassa sekä ehkäisee toiminnallaan virheellisiä menettelyjä kuluttajasopimuksissa ja asuntokaupoissa.

Keskeisiä vaikuttavuustavoitteita tukevia välitavoitteita ovat:

Tulostavoite 1: Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla. Kuluttajariitalautakunta toimii osana oikeusturvajärjestelmää täydentäen tuomioistuinmenettelyjä.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Asioita ratkaistaan vähintään yhtä paljon kuin niitä tulee sisään ja keskimääräiset käsittelyajat laskevat kaikilla päättymistavoilla. • Käsittelyketjut ja –menettelyt määräytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan. • Yksinkertaisessa menettelyssä ja esittelijäratkaisuin käsiteltävät 	<p>Kokonaiskäsittelyaika lyhenee keskimäärin 13 kuukauteen vuonna 2022 (Ennuste 2021: 13,9 kk (vuonna 2023: 12 kk, vuonna 2024: 11,8 kk, vuonna 2025: 11,8 kk)</p> <p>Yksinkertaisessa menettelyssä käsiteltävien asioiden määrä on 32 % kaikista päättyneistä asioista.</p>

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/Arviointikriteeri
	<p>asiat ratkaistaan ensisijaisesti ensimmäisenä.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ratkaisupyyntöjen käsittelyprosessi on mahdollisimman tehokas. • Seulotaan saapuneista pois ne asiat, jotka eivät sovellu käsiteltäväksi niiden vaikeaselkoisuuden ja laajuuden vuoksi. 	<p>Esittelijäratkaisujen ja valmistelijoiden päättämien asioiden määrä on 26 % kaikista kevennetyn menettelyn asioista (vuodesta 2023 lähtien 29 %)</p> <p>Helppokäyttöiset ratkaisupohjat ja valmiit tekstit päätöksissä käytettäväksi. Esittelijän työpanos kohdistuu päätösten kirjoittamiseen.</p>

Tulostavoite 2: Kuluttajariitalautakunta toimii osana kuluttajansuojajärjestelmää vahvistaen kuluttajien oikeusturvaa ja tukien kuluttajaoikeusneuvontaa

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Palautetaan yhteistyö kuluttajaoikeusneuvojen kanssa koronaa edeltävälle tasolle. • Pyritään varmistamaan yhteistyössä kuluttajaoikeusneuvojen kanssa, että lautakuntamenettelyyn ei tulisi sinne kuulumattomia ratkaisupyyntöjä. Huolehditaan uudistuneiden verkkosivujen toimivuudesta ja parannetaan lautakunnan ratkaisuja-osion käytettävyyttä. 	<p>Kuluttajaneuvonasta saapuvien asioiden määrä</p> <p>Sidosryhmäkysely verkkosivujen käytettävyydestä</p>

Tulostavoite 3: Kuluttajariitalautakunta lisää toiminnallaan oikeudenmukaisuutta yhteiskunnassa sekä ehkäisee toiminnallaan virheellisiä menettelyjä kuluttajasopimuksissa ja asuntokaupoissa.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Lautakunnan päätöksiä noudatetaan hyvin • Päätökset ovat perusteltuja, ymmärrettäviä, virheettömiä ja hyvää virkakieltä • Jatketaan tehokasta asiakastukea sähköiseen asiointiin liittyen • Annetaan vähintään 6 tiedotetta tai uutista yhteistyössä median kanssa. 	Päätösten noudattamisaste (%) tiedetyistä Asiakaspalaute Tiedotteiden määrä

2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Toiminnalliset tuloksellisuustavoitteet kaudella 2022 – 2025 ovat:

- Digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään vastuullisesti osana monipuolista palveluntarjontaa
- Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto mahdollistavat tehokkaan toiminnan
- Laaja-alaista verkostoyhteistyötä vahvistetaan valmistelussa ja päätöksenteossa

Keskeisiä tuloksellisuustavoitteita tukevia välitavoitteita ovat:

Tulostavoite 4: Digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään vastuullisesti osana monipuolista palveluntarjontaa

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Työn tuottavuutta parannetaan ja prosesseja nopeutetaan luopumalla vanhasta ja siirtymällä uuteen. • Toimintasektori sitoutuu digitalisaation yhteisiin kehittämistavoitteisiin ja noudattaa yhteisiä periaatteita ja linjauksia, osallistuu aktiivisesti yhteiseen kehittämiseen sekä ottaa käyttöön yhteisiä ICT-palveluita hallinnonalan kokonaisyödyn varmistamiseksi • Varmistetaan tietojärjestelmien täysimääräinen hyödyntäminen mm. kehitetään toimintatapoja ja huolehditaan siitä, että henkilöstö osallistuu koulutuksiin. Asiakkaille kerrotaan aktiivisesti sähköisistä vaihtoehdoista hänen asiansa hoitamisessa + • Kartoitetaan uusien teknologisten ratkaisujen käytön mahdollisuuksia toimintaprosesseissa + • Kehitetään tietoalustaa ja raportointia 	<p>Tuottavuusluku</p> <p>Sähköisen asioinnin osuus ratkaisupyynnöistä</p> <p>Asiakaspalaute</p>

Tulostavoite 5: Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto mahdollistavat tehokkaan toiminnan

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Osallistutaan oikeushallinnon erityisviranomaiset- viraston hankevalmisteluun • Osallistutaan yhteisen toimitilan hankkimiseen erityisviranomaiset- virastolle 	Viraston perustaminen vuoden 2023 alusta lukien

Tulostavoite 6: Laaja-alaista verkostoyhteistyötä vahvistetaan valmistelussa ja päätöksenteossa

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Kartoitetaan Kilpailu- ja kuluttajaviraston sekä kuluttajariitalautakunnan yhteistyömahdollisuuksia toiminnan tehostamiseksi • Kestävää kehitystä koskevan tiedon analysoinnin ja käytön parantaminen (Agenda 2030: päätavoitteet 5, 10, 12/13, 16) • Huolehditaan valtion toimitilojen hiilineutraalisuuden toteutumisesta Senaatti-kiinteistöjen laatiman suunnitelman mukaisesti • Huolehditaan lautakunnan ilmasto-ohjesäännön noudattamisesta + 	<p>Sidosryhmäyhteistyön määrä</p> <p>Valtiokonttorin valtionhallinnon yhteinen raportointikehys</p>
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Selvitetään yhteistyömahdollisuuksia tietojärjestelmän uudistamisessa KKV:n kanssa 	

2.3 Henkilöstö

Henkilöstötavoitteet kaudella 2022 - 2025 ovat:

- Työyhteisö on oikeudenmukainen ja tukee hyvinvointia
- Osallistava ja innostava johtaminen tukee tavoitteiden saavuttamista
- Osaamisen kehittäminen ja uudistuminen ovat osa normaalia toimintaa

Keskeisiä henkilöstötavoitteita tukevia välitavoitteita ovat:

Tulostavoite 7. Työyhteisö on oikeudenmukainen ja tukee hyvinvointia

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Kehitetään edelleen henkilöstörakennetta ja tehtävänkuvia toiminnan kannalta tarkoituksenmukaiseksi • Luodaan edelleen yhteisiä toiminta- ja menettelytapoja ja niitä toteutetaan • Henkilöstö-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat ovat ajantasaisia ja niitä toteutetaan + • Arvioidaan sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa vuosittain • Suunnitelmallisuuden lisääminen rekrytoinnissa, resurssien kohdentaminen ja jakaminen 	Työtyytyväisyyskyselyn tulokset (VM-baro)

Tulostavoite 8. Osallistava ja innostava johtaminen tukee tavoitteiden saavuttamista

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Päivittäinen johtaminen tukee tuloksellista toimintaa • Tiedolla johtamisen kulttuuria edistetään • Positiivisen palautteen antamisen kulttuuria edistetään • Osaamisen johtaminen yhdeksi kehittämiskohteeksi 	Työtyytyväisyyskyselyn tulokset (VM-baro)
2023	<ul style="list-style-type: none"> • 	

Tulostavoite 9. Osaamisen kehittäminen ja uudistuminen ovat osa normaalia toimintaa

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> Otetaan käyttöön OSAAVA johtamis- ja toimintatapa Tuetaan ja kannustetaan yhdessä tapahtuvaa työssä oppimista Panostetaan uusien virkamiesten perehdyttämiseen Hyödynnetään digitaalisen oppimisen alustaa (eOppiva) ministeriön järjestämän koulutuksen lisäksi + Hyödynnetään videoita ja muita etälaitteita esim. koulutustilaisuuksissa + Noudatetaan perehdyttämishojeita. Laaditaan mahdollisuuksien mukaan vuosittaiset tai pidemmänkin ajan henkilökohtaiset koulutussuunnitelmat 	<p>VM-baron työyhteisön toimintakulttuuriosio</p> <p>Koulutuspäivien lukumäärä/htv</p>

2.4 Talous

Taloustavoitteet kaudella 2022 - 2025 ovat:

<ul style="list-style-type: none"> Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen Toiminnan ja talouden suunnittelun strategisuus vahvistuu uudistuneen tulosohjauksellin myötä

Keskeisiä taloustavoitteita tukevia välitavoitteita ovat:

Tavoite 10. Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> Määrärahan käyttöä seurataan säännöllisesti Huolehditaan kirjanpito- ja kirjausten oikeellisuudesta ja virheiden korjaamisesta oikea-aikaisesti 	Taloudellisuuskehitys

Tavoite 11. Toiminnan ja talouden suunnittelun strategisuus vahvistuu uudistuneen strategian myötä

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari/ Arviointi- kriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Toiminnan suunnittelussa otetaan mahdollisuuksien mukaan entistä enemmän huomioon muiden tehostamiskeinojen kuin henkilöstön lisäyksen vaikutus tuloksien saavuttamiseen. • Kehitetään toiminnan arviointia tukevaa raportointia • Huolehditaan HILDA-hankkeen täysimääräisestä etene- misestä, varmistetaan edellytykset toimintatapojen kehittämiselle ja huolehditaan avainhenkilöiden osallistumisesta kehittämistoimenpiteisiin ja tuleviin koulutuksiin + • Kieku-järjestelmään kirjataan työpanoksen kohdentuminen talousarviolainsäädännön edellyttämän riittävän ja luotettavan tiedon saamiseksi 	

3 Vuosien 2022-2025 voimavarat

3.1 Henkilötyövuodet

	Toteutuma 2020	Arvio 2021	Tavoite 2022	Arvio 2023	Arvio 2024	Arvio 2025
Henkilötyövuodet	38	34,6	30,8	30	30	30

3.2 Toimintamenot ja määrärahat

	Toteutuma 2020	Arvio 2021	Tulos sopimus 2022	Kehys 2023	Kehys 2024	Kehys 2025
Määrärahat (1000 €)	2 747	2 631	2 221	2 121	2 121	2 121

3.3 Määrärahat (momentti 25.10.04 Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot)

	Toteuma 2020	TA 2021 (23.6.2021)	TAE 2022	Kehys 2023	Kehys 2024	Kehys 2025
Määrärahat (1000 €)	81 041	83 496	82 900	82 231	82 575	82 575

Taulukossa vuosien 2023-2025 määrärahat ovat valtioneuvoston 12.5.2021 Julkisen talouden suunnitelman mukaiset. Eduskunta hyväksyy niitä koskevat talousarvioesitykset vuosittain.

4 Voimassaolo ja seuranta

Kuluttajariitalautakunta seuraa toimintansa kehittymistä ja määrärahan riittävyyttä. Määrärahan riittävyydestä ja tavoitteiden toteutumisesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta raportoidaan oikeusministeriön ohjeen mukaisesti.

5 Allekirjoitukset

Pekka Timonen
Oikeusministeriö
Kansliapäällikkö

Pauli Ståhlberg
Kuluttajariitalautakunta
Puheenjohtaja

Liite 1 Toiminnalliset tunnusluvut
Liite 2 Toimintamenot ja määrärahat
Liite 3 Yhteiset seurantamittarit

TULOSSOPIMUSASIAKIRJA
VN/27187/2021

1.11.2021

OIKEUSMINISTERIÖN JA ULOSOTTOLAITOKSEN TULOSSOPIMUS 2022–2025

Oikeusministeriö ja Ulosottolaitos ovat neuvotelleet ja sopineet vuosien 2022–2025 tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseen osoitettavat resurssit.

Tulostavoitteiden toteutumisesta raportoidaan oikeusministeriölle Ulosottolaitoksen puolivuotisraportissa ja toimintakertomuksessa.

Tulosneuvottelu käytiin 1.11.2021 skype-kokouksena.

SISÄLLYSLUETTELO

1	STRATEGINEN KEHYS.....	3
1.1	Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet	3
1.2	Toimintaympäristön muutostekijät.....	5
1.3	Riskienhallinta	7
2	TULOSTAVOITTEET VUOSILLE 2022–2025.....	9
2.1	Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	9
2.2	Toiminnallinen tuloksellisuus	12
2.3	Henkilöstö	14
2.4	Talous	16
2.5	Kestävä kehitys.....	17
2.6	ICT-tavoitteet	18
3	VUOSIEN 2022–2025 VOIMAVARAT	19
3.1	Henkilötyövuodet.....	19
3.2	Määrärahat	19
4	SEURANTA.....	20
5	ALLEKIRJOITUKSET	20

LIITTEET

Liite 1	Yhteiset seurantamittarit, ulosotto
Liite 2	Määrärahaliiite, ulosotto
Liite 3	Tunnusluvut, ulosotto

1 STRATEGINEN KEHYS

1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet

Ulosottolaitoksen tavoitteena vuoteen 2025 on oikeudenmukainen, korkealaatuinen, tehokas ja taloudellinen ulosotto. Tämän vision pohjalta on määritelty Ulosottolaitoksen tärkeimmät tavoitteet yhteiskunnalliselle vaikuttavuudelle, toiminnalliselle tehokkuudelle, henkilöstölle ja taloudelle vuoteen 2025 saakka.

Ulosottotoimea koskevat keskeisimmät hallitusohjelman tavoitteet:

- Hallitus on sitoutunut vahvistamaan julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä johdonmukaisesti niin, että ei ajauduta kestäättömän velkaantumisen uralle, joka pakottaisi tulevaisuudessa menojen leikkauksiin tai verojen korottamiseen.
- Tehostetaan harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaa jatkamalla Ulosottolaitoksen ja konkurssiasiamiehen toimiston 1,3 miljoonan euron lisärahoitusta.
- Varmistetaan riittävät viranomaisresurssit, parannetaan tiedonvaihtoa ja tehostetaan valvontaa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjumiseksi.
- Jatketaan harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan toimenpideohjelmia ja strategiaa myös vuoden 2020 jälkeen.
- Rikollisuutta ja rikosten uusimista ehkäistään monipuolisin keinoin. Poliisin, syyttäjän, tuomioistuinten tai ulosoton kohtaamat henkilöt ohjataan myös muiden tarvitsemiensa palveluiden piiriin, kuten ulosotosta talous- ja velkaneuvontaan, poliisilta päihdehuoltoon tai väkivallan katkaisuojelmaan, vankilasta ja yhdyskuntaseuramuksista sosiaali- ja terveystalouteihin sekä rikollisuutta ehkäiseviin kuntoutusohjelmiin. Oikeusministeriölle osoitetaan rahoitus kolmivuotiseen hankkeeseen rikosten ennaltaehkäisyä tehostamiseksi.
- Syrjäytyneiden tai syrjäytymisvaarassa olevien henkilöiden avunsaantia tehostetaan viranomaisten välistä palveluun ohjaamista kehittämällä. Syrjäytymisriskin tunnistamista kehitetään ja mahdollistetaan varhaisen puuttumisen malli, kun useampi syrjäytymisindikaattori täyttyy.
- Kansalaisten talousosaamista ja talouden hallintaa kehitetään kaikissa ikäryhmissä ja ylivelkaantuneiden avunsaantia parannetaan. Hallitus vahvistaa poikkihallinnollista yhteistyötä velkakierteiden ehkäisemiseksi.
- Turvallinen oikeusvaltio
- Tuomioistuinverkko ja ulosottoviraston toimipisteverkko säilytetään nykyisellään.

Hallitusohjelman pohjalta sovitut keskeisimmät toimenpiteet:

- Ulosoton rakenneuudistus toteuttaa hyvin hallitusohjelman kestävä talouden Suomi -tavoitetta, johon kuuluu julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä.
- Ulosottolaitoksessa huolehditaan harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnasta laajan täytäntöönpanon ammattitaitoa lisäämällä sekä erityistäytäntöönpanon toiminnan kehittämällä. Laajan täytäntöönpanon ja erityistäytäntöönpanon ammattitaito, työvälineet sekä oikea henkilöstömäärä antavat edellytykset huolehtia

myös vaativista täytäntöönpanoon tulevista asioista. Erityistäytäntöönpano jatkaa viranomaisyhteistyötä sekä tietojenvaihtoa ulosottomenettelyn piiriin kuuluvissa harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaa koskevissa tilanteissa.

- Ulosottolaitos vastaa vuosille 2020-2023 laadittuun harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan toimenpideohjelmaan kuuluvasta hankkeesta, jossa parannetaan harmaan talouden ja talousrikollisuuden toimijoiden tunnistamista täytäntöönpanovaiheessa analytiikan avulla.
- Ulosottolaitos vakiinnuttaa ennakoivan talousneuvonnan toiminnan osaksi Ulosottolaitosta. Ulosottolaitoksen ja oikeusaputoimistojen talous- ja velkaneuvonnan muodostama yhteistyöverkosto tuottaa alueellisesti ulosottohenkilöstölle tietoa palveluista, joiden piiriin avun tarpeessa olevia ulosoton asiakkaita voidaan ohjata. Tällä toiminnalla voidaan useissa tilanteissa ehkäistä kansalaisten syrjäytymistä. Ulosottolaitos voi olla aktiivisesti lisäämässä kansalaisten talousosaamista ja talouden hallintaa, kouluttamalla ja informoimalla sellaisia kansalaisryhmiä, joilla on riski syrjäytyä tai ylivelkaantua. Ulosoton asiakkaat ohjataan entistä tehokkaammin heidän tarvitsemien muiden tuki- ja neuvontapalveluiden piiriin.
- Turvallista oikeusvaltiota Ulosottolaitos rakentaa tuottamalla asiakasystävällisiä ja saavutettavia sähköisiä palveluita.
- Ulosottolaitoksen toimipaikkaverkosto säilytetään ja kansalaisten palvelutarpeesta huolehditaan valtakunnallisesti.

Alla olevassa taulukossa esitetään Ulosottolaitoksen visio, perustehtävä sekä tärkeimmät strategiset tavoitteet ulottuen vuoteen 2025¹.

Visio	Oikeudenmukainen, korkealaatuinen, tehokas ja taloudellinen ulosotto.
Perustehtävä	Ulosottolaitoksen perustehtävänä on tuomioiden ja suoraan ulosottokelpoisten saatavien täytäntöönpano. Täytäntöönpano hoidetaan osapuolten oikeudet ja velvoitteet huomioon ottaen.
Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet	<ol style="list-style-type: none"> 1. Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla X 2. Palvelut ovat asiakaslähtöisiä 3. Yhteiskunnassa on hyvä maksumoraali ja luottoyhteiskunta on toimiva 4. Taloudellisten väärinkäytösten tekemis- ja hyötymismahdollisuudet ovat vähentyneet ja rikosvastuu toteutuu oikeudenmukaisesti (X) 5. Ylivelkatilanteiden ennaltaehkäisy ja niiden aiheuttamien haittojen vähentäminen

¹ Oikeusministeriön strategisten tavoitteiden kanssa yhtenevät tavoitteet merkitty X-kirjaimella.

<p>Visio</p> <p>Oikeudenmukainen, korkealaatuinen, tehokas ja taloudellinen ulosotto.</p>
<p>Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet</p> <p>6. Organisaatorakenne mahdollistaa tehokkaan toiminnan (X)</p> <p>7. Käsittelyketjut ja menettelyt määräytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan</p> <p>8. Digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään vastuullisesti X</p> <p>9. Asiakkaiden yhdenvertaisuus toteutuu</p> <p>Henkilöstötavoitteet</p> <p>10. Työyhteisö on oikeudenmukainen ja tukee työhyvinvointia X</p> <p>11. Osaamisen kehittäminen on strategista ja tulevaisuuslähtöistä X</p> <p>12. Vaativa, valmentava ja välittävä johtaminen tukee tuloksellista toimintaa (X)</p> <p>13. Henkilöstön rakenne ja osaaminen vastaavat työn määrää ja vaativuutta</p> <p>Taloutta koskevat tavoitteet</p> <p>14. Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen X</p> <p>15. Tuottavuus paranee toimintaa uudistamalla X</p> <p>Kestävää kehitystä koskevat tavoitteet</p> <p>16. Kestävää kehitystä koskevan tiedon analysoinnin ja käytön lisääminen</p> <p>17. Hiilijalanjäljen pienentäminen</p> <p>18. Järjestelmällisen häirinnän, uhkailun, maalittamisen ja vihapuheen vastaisen työn vahvistaminen</p> <p>19. Lapsen aseman parantaminen</p>

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät

Keväästä 2020 alkaen Suomen ja maailmantaloudessa on vallinnut epävarmuuden aika. Koronapandemia on vaikuttanut eri toimialoihin hyvin vaihtelevalla tavalla. Yhtäällä arki on jatkunut verraten normaalina, ja säästöjä on kertynyt tavallista enemmän kulutusmahdollisuuksien vähentyessä. Toisaalla irtisanomiset ja lomautukset ovat vaikeuttaneet toimeentuloa, suurista inhimillisistä kärsimyksistä puhumattakaan.

Kesän 2021 aikana koronarokotusten kattavuus väestön keskuudessa on länsimaissa noussut jo varsin hyvälle tasolle. Kesäkuussa julkaistussa katsauksessaan valtiovarainministeriö ennustaa Suomen talouskasvun kiihtyvän kuluvana vuonna 2,6 prosenttiin maailmantalouden kasvun ja elvytystoimenpiteiden tukemana. Myös vuodelle 2022 ennustetaan lähes kolmen prosentin kasvua. Talouden kasvu vahvistaa työllisyystilannetta, joka lähti kohentumaan jo kesän 2020 aikana. Työllisyysasteen ennakoidaan nousevan pandemiaa edeltävälle tasolle 73 prosenttiin vuoden 2023 aikana. Epävarmuuden aika ei kuitenkaan ole ohi. Ennusteiden toteutuminen riippuu pandemian kehityksestä.

Niin hyvien kuin huonompien aikojen mahdolliset vaikutukset heijastuvat ulosottoon viiveellä. Vuonna 2019 ulosottovelallisten lukumäärä laski ensimmäistä kertaa sitten vuoden 2014. Vuoden 2020 aikana suunta kääntyi kuitenkin jälleen kasvuun. Koronapandemian on pitkittyesään ennakoitu kasvattavan ulosoton velallis- ja asiamääriä. Mikäli viruksen leviäminen kuitenkin saadaan kuriin ja odotettu positiivinen käänne taloudessa ja työllisyydessä toteutuu,

voivat vaikutukset ulosoton näkökulmasta jäädä maltillisemmiksi. Käräjäoikeuksien asiamäärä on ollut viime vuodet hienoisessa laskussa. Myös summaaristen asioiden lukumäärä laski vuonna 2020 edellisvuodesta, mutta kokonaisuutena niiden lukumäärä on muutaman vuoden aikana kaksinkertaistunut. Pidemmällä aikavälillä summaaristen asioiden lukumäärä käräjäoikeuksissa korreloi varsin voimakkaasti myös ulosottoon vireille tulleiden asiamäärien kanssa.

Poikkeuksellisen pandemian ohella ulosoton toimintaympäristössä vaikuttavat myös muut pidempiaikaiset tekijät. Kotitalouksien velkaantuminen on noussut tasaisesti koko 2010-luvun ajan. Vuonna 2020 kotitalouksien velkaantumisaste oli Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 133 prosenttia, missä on nousua edellisvuoteen neljä prosenttiyksikköä. Vuoden 2021 aikana velkaantumisaste on kohonnut edelleen noin 133,6 prosenttiin. Tilastokeskuksen tietojen mukaan myös yritysten velkarahoitus kasvoi alkuvuoden 2021 aikana.

Korkotaso on ollut hyvin matala useiden vuosien ajan. Koronakriisi on aiheuttanut monilla aloilla tuotanto- ja toimitushäiriöitä. Lisäksi taloutta on elvytetty voimakkaasti ympäri maailman erilaisilla tukitoimilla. Koronakriisin ensimmäisen vuoden aikana kotitalouksien säästämisaste kasvoi. Rajoitteiden purkaminen tulee kuitenkin lisäämään kulutuskysyntää. Nämä tekijät ovat kiihdyttäneet inflaatiota vuoden 2021 aikana. Mikäli hintojen tavallista nopeampi kiihtyminen ei jää koronakriisin helpottumiseen liittyväksi väliaikaiseksi ilmiöksi, tulee se aiheuttamaan korkotasolle nostopainetta. Nouseva korkotaso voi aiheuttaa ongelmia osalle asuntovelallisista. Asuntovelallisten kotitalouksien velkasumma kasvoi Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2020 yli kolme prosenttia edellisvuodesta. Pääkaupunkiseudulla kasvu oli vielä tätäkin suurempaa. Asuntojen hintakehitys, myyntiajat ja -mahdollisuudet ovat jo vuosien ajan eriytyneet voimakkaasti kasvukeskusten ja taantuvien alueiden välillä.

Kotitalouksien velkaantumisen ohella myös maksuhäiriömerkintöjen määrä on ollut kasvussa. Asiakastiedon mukaan vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla noin 390 000 henkilöllä ja 42 000 yrityksellä on maksuhäiriömerkintä. Ulosottoperusteisten maksuhäiriömerkintöjen määrä on jonkin verran laskenut, mutta ne muodostavat edelleen kaksi kolmasosaa kaikista maksuhäiriömerkinnöistä.

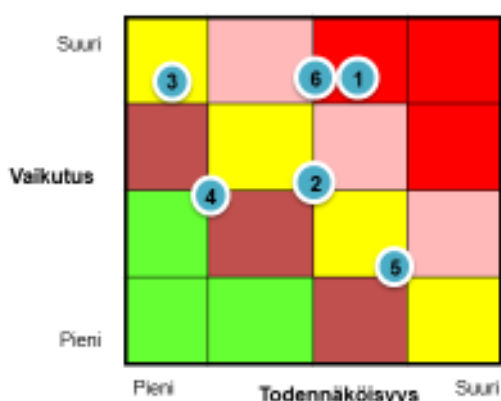
Hallitus esittää maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikojen lyhentämistä siten, että merkintä poistuisi kuukauden kuluttua siitä, kun luottotietojen ylläpitäjät ovat saaneet tiedon maksun suorittamisesta. Muutoksen on tarkoitus tulla voimaan mahdollisimman pian, joskin voimaantuloon on ehdotettu puolen vuoden siirtymäaikaa. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan ulosottotieto säilyy rekisterissä kolmen vuoden ajan.

Väestön ikääntyminen, työikäisen väestön väheneminen ja kasvanut julkinen velka rasittavat Suomen kansantaloutta. Elinkeinorakenne on muuttunut voimakkaasti palvelu- ja teollisuus-painotteiseksi. Muun muassa automatisaatio ja pyrkimys kohti energiatehokkaampaa ja ympäristöystävällisempää taloutta vaikuttavat elinkeinorakenteen ja työllisyyden alakohtaiseen kehittymiseen myös tulevana vuosina. Tämä voi pidemmällä aikavälillä vähentää työvoiman tarvetta aloilla, joissa työvoimaa voidaan korvata automaatiolla, tai esimerkiksi kiristyviin ilmasto- ja ympäristövaatimuksiin ei kyetä vastaamaan. Väestön ikääntyminen tarkoittaa kasvavia terveydenhuoltokustannuksia, mikä voi tulotason pudotessa eläköityvillä johtaa myös toimeentulo-ongelmiin. Muun muassa nämä tekijät voivat vaikuttaa myös Ulosottolaitoksen asiakasmääriin.

1.3 Riskienhallinta

Alla olevassa riskianalysissä kuvataan keskeiset riskit, jotka voivat toteutuessaan heikentää oikeudenhoidon laatua ja toiminnan tuloksellisuutta Ulosottolaitoksessa.

Riskianalyysi 2022-2025 ulosottotoimi

1. Määrärahakehysten edellyttämiä säästöjä ei saavuteta ja toimintaa ei voida kehittää, koska siihen tarvittavia resursseja ei ole
2. URA-hankkeen aikaisten tai sen jälkeisten rekrytointien aiheuttama osaamisvaje eri toiminnoissa
3. Uuden organisaation sisäänajo ja yhtenäisyyden saavuttaminen epäonnistuu
4. Henkilöstössä esiintyy työhyvinvoinnin ja motivaation heikkenemistä
5. Tilastoinnin kehittäminen tietoalustalle viivästyy
6. ICT-hankkeiden riskien toteutuminen

Riski 1. Ulosottolaitoksen toimintamenot ovat korkeat johtuen erityisesti URA-hankkeen jälkeisistä palkkaratkaisuista ja korkeista toimintaa ylläpitävistä ICT-kuluista. Rakennemuutoksella tavoitellut toimintamenojen vähennykset toteutuvat asteittain tulevien vuosien aikana. Hallitusohjelmassa linjatun mukaisesti toimipaikkojen määrää ei vähennetä.

Toimintamenojen sopeuttaminen määrärahaehyksiin ei mahdollista tuottavuutta lisäävää tietojärjestelmien kehittämistä vaan määrärahaehyksistä voidaan kattaa lähinnä vain välttämättömät ylläpitokulut. Niukat henkilöstöresurssit eivät myöskään mahdollista toiminnan kehittämistä ja suunnittelua esimiestyössä ja asiantuntijatyössä, jos käytössä olevat resurssit käytetään perustehtävän hoitamiseen.

Riski 2. URA-hankkeen aikana ja organisaatiomuutoksen jälkeen Ulosottolaitoksessa on toteutettu mittava HR-projekti henkilöstön sijoittamiseksi uuden organisaation mukaisiin tehtäviin. Rekrytoinnit on saatu valmiiksi syksyllä 2021. Rekrytointiprosessin aikana monet toiminnot ovat toimineet vajaalla henkilöstöllä ja osaavaa henkilöstöä on siirrynyt uusiin tehtäviin.

Riski 3. Uuden organisaation suurimpia haasteita ovat yhtenäisten menettelytapojen muodostuminen ja organisaation toimintakyvyn varmistaminen. Uuden ulosottomenettelyn ja organisaation sisäänajo edellyttävät yhtenäisiä menettelytapoja, jotta asioiden käsittelyketjut toimivat yksikkörajoista huolimatta. Yhtenäistämistarpeita on tullut esiin toiminnan käynnistyttyä.

Organisaation toimintakykyyn vaikuttavat muun muassa toimiva johtoryhmätyöskentely ja henkilöstön sisäinen motivaatio toimia organisaation arvojen ja toimintatapojen mukaisesti. Ulosottolaitoksen esimiehet ovat keskeisessä asemassa luotaessa yhteisiä toimintatapoja.

Uudistuksen mukana ulosoton hallinnolle on tullut myös uusia tehtäviä ja odotuksia erilaisten koko organisaatiota paremmin palvelevien yhteisten palveluiden järjestämisestä. Toimintakyvyn varmistamiseksi resurssien jakautumista ulosottolaitoksen eri toimintoihin olisi hyvä tarkastella koko organisaatiossa.

Riski 4. Henkilöstön työhyvinvointiin ja työmotivaatioon vaikuttavat monet eri tekijät. Taustalla on useita vuosia jatkunut organisaatiouudistuksen valmistelu ja siihen liittynyt epävarmuus uudistuksen vaikutuksista omiin tehtäviin ja palvelussuhteen ehtoihin. Uudistuksen viivästymisen on heijastunut myös rekrytointiaikatauluihin, mistä johtuen toimintayksiköt ovat joutuneet työskentelemään alimiehitettyinä ja työn kuormittavuus on kasvanut. Uuteen organisaatioon siirryttäessä ja toimintaa käynnistettäessä yhteiskunnassa on eletty koronapandemian vuoksi hyvin poikkeuksellista aikaa, mikä on vaikeuttanut yhteisöllisyyden kokemuksen syntymistä. Esimiestyön painottuminen etäjohtamiseen ei kaikilta osin täytä johtamiselle asetettavia odotuksia organisaatiouudistuksen jälkeisessä tilanteessa. Riski on jo toteutunut ja merkkejä työhyvinvoinnin heikentymisestä on havaittu. Korjaavia toimenpiteitä suunnitellaan yhdessä henkilöstön kanssa.

Riski 5. Ulosoton tilastoinnin kehittäminen on ollut hidasta ja viivästynyt arvioudusta aikataulusta. Kehittäminen on viivästynyt, koska nykyisen tilastoinnin määrittelyt ovat olleet heikosti dokumentoituja ja kehittämisen henkilöstöresursseissa toimittajalla on ollut vajausta. Tilastoinnin kehittämistä on viivästyttänyt myös siirtyminen oikeusministeriön hallinnonalan yhteisen PowerBI:n käyttöönottoon. Mikäli tilastointia ei saada toimimaan suunnitellusti, niin tilastointiin perustuvaa toiminnan arviointia ei voida toteuttaa täysimääräisesti.

Riski 6. ICT-hankkeet toteutetaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ulosotto ei voi hallita hankkeiden riskejä kaikilta osin ja on riippuvainen muiden toimijoiden toimintakyvystä hankkeissa. ICT osaaminen on yleisesti hyvin kilpailtua ja henkilöresurssien saaminen hankkeisiin on haastavaa. Tämä tekee hankkeet haavoittuvaiseksi ja voi paitsi viivästyttää projekteja, mutta myös nostaa kustannuksia ennakoimattomasti.

2 TULOSTAVOITTEET VUOSILLE 2022–2025

2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

1. Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla
2. Palvelut ovat asiakaslähtöisiä
3. Yhteiskunnassa on hyvä maksumoraali ja luottoyhteiskunta on toimiva
4. Taloudellisten väärinkäytösten tekemis- ja hyötymismahdollisuudet ovat vähentyneet ja rikosvastuu toteutuu oikeudenmukaisesti
5. Ylivelkatilanteiden ennaltaehkäisy ja niiden aiheuttamien haittojen väheneminen

Keskeiset vaikuttavuustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 1: Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla

VUOSI	KESKEINEN VÄLITAVOITE	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Oikeusturva on parantunut, kun ulosottoasia tutkitaan oikeassa täytäntöönpanomenetelyssä • Ulosottolaitoksen kantelu- ja vahingonkorvausasiat käsitellään ja ratkaistaan laadukkaasti ja kohtuullisessa ajassa 	Useita seurantakohteita: <ul style="list-style-type: none"> - perus- ja laajan täytäntöönpanon rajapinnan toimivuus - tulosmittarit - ulosottovalitusten määrä - kanteluiden lopputulokset ja niiden käsittelyaika - maksettavat korvaukset - tarkastustoiminnan havainnot
2022-2023	<ul style="list-style-type: none"> • Tarvittavat toiminnan muutokset on suunniteltu seurannasta saatujen tietojen pohjalta 	Useita seurantakohteita: <ul style="list-style-type: none"> - kanteluiden lopputulokset - ulosottovalitusten määrä

VUOSI	KESKEINEN VÄLITAVOITE	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
		<ul style="list-style-type: none"> - maksettavat korvaukset - tarkastustoiminnan havainnot
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Raportoimme huomioista oikeusturvan toteutumisessa lainsäädännön velvoittamalla tavalla ja teemme tarvittavat korjaukset 	Raportit
2022 - 2023	<ul style="list-style-type: none"> • Realisointien käsittelyaika on lyhentynyt 	Realisointitilastot

Tulostavoite 2: Palvelut ovat asiakaslähtöisiä

VUOSI	KESKEINEN VÄLITAVOITE	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Asiakaspalautetta kerätään ja seurataan järjestelmällisesti 	Toteuma
2022–2025	<ul style="list-style-type: none"> • Ulosoton sähköisiä palveluita on kehitetty • Asiakkaat siirtyvät käyttämään sähköisiä palveluita 	Sähköinen palvelutarjonta Asiakaspalaute Sähköisen asiointin käyttö <ul style="list-style-type: none"> - ULSA:n kävijämäärätilasto - ULSA:ssa tehtyjen maksujen määrä (kpl/€)
2022–2025	<ul style="list-style-type: none"> • Asiakkaamme saavat tarvittaessa henkilökohtaista palvelua tarpeisiinsa nähden tarkoituksenmukaisella tavalla 	Käyntiasiakkaiden määrän seuranta toimipisteissä Puhelinpalvelun vastausaikaisten seuranta
2022–2025	<ul style="list-style-type: none"> • Seurannan kautta tulleiden palautteiden mukaiset tarkoituksenmukaiset toimet asiakaspalvelun kehittämiseksi on tehty 	Asiakaspalaute

Tulostavoite 3: Yhteiskunnassa on hyvä maksumoraali ja luottoyhteiskunta on toimiva

VUOSI	KESKEINEN VÄLITAVOITE	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> Ulosottolaitos on kerännyt tietoa havaitsemistaan ilmiöistä sekä toimintaympäristön kehittämisestä ja on aktiivisesti toimittanut havainnoista tietoa ministeriöille ja sidosryhmille 	Toimitettujen raporttien ja tiedusteluihin annettujen vastausten määrä
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> Johtamisosaamisen kehittäminen tukee toiminnan tuloksellisuutta 	Tulosmittarit

Tulostavoite 4: Taloudellisten väärinkäytösten tekemis- ja hyötymismahdollisuudet ovat vähentyneet ja rikosvastuu toteutuu oikeudenmukaisesti

VUOSI	KESKEINEN VÄLITAVOITE	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> Laajan täytäntöönpanon käynnistäminen on lisännyt vaativien perintätapausten tunnistamista Laajan- ja erityistäytäntöönpanon välinen työnjako on selkeä 	Seulalähetteen lukumäärä ja niistä erityistäytäntöönpanoon siirretyt velalliset Laajan- ja erityistäytäntöönpanon rajapinnan toimivuus
2022-2023	<ul style="list-style-type: none"> Laajan täytäntöönpanon käynnistäminen on lisännyt yrityspennän ammattitaitoa 	Täytäntöönpanon onnistuminen yrityspennässä
2022-2023	<ul style="list-style-type: none"> Väärinkäytöstopausten tunnistamisen parantamiseksi on hankittu ja otettu käyttöön analytiikkatyökalu. Työkalun käyttöä on koulutettu. 	Tulosmittarit Erityistäytäntöönpanon tulosmittarin väärinkäyttöihin puuttumisen tehokkuutta kuvaava luku
2022-2024	<ul style="list-style-type: none"> Ulosottolaitos on jatkanut aktiivista yhteistyötä sidosryhmäviranomaisten kanssa 	Erityistäytäntöönpanon tulosmittarin viranomaisyhteistyötä kuvaava luku

Tulostavoite 5: Ylivelkatilanteiden ennaltaehkäisy ja niiden aiheuttamien haittojen pienentäminen

VUOSI	KESKEINEN VÄLITAVOITE	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Koulutuskokonaisuus ulosottomiehille ylivelkatilanteiden hallinnasta osaksi peruskoulutusta 	

VUOSI	KESKEINEN VÄLITAVOITE	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Ennakoivaa talousneuvontaa kohdennetaan erityisesti alle 20-vuotiaille lapsille ja nuorille 	Toimintamalli
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> Ennakoivaa talousneuvontaa toteutetaan talous- ja velkaneuvonnan kanssa. Käytetään yhdessä määriteltyä työparimallia ja niitä toimintamalleja, jotka todettu hankkeen loppuraportissa soveltuviksi pysyvään toimintaan. 	<p>Ennakoivan talousneuvonnan hankkeen loppuraportin mukaisten toimintamallien toteuttaminen</p> <p>Ennakoivan talousneuvonnan raportointi</p> <p>Toiminnon ohjausverkon rakentaminen</p> <p>Käytetyt henkilö- ja rahanmääräiset resurssit</p>

2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet vuosille 2022 – 2025 ovat:

Toiminnallinen tuloksellisuus
<ol style="list-style-type: none"> 6. Organisaatorakenne mahdollistaa tehokkaan toiminnan 7. Käsittelyketjut ja menettelyt määräytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan 8. Digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään vastuullisesti 9. Asiakkaiden yhdenvertaisuus toteutuu

Keskeiset tuloksellisuustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 6: Organisaatorakenne mahdollistaa tehokkaan toiminnan

VUOSI	KESKEINEN VÄLITAVOITE	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022-2023	<ul style="list-style-type: none"> Realisointimenettely on yhtenäistetty ja kehitetty. Työn organisointi ja tietojärjestelmä edistävät työn jakautumista ja tehostavat menettelyä. 	Realisointitilastot
2022-2024	<ul style="list-style-type: none"> Ulosottolaitoksen käytännöt ja toimintakulttuuri ovat yhtenäistyneet 	Sisäisen tarkastuksen havainnot

Tulostavoite 7: Käsittelyketjut ja menettelyt määräytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan

VUOSI	KESKEINEN VÄLITAVOITE	MITTARI/ ARVIINTIKRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Erityistäytäntöönpanon seuratoiminta on otettu käyttöön ja sitä on kehitetty 	Tulosmittarit Seulalähetteiden lukumäärä ja niistä erityistäytäntöönpanoon siirretyt velalliset
2022-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Vaativien tapausten täytäntöönpano on tehokasta ja laadukasta laajan täytäntöönpanon toimintayksiköissä • Perustäytäntöönpano huolehtii tuloksellisesti yksikölle kuuluvista perintätehtävistä 	Perustäytäntöönpanon käsittelemien asioiden %-osuus Tulosmittarit
2022 - 2024	<ul style="list-style-type: none"> • Ulosottolaitos hyödyntää kunkin toimintayksikön parhaita käytäntöjä 	Tulosmittarit

Tulostavoite 8: Digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään vastuullisesti²:

VUOSI	KESKEINEN VÄLITAVOITE	MITTARI/ ARVIINTIKRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Harmaan talouden torjunnan toimenpideohjelmaan sisältyvä analytiikkatyökalu on toteutettu 	Toteuma
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Tekoälyn ja robotiikan hyödyntämismahdollisuudet kirjaamistoiminnossa on kartoitettu 	Toteuma
2022-2023	<ul style="list-style-type: none"> • Analytiikan hyödyntämismahdollisuudet täytäntöönpanossa on kartoitettu 	Toteuma
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Tekoälyn ja robotiikan hyödyntäminen maksuliiketoiminnossa on kartoitettu 	Toteuma
2022 - 2024	<ul style="list-style-type: none"> • Ulosotto on mukana hankkeissa, joissa mahdollistetaan sähköinen tietojenvaihto järjestelmien välillä tiedonhallintalain mukaisella tavalla. 	Toteuma, miten sähköisiä tiedonsiirtoja on saatu hyödynnettyä

² Kts. myös jakso 2.6. ICT-tavoitteet

Tulostavoite 9: Asiakkaiden yhdenvertaisuus toteutuu

VUOSI	KESKEINEN VÄLITAVOITE	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> Toiminnan yhdenmukaisuutta on seurattu ja seurantatiedon pohjalta on ryhdytty tarvittaviin koulutus- ja ohjaamistoiimiin 	Sisäisen tarkastuksen havainnot
2022	<ul style="list-style-type: none"> Ohjeistus on selkeää ja parantaa yhdenmukaisuutta samalla lainkäytön riippumattomuuden turvaten 	Ohjeistuksen käytettävyyden arviointi
2022 - 2024	<ul style="list-style-type: none"> Koulutustoiminta on suunnitelmallista ja toimintaympäristön muutoksen huomioon ottavaa 	Koulutuksen toteuma Koulutusten palautekyselyiden tulokset

2.3 Henkilöstö

Henkilöstöön liittyvät tavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

<p>Henkilöstö</p> <p>10. Työyhteisö on oikeudenmukainen ja tukee työhyvinvointia</p> <p>11. Osaamisen kehittäminen on strategista ja tulevaisuuslähtöistä</p> <p>12. Vaativa, valmentava ja välittävä johtaminen tukee tuloksellista toimintaa</p> <p>13. Henkilöstön rakenne ja osaaminen vastaavat työn määrää ja vaativuutta</p>

Keskeiset henkilöstötavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 10: Työyhteisö on oikeudenmukainen ja tukee työhyvinvointia

VUOSI	KESKEINEN VÄLITAVOITE	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Henkilöstön hyvinvointiohjelma on laadittu Henkilöstöpoliittiset periaatteet on vahvistettu Henkilöstöhallinnon ohjeet on päivitetty 	Toteuma
2023	<ul style="list-style-type: none"> Henkilöstön hyvinvointiohjelma on toimeenpantu Henkilöstöpoliittiset periaatteet on toimeenpantu 	VMBaro Sairauspoissaolot/ htv Tekemättömän työn kustannukset Työhyvinvoinnin kyselyt

VUOSI	KESKEINEN VÄLITAVOITE	MITTARI/ ARVIINTIKRITEERI
2022 - 2025	<ul style="list-style-type: none"> Henkilöstön työhyvinvointi on parantunut aikaisempiin vuosiin verrattuna 	VMBaro Sairauspoissaolot/ htv Tekemättömän työn kustannukset Työhyvinvoinnin kyselyt

Tulostavoite 11: Osaamisen kehittäminen on strategista ja tulevaisuuslähtöistä

VUOSI	KESKEINEN VÄLITAVOITE	MITTARI/ ARVIINTIKRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Henkilöstöpoliittiset periaatteet on vahvistettu 	Toteuma
2022- 2023	<ul style="list-style-type: none"> Kiekun Osaava -toiminnallisuus on käytössä koko organisaatiossa Henkilöstön perehdytys on yhteismitallista Ulosottolaitoksessa 	Toteuma
2022 - 2025	Henkilöstön koulutus ja osaamisen arviointi on osa jatkuvaa toimintaa	VMBaroTulosmittarit

Tulostavoite 12: Vaativa, valmentava ja välittävä johtaminen tukee tuloksellista toimintaa

VUOSI	KESKEINEN VÄLITAVOITE	MITTARI/ ARVIINTIKRITEERI
2022 - 2023	<ul style="list-style-type: none"> Henkilöstöpoliittiset periaatteet on vahvistettu Esimiesten perehdytys on yhteismitallista koko Ulosottolaitoksessa 	Toteuma
2022 - 2025	<ul style="list-style-type: none"> Esimieskoulutus on jatkuvaa Johtamisosaamisen arviointi rekrytoinneissa on suunniteltu 	VMBaron johtajuusindeksi/ Esimiesten 360° arvio
2024 - 2025	<ul style="list-style-type: none"> Esimiesarviointin työvälineet on otettu käyttöön Esimiesarviointin tulosten analysoinnin ja hyödyntämisen toimintatavat ovat käytössä 	

Tulostavoite 13: Henkilöstön rakenne ja osaaminen vastaavat työn määrää ja vaativuutta

VUOSI	KESKEINEN VÄLITAVOITE	MITTARI/ ARVIINTIKRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Henkilöstö on koulutettu ja perehdytetty uusiin työtehtäviin uudessa organisaatiossa Toimenkuvat ja työnjaot ovat selkeät Koulutuksen suunnittelussa on otettu huomioon toiminnalliset tarpeet, seurannasta saadut havainnot sekä henkilöstön eläköityminen 	Toteuma
2022 - 2023	<ul style="list-style-type: none"> Henkilöstövoimavarat jakautuvat toimintayksiköihin työmäärien edellyttämällä tavalla Voimavarojen kohdentumista arvioidaan säännöllisesti 	VMBaro Tulosmittarit Htv-kehity

2.4 Talous

Talouteen liittyvät tavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

<p>Talous</p> <p>14. Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen</p> <p>15. Tuottavuus paranee toimintaa uudistamalla</p>
--

Keskeiset taloustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 14: Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa suunnitelmallisen kehittämisen

VUOSI	KESKEINEN VÄLITAVOITE	MITTARI/ ARVIINTIKRITEERI
2022 - 2023	<ul style="list-style-type: none"> Määrärahatilanteen edellyttämä suunnitelma tarvittavista toiminnan lisäkehittämistarpeista ja/tai määrärahan uudelleen suuntaamisesta on laadittu 	Kustannuskehitys
2022- 2025	<ul style="list-style-type: none"> Ulosottolaitoksen siirtyvä määräraha on vähintään 8 % vuotuisesta kehysrahoituksesta kuitenkin niin, että tilapäisesti tavoite voidaan tarvittaessa alittaa 	Siirtyvien määrä % kehysrahoituksesta

Tulostavoite 15: Tuottavuus paranee toimintaa uudistamalla

VUOSI	KESKEINEN VÄLITAVOITE	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Rakenneuudistus on toimeenpantu ja uudet toimintatavat vakiinnutettu Toimintayksiköiden tulosohejaus tukee toiminnan tuottavuutta Selvitetään, mitkä Hankinta-Suomen tavoitteista ja toimenpiteistä on toteutettavissa Ulosottolaitoksessa ja miten 	<p>Taloudellisuuden ja tuottavuuden tunnusluvut</p> <p>Selvitys laadittu</p>
2023	<ul style="list-style-type: none"> Uusi raportointi- ja analyysitoiminto on käytöön otettu, arvioitu ja tarvittavat lisäkehittämistoimenpiteet tehty Uudistuksen vaikutusten seuranta toiminnan tuottavuuteen on järjestelmällistä Tarvittavat lisäkehittämistoimenpiteet on suunniteltu ja käynnistetty 	<p>Raporttien käytettävyyden itsearviointi</p> <p>Sisäisen tarkastuksen arvioinnit raporttien sisällöstä</p>

2.5 Kestävä kehitys

Kestävään kehitykseen liittyvät tavoitteet vuosille 2022 – 2025 ovat:

<p>Kestävä kehitys</p> <p>16. Kestävää kehitystä koskevan tiedon analysoinnin ja käytön lisääminen</p> <p>17. Hiilijalanjäljen pienentäminen</p> <p>18. Järjestelmällisen häirinnän, uhkailun, maalittamisen ja vihapuheen vastaisen työn vahvistaminen</p> <p>19. Lapsen aseman parantaminen</p>

Keskeiset tavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 16: Kestävää kehitystä koskevan tiedon analysoinnin ja käytön lisääminen

VUOSI	KESKEINEN VÄLITAVOITE	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Ulosottolaitos ottaa käyttöön vuosittaisen vastuullisuusraportoinnin 	
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> Ulosottolaitos on arvioinut oman toimialansa datan hyödyntämismahdollisuudet Agenda 2030-tavoitteisiin liittyen 	Toteuma

Tulostavoite 17: Hiilijalanjäljen pienentäminen

VUOSI	KESKEINEN VÄLITAVOITE	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022-2023	<ul style="list-style-type: none"> Etätyömahdollisuuksia on edistetty ja matkustamista vähennetty 	Matkakulut
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> Ulosottolaitos on arvioinut toimenpiteitä toimialansa hiilijalanjäljen pienentämiseksi sekä laatinut suunnitelman ja asettanut tavoitteen tunnistettujen päästövähennysten toteuttamisesta 	Toteuma

Tulostavoite 18: Järjestelmällisen häirinnän, uhkailun, maalittamisen ja vihapuheen vastaisen työn vahvistaminen

VUOSI	KESKEINEN VÄLITAVOITE	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Ulosottolaitos on laatinut ohjeet ja järjestänyt seurannan koskien tilanteita, joissa sen virkamies työtehtävässään joutuu järjestelmällisen häirinnän, uhkailun, maalittamisen tai vihapuheen kohteeksi 	Ohjeet ja seurannan toimivuus

Tulostavoite 19: Lapsen aseman parantaminen

VUOSI	KESKEINEN VÄLITAVOITE	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Ennakoivaa talousneuvontaa on kohdennettu erityisesti alle 20-vuotiaille nuorille ja lapsille 	Kohderyhmää koskeva toimintamalli

2.6 ICT-tavoitteet

ICT:hen liittyvät hallinnonalan yhteiset tavoitteet vuosille 2022 – 2025 ovat:

VUOSI	KESKEINEN VÄLITAVOITE	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> Ulosottolaitos on selvittänyt yhdessä ministeriön ja ORK:n kanssa omien ICT-kustannustensa kokonaistason suunnittelukaudelle, ICT-kustannusten rakenteen palveluittain sekä mahdollisuudet ICT-kustannustehokkuuden parantamiseen 	Toteuma
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> ICT:hen liittyviä kehittämistarpeita ja hankeideoita on aktiivisesti kerätty ja priorisoitu viraston sisältä 	Toteuma

VUOSI	KESKEINEN VÄLITAVOITE	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> Valmius- ja jatkuvuussuunnitelmien ajantasaisuus on varmistettu Toiminnan edellyttämien tietojärjestelmien varautuminen on varmistettu toipumissuunnitelmin yhdessä ORK:n kanssa toiminnan turvaamiseksi myös tieto- ja kyberturvallisuuden häiriötilanteissa Varautumista häiriötilanteisiin on kehitetty ja toimintaa harjoiteltu säännöllisesti 	Toteuma
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> Tietojärjestelmien elinkaaret ja uudistamisen tiekartat on suunniteltu yhdessä ORK:n kanssa 	Toteuma
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> Ulosottolaitos on omalta osaltaan osallistunut tietoarkkitehtuurin nykytilan ja tavoitetilan kuvaamiseen sekä hallinnonalan ydintiedon (yhteiset perustiedot) hallinnan kehittämiseen 	Toteuma

3 VUOSIEN 2022–2025 VOIMAVARAT

3.1 Henkilötyövuodet

Henkilötyövuodet	Toteuma 2020	Arvio 2021	Arvio 2022	Arvio 2023	Arvio 2024	Arvio 2025
Ulosottolaitos	1089	1082	1161	1134	1119	1118

3.2 Määrärahat

Määrärahat (1000 €)	Toteuma 2020	Toteutuma-arvio 2021	Tulossopimus 2022	Arvio 2023	Arvio 2024	Arvio 2025
Käyttö	107 897	105 855	110 291	108 647	107 888	108 267
Talousarvio määrärahat	102 459	109 788	105 224	105 590	102 796	102 665
Siirtyvät määrärahat	20 673	25 013	19 946	16 889	11 798	6 196
Siirtyvät määrärahat %	20,2	22,8	19,0	16,0	11,5	6,0

4 SEURANTA

Ulosottolaitos seuraa ja edistää tulossopimuksen toteutumista.

Ulosottolaitoksen toiminnan, kirjanpidon ja maksuliikkeen tarkastukset toteutetaan tarkastussuunnitelman mukaisesti.

Hallinnonalan HR-tilannekuvamittaristoa hyödynnetään soveltuvin osin tulossopimuskaudella mittariston valmistuttua.

Oikeusministeriö tulee seuraamaan URA-hankkeelle asetettujen tavoitteiden toteutumista. Eduskunta edellytti ulosoton rakenneuudistushankkeen lainsäädäntömuutosten vahvistamisen yhteydessä, että hallitus seuraa tarkoin ulosoton rakenneuudistukseen liittyvän ulosoton organisaatiomuutoksen ja täytäntöönpanon jakamisen toimivuutta ja vaikutuksia. Ulosottolaitoksen pitää antaa edellä mainituista seikoista selvitys 31.10.2022 mennessä oikeusministeriölle.

Ulosottolaitos toteuttaa laatuhankeen, jonka tarkoituksena on määritellä ulosottotoimen yhteiskunnalliset lähtökohdat, hyvän työn kriteerit sekä työn seuranta- ja johtamisjärjestelmä. Laatuhanke tukee myös eduskunnalle annettavaa selvitystä rakenneuudistuksen toimivuudesta.

5 ALLEKIRJOITUKSET

Helsingissä 1.11.2021

Kansliapäällikkö

Pekka Timonen

Valtakunnanvouti

Juhani Toukola

Liite 1 Yhteiset seurantamittarit, ulosotto

* 2020 ei VMBaroa

Mittari	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Arvio 2021	Arvio 2022	Arvio 2023	Arvio 2024	Arvio 2025
Henkilöstö							
Tekemättömän työn kustannukset (milj. €)	3,3	2,9	2,9	3,1	3,0	3,0	3,0
Työtyytyväisyys VMBaro (Y) -luku	3,6	*	3,3	3,3	3,4	3,4	3,5
Johtajuusindeksi VMBaro (JO)	3,4	*	3,3	3,4	3,4	3,5	3,6
Työtyytyväisyys työyhteisön toimintakulttuuriin VMBaro	3,8	*	3,2	3,3	3,4	3,5	3,6
Talous							
käsiteltyä asiaa/htv	2 679	2 736	2 618	2 670	2 823	2 860	2 773
€/työmäärä	35	36	38	34	34	34	35
€/asiakas	185	190	187	189	186	184	188
UO osuus momentin siirtävistä määrärahoista	26 114	20 673	25 013	19 946	16 889	11 798	6 196
Toimitilat							
Toimitilatehokkuus	40	40	38	36	33	31	28
Toimitilakustannukset/htv	6 248	6 284	7 149	6 942	7 312	7 582	7 472
Sähköinen asiointi							
Ulsan kirjautumismäärät (milj.)	0,81	1,31	1,61	2,25	2,50	2,80	3,00

OIKEUSMINISTERIÖN JA KONKURSSIASIAMIEHEN TOIMISTON TULOSSOPIMUS VUOSILLE 2022–2025

Oikeusministeriö ja konkurssiasiamiehen toimisto ovat neuvotelleet ja sopineet vuosien 2022–2025 tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseen osoitettavat resurssit.

Tulostavoitteiden toteutumisesta raportoidaan oikeusministeriölle konkurssiasiamiehen toimiston puolivuotisraportissa ja toimintakertomuksessa.

Tulosneuvottelu käytiin **2.11.2021** Helsingissä.

SISÄLLYSLUETTELO

1. STRATEGINEN KEHYS	3
1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet	3
1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta).....	5
2. TULOSTAVOITTEET VUOSILLE 2022–2025.....	7
2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus.....	7
2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus	10
2.3 Henkilöstö.....	12
2.4 Talous.....	14
2.5 Kestävä kehitys.....	15
2.6 ICT-tavoitteet	16
3. VUOSIEN 2022–2025 VOIMAVARAT	17
3.1 Henkilötyövuodet	17
3.2 Määrärahat	17
4. VOIMASSAOLO JA SEURANTA.....	19
5. ALLEKIRJOITUKSET	19

LIITTEET

Liitteet	Yhteiset tunnusluvut
	Määrärahaliite

1. STRATEGINEN KEHYS

1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet

Strategiset tavoitteet muodostuvat hallitusohjelman koko valtiokonsernille sekä oikeusministeriön hallinnonalalle asettamista tavoitteista. Tavoitteisiin vaikuttavat myös oikeusministeriön ja viraston omat strategiat. Lisäksi tavoitteiden asetannassa on otettu huomioon oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluvien lainkäyttöelinten ja itsenäisten toimijoiden riippumattomuus.

Viraston kannalta keskeisimmät hallitusohjelman tavoitteet:

- *”Tehostetaan harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaa jatkamalla ulosottolaitoksen ja konkurssiasiamiehen toimiston 1,3 miljoonan euron lisärahoitusta.”* (HO 2019)
- *”Jatketaan harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan toimenpideohjelmia ja strategiaa myös vuoden 2020 jälkeen.”*
 - Konkurssiasiamiehen toimisto (KAM) kohdentaa velallisen toiminnan erityistarkastuksia muun ohella niihin tapauksiin, joissa talousrikosepäilyt liittyvät laajoihin ja monimutkaisiin yrityskokonaisuuksiin ja joissa tarkastusten koordinointi on erityisen tarpeen. Erityistarkastus varattomissa konkurssipesissä edellyttää valtion varojen käyttöä ja koordinointi usein myös julkisselvitykseen siirtymistä.
 - KAM:n vastuulla on ollut kaksi hanketta harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan toimienpideohjelmassa 2020–2023. Molemmat on saatu valmiiksi. Konkurssipesän pesänhoitajille on laadittu tutkintapyyntömalli (hanke 4.3.a). On teetetty oikeustieteellinen selvitys mahdollisuudesta asettaa yrityssaneerauksen selvittäjille velvollisuus ilmoittaa poliisille tehtävässään havaitsemista rikosepäilyistä (hanke 4.3.b). Tulossopimuskaudella kumpaakin kokonaisuutta seurataan, aiheita edistetään, niistä järjestetään koulutusta ja ryhdytään tarvittaessa lisätoimenpiteisiin.
- *”Rikosvastuun toteutumiseksi ja rikosten käsittelyaikojen nopeuttamiseksi lisätään poliisin, syyttäjien ja tuomioistuinten voimavaroja siten, että koko oikeudellisen prosessin käsittelyajat lyhenevät (esitutkinta, syyttäminen ja tuomioistuin-käsittely lainvoimaiseen tuomioon).” ja ”Rikosasioiden käsittelyä nopeutetaan varmistamalla parempi yhteistyö syyttäjän ja poliisien kesken.”* (HO 2019)
 - Vaikka ko. kirjaukset koskevat nimenomaisesti vain poliisia, syyttäjiä ja tuomioistuimia, konkursseihin liittyvissä vaativissa talousrikosjutuissa pesänhoitajilla ja konkurssiasiamiehen toimistolla on yhteistyörooli rikosprosessin tehostamisessa. Toimisto huolehtii osaltaan sovittuun yhteistyömallin noudattamisesta.
- *”Varmistetaan riittävät viranomaisresurssit, parannetaan tiedonvaihtoa ja tehostetaan valvontaa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjumiseksi”* (HO 2019)

- Virasto kiinnittää toiminnassaan huomiota rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämiseen ja paljastamiseen sekä ilmi tulleiden epäilyjen ilmoittamiseen. Myös pesänhoitajia ja yrityssaneerauksen selvittäjiä muistutetaan heidän velvollisuuksistaan ao. torjuntatyössä.

Alla olevassa taulukossa esitetään Viraston visio, perustehtävä sekä tärkeimmät strategiset tavoitteet ulottuen vuoteen 2025.

Visio	Valvomme lain ja oikeudenmukaisuuden toteutumista konkurssi- ja yrityssaneerausmenettelyissä. Toimimme sen puolesta, että asianosaisten oikeudet tulevat turvatuiksi ja osapuolet huolehtivat velvollisuuksistaan.
Perustehtävä	<ul style="list-style-type: none"> • Konkursipesien hallinnon valvonta • Hyvä pesänhoitotavan kehittäminen ja seuraaminen • Konkursseihin liittyvän talousrikollisuuden torjunta • Julkisselvityksistä huolehtiminen • Hyvän yrityssaneeraustavan toimivuuden seuranta ja kehittäminen
Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet	<ol style="list-style-type: none"> 1. Insolvenssijärjestelmä toimii luotettavasti ja tehokkaasti. 2. Taloudellisten väärinkäytösten tekemis- ja hyötymismahdollisuudet ovat vähentyneet. (*) 3. Rikosvastuu konkursseihin liittyvissä talousrikoksissa toteutuu tehokkaasti. (*)
Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet	<ol style="list-style-type: none"> 4. Hyvä pesänhoito- ja yrityssaneeraustapa toteutuu käytännössä. 5. Tietojärjestelmät tukevat tehokkaan valvontatyön prosesseja. (*) 6. Organisaatorakenne ja toimitilat mahdollistavat tehokkaan toiminnan *
Henkilöstötavoitteet	<ol style="list-style-type: none"> 7. Osallistava ja innostava johtaminen tukee tavoitteiden saavuttamista. * 8. Osaamisen kehittäminen on aktiivista ja työn tarpeet huomioivaa. * 9. Työskentelyolosuhteet ovat kunnossa ja toimistossa on hyvä tehdä työtä. (*)
Taloutta koskevat tavoitteet	<ol style="list-style-type: none"> 10. Toiminta ja talous ovat tasapainossa ja yhteen sovitettuja strategisten linjausten kanssa. 11. Tuottavuus paranee toimintaa uudistamalla. *
Kestävään kehitykseen liittyvät tavoitteet	<ol style="list-style-type: none"> 12. Kestävää kehitystä koskevan tiedon analysoinnin ja käytön lisääminen 13. Hiilijalanjäljen pienentäminen 14. Järjestelmällisen häirinnän, uhkailun, maalittamisen ja vihapuheen vastaisen työn vahvistaminen

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta)

Muutostekijöitä:

- Vuoden 2020–2021 koronaviruspandemia on vaikeuttanut monien yritysten taloudellista tilannetta. Muutosten merkittävyys vaihtelee toimialoittain. Julkiset tuet sekä velkojatahojen pitkämielisyys ja joustavuus ovat pehmentäneet pandemian vaikutuksia, mutta vaikutusten voidaan arvioida olevan pitkäaikaisia. KAM seuraa tiiviisti maksukyvyttömyysmenettelyjen määrän ja hakijatietojen kehitystä.

Ennakoitua pandemian aikaista konkurssiaaltoa ei ole ainakaan vielä tullut, vaan konkurssimäärät jäänevät vuoden 2020 tasolle. Yrityssaneerausten määrä on ollut myös tavanomaisella tasolla. Alhaisena pysytellyt konkurssien määrä ei täysin vastanne todellista tilannetta yritys kentällä. Lokakuun 2021 alusta lukien konkurssilainsäädännön viimeistenkin väliaikaisten muutosten voimassaolo on lakannut, rajoitukset on poistettu ja velkojien voidaan arvioida palaavan normaaleihin perintäkäytäntöihin. Tämä aiheuttaa tulossopimuskaudella perustellun riskin maksukyvyttömyysmenettelyjen määrän kasvusta.

- Yleisen edun kannalta merkittävien ja selvitystarpeiltaan tai muutoin laadultaan poikkeuksellisten konkurssien määrä lisääntyy. Havainnot esimerkiksi yrityksille myönnettujen koronatukien asemasta maksukyvyttömyysmenettelyissä edellyttävät yksittäistapauksissa toimenpiteitä ja yleisemminkin tarvetta tuoda esiin ongelmakohtia. Yrityssaneeraustyöryhmän työn pohjalta annetaan kaksi hallituksen esitystä (2021 ja 2022), jotka eduskuntakäsittelyineen vievät resursseja vuonna 2022. Muutosten vieminen käytäntöön edellyttää konkurssiasian neuvottelukunnan suositusten päivittämistä ja koulutustilaisuuksien järjestämistä selvittäjänä toimiville henkilöille.
- Pesänhoitaja- ja selvittäjätehtäviin on hakeutunut uusia henkilöitä, ja pesänhoitajakuntaan arvioidaan tulevan muutosta tulossopimuskaudella myös johtuen toimijoiden nykyisestä ikärakenteesta. Pesänhoitajien ja selvittäjien ohjaus- ja valvontatarpeiden arvioidaan kasvavan ja edellyttävän erityistä panostusta.
- Kosti-asianhallintajärjestelmän uudistamista koskeva projekti päättyy vuonna 2022, kun kaikki suunnitellut kehitysversiot on otettu tuotantoon. Järjestelmän tarjoamien uusien toiminnallisten ominaisuuksien hyödyntäminen täysimääräisesti edellyttää panostamista koko tulossopimuskauden ajan.
- VMBaro-työtyytyväisyyskyselyn tulosten pohjalta sovitaan vuosittaiset kehittämiskohteet, joita ovat vuonna 2022 muun muassa työn organisoinnin ja toimintamallien parantaminen sekä lähiesimiestaitojen vahvistaminen.
- Oikeushallinnon erityisviranomaiset-hanke vaikuttaa toteutuessaan hallintopalvelujen järjestämiseen ja vapauttaa resursseja perusvalvontatyöhön. KAM:n asema uudessa virastossa tulee turvata.

- Kansainväliseen yhteistyöhön panostetaan, ja toukokuussa 2022 järjestetään maailmanlaajuisen insolvenssialan valvontaviranomaisten yhteistyöjärjestön IAIR:n (International Association of Insolvency Regulators) vuosikonferenssi Helsingissä toukokuussa 2022.

Riskeistä keskeisiä huomioita:

- Kosti-asianhallintajärjestelmän uudistamisprojekti on toiminnallisesti merkittävä, ja vaatii toteutusaikana 6/2020 - 6/2022 toimistolta huomattavan panostuksen henkilöresursseihin ja sijaisjärjestelyihin. Projekti toteutetaan tiiviissä yhteistyössä Oikeusrekisterikeskuksen ja toimittajayhtiön projektiorganisaatioiden kanssa.
- Kosti-projektille varatun 1,8 M€:n kokonaisrahoituksen on arvioitu riittävän kattamaan järjestelmän toteutuksesta aiheutuvat kustannukset. Toteutuksen viivästyksestä ja mahdollisista lisätöistä aiheutuvat välttämättömät kustannusten ylitykset voidaan tarvittaessa kattaa KAM:n siirtyvistä määrärahoista. Projektin edistymistä ja taloudellista seurantaa arvioidaan säännöllisesti Kosti-ohjausryhmässä. Siirtyvät määrärahat ovat prosentuaalisesti hyvällä tasolla, mutta euromääräisesti varsin pienet. Tästä syystä ennakoimattomat siirtyvistä määrärahoista rahoitettavat menot ovat riski konkurssi-asiamiehen toimiston toimintamäärärahoille.
- Konkurssi-asiamiehen toimistolla on pienet henkilöressit. Ennakoimattomat muutokset työmäärissä ja henkilökunnassa vaikuttavat voimakkaasti toimintaan. Ilman Kosti-projektin tueksi jo toteutettuja lisäresursseja perustehtävien hoitamisen taso ja laatu vaarantuisi selvästi. Henkilökunnan työhyvinvoinnista ja jaksamisesta huolehditaan tiiviissä yhteistyössä työterveyshuollon tiimin kanssa. Henkilövaihdoksiin varaudutaan mm. hiljaisen tiedon siirtämisellä ajoissa.

2. TULOSTAVOITTEET VUOSILLE 2022–2025

2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

- Insolvenssijärjestelmä toimii luotettavasti ja tehokkaasti.
- Taloudellisten väärinkäytösten tekemis- ja hyötymismahdollisuudet ovat vähentyneet.
- Rikosvastuu konkursseihin liittyvissä talousrikoksissa toteutuu tehokkaasti.

Keskeiset vaikuttavuustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 1: Insolvenssijärjestelmä toimii luotettavasti ja tehokkaasti.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Insolvenssijärjestelmän luotettavuus ja tehokkuus on turvattu. Pandemian jälkeisen ajan konkurssreja on seurattu tiiviisti, oletuksena määrien kasvu erilaisten hallituksen tukitoimien lakattua. • Maksukyvyttömyyslainsäädäntö ja käytännöt vastaavat muuttuvan tilanteen vaatimuksia. Vuonna 2022 voimaan tulevien yrityssaneeraus- ja konkurssilainsäädännön muutosten eduskuntakäsittelyssä on tuotu esiin KAM:n kannat. • Toimiston koronaprojektissa esiin tulleista havainnoista, kuten myönnettyihin yritystukiin liittyvistä ongelmakohdista on viestitty eteenpäin ja niihin on puututtu viranomaisyhteistyöllä (Verohallinto, Business Finland, Valtiokonttori, ELY-keskukset) 	<p>Suomen sijoitus Word Bankin Doing business -insolvessiosuudessa (v 2019 sijalla 1/190).</p> <p>Jatkuva tilannekuva, lainsäädäntöaloitteet ja lainsäädännön kehittämistyöhön osallistuminen</p>

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITTEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> IAIR:n vuosikonferenssi on toteutettu onnistuneesti Helsingissä toukokuussa 2022, ja kansainvälistä kokemustenvaihtoa on hyödynnetty oman toiminnan kehittämisessä KAM viestii sidosryhmille tehokkaasti toiminnastaan 	<p>Osallistujien palaute</p> <p>Moitteiden määrä kpl/kanteluiden käsittely-aika / menettelyn kesto / jako-osuuk-sien määrä.</p> <p>Medianäkyvyys</p>
2023	<ul style="list-style-type: none"> Pesänhoitajien ja selvittäjien rekisteröinnin selvitystyö on valmistunut ja rekisterin toteuttaminen on aloitettu. KAM on ollut selvitystyön aikana ja sen jälkeen aktiivinen hankkeen edistämässä ja toteuttamisessa. 	Valmis selvitysraportti
2024	<ul style="list-style-type: none"> Pesänhoitajien ja selvittäjien rekisteröinti on toteutettu, mikä auttaa valvontatyön kohdentamisessa ja asiamäärien seurannassa. Selvitetään konkurssipesien päätösvallan käyttöä velkojainkokouksissa ja muussa päätöksentekomenettelyssä sekä menettelyjen taloudellista merkitystä velkojille hyödyntämällä Kosti-järjestelmästä saatavaa raportointitietoa. 	Rekisteri on otettu käyttöön

Tulostavoite 2: Taloudellisten väärinkäytösten tekemis- ja hyötymismahdollisuudet ovat vähentyneet.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITTEERI
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> Erytistarkastuksia ja julkisselvitystä käytetään velallisen toiminnan selvittämiseen niin tehokkaasti, että talousrikkoksia tekevät ja niitä suunnittelevat tulevat tietoisiksi suuresta kiinnijäämisriskistä. 	Tarkastusten ja julkisselvitysten määrät kpl suhteessa uusiin menettelyihin

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITERI
	<ul style="list-style-type: none"> Tietoisuus taloudellisten väärinkäytösten selvittämistoinnista lisääntyy viestinnän keinoin. Tämän merkitys korostuu asiamäärien kasvaessa. Taloudelliset väärinkäytökset havaitaan entistä tehokkaammin myös yrityssaneerausten yhteydessä. 	<p>Medianäkyvyys</p> <p>Poliisi- ja syyttäjäteistyön aktiivisuus</p> <p>Selvittäjien rikos- ja rahanpesuilmotukset, kpl</p>
2023	<ul style="list-style-type: none"> Selvittäjien rooli saneerausvelalliseen kohdistuvien rikosepäilyjen selvittämisessä on selkeytetty selvityksen havaintojen pohjalta¹, ja erityistarkastustoiminnan yhteistyömallia sovelletaan myös yrityssaneerausmenettelyissä. 	Saneerausvelalliseen kohdistuvien tutkintapyyntöjen määrä

Tulostavoite 3: Rikosvastuu konkursseihin liittyvissä talousrikoksissa toteutuu tehokkaasti.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Käytössä on uusi tutkintapyyntömalli, tutkintapyyntöön liitettäviä aineistoja on yhdenmukaistettu ja pesähoitajien tekemät rikosilmoitukset johtavat esitutkintaan ja tuomioihin. 	Määrä kpl/aika vuosi/kk

¹ OTT Anssi Kärki: Tutkimus viivyttelyluonteisista yrityssaneeraushakemuksista ja –menettelyistä sekä selvittäjälle mahdollisesti asetettavasta rikosilmoitusvelvollisuudesta. Konkurssi-asiamiehen toimiston julkaisu 1/2021

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITTEERI
2022 - 25	<ul style="list-style-type: none"> Merkittävässä talousrikosjutuissa käytetään rikosproses- sia tehostavaa yhteistyömallia pesänhoitajan, erityistar- kastuksen tekijän, poliisin ja syyttäjän kesken 	Seuranta ja pesänhoita- jien yhtey- denotot, kpl

2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

<p>Toiminnallinen tuloksellisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> Hyvä pesänhoito- ja yrityssaneeraustapa toteutuu käytännössä. Tietojärjestelmät tukevat tehokkaan valvontatyön prosesseja. Organisaatorakenne ja toimitilat mahdollistavat tehokkaan toiminnan

Keskeiset tuloksellisuustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 4: Hyvä pesänhoito- ja yrityssaneeraustapa toteutuu käytännössä.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITTEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Valvontatyössä esiin tulleita tapauksia ml. pandemian vaikutuksia läpikäymällä on tunnistettu osa-alueet, joista on tarpeen antaa erityistä ohjeistusta pesänhoitajille ja selvittäjille Heinäkuussa 2022 voimaan tuleviksi tarkoitetut laajat yri- tyssaneeraus- ja konkurssilainsäädännön muutokset on otettu huomioon valvontatyössä ja konkurssiasiain neu- vottelukunnan suosituksissa Selvittäjille ja pesänhoitajille on järjestetty koulutusta vuo- den 2022 lainmuutoksista Kantelut ja muut seuraamustoimet, kuten KAM:n hake- mukset pesänhoitajan vapauttamiseksi, ovat vähentyneet 	Määrä, kpl

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2023	<ul style="list-style-type: none"> Alueelliset koulutustilaisuudet pesähoitajille ja selvittäjille jatkuvat 	

Tulostavoite 5: Tietojärjestelmät tukevat tehokkaan valvontatyön prosesseja.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Kosti-projektista on viestitty viestintäsuunnitelmaan perustuen oikea-aikaisesti ja kattavasti Kosti-järjestelmästä on järjestetty koulutussuunnitelmaan perustuen eri käyttäjäryhmien tarpeet huomioivaa koulutusta Kosti-projektin versiot 1.0 - 1.2 otettu käyttöön Kosti-maksun perintä on toteutettu järjestelmän avulla 	Viestintä- ja koulutus-suunnitelma, toteuma Hyväksyty vastaanotto Hyväksyty toteutus
2023	<ul style="list-style-type: none"> Kostin kehitysversio 2.0 on otettu käyttöön (raportointi) Kosti-maksun perintä toimii suunnitelman mukaisesti 	Hyväksyty vastaanotto Perityt maksut
2025	<ul style="list-style-type: none"> KAM valvontaprosessit ovat tehostuneet 	Kosti raportoinnin mittarit

Tulostavoite 6: Organisaatorakenne ja toimitilat mahdollistavat tehokkaan toiminnan

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Osallistutaan oikeushallinnon erityisviranomaiset- viraston hankevalmisteluun ja toimeenpanoon 	Viraston perustaminen

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Osallistutaan oikeushallinnon erityisviranomaiset-viraston yhteisen toimitilaratkaisun valmisteluun 	Viraston toimitilaratkaisu viraston osalta

2.3 Henkilöstö

Henkilöstöön liittyvät tavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

<p>Henkilöstö</p> <ul style="list-style-type: none"> Osallistava ja innostava johtaminen tukee tavoitteiden saavuttamista. Osaamisen kehittäminen on aktiivista ja työn tarpeet huomioivaa. Työskentelyolosuhteet ovat kunnossa ja toimistossa on hyvä tehdä työtä.
--

Keskeiset henkilöstötavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 7: Osallistava ja innostava johtaminen tukee tavoitteiden saavuttamista.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Johtaminen on tavoitteellista ja kehittyy jatkuvasti. VMBaron pohjalta sovitut kehittämisprojektit on toteutettu (Työn organisoinnin ja toimintamallien parantaminen, Lähiesimiestaitojen vahvistaminen, Viestinnän lisääminen, Toimistolle palaamisen uudet käytännöt) Osaava-järjestelmää on hyödynnetty tavoitteiden asettamisessa ja ns. jatkuvan keskustelun käytännöissä. 	<p>VMBaron mittarit</p> <p>Osaava kaikkien virkamiesten käytössä</p>

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2023	<ul style="list-style-type: none"> Oikeushallinnon erityisviranomaiset erillisviraston rakenteet tukevat johtamisen kehittämistä 	

Tulostavoite 8: Osaamisen kehittäminen on aktiivista ja työn tarpeet huomioivaa.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Jokaisella virkamiehellä on henkilökohtainen kehityssuunnitelma. 	Osaava-järjestelmän käyttö
2022 - 25	<ul style="list-style-type: none"> Henkilöstön koulutus tukee työssä tarvittavien taitojen kehittämistä. 	Koulutuspäivien määrä, kpl / hlö

Tulostavoite 9: Työskentelyolosuhteet ovat kunnossa ja toimistossa on hyvä tehdä työtä.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Toimistossa arvostetaan kunkin ammattitaitoa sekä tavoitellaan rakentavaa vuorovaikutusta ja myönteistä työskentelyilmapiiriä. Työtilajärjestelyissä on otettu huomioon työn erityispiirteet. Etätyön lisääntyessä on otettu huomioon etätyön ergonomia- ja muut hyvinvointitekijät 	VMBaron tulokset Poissaolosten määrä pysyy alhaisella tasolla
2023	<ul style="list-style-type: none"> Toimiston työskentelyolosuhteet säilyvät toimivina myös siirryttäessä osaksi Oikeushallinnon erillisvirastoja 	

2.4 Talous

Talouteen liittyvät tavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

<p>Talous</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toiminta ja talous ovat tasapainossa ja yhteen sovitettuja strategisten linjausten kanssa. • Tuottavuus paranee toimintaa uudistamalla.
--

Keskeiset taloustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 10: Toiminta ja talous ovat tasapainossa ja yhteen sovitettuja strategisten linjausten kanssa.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022- 2025	<ul style="list-style-type: none"> • Koko tulossopimuskautta koskeva sekä vuosittainen talouden seuranta on tehokasta ja kattavaa. 	<p>Kuukausi- ja neljännesvuosiraportit</p> <p>Puolivuotiskatsaus</p>
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Huolehditaan talouden seurannan toteutumisesta osana oikeushallinnon erityisviranomaiset erillisvirastoa. 	
2025	<ul style="list-style-type: none"> • Siirtyvän rahoituksen taso on vähintään 8% vuotuisesta kehysrahoituksesta. 	Siirtyvien määrä % kehysrahoituksesta

Tulostavoite 11: Tuottavuus paranee toimintaa uudistamalla.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> oikeushallinnon erityisviranomaiset-hankkeen valmistelu-prosessissa on otettu huomioon KAM:n hallintopalveluja koskevat tarpeet 	OEV-sään- nösten ja to- teutussuun- nitelmien si- sältö
2023	<ul style="list-style-type: none"> Työprosessien digitalisointi Kosti-tietojärjestelmän avulla otettu kattavasti koko henkilöstön käyttöön Hallintopalvelujen mahdollinen keskittäminen erilliseen yksikköön on vapauttanut resursseja varsinaiseen val- vontatyöhön 	Kostin ra- portointitie- dot Toimiva työnjako
2024	<ul style="list-style-type: none"> Kostin työprosessit ovat nopeuttaneet substanssiasioiden käsittelyä hankkeen valmistuttua 	Kostin ra- portointitie- dot

2.5 Kestävä kehitys

Kestävään kehitykseen liittyvät tavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

<p>Kestävä kehitys</p> <ul style="list-style-type: none"> Kestävää kehitystä koskevan tiedon analysoinnin ja käytön lisääminen Hiilijalanjäljen pienentäminen Järjestelmällisen häirinnän, uhkailun, maalittamisen ja vihapuheen vastaisen työn vahvistaminen
--

Tulostavoite 12: Kestävää kehitystä koskevan tiedon analysoinnin ja käytön lisääminen

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022- 2025	<ul style="list-style-type: none"> KAM on arvioinut oman toimialansa datan hyödyntämis- mahdollisuudet Agenda 2030 -tavoitteisiin liittyen 	Toteuma

Tulostavoite 13: Hiilijalanjäljen pienentäminen

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> Etätyömahdollisuuksia on edistetty ja matkustamista vähennetty etäyhteyksien hyödyntämisen avulla 	matkakulut
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> KAM on arvioinut toimenpiteitä toimialansa hiilijalanjäljen pienentämiseksi sekä laatinut suunnitelman ja asettanut tavoitteen tunnistettujen päästövähennysten toteuttamisesta 	Toteuma

Tulostavoite 14: Järjestelmällisen häirinnän, uhkailun, maalittamisen ja vihapuheen vastaisen työn vahvistaminen

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> KAM on laatinut ohjeet ja järjestänyt seurannan koskien tilanteita, joissa sen virkamies työtehtävässään joutuu järjestelmällisen häirinnän, uhkailun, maalittamisen tai vihapuheen kohteeksi 	Ohjeet ja seurannan toimivuus

2.6 ICT-tavoitteet

VUOSI	KESKEINEN VÄLITAVOITE	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> KAM on selvittänyt yhdessä ministeriön ja ORK:n kanssa omien ICT-kustannustensa kokonaistason suunnittelukaudelle, ICT-kustannusten rakenteen palveluittain sekä mahdollisuudet ICT-kustannustehokkuuden parantamiseen 	Toteuma
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> ICT:hen liittyviä kehittämistarpeita ja hankeideoita on aktiivisesti kerätty ja priorisoitu viraston sisältä 	Toteuma
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> Valmius- ja jatkuvuussuunnitelmien ajantasaisuus on varmistettu Toiminnan edellyttämien tietojärjestelmien varautuminen on varmistettu toipumissuunnitelmin yhdessä ORK:n kanssa toiminnan turvaamiseksi myös tieto- ja kyberturvallisuuden häiriötilanteissa Varautumista häiriötilanteisiin on kehitetty ja toimintaa harjoiteltu säännöllisesti 	Toteuma

VUOSI	KESKEINEN VÄLITAVOITE	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> Tietojärjestelmän elinkaari ja uudistamisen tiekartta on suunniteltu yhdessä ORK:n kanssa 	Toteuma
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> KAM on omalta osaltaan osallistunut tietoarkkitehtuurin nykytilan ja tavoitetilan kuvaamiseen sekä hallinnonalan ydintiedon (yhteiset perustiedot) hallinnan kehittämiseen 	Toteuma

3. VUOSIEN 2022–2025 VOIMAVARAT

3.1 Henkilötyövuodet

	Toteuma 2020	Arvio 2021	Tavoite 2022	Tavoite 2023	Tavoite 2024	Tavoite 2025
Henkilötyövuodet	11	12	12	10	10	10

3.2 Määrärahat

	Toteuma 2020	Arvio 2021	Tulosso- pi- mus 2022	Kehys 2023	Kehys 2024	Kehys 2025
Määrärahat (1000 €)	1 773 149	1 839 000	1 742 000	1 742 000	1 722 000	1 722 000
Siirtyvät määrärahat	1 028 040	1 141 640				
Siirtyvät määrärahat % *	57,9	62,1				

* Siirtyvän määrärahan määrää on kasvatettu, koska on pyritty varautumaan Kosti-järjestelmän rakentamiseen liittyviin kustannuksiin.

Taulukossa vuosien 2022–2025 määrärahat ovat valtioneuvoston julkisen talouden suunnitelman mukaiset. Eduskunta hyväksyy niitä koskevat talousarvioesitykset vuosittain.

4. VOIMASSAOLO JA SEURANTA

Konkurssiasiamiehen toimisto seuraa ja edistää tulossopimuksen toteutumista.

Ulosottolaitoksen kirjanpitoyksikön tavoitteiden toteutumista arvioidaan vuosittain tilinpäätöksen toimintakertomuksessa. Alustava raportointi tapahtuu vuosittain puolivuositarkastuksessa, joka sisältää arvion näköpiirissä olevista toimintaympäristön muutoksista ja riskeistä sekä keinoista niiden hallitsemiseksi.

Oikeusministeriö tulee seuraamaan KOSTI-projektille asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Suunnitellaan Kosti-projektin tavoiteltujen hyötyjen mittaamiskeinot, määritellään mittarit ja projektin valmistuttua aloitetaan järjestelmällinen seuranta.

Kosti-projektin loppuraportti laaditaan vuonna 2022 oikeusministeriön, ORK:n ja konkurssiasiamiehen toimiston yhteistyönä.

Hallinnonalan HR-tilannekuvamittaristoa hyödynnetään soveltuvin osin tulossopimuskaudella mittariston valmistuttua.

Konkurssiasiamiehen toimiston pitää seurata viraston siirtyvien määrärahojen laskelmallisen osuuden kehitystä. Siirtyvän määrärahasta pitää antaa vuosittain arvio puolivuotiskatsauksen yhteydessä ja selvitys vuosittain tulosneuvottelujen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

5. ALLEKIRJOITUKSET

Ylijohtaja

Antti Leinonen

Konkurssiasiamies

Helena Kontkanen

Liite 1 Yhteiset seurantamittarit

Mittari	Toteuma 2020	Toteuma*/ Arvio 2021	Tavoite 2022	Tavoite 2023	Tavoite 2024	Tavoite 2025
Henkilöstö						
Tekemättömän työn kustannukset %	5,05	4,50	4,40	4,30	4,20	4,20
Työtyytyväisyys VMBaro (Y) -luku	3,12	3,20*	3,30	3,40	3,50	3,60
Johtajuusindeksi VMBaro (JO)	2,51	2,53*	2,90	3,10	3,20	3,30
Työtyytyväisyys työyh- teisön toimintakulttuu- riin, VMBaro	3,51	3,51*	3,6	3,6	3,6	3,7
Talous						
Vireillä/valvonnassa olevat konkurssime- nettelyt/10htv	300	300	310	300	290	280
Siirtyvän määrärahan osuus, %	57,9	62,1				
Toimitilat						
Toimitilatehokkuus ti- lat/12htv*10htv	24	24*	24	24	24	24
Toimitila- kustannukset/10htv	6 589	6 600	6 600	6 600	6 600	6 600

OIKEUSMINISTERIÖN JA SYYTTÄJÄLAITOKSEN TULOS- SOPIMUS VUOSILLE 2022–2025

Oikeusministeriö ja Syyttäjälaitos ovat neuvotelleet ja sopineet vuosien 2022–2025 tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseen osoitettavat resurssit.

Tulostavoitteiden toteutumisesta raportoidaan oikeusministeriölle Syyttäjälaitoksen puolivuotisarportissa ja toimintakertomuksessa.

Tulosneuvottelu käytiin 28.10.2021 oikeusministeriössä.

SISÄLLYSLUETTELO

1. STRATEGINEN KEHYS	3
1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet	3
1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta).....	5
2. TULOSTAVOITTEET VUOSILLE 2022–2025.....	9
2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus.....	9
2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus	10
2.3 Henkilöstö.....	12
2.4 Talous.....	14
2.5 Kestävän kehityksen tavoitteet	16
3. VUOSIEN 2022–2025 VOIMAVARAT	18
3.1 Henkilötyövuodet	18
4. VOIMASSAOLO JA SEURANTA.....	19
5. ALLEKIRJOITUKSET	19

LIITTEET

Liite 1	Yhteiset tunnusluvut
Liite 2	Yhteenvedo luvuista 2019 – 2025

1. STRATEGINEN KEHYS

1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet

Strategiset tavoitteet muodostuvat hallitusohjelman koko valtiokonsernille sekä oikeusministeriön hallinnonalalle asettamista tavoitteista. Tavoitteisiin vaikuttavat myös oikeusministeriön ja viraston omat strategiat. Lisäksi tavoitteiden asetannassa on otettu huomioon oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluvien lainkäyttöelinten ja itsenäisten toimijoiden riippumattomuus.

Syyttäjälaitoksen tavoitteiden asettamisen kannalta keskeisimmät hallitusohjelman tavoitteet ovat seuraavat.

Hallitusohjelmassa on linjattu, että rikosvastuun toteutumiseksi ja rikosten käsittelyaikojen nopeuttamiseksi lisätään poliisin, syyttäjien ja tuomioistuinten voimavaroja siten, että koko oikeudellisen prosessin käsittelyajat lyhenevät. Rikosasioiden käsittelyä on myös määrä nopeuttaa varmistamalla syyttäjän ja poliisien välistä yhteistyötä.

Hallitusohjelman mukaan oikeudenhoidon riittävät resurssit turvataan ja oikeudenkäyntien kokonaiskestoa lyhennetään. Oikeudenkäyntejä on määrä sujuvoittaa mm. digitalisaation avulla ja vahvistamalla oikeudenalakohtaista erityisosaamista tuomioistuimissa.

Syyttäjälaitoksen toimintaan vaikuttaa myös hallitusohjelman tavoite keskittää oikeudenkäynteissä näytön vastaanottaminen käräjäoikeuksiin niin, että todistelu taltioidaan hovioikeuskäsittelyä varten.

Hallituskauden aikana on määrä toteuttaa poikkihallinnollisesti toimenpiteitä, joilla puututaan nykyistä vahvemmin järjestelmälliseen häirintään, uhkailuun ja maalittamiseen, joka uhkaa mm. viranomaistoimintaa. Tavoitteella ja sen toteutumisella on merkitystä myös Syyttäjälaitokselle, jonka henkilöstöllä on työnsä puolesta korkea riski joutua tällaisen toiminnan kohteeksi. Hallitusohjelmassa edellytetään myös mm. ihmiskaupan ja naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemisen tehostamista, jolla on myös vaikutuksia Syyttäjälaitokseen.

Alla olevassa taulukossa esitetään Syyttäjälaitoksen visio, perustehtävä sekä tärkeimmät strategiset tavoitteet ulottuen vuoteen 2025.

<p>Visio</p> <ul style="list-style-type: none">• Syyttäjälaitos – osaava, kehittyvä ja vaikuttava oikeudenmukaisen rikosvastuun toteuttaja. Meillä on hyvä tehdä tärkeää työtä.
<p>Perustehtävä</p> <ul style="list-style-type: none">• Syyttäjälaitoksen perustehtävänä on huolehtia rikosvastuun toteuttamisesta osana rikosasioiden käsittelyketjua tehokkaasti ja laadukkaasti asianosaisten oikeusturva huomioon ottaen.
<p>Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet</p> <ol style="list-style-type: none">1. Rikosvastuuta toteutetaan oikeudenmukaisesti, tehokkaasti ja laadukkaasti2. Syyttäjän tehtävä tunnetaan ja sitä arvostetaan
<p>Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet</p> <ol style="list-style-type: none">3. Rikosvastuu toteutuu oikeudenmukaisesti sekä vaativissa että päivittäisrikoksissa4. Ratkaisukäytäntö ja työprosessit ovat yhdenmukaiset5. Tilannekuvaa vahvistetaan6. Organisaatiouudistus vakiinnutetaan
<p>Henkilöstötavoitteet</p> <ol style="list-style-type: none">7. Johtaminen on osallistavaa ja motivoivaa8. Henkilöstösuunnittelu on strategista ja tulevaisuuslähtöistä
<p>Taloutta koskevat tavoitteet</p> <ol style="list-style-type: none">9. ICT parantaa tuottavuutta10. Varmistetaan riittävät taloudelliset ja henkilöstövoimavarat11. Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa kehittämisen

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta)

Syyttäjien käsiteltäväksi saapuneiden rikosasioiden määrä ja keskimääräinen vaativuus on jatkanut kasvuaan. Tämän myötä työkuorma on kasvanut merkittävästi, mutta julkishallinnon niukkojen taloudellisten resurssien takia Syyttäjälaitoksen henkilöstömäärä ei ole kasvanut samassa tahdissa. Laitoksen toimintamäärärahojen kehitys kuitenkin mahdollistaa henkilöstövoimavarojen nostamisen vuosiksi 2023 – 2025 noin 550 htv:n tasolle, mikäli merkittäviä ennakoimattomia lisämenoja ei tule. Tämä taso vastaa vuonna 2018 siirtyvillä määrärahoilla tilapäisesti saavutettua tasoa. Osaavan henkilöstön saatavuuden rajallisuus kuitenkin hidastaa erityisesti syyttäjien lukumäärän kasvattamista.

Rikosprosessia on pyritty sujuvoittamaan tietyillä lainsäädäntömuutoksilla sekä Syyttäjälaitoksen sisäisillä toimilla. Syyttäjien ratkaisutoiminnan tehokkuus on kasvanut merkittävästi vuoden 2019 organisaatiouudistukseen liittyvien toimenpiteiden tuloksena. Tämä ja henkilöstövoimavarojen lievä kasvu eivät kuitenkaan ole vastanneet työmäärän kasvua. Odotukset Syyttäjälaitoksen kyvyille käsitellä asiat nopeasti ja laadukkaasti ovat samanaikaisesti lisääntyneet. Syyttäjälaitoksessa pyritään kehittämään työprosesseja ja jakamaan työtä siten, että resursseja on mahdollista kohdentaa aiempaa paremmin vakavien ja vaativien rikosten käsittelyyn.

Vuonna 2020 Suomeen levinneen Covid-19 -koronavirusepidemian rajoittamistoimilla on ollut erittäin suuri vaikutus Syyttäjälaitoksen toimintaympäristöön ja -tilanteeseen, vaikka laitoksen henkilöstö on tähän mennessä lähes kokonaan välttynyt tartunnoilta. Eniten on vaikuttanut enimmillään noin 6.000:n tuomioistuimissa vireillä olleen rikosasian suullisen käsittelyn siirtäminen myöhempään ajankohtana pidettäväksi maaliskuusta 2020 alkaen. Syyttäjillä ratkaisematta olevien asioiden määrä kasvoi kevään 2020 ja vuoden 2021 alun välisenä aikana useilla tuhansilla asioilla ja niiden ikärakenne vanheni samanaikaisesti voimakkaasti. Ratkaisemattomien asioiden määrää ei ole saatu palautettua hyväksyttävälle tasolle vuoden 2021 syksyyn mennessä.

Tuomioistuinten koronaepidemian aikana siirtämien pääkäsittelyjen muodostaman ruuhkan purkamisen normaalista työkuormasta huolehtimisen ohessa on sitonut syyttäjien työpanosta pois muista tehtävistä, kuten esitutkintayhteistyöstä ja syyteharkinnasta. Samanaikaisesti on käynyt ilmi, että syyttäjien puute on rajoittanut käräjäoikeuksien mahdollisuuksia järjestää niin paljon pääkäsittelyjä kuin olisi ollut mahdollista.

Myös koronavirusepidemiaan liittyvä tartunta- ja altistumismahdollisuus on edelleen merkittävä uhka, joka voi sairastumis- ja karanteenipoissaoloina realisoituessaan aiheuttaa nopeastikin Syyttäjälaitoksessa laajamittaisen, hyvin vaikeasti hoidettavan henkilöstövajauksen. Rokotuskattavuuden lisääntyessä tämän riskin kuitenkin arvioidaan jatkuvasti pienentyvän.

Syyttäjälaitoksessa on koronaepidemian vuoksi siirretty laajasti ja käytettävissä olevien tietojen valossa myös onnistuneesti tietojärjestelmien avulla tehtäviin etätöihin. Ongelmaksi on kuitenkin nähty, etteivät kaikki tuomioistuimet ole alkaneet hyödyntää oikeudenkäyntien suullisissa käsittelyissä etäyhteyksiä kaikessa siinä laajuudessa, johon lainsäädäntö antaisi mahdollisuuden.

Koronaepidemian aikana omaksutut työnteon mallit tarjoavat myös epidemian jälkeen Syyttäjälaitokselle ja muille rikosasioiden käsittelyketjun jäsenille mahdollisuuden tehostaa toimintaansa uudellaisilla etä- ja lähityöskentelyn sekä paikkariippumattoman työn yhdistelmillä.

Myös tietotekninen kehitys muuttaa syyttäjän työtä ja vaikuttaa osaamisvaatimukseen. Digitalisoituminen aiheuttaa muutoksia toimintaprosesseihin, kun työvaiheet sähköistyvät ja automatisoituvat. Laaja etätöihin siirtyminen on voimakkaasti nopeuttanut tätä kehitystä. Tietotekniseen kehitykseen ja siihen liittyvään valtionhallinnon tai hallinnonalan yhteisen teknologian ja järjestelmien käyttöönottoon ja ylläpitoon liittyy edistymisestä huolimatta sekä toiminnallisia että taloudellisia riskejä, joiden ennakoiminen on osoittautunut vaikeaksi. Digitaalisen toiminnan voimakas laajentuminen voi olla omiaan korostamaan näitä riskejä. ICT-kustannusten ennakoimaton kasvu vaikuttaa välittömästi vähentävästi muuhun toimintaan kohdenettävien resurssien määrään. Toiminnallista riskiä pyritään hallinnoimaan osallistamalla aktiivisesti järjestelmien kehittämiseen. Taloudellista riskiä toiminnalle pyritään hallinnoimaan parantamalla kustannusseurantaa.

Digitalisaatio liittyy myös rikosten toimintaympäristöön, tekotapaan ja tutkintaan. Verkossa tapahtuvan maalittamisen nopean yleistymisen odotetaan jatkuvan ja siihen liittyvien odotettavissa olevien säännösmuutosten arvioidaan lisäävän ilmiötä koskevien rikosasioiden määrää. Rikokset tapahtuvat enenevässä määrin globaalissa, ainakin osittain digitaalisessa ympäristössä. Kysymys on usein erittäin laajoista ja vaikeasti selvitettävistä kokonaisuuksista, kuten kansainvälisestä rahanpesusta ja verkostotyypisistä petoksista.

Rikosoikeudelliset menettelyt kansainvälistyvät ja monimutkaistuvat edelleen. Euroopan syyttäjänvirasto (EPPO) on aloittanut toimintansa vuonna 2021. EPPO sitoo eri tavoin myös Syyttäjälaitoksen voimavaroja, vaikka merkittäviä Suomea koskevia rikosasioita ei järjestelmän käsiteltäväksi ainakaan alkuvaiheessa odoteta tulevan. Syyttäjä on keskeinen toimija myös eurooppalaisen pidätysmääräyksen sekä eurooppalaisen tutkintamääräyksen ja muiden EU:n rikosoikeudellisen yhteistyön instrumenttien soveltajana.

Oikeusvaltiokehitykseen, yhteiskunnan polarisoitumiseen ja väestöryhmien syrjäytymiseen liittyvät ilmiöt näyttäisivät olevan lisääntymässä, mikä voi olla omiaan tuomaan uusia määrällisiä ja laadullisia haasteita myös rikosvastuun toteuttamiselle. Myös taloudellisten voimavarojen niukkuus voi olla uhka oikeusvaltiolle.

Kun väestö ja taloudellinen toiminta keskittyvät maantieteellisesti tietyille alueille, se vaikuttaa alueellisesti rikollisuuden määrään ja laatuun.

Suvaitsemattomuuteen ja vähemmistöjen syrjäytymiseen liittyvä rikollisuus kasvaa yhteiskunnan monikulttuurisuuden lisääntyessä ja väestörakenteen yksipuolisuuden vähentyessä. Kysymys on usein viharikoksiksi katsottavista asioista.

Myös terrorismirikosten, ihmiskaupparikosten sekä naisiin, lapsiin ja muihin haavoittuvassa asemassa oleviin henkilöihin kohdistuvien väkivaltarikosten juttumäärän kasvuun on varauduttava. Poliisissa on perustettu ihmiskaupan torjuntaan perehtyvä verkosto ja vuonna 2021 on perustettu poliisin näitä rikosasioita käsittelevä ryhmä, minkä voidaan ennakoida lisäävän asiamääriä.

Rikosvastuun toteuttamisen kokonaisuuteen vaikuttavina riskeinä voidaan pitää edellä käsitellyn koronavirusepidemian aiheuttaman ruuhkautumisen ja henkilöstövajausriskin lisäksi esitutkinnan rajoittamismenettelyn pitkään jatkuneen kasvun taitumisesta huolimatta edelleen hyvin laajaa käyttöä laajoja väestöpiirejä koskevassa päivittäisrikollisuudessa, sekä vakavampien rikosasioiden keskimääräisen vaativuuden kasvua, joka sekin on jatkunut jo vuosien ajan. Sekä yli vuoden että 6-12 kuukautta syyteharkinnassa olleiden asioiden määrät ovat jatkaneet kasvuaan ja ylittävät merkittävästi tavoitetason. Pitkään syyteharkinnassa olleiden asioiden suurta määrää voidaan pitää oikeusturvariskinä kansalaisten kannalta.

Vaikka rikosketjun niukkojen voimavarojen keskittäminen vakavan rikollisuuden käsittelemiseen on perusteltua, voi päivittäisrikollisuuden rankaisemattomuuden yleistyminen olla omiaan heikentämään yleistä luottamusta rikosoikeudelliseen menettelyyn. Vaativien rikosasioiden asianmukaisen hoitamisen edellyttämän työmäärän lisääntyminen nopeammin kuin siihen kohdennettavissa olevat Syyttäjälaitoksen voimavarat puolestaan heikentää mahdollisuuksia rikosprosessin nopeuttamiseen ja prosessin laatua edistävään esitutkintayhteistyöhön erityisesti laajimmassa rikosjutuissa. Poliisin tutkinnanjohtajavoimavarojen niukkuus voi lisäksi olla omiaan sitomaan syyttäjien työpanosta esitutkintayhteistyössä tehtäviin, jotka kuuluisivat mieluummin esitutkintatyön johtamisesta vastaavalle tutkinnanjohtajalle kuin rikosvastuun toteuttamisesta oikeusviranomaisena huolehtivalle syyttäjälle.

Poliisien määrää lisättäneen vuosittain noin 80-100 htv:lla, koska hallitusohjelmakirjauksen mukaisesti tavoitteena on 7500 poliisia vuoteen 2023 mennessä. Poliisin voimavaralisäyksestä osa kohdennetaan rikosten esitutkintaan, minkä ennakoidaan merkitsevän tuntuvaa asiamäärän kasvua Syyttäjälaitoksessa.

Kuluvalla hallituskaudella Syyttäjälaitoksen toimintamäärärahoihin on saatu merkittäviä lisäyksiä, mutta siitä huolimatta henkilöstöresurssin niukkuus on riski rikosvastuun toteuttamiselle ja tavoitteelle lyhentää ratkaisuaikoja. Syyttäjälaitoksen kestävyystarkastelussa on arvioitu htv-tarve noin 35-40 htv:tä suuremmaksi kuin se, mihin julkisen talouden suunnitelmassa Syyttäjälaitokselle suunniteltu määräraha antaa mahdollisuuden. Vuotuinen lisämäärärahan tarve tämän toteuttamiseksi on noin 3 miljoonaa euroa. Samanaikaisesti tietojärjestelmiin sidottavat kustannukset ja niiden kasvu voivat vaikuttaa heikentävästi muihin toiminnan kehittämismahdollisuuksiin. Riskejä liittyy erityisesti rikosasioiden asianhallintajärjestelmä AIPA:n käyttöönottoon ja jatkokehittämiseen.

Hallitus on päättänyt käynnistää oikeudenhoidon selonteon valmistelun. Huoli oikeusvaltiosta ja oikeudenhoidon toimintaedellytyksistä on ollut esillä koko vaalikauden ja hallinnonalan resursseja on myös toistuvasti lisätty puutteellisen perusrahoituksen vuoksi. Samalla on tullut selväksi, että oikeusvaltion viranomaisten resursseja on katsottava myös kokonaisuutena. Tämä toteutetaan selonteolla, ja tavoitteena on toimintaedellytysten turvaaminen yhtä vaalikautta pitkäkestoisemmalla tarkastelulla. Selonteossa tullaan antamaan kattava ja yhteismittainen tilannekuva oikeudenhoidon nykytilasta ja lähiajan kehityssuunnasta sekä ehdotetaan tarvittavia jatkotoimenpiteitä. Syyttäjälaitos on yhtenä arvioitava kohteena osana rikosprosessiketjua.

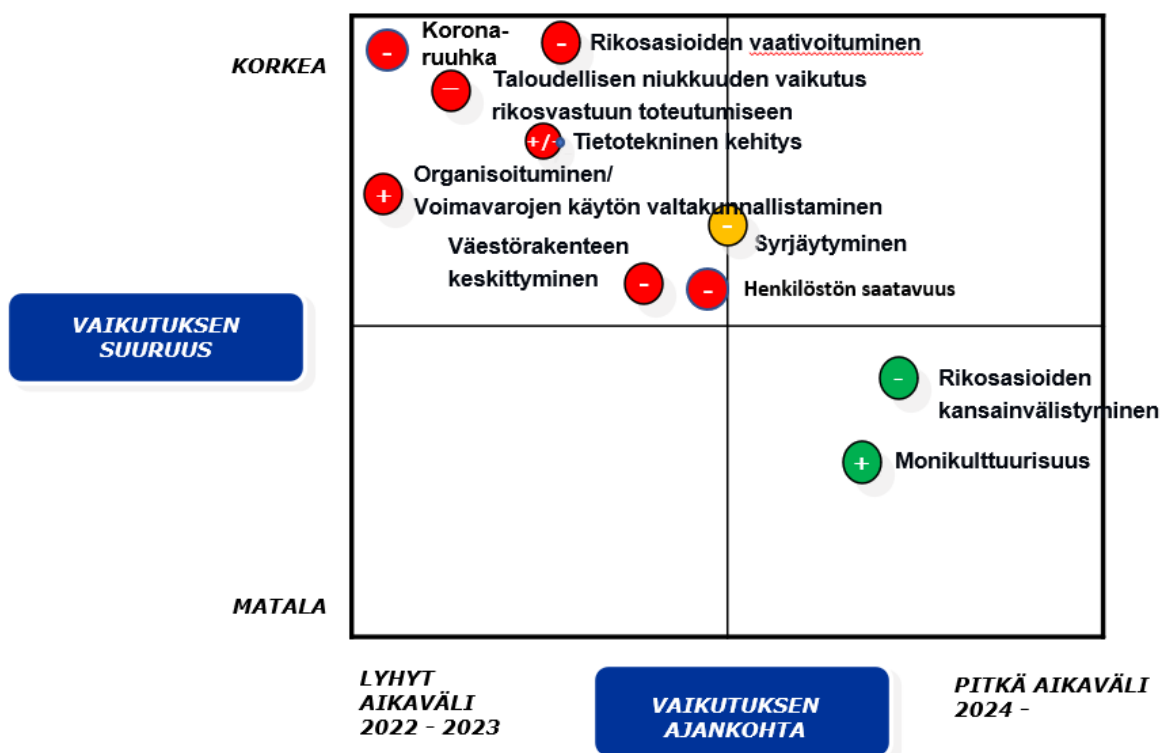
Syyttäjälaitos pyrkii hallitsemaan muutostekijöistä toiminnan joutuisuudelle ja laadulle mahdollisesti aiheutuvia riskejä vahvistamalla ja pitämällä ajantasaisesti yllä tilannekuvaa toimintaympäristöstä ja sen vaikutuksista voimavaroihin. Strategisella henkilöstösuunnittelulla ja

siihen liittyvällä osaamisen kehittämällä vastataan henkilöstörakenteeseen sekä sen alueelliseen sijoittumiseen ja määrään liittyviin muutospaineisiin. Asiamäärissä tapahtuvaan vaihteluun ja alueellisiin muutoksiin pyritään vastaamaan kehittämällä laitoksen sisäistä työn jakamisen mallia sekä edistämällä tietojärjestelmien ja tietoliikenneyhteyksien käyttöä.

Edellä mainituilla menettelyllisillä keinoilla voidaan kuitenkin vaikuttaa syyteprosessin joutuisuuteen sitä rajallisemmin, mitä laajemmasta ja oikeudellisesti vaativammasta asiasta on kysymys. Asiaan perehtymiseen ja syyteratkaisun harkintaan sekä tuomioistuinkäsittelyyn syyttäjältä vaadittavan työajan suhteellinen osuus jutun kokonaistyöajasta kasvaa voimakkaasti asian laajuuden ja vaativuuden lisääntyessä.

Keskeisiksi arvioidut lähitulevaisuuden muutostekijät vaikutuksineen on esitetty oheisessa nelikentässä.

Kuvassa korkeaa ja nopeaa vaikuttavuutta on korostettu punaisella, korkeaa mutta hitaampaa keltaisella ja matalampaa ajasta riippumatta vihreällä. Muutosvoimat voivat olla uhkia, mahdollisuuksia tai näkökulmasta riippuen kumpaakin.

2. TULOSTAVOITTEET VUOSILLE 2022–2025

2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus <ul style="list-style-type: none"> • Rikosvastuuta toteutetaan oikeudenmukaisesti, tehokkaasti ja laadukkaasti • Syyttäjän tehtävä tunnetaan ja sitä arvostetaan

Keskeiset vaikuttavuustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 1: Rikosvastuuta toteutetaan oikeudenmukaisesti, tehokkaasti ja laadukkaasti

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	ARVIOINTI-KRITEERI
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> • Syyteprosessin laatujärjestelmä parantaa syyttäjien ratkaisutoiminnan laatua ja yhdenmukaisuutta sekä rikosprosessin sujuvuutta • Pitkään syyteharkinnassa olevien asioiden määrän kasvu pysähtyy ja kääntyy laskuun 	Suunnitelman mukainen laatujärjestelmä on valmis ja käytössä; Syyttäjätoiminnan keskeiset tilastot, k.m. syyteharkinta-aika, ratkaisuprofiilit sekä 6-12 kk ja yli 12 kk vireillä olleiden asioiden määrä
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> • Syyttäjäalueiden ja poliisilaitosten välisellä säännönmukaisella yhteistyöllä ja annettavalla valtakunnallisella ohjeistuksella varmistetaan syyttäjien ja poliisin aktiivisen esitutkintayhteistyön toteutuminen. Esitutkinnan laatu ja kohdistaminen sekä joutuisuus paranevat. 	Säännöllistä yhteistyötä tehdään. Ohjeistus annettu.
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> • VKST ja TIV tekevät säännönmukaista yhteistyötä, minkä vaikutuksena rikosprosessin sujuvuus ja yhdenmukaisuus paranee. 	Yhteistyö on säännöllistä
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> • Syyteprosessin laatujärjestelmä tuottaa laitoksen johdolle tiedon syyttäjän toiminnan yhdenmukaisuuden ja laadun sekä sujuvuuden kehittämistarpeista syyttäjäalueilla 	Laatujärjestelmän tuotoksia käsitellään johto- ja ohjausryhmissä

Tulostavoite 2: Syyttäjän tehtävä tunnetaan ja sitä arvostetaan

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	ARVIOINTI-KRITEERI
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> Ylläpidetään hyvää työnantajakuva. 	VMBaro työnantajakuva ja arvot-mittarin arvo vähintään 3,60
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> Annetaan yleisölle oikea kuva Syyttäjälaitoksen tehtävistä, käsiteltävistä asioista ja toiminnan yhteiskunnallisesta merkityksestä. 	Viestinnän strategia ja organisaatio on kuvattu ja toiminnassa
2022–2023	<ul style="list-style-type: none"> Toteutetaan mainetutkimus ja hyödynnetään sen tulokset 	Tutkimus on tehty ja tulokset huomioitu

2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet vuosille 2022-2025 ovat:

<p>Toiminnallinen tuloksellisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> Rikosvastuu toteutuu oikeudenmukaisesti sekä vaativissa että päivittäisrikoksissa Ratkaisukäytäntö ja työprosessit ovat yhdenmukaiset Tilannekuva vahvistuu Organisaatiouudistus vakiinnutetaan ja sen toimivuutta ja vaikuttavuutta seurataan
--

Keskeiset tuloksellisuustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 3: Rikosvastuu toteutuu oikeudenmukaisesti sekä vaativissa että päivittäisrikoksissa

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	ARVIOINTI-KRITEERI
2022	<ul style="list-style-type: none"> Henkilöstö ja työtehtävät kohdennetaan alueille mahdollisimman tasapuolisesti huomioon ottaen asioiden / tapausten määrä, tapausten keskimääräinen vaativuus ja syyttäjien työpanoksen määrä Esitutkinta-aineiston laatu paranee yhteistyössä esitutkintaviranomaisten kanssa 	Uudistettu raportointijärjestelmä antaa tiedon voimavarojen ja työn jakautumisesta. Yhteistyö esitutkintaviranomaisten kanssa on säännöllistä

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	ARVIOINTI-KRITEERI
2022-2023	<ul style="list-style-type: none"> • Esitutkintayhteistyön menettelyt sovitaan, päivitetään ja ohjeistetaan yhteistyössä POHAN ja muiden esitutkintaviranomaisten kanssa 	Sovitut järjestelyt on kirjattu ja toteutettu
2022-2023	<ul style="list-style-type: none"> • Syyttäjälaitoksen nopean käsittelyn prosessin ja poliisin REK-prosessin yhteensopivuutta koordinoidaan yhteistyössä POHAN kanssa 	Koordinointi ja tarvittavat muutokset ohjeistukseen on tehty
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Erikoistuneiden syyttäjien järjestelmän toiminta on vakiinnutettu ja ohjeistettu 	Erikoistuneiden syyttäjien toimintaa koskeva yleinen ohje on annettu

Tulostavoite 4: Syyttäjien ratkaisukäytäntö ja työprosessit ovat yhdenmukaiset

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	ARVIOINTI-KRITEERI
2022 - 2023	<ul style="list-style-type: none"> • Ratkaisukäytännön yhdenmukaisuuden seurantarjestelmät syyttäjälaitoksilla rakennetaan ja käynnistetään, mikä yhdenmukaistaa alueen syyttäjien ratkaisutoimintaa. 	Järjestelmät on kuvattu syyteprosessin laatuhankeissa
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> • Operatiivisen syyttäjän toiminnan valtakunnallinen seuranta kattaa koko Syyttäjälaitoksen. Toiminnan yhdenmukaisuuden ohjausmenettelyt ovat käytössä, mikä yhdenmukaistaa syyttäjien toimintaa valtakunnallisesti. • Syyttäjälaitokselle kuuluvan syyttäjän työn laillisuuden ja yhdenmukaisuuden valvonta käynnistetään ja yhdenmukaistetaan 	Seuranta- ja palautetointi on käytössä
2022 - 2023	<ul style="list-style-type: none"> • Syyttäjien osaamistimet kaikilla syyttäjälaitoksilla on perustettu ja toimivat tehokkaasti 	Toiminta aloitettu

Tulostavoite 5: Tilannekuva vahvistuu

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	ARVIOINTI-KRITEERI
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> • Johtamisessa tarvittava tieto systematisoidaan ja esitetään järjestelmällisellä tavalla • Työpanoksen kohdentaminen Kieku-järjestelmässä on kokonaistyömäärän seurantaan riittävällä tasolla 	BI-raportointia kehitetään. Työpanoksen kohdistamistiedot ovat mukana kokonaistyömäärän arvioinnissa.
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> • Säännönmukainen rikosprosessia koskeva yhteistyö TIVin kanssa on käynnissä, minkä tuloksena kokonaisnäkemys rikosasioiden kuluista rikosoikeudenhoidon viranomaisketjussa paranee. 	Tilannekuva monipuolistuu
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> • Syyttäjälaitoksen ja esitutkintaviranomaisten johtojen säännöllinen ennakoiva yhteistyö rikosvastuun toteuttamista koskeissa asioissa on käytössä 	Tilannekuva monipuolistuu
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> • Erikoissyyttäjärjestelmä tuottaa säännöllistä tilannekuvatietoa 	Tilannekuva monipuolistuu

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	ARVIOINTI-KRITEERI
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> Syyttäjälaitos osallistuu julkisten tilastojen kehittämiseen yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. 	Tietoaineistoja on avoimesti saatavilla

Tulostavoite 6: Organisaatiouudistus vakiinnutetaan

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	ARVIOINTI-KRITEERI
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> Syyttäjälaitoksen toimintaa johdetaan valtakunnallisena kokonaisuutena 	Valtakunnallinen tilannekuva huomioidaan myös syyttäjäläytösten johtamisessa
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> Alueiden organisoituminen on valmis ja tukee uudistuksen tavoitteita; ydintoimintojen ja tukitoimintojen menettelyt ovat riittävän yhdenmukaiset VM:n toteuttaman virastoarviointihankkeen tuottamaa tietoa organisaatiouudistuksen onnistumisesta arvioidaan ja ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin sen johdosta 	Arviointia ja suunnitellut toimenpiteet on tehty
2023	<ul style="list-style-type: none"> Organisaatorakenteen mahdolliset muutostarpeet selvitetään ja arvioidaan 	Arviointi tehty
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> Syyttäjäläytösten työmäärien valtakunnallinen tasaaminen käsittelypaikkavapaita rikosasioita siirtämällä on käytössä 	Syyttäjäläytöksellä käsiteltävät muiden alueiden syyteasiat
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> Syyttäjälaitoksen voimavarat ovat joustavasti valtakunnallisessa käytössä 	Juttujako tasaa työtä tarpeen mukaan

2.3 Henkilöstö

Henkilöstöön liittyvät tavoitteet vuosille 2022-2025 ovat:

<p>Henkilöstö</p> <ul style="list-style-type: none"> Johtaminen on osallistavaa ja motivoivaa Henkilöstösuunnittelu on strategista ja tulevaisuuslähtöistä
--

Keskeiset henkilöstötavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 7: Johtaminen on osallistavaa ja motivoivaa

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTI- KRITEERI
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> • Esimiesten henkilöjohtamisen osaaminen kasvaa 	VMBaron esimestyön ja johtamisen arvo kasvaa v. 2021 arvosta
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> • Työterveyshuollon yhteistyö ja varhaisen välittämisen kulttuuri ehkäisevät pysyvän työkyvyttömyyden riskiä • Toimenpiteet psyykkisiin tekijöihin liittyvien poissaolojen osuuden laskemiseksi sairauspoissaolojen syissä on suunniteltu ja toteutettu • Psyykkisiin tekijöihin liittyvien poissaolojen osuus laskee sairauspoissaolojen syissä 	Sairauspoissaolopäivät/valtiokonsernin poissaolot/htv ja verrattuna kolmeen edelliseen vuoteen; sairauspoissaolojen keston kehitys; varhaisen tuen keskustelujen ja työterveysneuvottelujen lukumäärä. Psyykkisiin tekijöihin liittyvien poissaolojen osuuden kehitys sairauspoissaoloissa.
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestelmällinen häirintä, uhkailu, maalittaminen ja vihapuhe otetaan työsuojelutoiminnassa huomioon 	Riskit on tunnistettu ja tarvittavat työsuojelutoimenpiteet toteutettu
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> • Henkilöstö osallistuu työnsä kehittämiseen 	Työn kehittämiskokeilujen tulosten hyödyntäminen
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> • Henkilöstöllä on kyky työskennellä paikkariippumattomasti ja esimiehillä kyky sen johtamiseen 	Tuottavuuden/laadun ja työkyvyn mittarit monipaikkaisen työn lisääntyessä

Tulostavoite 8: Henkilöstösuunnittelu on strategista ja tulevaisuuslähtöistä

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	ARVIOINTI-KRITEERI
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> Strategisen henkilöstösuunnittelun projekti valmistuu ja siinä valmistettujen ehdotusten toimeenpano tukee pitkäjänteistä suunnittelua ja osaamisen johtamista ottaen huomioon mm. Osaava-järjestelmän tuottaman tiedon sekä poistuma-, tarve- ja osaamisvajeanalysin 	Henkilöstösuunnitteluprosessi uudistettu ja Osaava tuottaa siihen tarvittavaa tietoa. Rekrytointi ja osaamisen kehittäminen vastaavat analysoituun tarpeeseen.
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> Syyttäjälaitoksen osaamisen kehittäminen on monipuolista ja systemaattista 	Kehittämistarpeita arvioidaan säännöllisesti ja osaamisen kehittämisen keinot monipuolisesti käytössä
2024	<ul style="list-style-type: none"> Arvioidaan henkilöstösuunnittelun jatkokehittämistarpeet 	Kehittämistarpeet määriteltä

2.4 Talous

Talouteen liittyvät tavoitteet vuosille 2022-2025 ovat:

<p>Talous</p> <ul style="list-style-type: none"> ICT parantaa tuottavuutta Varmistetaan riittävät taloudelliset ja henkilöstövoimavarat Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa kehittämisen

Keskeiset taloustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

Tulostavoite 9: ICT parantaa tuottavuutta

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	ARVIOINTI-KRITEERI/ MITTARI
2022-2023	<ul style="list-style-type: none"> Syyttäjälaitoksen tiedonhallinta ja tietojen käsittely vastaa muuttuvan lainsäädännön vaatimuksiin Syyttäjälaitos käsittelee mahdollisuuksien mukaan aineistot sähköisesti 	Tiedonhallintalain ja muun lainsäätelyn edellyttämät toimenpiteet ja

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	ARVIOINTI-KRITEERI/ MITTARI
		suositukset toteutettu
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> ICT:tä kehitetään hallinnonalalla yhteisesti Virtu-kirjautumisen laajempaa käyttöä selvitetään (erityisesti AIPA) Perinnejärjestelmien talteenotto arkistointia varten ja hallittu alasajo (mm. Sakari, Notes-diaari) Sähköisen asiainnin selvittäminen Tietoarkkitehtuurikuvaus 	<p>ICT:n kehittämistarpeet viestitään systemaattisesti</p> <p>Selvitykset pyydetty ja tehty</p> <p>Tietoarkkitehtuurikuvaus laadittu</p>
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> Handi-toimintamallia hyödynnetään täysimääräisesti ja automaation piirissä olevien sopimuksiin ja tilauksiin perustuvien ostolaskujen osuus kasvaa Syyttäjälaitos toimeenpanee Toimi-projektissa suunnitellut toimenpiteet 	<p>laskujen automatisaation piirissä vähintään valtionhallinnon tavoitetaso</p> <p>Toimi-projektin toimenpiteet ovat toteutuksessa</p>
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> Henkilöstö on koulutettu AIPAn käyttöönottoon ja järjestelmien käyttö on sujuvaa ja vakiintunutta 	<p>Tarjotun koulutuksen määrä ja koulutukseen osallistuneiden määrä</p>
2022-2023	<ul style="list-style-type: none"> Henkilöstö on koulutettu Hildan käyttöönottoon ja järjestelmän käyttö on sujuvaa ja vakiintunutta 	<p>Tarjotun koulutuksen määrä ja koulutukseen osallistuneiden määrä</p> <p>Hallinnollisten asioiden käsittelyn toimintatavat ovat yhdenmukaisia</p>
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> Syyttäjillä on valmius osallistua videolla oikeudenkäynteihin kaiken tyyppisissä rikosasioissa 	<p>Video-osallistumisen määrä kasvaa, matkakustannukset vähenevät</p>

Tulostavoite 10: Varmistetaan riittävät taloudelliset ja henkilöstövoimavarat

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	ARVIOINTI-KRITEERI
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> Ajantasainen kestävyystarkastelu on käytettävissä talouden ja toiminnan suunnittelussa Toimitilastrategian toimeenpanossa huomioidaan Syyttäjälaitoksen erityistarpeet Syyttäjälaitos selvittää aktiivisesti ja hyödyntää mahdollisuuksia saada toiminnan kehittämiseen tukea EU:n rahoitusohjelmista. Syyttäjälaitos tekee siihen soveltuviissa tapauksissa rahoitusta koskevia hakemuksia tai muutoin osallistuu sitä koskeviin hakuprosesseihin toimivaltaisen ministeriön ja/tai komission avustuksella. Yhteistyön kehittäminen OM:n tietoyksikön kanssa. 	<p>Tilannekuva hyödyttää päätöksentekoa.</p> <p>Tarpeita vastaavat toimitilat.</p> <p>Soveltuvien EU-rahoitushakuprosessien hyödyntäminen tai niihin osallistuminen.</p>

Tulostavoite 11: Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa kehittämisen

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI
2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> Siirtyvän määrärahan taso on vähintään 8 % perustellut väliaikaiset alitukset huomioon ottaen 	Siirtyvän määrärahan taso vuoden lopussa

2.5 Kestävän kehityksen tavoitteet

Syyttäjälaitos antaa tulossopimuskaudella Valtiokonttorin ohjeistuksen mukaisesti vuosittain vastuullisuusraportin, joista ensimmäinen annetaan vuoden 2022 keväällä. Syyttäjälaitos on ilmoittanut raportoivansa erityisesti seuraavista YK:n Agenda 2030 kestävän kehityksen toimintaohjelman alateemoista:

- SDG 5: Sukupuolten tasa-arvo
- SDG 10: Eriarvoisuuden vähentäminen
- SDG 16: Rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto

Hallinnonalan yhteiset kestävän kehityksen tavoitteet on huomioitu edellä kuvattujen tulostavoitteiden puitteissa seuraavasti:

1. Kestävää kehitystä koskevan tiedon analysoinnin ja käytön lisääminen
 - Johtamisessa tarvittavan tiedon systematisoinnilla tuotetaan tietoa myös kestävästä kehityksestä koskevan tiedon analysoimiseksi.

2. Järjestelmällisen häirinnän, uhkailun, maalittamisen ja vihapuheen vastaisen työn vahvistaminen
 - Järjestelmällinen häirintä, uhkailu, maalittaminen ja vihapuhe sekä laittoman uhkauksen muuttuminen virallisen syytteen alaisiksi otetaan huomioon Syyttäjälaitoksen työsuojelutoiminnassa.

3. Hallinnonalan hiilijalanjäljen pienentäminen
 - Syyttäjälaitos jatkaa toimitilojen vuokrasopimusten siirtämistä Senaatti-kiinteistölle, joka laatii suunnitelmat valtion toimitilojen muuttamisesta hiilineutraaliksi.
 - Syyttäjälaitos pyrkii virkamatkustamisen vähentämiseen käyttämällä aktiivisesti hyväksi sähköisiä työvälineitä ja videoyhteysmahdollisuuksia, ylläpitää hyvää valmiutta osallistua videolla oikeudenkäynteihin kaiken tyyppisissä rikosasioissa ja vahvistaa henkilöstön kykyä työskennellä ja esimiesten kykyä johtaa työtä paikkariippumattomasti.

4. Lapsen aseman parantaminen demokratiassa ja oikeushallinnossa
 - Syyttäjälaitoksen viestinnässä annetaan yleisölle ymmärrettävä kuva Syyttäjälaitoksen tehtävistä, käsiteltävistä asioista ja toiminnasta.
 - Syyttäjälaitos osallistuu Lastenasiointalo-hankkeen toimeenpanoon.

3. VUOSIEN 2022–2025 VOIMAVARAT

3.1 Henkilötyövuodet

	Toteuma 2020	Arvio 2021	Tavoite 2022	Tavoite 2023	Tavoite 2024	Tavoite 2025
Henkilötyövuodet	523	565	580	554	554	554

Määrärahat

	Toteuma TP 2020	Arvio TPE 2021	TAE 2022	Kehys 2023	Kehys 2024	Kehys 2025
Määrärahat (1000 €)	50 206 829	54 800 000	54 680 000	54 473 000	54 821 000	54 821 000

Taulukossa vuosien 2023–2025 määrärahat ovat valtioneuvoston 12.5.2021 Julkisen talouden suunnitelman mukaiset. Eduskunta hyväksyy niitä koskevat talousarvioesitykset vuosittain.

4. VOIMASSAOLO JA SEURANTA

Tulossopimus koskee vuosia 2022-2025. Tulossopimusasiakirja päivitetään vuosittain tulosneuvottelussa. Tulostavoitteiden toteutumista arvioidaan alustavasti puolivuositarkastuksessa ja tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksen toimintakertomuksessa. Oikeusministeriö ohjeistaa raportointiaikatauluista erikseen.

5. ALLEKIRJOITUKSET

Pekka Timonen
Kansliapäällikkö

Raija Toiviainen
Valtakunnansyyttäjä

Liite 1 Yhteiset seurantamittarit

Mittari	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Arvio 2021	Tavoite 2022	Tavoite 2023	Tavoite 2024	Tavoite 2025
Henkilöstö							
Tekemättömän työn kustannukset	2737	3602		2000	2000	2000	2000
Työtyytyväisyys VMBaro (Y) -luku	3,50	3,38	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50
Johtajuusindeksi VMBaro (JO)	3,24			3,33	3,33	3,33	3,33
Työtyytyväisyys työyhteisön toimintakulttuuriin, VMBaro	3,81			3,75	3,75	3,75	3,75
Työnantajakuva ja arvot (VMBaro)				3,60	3,60	3,70	3,70
Talous							
Toimintamenot € / painotettu työmäärä *	110,30	103,56	111,03	118,04	109,83	107,77	106,57
Siirtyvän määrärahan osuus, % *	11,1 %	12,4 %	14,5 %	8,1 %	8,3 %	9,4 %	10,8 %
Toimitilat							
Toimitilatehokkuus	31	25	25	25	25	25	25
Toimitilakustannukset/htv	7580	7427	7086	7500	7500	7500	7500

*Liite 2: Yhteenveto luvuista 2019 - 2025

13.10.2021

Oikeusministeriön ja Rikosseuraamuslaitoksen tulossopimus 2022–2025

Oikeusministeriö ja Rikosseuraamuslaitos ovat neuvotelleet ja sopineet vuosien 2022–2025 tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseen osoitettavat resurssit.

Tulostavoitteiden toteutumisesta raportoidaan oikeusministeriölle Rikosseuraamuslaitoksen puolivuotisraportissa ja toimintakertomuksessa.

Tulosneuvottelu käytiin 13.10.2021 Helsingissä.

Käyntiosoite

Eteläesplanadi 10
HELSINKI

Postiosoite

PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

Puhelin

02951 6001

Faksi

09 1606 7730

Sähköpostiosoite

oikeusministerio@om.fi

SISÄLLYSLUETTELO

Oikeusministeriön ja Rikosseuraamuslaitoksen tulossopimus 2022–2025.....	1
1 Strateginen kehys.....	3
1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet	3
1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta)	7
2. Tulostavoitteet vuosille 2022–2025.....	18
2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	18
2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus	22
2.3 Henkilöstö	25
2.4 Talous.....	28
3. Vuosien 2022–2025 voimavarat.....	30
3.1 Henkilötyövuodet.....	30
3.2 Määrärahat	30
4. Voimassaolo ja seuranta	31
5. Allekirjoitukset	31

LIITTEET

Liite 1 Yhteiset tunnusluvut

1 Strateginen kehys

1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet

Strategiset tavoitteet muodostuvat hallitusohjelman koko valtiokonsernille sekä oikeusministeriön hallinnonalalle asettamista tavoitteista. Tavoitteisiin vaikuttavat myös oikeusministeriön ja viraston omat strategiat.

Viraston kannalta keskeisimmät hallitusohjelman tavoitteet:

”Kriminaalipolitiikka tähtää kokonais- ja uusintarikollisuuden vähentämiseen, vaikuttavan kuntouttavan toiminnan vahvistamiseen sekä rikosseuraamusviranomaisten ja muiden sektoreiden välisen yhteistyön lisäämiseen. Kohdennetaan väkivallan vastaista työtä väkivaltataipumuksia itsessään tunnistavalle, kaikki sukupuoli huomioiden.” (HO 2019)

”Rikollisuutta ja rikosten uusimista ehkäistään monipuolisin keinoin. Poliisin, syyttäjän, tuomioistuinten tai ulosoton kohtaamat henkilöt ohjataan myös muiden tarvitsemiensa palveluiden piiriin, kuten ulosotosta talous- ja velkaneuvontaan, poliisilta päihdehuoltoon tai väkivallan katkaisuojelmaan, vankilasta ja yhdyskuntaseuraamuksista sosiaali- ja terveystalvveluihin sekä rikollisuutta ehkäiseviin kuntoutusohjelmiin.” (HO 2019)

”Radikalisatiota ehkäistään viranomaisten ja järjestöjen yhteistyöllä sekä tukemalla järjestöjen toimintaa” (HO 2019)

”Kootaan sosiaali- ja terveystalvveluiden järjestäminen kuntaa suuremmille itsehallinnollisille alueille” (HO 2019)

”Poistetaan asunnottomuus kahdessa vaalikaudessa” (HO 2019)

”Päivitetään päihdestrategia ehkäisevän työn edistämiseksi sekä päihdepalvelujen kokonaisuuden yhteensovittamiseksi. Jatketaan määrätietoista työtä tupakkoinnin ja alkoholin kokonaiskulutuksen vähentämiseksi. Huumehoidon tehokkuutta parannetaan ja käytön haittoja vähennetään” (HO 2019)

”Laaditaan aiempaa valmistelua hyödyntäen mielenterveysstrategia, joka näkee mielenterveyden pääomana, turvaa mielenterveysoikeudet ja -palvelut, linkittää ne olemassa oleviin rakenteisiin, ehkäisee itsemurhia ja vahvistaa ammattilaisten osaamista. Samalla uudistetaan mielenterveys- ja päihdelainsäädäntö” (HO 2019)

”Työllisyysaste nostetaan 75%:iin. Toteutetaan osatyökykyisille suunnattu työkykyohjelma, erityisen tuen tarpeessa olevien pääsyä työllistymistä edistävien ja yksilöllisten palveluiden piiriin tehostetaan, vahvistetaan mielenterveyspalveluiden saatavuutta.” (HO 2019)

”Koulutus- ja osaamistaso nousevat kaikilla koulutusasteilla, oppimiserot kaventuvat ja koulutuksellinen tasa-arvo lisääntyy. Varmistetaan, että jokainen peruskoulun päättävä suorittaa toisen asteen koulutuksen: Korotetaan oppivelvollisuusikä 18 ikävuoteen. ” ”Varmistetaan tasavertaiset mahdollisuudet yksilöllisillä oppimispoluilla, positiivisen diskriminaation rahoituksella, joustavammalla opetuksella ja riittävällä tuella.” (HO 2019)

- Rikosseuraamuslaitos osallistuu hallitusohjelmahankkeisiin tavoitteena vähentää rangaistusta suorittavien uusintarikollisuutta ja varmistaa rikosseuraamusasiakkaiden tuen ja palveluiden yhteensovittaminen yhteiskunnan normaalipalveluihin ja palvelujatkumot.

”Arvioidaan vaarallisimpien väkivaltarikollisten vapautumisen edellytyksiä perusteellisesti.” (HO 2019)

- Rikosseuraamuslaitos huolehtii yhteiskunnan turvallisuudesta suunnitelmallisella ja asteittaisella vapauttamisella.

”Digitalisaation ja sähköisten palvelujen edistäminen” (HO 2019)

- Rikosseuraamuslaitoksen sähköisen asioinnin ja digipalveluiden kehittäminen.

”Laaditaan naisiin kohdistuvan väkivallan torjuntaohjelma” (HO 2019)

- Henkilöstön koulutus naisiin kohdistuvan väkivallan tunnistamisesta ja puuttumisesta sekä nais erityisestä työstä.

Alla olevassa taulukossa esitetään Rikosseuraamuslaitoksen visio, perustehtävä sekä tärkeimmät strategiset tavoitteet ulottuen vuoteen 2025.

Visio

Rise on yhtenäinen, yhdenmukainen ja osaava.
Valmennamme rikoksettomaan elämään –
turvallisesti kohti avoimempaa täytäntöönpanoa.

Perustehtävä

Rikosseuraamuslaitos vastaa tutkintavankeuden toimeenpanosta sekä yhdyskuntaseuraamusten ja vankeusrangaistusten täytäntöönpanosta.

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

1. Valmennamme asiakkaita rikoksettomaan elämäntapaan.
2. Huolehdimme turvallisuudesta rangaistusten täytäntöönpanossa ja edistämme yhteiskunnan turvallisuutta.
3. Toiminnassamme toteutuu oikeusturva ja yhdenvertainen kohtelu.

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

4. Verkostoidumme ja integroidumme yhteiskunnan palveluihin.
5. Toiminta- ja asiakasprosessit ovat sujuvia, tietojärjestelmät edistävät tuloksellisuutta.
6. Toimipaikkaverkosto ja organisaatorakenne edesauttavat tavoitteiden saavuttamista.

Henkilöstötavoitteet

7. Uudistamme johtamista ja tuemme henkilöstöä osaamisen kehittämisessä.
8. Parannamme henkilöstön työhyvinvointia ja Risen työnantajamielikuvaa.
9. Teemme tavoitteellista ja vuorovaikutuksellista lähityötä.

Taloutta koskevat tavoitteet

10. Kohdennamme resurssit strategiaa edistävään toimintaan.
11. Toimintamme on taloudellista ja tuottavaa.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta)

Vuoden 2022 keskeisin toimintaympäristön muutostekijä on koronapandemia sekä sen jälkeisen toimintatavan ja -ympäristön luominen. Keskeisiä sisäisiä muutostekijöitä ovat Rotin käyttöönotto ja Rise 2.0 -organisaatiomuutos.

Koronaepidemian aikana lyhyiden vankeusrangaistusten ja sakonmuuntorangaistusten täytäntöönpanoa on rajoitettu lailla koronapoikkeustilan ajan sekä useilla oikeusministeriön asetuksilla. Viimeisimmät asetukset täytäntöönpanon rajoituksista astuivat voimaan 15.9.2021 ja kestävät 31.12.2021 asti. Myös yhdyskuntapalvelun ja valvontarangaistuksen täytäntöönpanon aloittamista rajoitettiin oikeusministeriön asetuksella 7.6.–30.9.2021 välisenä aikana.

Terveysturvallisen toimintaympäristön saavuttamiseksi erityisesti vankiloiden toimintaa ja yhteyksiä on pandemian aikana jouduttu rajoittamaan merkittävästi. Vankien poistumisluovia, tapaamisia ja toimintoja on epidemiatilanteen mukaan rajoitettu ja keskeytetty, myös ulkopuolisten yhteistyökumppaneiden tuottamia rangaistusten sisältöjä on jouduttu vähentämään. Kesäkuusta lähtien toimet ovat perustuneet 7.6.-31.10.2021 voimassa olevaan lakiin väliaikaisista toimista rangaistusten täytäntöönpanossa ja tutkintavankeuden toimeenpanossa covid-19-epidemian johdosta (452/2021). Vankiterveydenhuollon yksiköllä ja sen tartuntatautilakia soveltaneilla karanteenikäytännöillä on ollut merkittävä rooli koronan leviämisen ehkäisyssä. Yhteistyö Vankiterveydenhuollon yksikön ja Rikosseuraamuslaitoksen kesken on toiminut hyvin. Kun laki väliaikaisista toimista rangaistusten täytäntöönpanossa ja tutkintavankeuden toimeenpanossa covid-19-epidemian johdosta lakkaa 31.10.2021, Rikosseuraamuslaitoksella ei ole mahdollisuutta koronaperusteisesti rajoittaa toimintoja ennakoivasti.

Vankien rokotusaste on matala. Matala rokotusaste ja täytäntöönpanon aloittamista odotavien rangaistusten jonojen purku tulee v. 2022 haastamaan Rikosseuraamuslaitoksen kykyä järjestää toiminnot edelleen mahdollisimman terveysturvallisesti.

Pandemian vaikutukset yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanoon ovat vaihdelleet eri puolilla maata. Tämä koskee esimerkiksi yhdyskuntapalvelun palvelupaikkojen saataavuutta varsinkin iltaisin ja viikonloppuisin. Valvontatapaamisista yli kolmannes toteutetaan edelleen puhelimitse, mutta tapaamisten määrät ovat kesän jälkeen nousemassa normaalille tasolle. Vuonna 2022 voidaan olettaa yhdyskuntaseuraamusten toimeenpanon sujuvan normaalisti, mikäli koronatilanteessa ei tapahdu yllätyksiä.

Vankiloissa turvallisuustilanne kohentui, koska kiellettyjen esineiden ja aineiden toimittaminen vankilaan vaikeutui koronarajoitusten vuoksi. Luvattomat poistumiset avolaitoksista lisääntyivät koronapandemian aikana. Turvallisuutta kehitetään uusimalla vankiloissa vanhentunutta turvatekniikkaa, kehittämällä tarkastustoimintaa ja tehostamalla vankisijoittelua. Henkilökuntaan kohdistuva painostus, väkivallan uhka ja pahoinpitelyt heikentävät henkilöstön työturvallisuutta. Näiden estämiseksi turvallisuutta edistetään turvallisuudesta tehtyjen selvitysten pohjalta, kehittämällä maalittamisen ehkäisyä sekä vähentämällä yksin työskentelyn riskejä.

Vankiloissa tapahtuva radikalisoituminen on edelleen yksi suurimmista huolenaiheista Euroopan maissa. Suomi on sitoutunut vankiloissa tapahtuvan terrorismin ja väkivaltaisiin ääriliikkeisiin johtavan radikalisoitumisen tunnistamiseen ja ennaltaehkäisyyn.

Uusintarikollisuudessa ei ole havaittavissa trendinomaisia muutoksia. Uusintarikollisuuden vaikuttavat monet tekijät: yleinen rikollisuuskehitys, rikoskontrollijärjestelmän toiminta, seuraamusjärjestelmässä tapahtuvat muutokset sekä Rikosseuraamuslaitoksen ja muiden viranomaisten toiminta. Tutkimusten mukaan rikosten uusiminen on nopeinta heti

vapautumisen jälkeisinä kuukausina, joten nivelvaiheen palvelujatkumoiden onnistumisella on suuri merkitys uusintarikollisuuteen. Rikosseuraamuslaitoksen ja muiden viranomaisten kuntouttavien toimien ohella viimeaikaista uusintarikollisuuden laskua selittävät rangaistusta suorittavien keski-ikänsä nousu (uusimisalttius vähenee ikääntyessä) ja ensi kertaa vankilaan saapuvien suhteellisen määrän nousu (ensikertaiset uusivat muita harvemmin).

Rikoslakirikosten määrä on alkuvuoden 2021 aikana laskenut edellisestä vuodesta, mutta se oli edelleen selvästi aiempia vuosia korkeampi¹. Rikosseuraamuslaitoksen asiakasmäärään merkittävästi vaikuttavien rikosten osalta on ristikkäisiä muutoksia. Seksuaalirikokset ovat edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta lisääntyneet noin neljänneksellä. Tilastokeskuksen katsauksissa todetaan, että viranomaisten tietoon tulleiden seksuaalirikostapausten määrät vaihtelevat vuosittain paljonkin. Mikäli seksuaalirikosten määrä vakiintuu pysyvästi korkealle tasolle, niin se yhdessä pidentyneiden rangaistusten kanssa tulee nostamaan vankilukua merkittävästi. Tähän vaikuttaa myös oikeusministeriössä valmistelussa olevat seksuaalirikoslainsäädännön muutokset. Vakavimpien väkivaltarikosten (tappo, murha ja surma sekä näiden yritykset) määrä on pysynyt samalla korkealla tasolla kuin edellisenä vuotena. Törkeitä pahoinpitelyjä oli lähes yhtä paljon kuin v. 2020 ensimmäisellä puoliskolla. Tietoon tulleiden omaisuusrikosten määrä laski edellisestä

¹ Suomen virallinen tilasto (SVT): Rikos- ja pakkokeinotilasto [verkkajulkaisu].

- ISSN=2342-9151. 2. Vuosineljännes 2021. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 30.9.2021].

Saantitapa: http://www.stat.fi/til/rpk/2021/02/rpk_2021_02_2021-07-14_tie_001.fi.html

-ISSN=2342-9151. 2. Vuosineljännes 2021, Liitetaulukko 1. Eräiden rikostyyppien kehitys tammi-kesäkuussa 2017-2021 (ennakkotieto) . Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 30.9.2021].

Saantitapa: http://www.stat.fi/til/rpk/2021/02/rpk_2021_02_2021-07-14_tau_001.fi.html

vuodesta, mutta on koronaa edeltävällä tasolla. Rattijuopumusten kokonaismäärä laski n. 10 %:lla muutaman vuoden nousun jälkeen, myös törkeät rattijuopumukset vähenivät samassa suhteessa. Rikollisuustilanteessa ei kokonaisuudessaan ennakoita tapahtuvan voimakkaita nopeita muutoksia, mutta koronatilanne vaikeuttaa rikollisuustilanteen ja vankiluvun kehityksen arviointia.

Vuoden 2022 keskimääräinen vankiluku tulee olemaan 3100. Vuoden 2021 vankiluku tulee jäämään noin 200 alle ennakoidun keskivankiluvun koronapandemiasta johtuneiden täytäntöönpanorajoitusten vuoksi. Vankilaan tulleita arvioidaan olevan yli tuhat vankia ennakoitua vähemmän vuonna 2021 (-17%). Pidemmällä aikavälillä rikosseuraamusasiakkaiden määrän ennakoitaan kasvavan. Tavanomaisesti rangaistusta suorittavista vangeista noin 40 % on vankilassa enintään kolme kuukautta ja vain noin 10 % vangeilla vankilassaoloaika on yli kaksi vuotta. Tämä loisi edellytyksiä yhdyskuntaseuraamusten laajemmalle käytölle. Yhdyskuntaseuraamusten käyttöä tullaan arvioimaan oikeusministeriössä osana täytäntöönpanolainsäädännön kokonaistarkastelua tulevina vuosina. Koronapandemian aikana lyhytaikaisiin vankeusvankeihin ja sakonmuuntovankeihin kohdistuvat rajoitukset muuttivat väliaikaisesti tilannetta niin, että pitempiaikaisten vankien osuus korostuu niin vankivirtaamassa kuin paikalla olevissakin.

Tutkintavankien keskimäärä v. 2021 laskee muutamalla kymmenellä ja jää noin 600:aan. Vuoden jälkimmäisellä puoliskolla tutkintavankien määrä on kuitenkin noussut lähelle koronaa edeltänyttä v. 2019 tasoa, mikä oli aiempia vuosia korkeampi. Vuoden 2019 alusta lukien voimaan tullut tutkintavankeutta koskeva lainsäädäntöuudistus, jonka mukaisesti tutkintavankien säilyttämisaikaa poliisin tiloissa lyhennettiin enintään seitsemään vuorokauden vangitsemisen jälkeen, on nostanut tutkintavankien määrää vankiloissa. Lähi-vuosina tutkintavankien määrä kasvaneen edelleen maltillisesti ja vuodesta 2025 alkaen tutkintavankien säilytys siirtyy kokonaan Rikosseuraamuslaitokselle. Tutkintavankeuksien

vaihtoehtojen käyttö ei ole noussut merkittäväksi, tutkinta-arestia ei ole käytetty vielä kertaakaan.

Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden päivittäinen määrä on nousemassa hiukan, sillä vuoden 2021 aikana täytäntöön pantavaksi tulleiden yhdyskuntaseuraamusten määrä on rajoituksista huolimatta pysynyt vuoden 2020 tasolla. Koronan vaikutuksia tuomioistuinten toimintaan ja tulevien yhdyskuntaseuraamusten määrään ei voida kattavasti arvioida, mutta tältä osin tilanne on normalisoitumassa. Poikkeusasetuksella rajoitetut yhdyskuntapalvelu- ja valvontarangaistustuomiot tulevat täytäntöön pantaviksi vuoden 2021 lokamarraskuun aikana, mikä näkyy kasvavana asiakasmääränä näissä seuraamuslajeissa vielä vuoden 2022 puolella. Ehdolliseen vankeuteen tuomittujen valvonnassa asiakasmäärä nousee jonkin verran. Aikuisten (21 v. täyttäneet) ehdolliseen vankeusrangaistukseen tuomittujen valvontaa on edelleen käytetty hyvin vähän.

Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden ja vankimäärän kehitys riippuu paljolti lainsäädännön ja rangaistuskäytäntöjen muutoksista. Tämä vaikeuttaa vanki- ja yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden määrän arviointia pidemmällä aikajänteellä. Seuraavien noin kahden vuoden ajan vanki- ja asiakasmääriä nostaa lisäksi koronaepidemian takia tehtyjen täytäntöönpanon aloittamiseen liittyvien poikkeustoimien vaikutusten sekä tuomioistuinlaitoksen vireillä olevien asioiden ruuhkan purku. Toimitilaverkostoselvityksen yhteydessä laaditun rangaistuskäytännön lievään kiristymiseen pohjautuvan skenaarion mukaan vankiluku nousee noin 3 500:aan vuonna 2035. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden määrä nousee vastaavasti, tätä ei kuitenkaan arvioitu verkostoselvityksen yhteydessä vastaavalla laskennallisella tarkkuudella. Skenaariossa huomioitiin viime aikoina tehdyt ja vireillä olevat lakimuutokset (mm. seksuaalirikoslainsäädännön muutos), maltillinen linjan kiristyminen sekä väestömuutokset. Lainmuutosten vankiluku- ja asiakasmäärävaikutuksia arvioitaessa on muistettava, että tiettyjen rikosten rangaistusasteikkojen, teonkuvausten tms.

muutosten täysimäärinen vaikutus vankilukuun toteutuu vasta useamman vuoden kuluessa. Hallitusohjelman mukainen poliisien määrän lisääminen tulee osaltaan lisäämään rikosseuraamusasiakkaiden määrää.

Hallituksen esitys koskien vankeuslain ja tutkintavankeuslain tupakointia koskevien säännösten muuttamista on eduskunnassa odottamassa täydentävää hallituksen esitystä. Tupakointia koskevat järjestelyt on tarkoitus toteuttaa jatkossa siten, ettei tupakoinnista aiheudu terveyshaittaa sivullisille. Tupakointi ehdotetaan kiellettäväksi vankiloiden sisätiloissa, mutta vangeille ja tutkintavangeille varattaisiin mahdollisuus tupakoida ulkotiloissa.

Hallituksen esitys laeiksi henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa sekä vankeuslain ja eräiden muiden seuraamusten täytäntöönpanosta annettujen lakien muuttamisesta on käsittelyssä eduskunnassa. Kyseessä ovat lakimuutokset, jotka liittyvät Rikosseuraamuslaitoksen toiminnan kehittämis- ja tietojärjestelmähankkeeseen (Roti). Hankkeessa kehitetään Rikosseuraamuslaitoksen toimintaa ja samalla otetaan käyttöön uusi tietojärjestelmä, joka yhdistää nykyisen vankitietojärjestelmän ja yhdyskuntaseuraamusten Tyyne-järjestelmän ja tukee paremmin toimintaa. Uusi tietojärjestelmä on tarkoitus ottaa tämänhetkisen tiedon mukaan käyttöön helmi-maaliskuussa 2022. Henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa säädetään kokonaan uusi laki. Lisäksi vankeuslakiin ja eräisiin muihin seuraamusten täytäntöönpanosta annettuihin lakeihin tulisi useita muutoksia seuraamusjärjestelmää koskevien menettelysäännösten uudistamiseksi ja yhtenäistämiseksi. Tavoitteena on yksinkertaistaa ja selkeyttää menettelytapoja seuraamusten täytäntöönpanossa.

Rotin käyttöönoton myötä osa Rikosseuraamuslaitoksen toimintaa ja tuloksellisuutta kuvaavista mittareista muuttuu, ja lisäksi se aiheuttaa katkoksen osaan käytössä olevista mittareista. Roti mahdollistaa entistä ajantasaisemman, kattavamman ja laadukkaamman toiminnan mittaamisen ja tilastoinnin, mikä mahdollistaa tiedolla johtamisen kehittämisen.

Keväällä 2021 on annettu hallituksen esitys laiksi Rikosseuraamuslaitoksesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Esityksessä ehdotetaan tehtäväksi Rikosseuraamuslaitoksen organisaation kehittämistä (Rise 2.0) koskevat muutokset Rikosseuraamuslaitoksesta annettuun lakiin sekä seuraamusten täytäntöönpanoa koskeviin lakeihin.

Oikeusministeriössä on valmisteilla vankeuslain ja tutkintavankeuslain laajempi uudistamishanke, jonka työstämiseksi on asetettu työryhmä. Hankkeen tavoitteena on uudistaa lainsäädäntöä siten, että siinä huomioidaan nykyistä paremmin yhteiskunnassa tapahtuneet muutokset, kansainvälisten ihmisoikeuselinten suositukset, kansallisessa laillisuusvalvontakäytännössä esitetyt huomiot ja soveltamiskäytännössä ilmenneet ongelmat. Hankkeen toimikausi päättyy huhtikuussa 2023.

Oikeusministeriössä on käynnistetty hallitusohjelmaan perustuen työryhmä arvioimaan vaarallisimpien väkivaltarikollisten vapauttamiseen liittyvää lainsäädäntöä ja käytäntöjä. Työryhmän toimikausi päättyy helmikuussa 2022.

Oikeusministeriössä on asetettu työryhmä sakon täytäntöönpanosta annetun lain uudistamiseksi. Hankkeen tavoitteena on uudistaa sakon täytäntöönpanosta annettu laki samalla, kun täytäntöönpanossa käytetty Rajsa-tietojärjestelmä uudistetaan. Työryhmän toimikausi päättyy vuoden 2023 lopussa.

Tutkintavankien sijoittamista ja vanginkuljetusta koskeva lainsäädäntö uudistetaan. Tätä varten on asetettu hanke 31.12.2023 asti. Hankkeessa on toiminut Rikosseuraamuslaitoksen ja Poliisihallituksen yhteinen työryhmä, joka on valmistellut tutkintavankien vankiloihin sijoittamista ja vanginkuljetuksen uudistamista koskevat selvitysraportit. Tavoitteena on, että vuodesta 2025 alkaen tutkintavankeja säilytetään pääsääntöisesti vankiloissa eikä enää poliisien säilytystiloissa. Tavoitteena on myös kehittää viranomaisten välistä työnjakoa vanginkuljetuksessa.

Oikeusministeriössä on valmisteltu seksuaalirikoslainsäädännön kokonaisuudistusta. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa tammikuussa 2022. Arvion mukaan lainmuutosten seurauksena vankeusvuosia tulisi lisää 92, joista aiheutuvien taloudellisten vaikutusten arvioidaan syntyvän aikaisintaan vuonna 2023, ja täysimääräisinä vaikutukset tuntuisivat muutamana sen jälkeisenä vuonna.

Oikeusministeriö asetti työryhmän arvioimaan keinoja parantaa lähestymiskiellon tehokkuutta. Työryhmän mietinnössä (1.9.2021) ehdotetaan uutena keinona hengen tai terveyden vaarassa olevan henkilön suojelemiseksi sähköisesti valvottua lähestymiskieltoa. Tuomioistuimien voisi päättää, että laajennettuun lähestymiskieltoon liitettäisiin sähköinen valvonta, jos se olisi välttämätöntä henkeen, terveyteen tai vapauteen kohdistuvan rikoksen uhan torjumiseksi. Teknisestä valvonnasta vastaisi Rikosseuraamuslaitos, vastaavasti kuin nykyään tehostetussa matkustuskiellossa.

Hallitusohjelman mukaisesti Rikosseuraamuslaitoksen toimitilaverkostoa kehitetään nykyiset toimipaikat säilyttäen. Nykyinen toimitilaverkosto on laaja, ja tilat ovat osittain huonossa kunnossa. Kaikki tilat eivät rakenteeltaan ja sijainniltaan mahdollista parhaalla tavalla strategisesti tärkeitä toiminnallisia tavoitteita ja synergiaetuja alueen muiden toimijoiden kanssa. Rikosseuraamuslaitos laatii vuonna 2022 toimitilaverkoston pitkántähtäimen kehityssuunnitelman, joka ulottuu yli hallituskausien. Tällä hetkellä käynnissä on Oulun ja Vaalan vankiloiden sekä Vantaan vankilan lisärakennuksen hankesuunnittelu. Uuden vankisairaalan tarveselvitys on käynnistynyt yhteistyössä STM:n ja sen hallinnon-alan kanssa.

Rikosseuraamuslaitos toteuttaa v. 2022 aikana Rise 2.0 -organisaatiouudistuksen. Tavoitteena on, että Rikosseuraamuslaitoksen uudistettu organisaatorakenne sekä johtamis- ja ohjausjärjestelmä tukevat nykyistä paremmin ydintoiminnan järjestämistä, strategisten tavoitteiden saavuttamista ja toiminnan kehittämistä. Uudistuksen tavoitteena on

myös lisätä valtakunnallista yhdenmukaisuutta, erityisesti asiakkaita koskevien ratkaisujen ja seuraamusten sisältöjen osalta. Lisäksi tavoitteena on, että Rikosseuraamuslaitoksen kyky järjestää toiminnot verkostoituneesti osana yhteiskunnan palvelujärjestelmää paranee. Rise 2.0 -organisaatiouudistuksen jälkeen vuosina 2022–2023 toteutetaan Rise 3.0 -vaihe, jossa arvioidaan ja uudistetaan mm. rikosseuraamuskeskusten toimintaa ja johtamista.

Rikosseuraamuslaitos on valinnut ensimmäisen valtionhallinnon yhtenäisen vastuullisuusraportoinnin tavoitteensa oikeusministeriön kestävän kehityksen painopistealueista. Ensi vaiheessa tullaan raportoimaan sukupuolten tasa-arvoon, eriarvoisuuden vähentämiseen ja rauhan, oikeuden ja hyvän hallinnon tavoitteisiin liittyvät kestävän kehityksen toimenpiteet. Lisäksi Rikosseuraamuslaitos on toiminnassaan kiinnittänyt erityistä huomiota naisvankien sekä nuorten ja alaikäisten vankien sijoittelun ja palvelujen kehittämiseen. Kestävän kehityksen tavoitteet huomioidaan myös esimerkiksi hankinnoissa, joiden hiilijalanjäljen seuranta tehostetaan.

Rikosseuraamuslaitoksen keskeisimmät riskit

Rikosseuraamuslaitoksen keskeisimmät riskit ovat seuraavat:

1. **Roti:** Vaikutuksiltaan merkittävä riski syntyy, jos Rotin käyttöönotto epäonnistuu tai viivästyy merkittävästi. Rotin käyttöönotto on suunniteltu tehtävän Big Bang-tyyppisesti, ja hanke on suunniteltu ajettavan alas heti käyttöönoton jälkeen. Mikäli käyttöönotossa ilmenee ongelmia tai se epäonnistuu teknisesti, toiminnallisesti tai muusta odottamattomasta syystä, koskettaa se välittömästi suurta käyttäjämäärää. Riskinä on viraston toiminnan huomattava vaikeutuminen tietojärjestelmien toimimattomuuden vuoksi. Lisäksi voidaan joutua tukeutumaan vanhoihin järjestelmiin toiminnan ylläpitämiseksi. Käyttöönoton epäonnistuminen tai viivästyminen uhkasi myös nostaa Rotin

jatkokehitys- ja ylläpitokustannuksia. Mikäli henkilökunta ei ole opiskellut riittävästi Rotin käyttöä, eikä ymmärrä Rotin toiminnallisuuksia, toiminnallinen käyttöönotto epäonnistuu. Tällöin Rotin käyttö vie huomattavasti aikaa ja hyötyjen saaminen uudesta järjestelmästä hidastuu. Riskienhallinnallisena toimena Rotilla on oma hanketasoinen riskirekisteri ja hankkeen toteutumisen edistymistä seurataan vastuuhenkilöiden toimesta. Käyttöönoton yhteydessä ilmeneviin ongelmiin varaudutaan suunnitelmalla, jolla vanhojen järjestelmien käyttö pystytään palauttamaan mahdollisimman nopeasti ja viraston toiminnan vaikeutuminen kyetään estämään. Henkilöstöä koulutetaan järjestelmän käyttöön ja toimintatapamuutoksiin.

Arvio (1-4): Todennäköisyys 2 (Mahdollinen), Vaikutus 3 (Merkittävä).

2. **Rise 2.0:** Vaikutuksiltaan merkittäväksi riskiksi arvioidaan se, ettei Rise 2.0 -organisaatiouudistusta pystytä toteuttamaan suunnitellusti. Organisaatiomuutoksen läpiviennin epäonnistumisen riskinä on, että toiminta jatkuu vanhan organisaatiomallin mukaisena, henkilöstön motivaatio ja sitoutuminen strategiaan heikkenee, epävarmuus kasvaa ja työnantajakuva kärsii. Koko organisaation laajuudessa uudistuksessa yhdenmukaisen läpiviennin merkitys kasvaa. Riskienhallinnallisina toimina korostuvat johtajien ja henkilökunnan motivointi muutoksen läpiviennissä, organisaation sisäisten ristiriitojen tunnistaminen ja johdonmukainen pyrkiminen kohti yhteisiä tavoitteita.

Arvio (1-4): Todennäköisyys 2 (Mahdollinen), Vaikutus 3 (Merkittävä).

3. **Henkilöstö:** Riskinä on, että alalle koulutetun valvontahenkilöstön saatavuusongelmat vaarantavat henkilöstön työhyvinvoinnin ja -turvallisuuden lisäksi myös vankien turvallisuuden. Lisäksi riskinä on, että henkilöstöresursseja ei onnistuta kohdentamaan tarkoituksenmukaisella tavalla, joten henkilöstörakenne ei tue toiminnan tavoitteiden saavuttamista. Sairauspoissaolojen suuri määrä valtionhallinnon keskimääräi-

seen tasoon nähden aiheuttaa kuluja ja vaikuttaa työssä oleviin virkamiehiin sekä heidän työhyvinvointiinsa. Riskienhallinnallisena toimenä Rikosseuraamuslaitos on teettänyt ulkopuolisen arvioinnin henkilökunnan rekrytointi- ja koulutusjärjestelmän kehittämistarpeista. Arviointi valmistuu alkuvuodesta 2022.

Arvio (1-4): Todennäköisyys 3 (Todennäköinen), Vaikutus 2 (Kohtalainen).

4. **Resurssit:** Keskeiseksi riskiksi arvioidaan toiminnan laajuuteen, käytössä olevaan laitusrakenteeseen ja täytäntöönpanon vaikuttavuustavoitteisiin nähden riittämättömät taloudelliset voimavarat ja henkilöstöresurssit. Myös Euroopan neuvoston kidutuksen vastainen komitea (CPT) kiinnitti huomiota Rikosseuraamuslaitoksen liian pieneen henkilöstömäärään syyskuussa 2020 tekemänsä tarkastuskäynnin yhteydessä. Nykyinen toimitilaverkosto on muuttunut osin epätarkoituksenmukaiseksi, eivätkä kaikki toimitilat vastaa Rikosseuraamuslaitoksen tarpeita. Liian laaja ja perusparannustarpeessa oleva vankilaverkosto sitoo liikaa henkilöstöä ja sijaitsee maantieteellisesti sellaisilla paikkakunnilla, joissa ei voi parhaalla mahdollisella tavalla toteuttaa Rikosseuraamuslaitoksen strategian edellyttämää verkostoitumista, lähityötä ja kuntoutusta. Riskienhallinnallisena toimenä Rikosseuraamuslaitos laatii toimitilaverkoston pitkän tähtäimen kehittämissuunnitelman ja arvion pitkänaikajänteen toimintaedellytyksistä ja resurssitarpeista.

Arvio (1-4): Todennäköisyys 3 (Todennäköinen), Vaikutus 2 (Kohtalainen).

5. **Tartuntataudit:** Riskinä on, että koronaepidemia hankaloittaa Rikosseuraamuslaitoksen toimintaa henkilökunnan, sidosryhmien sekä vankien ja asiakkaiden näkökulmasta. Vankien rokoteaste on muuta väestöä alhaisempi. Mikäli rokotusaste vankien keskuudessa jää merkittävästi muuta väestöä matalammaksi, on varsin suuri riski sille, että vankilaympäristöstä muodostuu jatkossa erityisen haastava toimintaympäristö.

Arvio (1-4): Todennäköisyys 3 (Todennäköinen), Vaikutus 2 (Kohtalainen).

2. Tulostavoitteet vuosille 2022–2025

2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

- Valmennamme asiakkaita rikoksettomaan elämäntapaan.
- Huolehdimme turvallisuudesta rangaistusten täytäntöönpanossa ja edistämme yhteiskunnan turvallisuutta.
- Toiminnassamme toteutuu oikeusturva ja yhdenvertainen kohtelu.

Keskeiset vaikuttavuustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

- Tulostavoite 1: Valmennamme asiakkaita rikoksettomaan elämäntapaan.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
2022–2025	<ul style="list-style-type: none"> • Lisätään toimintaa, joka vähentää rangaistusta suorittavien uusintarikollisuutta. Kehitetään toiminnan vaikuttavuuden arvioitavuutta. Toimenpiteinä mm. <ul style="list-style-type: none"> ○ Seksuaali- ja väkivaltarikoksiin syyllistyneiden vankien kuntouttavan toiminnan lisääminen. 	<p>Uusiminen 3 v. ja 5 v. seuranta-ajalla %</p> <p>Seksuaali- ja väkivaltarikoksiin syyllistyneiden vankien rikosspesifeihin ohjelmiin osallistuminen, %</p>

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vankien toimintaohjelmiin ja koulutukseen osallistumisen mahdollisuuksia lisätään. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden toimintaohjelmiin osallistumista lisätään ja yhdyskuntaseuraamusasiakkaita ohjataan koulutukseen. ○ Nuorille ja alaikäisille vangeille sekä naisvangeille kohdennettuja palveluita ja tukitoimia sekä heidän sijoittamistaan vankilaan kehitetään. ○ Perustetaan lisää tutkintavankiosastoja. Huolehditaan esitutinnan turvaamisesta erillään pitoineen. Kehitetään tutkintavankien tarpeita vastaavia toimintoja ja palveluja. Kehitetään lähityötä erityisesti tutkintavankeuden tulovaiheessa. Tehostetaan palveluohjausta Vankiterveydenhuollon palveluihin. ○ Perustetaan vakavasti vankilaturvallisuutta vaarantaville vangeille omat osastot. 	<p>% vangit, kokonaan toimintaan osallistumattomat</p>
2024	<ul style="list-style-type: none"> • Risen palvelut ja vankien sijoittelu vastaavat asiakkaiden palvelutarpeita. 	<p>Roti: Ransun tavoitteiden toteutuminen</p>

- Tulostavoite 2: Huolehdimme turvallisuudesta rangaistusten täytäntöönpanossa ja edistämme yhteiskunnan turvallisuutta.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
2022–2025	<ul style="list-style-type: none"> • Vähennetään vapautumisvaiheeseen liittyviä riskejä suunnitelmallisella vapauttamisella ja turvallisella siirtymisellä kohti avoimempaa täytäntöönpanoa. • Täytäntöönpanon turvallisuutta parannetaan ja valvontatyötä kehitetään. Toimenpiteinä mm. <ul style="list-style-type: none"> ○ Toteutetaan turvallisuuden ja valvontatyön selvitysten jatkotyöstämiseksi perustettujen hankkeiden suositusten mukaiset kehittämistoimet, ○ Kehitetään JR-rikollisuutta ehkäiseviä toimenpiteitä, ○ Jatketaan väkivaltaisen radikalisoitumisen havainnoinnin ja ennaltaehkäisyn kehittämistä. 	<p>Valvotun koevapauden kautta vapautuneet, % vapautuneista vankeusvankeista</p> <p>Suoraan suljetusta vapautuneiden % osuus vapautuneista</p> <p>Vankeusvangeista avolaitoksissa keskimäärin päivässä, %</p> <p>Laitosturvallisuusindeksi</p>

- Tulostavoite 3: Toiminnassamme toteutuu oikeusturva ja yhdenvertainen kohtelu.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> • Laillisuusvalvonta ja oikeudellinen ohjaus paranee, tavoitteena rikosseuraamusasiakkaiden oikeusturvan ja yhdenvertaisen kohtelun toteutuminen. Toimenpiteinä mm. <ul style="list-style-type: none"> ○ vuosittaisen laillisuusvalvontasuunnitelman toimeenpano, ○ asiakkaita koskevien menettelytapojen yhdenmukaistaminen valtakunnallisiksi. 	<p>Toteutunut/ei</p> <p>Kanteluiden kokonaismäärä ja toimenpiteisiin johtaneiden kanteluiden määrä sekä havainnot yksikköön tehdyn ensimmäisen valvontakäynnin jälkeisiltä valvontakäynneiltä.</p> <p>Vuosittainen laillisuusvalvontasuunnitelma raportoitu/ei</p> <p>Omavalvontajärjestelmän käyttö vankiloissa ja yhdyskuntaseuraamustoimistoissa</p>
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Rikosseuraamuslaitos kehittää toiminnan laadun auditointijärjestelmän. 	Toteutunut/ei

2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

Toiminnallinen tuloksellisuus

- Verkostoidumme ja integroidumme yhteiskunnan palveluihin.
- Toiminta- ja asiakasprosessit ovat sujuvia, tietojärjestelmät edistävät tuloksellisuutta.
- Toimipaikkaverkosto ja organisaatorakenne edesauttavat tavoitteiden saavuttamista.

Keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

- Tulostavoite 4: Verkostoidumme ja integroidumme yhteiskunnan palveluihin.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
2022–2025	<ul style="list-style-type: none"> • Kehitetään verkostoyhteistyötä tavoitteena rikosseuraamusasiakkaiden tuen ja palveluiden yhteensovittaminen yhteiskunnan palveluihin sekä monitoimijaisen yhteistyön ja palvelujatkumoiden kehittäminen. Toimenpiteenä mm. <ul style="list-style-type: none"> ○ Järjestetään toiminta valtakunnallisten sidosryhmäyhteistyön linjausten mukaisesti ja kehitetään verkostotyön työkäytäntöjä. 	<p>Linjaukset käytössä/ei</p> <p>% sakkovangeista sijoitettu ulkopuoliseen kuntoutukseen</p> <p>Toteutettu arviointitutkimus, missä arvioidaan jatkopolkuja</p>

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kehitetään asiakassuunnitelmayhteistyötä, rakennetaan verkostotyönä asiakassuunnitelmille yhteisiä tavoitteita ja turvataan jatkumot viranomaisyhteistyön suositusten mukaisesti. ○ Kehitetään sakko- ja lyhytaikaisvankien palveluita ja palvelujatkumoa sekä lisätään sakko- ja lyhytaikaisvankien sijoittamista ulkopuoliseen kuntoutukseen. 	ja vaikuttavuutta (v. 2023)

- Tulostavoite 5: Toiminta- ja asiakasprosessit ovat sujuvia, tietojärjestelmät edistävät tuloksellisuutta.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
2022–2025	<ul style="list-style-type: none"> • Toteutetaan Rotin jatkokehitys. • Seurataan ja arvioidaan Roti-hankkeen tuottavuushyötyjä. • Rikosseuraamusasiakkaiden sähköistä asiointia ja digipalveluita lisätään ja kehitetään kaikissa yksiköissä. • Esitutkintaviranomaisten kanssa tehtävä yhteistyö on sujuvaa. Toimenpiteinä mm. selvitetään työnjako ja vastuut vangin kuljetuksessa. 	Toteutunut/ei

- Tulostavoite 6: Toimipaikkaverkosto ja organisaatorakenne edesauttavat tavoitteiden saavuttamista.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
2022–2025	<ul style="list-style-type: none"> • Rikosseuraamuslaitos on nykyistä yhtenäisempi organisaatio, jonka toimeenpanokyky paranee. Toimenpiteinä mm. <ul style="list-style-type: none"> ○ Toteutetaan organisaatorakenteen (Rise 2.0) muutokset (v. 2022). ○ Selvitetään ja toteutetaan rikosseuraamuskeskusten organisaation ja johtamisen uudistamisen tarpeet (v. 2023–2024). ○ Seurataan organisaatiouudistusten tavoitteiden toteutumista. • Toimipaikkaverkostoa kehitetään toimintaa tukevien tilojen varmistamiseksi. 	Toteutettu/ei
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Risen toimitilaverkoston pitkántähtäimen kehittämissuunnitelma valmistuu 31.12.2022 mennessä. Suunnitelmassa huomioidaan kestävä kehitys ja hiilijalanjälki. 	Valmistunut / ei

2.3 Henkilöstö

Henkilöstöön liittyvät tavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

Henkilöstö

- Uudistamme johtamista ja tuemme henkilöstöä osaamisen kehittämisessä.
- Parannamme henkilöstön työhyvinvointia ja Risen työntajamielikuvaa.
- Teemme tavoitteellista ja vuorovaikutuksellista lähityötä.

Keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

- Tulostavoite 7: Uudistamme johtamista ja tuemme henkilöstöä osaamisen kehittämisessä.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
2022–2025	<ul style="list-style-type: none"> • Huolehditaan siitä, että alalla työskentelevillä on kelpoisuusvaatimusten edellyttämä koulutus. • Toteutetaan henkilökunnan rekrytointi- ja koulutusjärjestelmään tarvittavat muutokset. Arviointi henkilökunnan rekrytointi- ja koulutusjärjestelmän kehittämistarpeista valmistuu 15.1.2022. • Johtajat ja esimiehet osallistuvat suunnitelmallisesti johtamis- ja esimieskoulutukseen (v. 2022– 	<p>Alalle kouluttamattomien %-osuus valvontahenkilöstöstä</p> <p>Toteutettu/ei</p> <p>Osaava: johtamiskoulutuksen suorittaneiden johtajien osuus kaikista johtajista</p>

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
	<p>2025). Vuonna 2022 keskitytään johtajien ja esimiesten muutosjohtamisen taitojen vahvistamiseen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuetaan henkilökunnan muutosvalmiuksia organisaatiouudistuksen vaatimien toimintatapamuu- tosten omaksumiseksi. 	<p>Koulutustasoindeksi</p> <p>Koulutuspäivät</p> <p>VMBaro</p>

- Tulostavoite 8: Parannamme henkilöstön työhyvinvointia ja Risen työntajamielikuvaa.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
2022– 2025	<ul style="list-style-type: none"> • Parannetaan henkilöstön työhyvinvointia. • Henkilökunnan työturvallisuutta parannetaan. Toimenpiteenä kehitetään turvallisuutta parantavia menettelytapoja. <ul style="list-style-type: none"> ○ Henkilöstön yksintyöskentelyyn liittyvät riskit huomioidaan riskikartoituksessa ja tehdään toimenpiteitä riskien minimoimiseksi. ○ Kehitetään keinoja puuttua henkilöstöön kohdistuvaan maalittamiseen. • Parannetaan Risealan tunnettuutta ja työnantajamielikuvaa. 	<p>Sairauspoissaolot pv/htv</p> <p>Työtapaturmat pv/htv</p> <p>VMBaro</p> <p>Uhka- ja vaaratilanneilmoitusten lkm</p>

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
		Työnantajamielikututkimus (v. 2022–2023)

- Tulostavoite 9: Teemme tavoitteellista ja vuorovaikutuksellista lähityötä.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
2022–2025	<ul style="list-style-type: none"> • Jatketaan lähityön toimintamallien mukaista työskentelyä yhteisten käytäntöjen vakiinnuttamiseksi. 	<p>Yksiköiden väliset vertaistapaamiset otettu käyttöön on/ei</p> <p>Lähityön täydennyskoulutuksen käyneiden lkm</p> <p>Vastuuvirkamies-itseopiskelumateriaalin suorittaneet, lkm</p> <p>Naiserityisyys rikosseuraamusalalla koulutuksen käyneet, lkm</p>

2.4 Talous

Talouteen liittyvät tavoitteet vuosille 2022–2025 ovat:

<p>Talous</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kohdennamme resurssit strategiaa edistävään toimintaan. • Toimintamme on taloudellista ja tuottavaa.
--

Keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

- Tulostavoite 10: Kohdennamme resurssit strategiaa edistävään toimintaan.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Kehitetään tiedolla johtamista ja sen edellytyksiä mm. ottamalla käyttöön tietovaraston tietojen analysointi- ja raportointisovellus (BI-sovellus). • Arvioidaan Risen pitkän aikajänteen toimintaedellytykset ja resurssitarpeet. • Rikosseuraamuslaitos osallistuu pilottihankkeen (asunnottomuus-SIB) valmisteluun. Päätökset pilotin toteuttamisesta tehdään esiselvityksen valmistuttua. 	Tiedolla johtamisen suunnitelma on / ei ole toteutunut

- Tulostavoite 11: Toimintamme on taloudellista ja tuottavaa.

Vuosi	Välitavoitteet	Mittari / Arviointikriteeri
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Osana tiedolla johtamisen kehittämistä uudistetaan tuottavuuden ja vaikuttavuuden raportointia ja seurantaa huomioiden Rotin käyttöönotto ja organisaatiomuutos. • Vähennetään matkustamista koronaepidemiaa edeltävältä tasolta kustannusten ja hiilijalanjäljen pienentämiseksi. • Kehitetään hiilijalanjäljen seurantaa. 	<p>Toteutunut / ei</p> <p>mittarit: henkilöstön matkustuskustannukset</p> <p>Autom. käsiteltyjen valtion ostolaskujen %-osuus</p>

3. Vuosien 2022–2025 voimavarat

3.1 Henkilötyövuodet

	Toteuma 2020	Arvio 2021	Tavoite 2022	Tavoite 2023	Tavoite 2024	Tavoite 2025
Henkilötyö- vuodet	2502	2633	2533	2555	2635	2635

3.2 Määrärahat

	Toteuma 2020	Toteutuma- arvio 2021	TAE2022	Kehys 2023	Kehys 2024	Kehys 2025
Määrärahat (1000 €)	222 418	242 264*	233 651	229 046	246 826	250 746

* TA 2021 233 939 M euroa + lisätalousarvioissa saadut kertaluonteiset koronalisämäärärahat 4,72 ja siirto VTH:lle vähennettynä 240 000 euroa sekä 3,8 M euroa varallaolokorvauksista aiheutuviin kustannuksiin ja Se-
naatin vuokrien omakustannuksesta johtuen.

Taulukossa vuoden 2022 määrärahat ovat talousarvioesityksen 27.9.2021 mu-
kaiset, ja 2023–2025 määrärahat ovat valtioneuvoston 12.5.2021 Julkisen talou-
den suunnitelman mukaiset.

4. Voimassaolo ja seuranta

Rikosseuraamuslaitos laatii puolivuosisikatsauksen tilinpäätösennusteineen elokuussa 2022 ja toimintakertomuksen edellisen vuoden tavoitteiden toteutumisesta helmikuussa 2023. Oikeusministeriö ohjeistaa raportointiaikataulusta erikseen. Puolivuosisikatsaukseen ja toimintakertomukseen liitetään arvio riskienhallinnan tilasta ja näköpiirissä olevista riskeistä ja keinoista niiden torjumiseksi.

5. Allekirjoitukset

Helsingissä 13.10.2021.

Pekka Timonen
Kansliapäällikkö
Oikeusministeriö

Arto Kujala
Pääjohtaja
Rikosseuraamuslaitos

Liite 1 Yhteiset seurantamittarit

Mittari	To- teuma 2019	To- teuma 2020	Arvio 2021	Tavoite 2022	Tavoite 2023	Tavoite 2024	Tavoite 2025
Henkilöstö							
1 Oma työ -indeksi	-	3,63	3,63	3,70	3,75	3,80	3,91
2 Työyhteisön oikeu- denmukaisuus -indeksi	-	3,69	3,73	3,80	3,85	3,95	4,04
3 Esimiestyö -indeksi	-	3,61	3,64	3,70	3,75	3,80	3,88
4 Johtaminen -indeksi	-	2,80	2,88	2,95	3,00	3,10	3,20
Talous							
Toimintamenot vuo- dessa/ vanki € (netto)	65 632	67 200	62 102	68 180*	67 030	70 250	69 960
Toimintamenot vuo- dessa/yhdyskuntaseu- raamusta suorittava € (netto)	7 499	7 380	5 689	6 150*	6 410	6 470	6560
Siirtyvän määrärahan osuus %	7,0 %	9,1%	7,4%	6,0%	4,3%	5,9%	8,4%
Toimitilat							
Toimistotilatehokkuus (hum2/htv)	27	25	25	24	24	23	22
Toimitilakustannuk- set/htv	6 551	5 976	4 779	4 779	4 779	4 779	4 779

*Mittarien määritelmä on muuttunut siten, että vuodesta 2022 alkaen sisältää kaikki Risen toimintamenojen toteutumat.

Aikaisempina vuosina ei ole Kehän ja RSKKn kuluja huomioitu.